

Helsingin kaupunki

MUSIIKKITALO MUSIKHUSET MUSIC CENTRE

Tilinpäätös 2011

HELSINGIN KAUPUNGINTILINPÄÄTÖS 2011

Julkaisija:

Helsingin kaupunki
Talous- ja suunnittelukeskus

ISBN painettu 978-952-272-144-0

ISBN verkko 978-952-272-147-1

ISSN 1457-3083

Tilinpäätöksen aineisto:

Taloushallintopalvelu (Talpa)
Talous- ja suunnittelukeskus

Ulkoasu ja taitto: Innocorp Oy

Paino: Helsingin kaupungin digipaino

Kannen kuva: Helsingin Musiikkitalo

Kuvaaja: Arno de la Chapelle

Helsingin kaupunki

Tilinpäätös 2011

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	3	3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	140
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3	3.1 Helsingin kaupungin tuloslaskelma	140
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3	3.2 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma	141
1.1.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla	5	3.3 Helsingin kaupungin tase	142
1.1.3 Kaupungin henkilöstö	7	3.4 Helsingin kaupungin konsernituloslaskelma	144
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa	8	3.5 Helsingin kaupungin konsernirahoituslaskelma	145
1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	9	3.6 Helsingin kaupungin konsernitase	146
1.1.6 Ympäristötekijät	10	4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	148
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	12	4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	148
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen	13	4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	148
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	13	4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	149
1.3.2 Toiminnan rahoitus	15	4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	156
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	17	4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	160
1.5 Kokonaistulot ja -menot	19	4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	160
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	20	4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	164
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	20	4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	167
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	20	4.5 Ympäristövastuut	171
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	21	4.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	171
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	22	5 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	173
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23	5.1 Kunnallisten liikelaitosten tilinpäätökset	173
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	27	5.2 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat	198
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	28	6 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	208
2.1 Käyttötalousosan toteutuminen	28	7 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTYSTAVASTA	209
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	109		
2.2.1 Talousarvion mukainen tuloslaskelma	109		
2.2.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty tuloslaskelma	111		
2.2.3 Tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen	112		
2.3 Investointiosan toteutuminen	116		
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	135		
2.4.1 Talousarvion mukainen rahoituslaskelma	135		
2.4.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma	136		
2.4.3 Rahoitusosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen	137		

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2011 oli Helsingin kaupungin taloudessa odotettua myönteisempi. Helsingin verotulot kasvoivat 9,3 prosenttia pääosin kunnallisveroprosentin noston seurauksena. Kunnallisveroprosenttia nostettiin yhdellä prosenttiyksiköllä 18,5 prosenttiin vuodeksi 2011. Veronkorotuksen seurauksena kunnallisverotulot kasvoivat 7,5 prosenttia ja tästä kasvusta noin ¾ oli kunnallisveroprosentin noston vaikutusta.

Kaupungin toimintamenojen kasvua saatiin hillittyä vuoden 2009 noin 6,5 prosentista ja vuoden 2010 noin 3,8 prosentista noin 2,5 prosenttiin. Vuodesta 2008 Helsingin lainakanta on lähes kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,3 miljardiin euroon. Lainakannan nopean kasvuvauhdin hillitsemiseksi Helsinki on pyrkinyt vuosina 2010 ja 2011 parantamaan palveluntuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvuvauhtia. Vuonna 2011 tässä onnistuttiin selvästi muuta kuntasektoria paremmin. Helsingin kaltaisessa kasvavassa kaupungissa tämä on hyvä saavutus.

Vuonna 2011 verotulojen kasvun ja matalan toimintamenokasvun seurauksena kaupungin vuosikate parani edellisestä vuodesta selvästi. Vuosikatteen paranemisesta huolimatta kaupungin nettolainanotto oli 115 milj. euroa (vuonna 2010 lainanotto oli 281 milj. euroa ja vuonna 2009 noin 231 milj. euroa). Vuosikatteen parantumisesta huolimatta kaupungin tulo- ja rahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen.

Helsinki rakentaa parhaillaan uusia asuinalueita satamatoiminnoilta vapautuneille alueille ja peruskorjaa aiempaa enemmän koulu-, päiväkot-, sairaala- ja muita peruspalvelurakennuksia. Kaupungin investointitaso on noussut viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2011 emokaupunki investoi lähes 500 milj. eurolla.

Kaupungin uudelle kasvulle ja toisaalta olemassa olevien palvelutilojen ylläpitämiseen liittyvät investointihaasteet tulevat jatkumaan koko 2010-luvun.

Kaupungin kehityksen kannalta merkittäviä askelia vuonna 2011 olivat mm:

- Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi 31.1.2011 Helsingin ja Vantaan mahdollisen yhdistymisen etuja ja haittoja koskevan selvityksen ja päätti omalta osaltaan käynnistää kuntajakolaissa edellytetyllä tavalla Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhdistymisen ja yhdistymissopimuksen valmistelun. Valmistelun käynnistyminen edellytti Vantaan kaupunginvaltuuston yhdenmukaista päätöstä asiassa. Vantaan valtuusto kuitenkin vastusti yhdistymisselvityksen aloittamista joten yhdistymisvalmisteluja ei käynnistetty.
- Pasilan kehittämisessä edettiin, kun kaupunginvaltuusto 31.1.2011 hyväksyi periaatteet Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun järjestämisen pohjaksi.
- Tammikuussa 2011 Helsinki päätti tilata Solomon R. Guggenheim-säätiöltä selvityksen, jossa selvitetään mahdollisuutta perustaa Guggenheim-museo Suomeen. Selvitys julkaistiin tammikuun alussa 2012 ja siinä esitettiin museon rakentamista Eteläsatamaan.
- Kalasataman kehittämisessä edettiin, kun kaupunginvaltuusto 11.5.2011 hyväksyi Kalasataman keskuksen toteutussopimuksen, jonka mukaan Kalasataman keskuksen toteutetaan suuri kauppakeskus, johon liittyy hotellitorni, toimistotorni sekä kuusi asuintornia.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

- Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011 sosiaali- ja terveystoimen organisaation uudistamisesta 1.1.2013 alkaen sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialalle siten, että sosiaalilautakunta (lukuun ottamatta suomenkielistä lasten päivähoitoa) ja terveyslautakunta yhdistetään yhteiseksi sosiaali- ja terveyslautakunnaksi. Suomenkielistä lasten päivähoitoa varten perustetaan oma lautakunta. Virasto-organisaatiossa vastaavasti sosiaalivirasto ja terveyskeskus yhdistetään yhdeksi virastoksi. Suomenkielistä lasten päivähoitoa varten perustetaan oma virasto.
- Kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 vahvistaa päivitetyn Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Ohjelman lähtökohtana ja Helsingin kaupungin energiapolitiittisena tavoitteena on, että Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotannossa ja hankinnassa uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosenttia ja että sähkön ja lämmön tuotannossa Helsingin Energia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Lisäksi päätettiin käynnistää monipolttoainevoimalaitoksen ja siihen liittyvän energiatunnelin investointipäätösvalmiuteen tähtäävät toimenpiteet ja hyväksyttiin se, että Vuosaaren monipolttoainevoimalaitoksen käyttöönoton jälkeen Hanasaaren nykyinen voimalaitostoiminta alueella päättyy.

Vuonna 2011 Helsinki valmistautui useisiin suur tapahtumiin. Vuonna 2012 Helsinki on maailman muotoilupääkaupunki (World Design Capital Helsinki 2012) ja juhlii 200 vuotista taivaltaan pääkaupunkina. Näiden koko vuoden kestävien teemojen ja tapahtumien ohella Helsingissä järjestetään vuonna 2012 mm. yleisurheilun EM-kilpailut ja jääkiekon MM-kilpailut.

Kevättalvi 2011 oli edellisen vuoden tapaan poikkeuksellisen runsasluminen ja tällä oli vaikutuksensa mm. liikenteen sujuvuuteen vuoden alkukuukausina. Liikenteen toimivuuden turvaamiseksi Helsinki käynnisti tehostetut toimet katu- ja talvihoidossa. Kehitettyjen lumenpoistomenetelmien ja paremman koordinaation ansiosta lumitilanteesta selvitettiin paremmin kuin edellisenä vuonna.

Hallinnon kehittämisessä merkittävä askel oli Ahjo-asianhallintajärjestelmän käyttöönotto kesällä 2011. Uudistus muutti kaupungin asianhallinnan ja kokousjärjestelmän sähköiseksi, yhtenäisti kaupungin asiankäsittelyjärjestelmät sekä uudisti päätöksenteon ja viestinnän käytäntöjä.

Jätkäsaaren sekä Kalasataman uusien asuinalueiden asuntorakentaminen käynnistyi ja ne alkoivat saada merkkejä tulevasta silhuetistaan ensimmäisten rakennusten alkaessa kohota. Myös Keski-Pasilassa tehtiin merkittäviä esirakennustöitä. Samaan aikaan vuonna 2011 peruskorjattiin aiempaa enemmän koulu-, päiväkot-, sairaala ja muita peruspalvelutuotantoon liittyviä rakennuksia.

Vuonna 2011 valmistuivat mm. Lehtisaaren päiväkotit ja koulu, päiväkotit Koralli, päiväkotit Poutapilvi sekä Jätkäsaaren pelastusasema. Merkittävimmät vielä rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet olivat Itäinen yhteis-päivystyssairaala, Myllypuron terveysasema ja korttelitalo Kanava. Peruskorjauspuolella saatiin valmiiksi Haagan koulutusyksikkö, Sunnin ja Kiseleffin talo Senaatintorin laidalla, Sibelius lukio, Talvipuutarha sekä päiväkodit Linnunlaulu, Pilten ja Saana. Merkittävimmät vielä rakentamisvaiheessa olleet peruskorjaushankkeet olivat Käpylän peruskoulu, Myllypuron ala-asteen koulu, Herttoniemen ala-asteen koulu, Vartiokylän ylä-asteen koulu ja Kannelmäen peruskoulu, päiväkodit Sakara ja Rööperi sekä Erottan pelastusasema.

Liikuntainvestoinneissa vuonna 2011 valmistuneita hankkeita olivat Kontulan tekojääradan perusparannus, Hieta-niemen uimarannan kahvilarakennus, Pirkkolan uima- ja palloiluhallin julkisivun perusparannus. Liikennepuolella peruskorjattiin Kulosaaren metroasemaa sekä rakennettiin metron keskusvalvomoa Herttoniemeeseen. Länsimetron tunneleiden rakentaminen jatkui vuonna 2011.

Musiikkitalo avasi ovensa elokuun lopulla 2011. Musiikkitalon päätoimijat ovat Helsingin kaupunginorkesteri, Radion sinfoniaorkesteri ja Sibelius-Akatemia. Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Musiikkitalon omistajina ovat Suomen valtio/Senaatti-kiinteistöt lähes puolen omistusosuudella sekä Helsingin kaupunki ja Yleisradio Oy reilun neljänneksen omistusosuuksilla.

1.1.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla

Talouskehitys

Kansainvälisessä taloudessa vuosi 2011 oli vuoden viimeisimpiä kuukausia lukuun ottamatta kasvun aikaa. Vuoden 2008 lopun finanssikriisistä alkanut taantuma jäi taakse alkuvuodesta 2010. Talous elpyi maailmalla verrattain ripeästi vuoden 2011 alkupuoliskon aikana. Vielä kesällä 2011 talouskasvun odotettiin kehittyvän suotuisasti koko vuonna. Loppukesästä alkanut epävarmuus erityisesti euroalueen rahoitusmarkkinoilla välittyi nopeasti reaalityönteeseen. Syksystä lähtien julkaistut taloustilastot osoittivat laaja-alaisesti aktiviteetin hidastumisen niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Myös Euroopan ulkopuolella kasvu hidastui. Näin tapahtui myös Kiinassa, jossa kasvuluvut olivat kuitenkin kehittyneisiin maihin nähden edelleen korkeat.

Suomen talous kasvoi vuonna 2011 ennusteen mukaan 2,9 prosenttia. Vuoden 2008 kriisin jälkeen Suomen julkisen talouden tila heikkeni nopeasti. Vuoden 2011 lopun alhaisen talouskasvun vuoksi julkisen talouden tilasta muodostuu jälleen haastava. Vuonna 2011 yksityisen kulutuksen kasvu oli verrattain vahvaa. Yksityisen kulutuksen määrä lisääntyi ennusteiden mukaan lähes 3,5 prosentilla. Kasvua tukivat myönteinen työllisyystilanne ja alhainen korkotaso. Loppukeväästä alkaen kotitalouksien odotukset heikentyivät poikkeuksellisen jyrkästi sekä kansantalouden että oman taloudellisen tilanteen suhteen. Vuonna 2010 alkanut työttömyysasteen lasku pysähtyi vuoden 2011 syksyllä.

Tuotannon kasvu hiipui lähes kokonaan Helsingin seudulla vuoden 2011 kolmannelta neljännekseltä alkaen. Tuotanto kasvoi ennakoarvion mukaan kolmannella neljänneksellä 0,3 prosenttia edellisvuodesta. Teollisuustuotanto laski vuoden takaiseen nähden. Vuoden kolmannella neljänneksellä tuotanto kasvoi koko maassa vajaat 3 prosenttia edellisvuodesta. Vuodesta 2006 tuotanto on kasvanut Helsingin seudulla 7 prosenttia ja koko maassa 4 prosenttia, mutta informaatioteknologia-alan vaikeudet hidastavat selvästi Helsingin seudun talouden kasvua.

Työllisyys ja työttömyys

Vuonna 2011 Helsingissä oli työpaikkoja kaikkiaan lähes 408 000. Koko Helsingin seudun luku oli hieman alle 745 000. Helsingin osuus koko maan lähes 2,5 miljoonasta työpaikasta oli 16 prosenttia ja koko Helsingin seudun osuus 30 prosenttia. Helsingin työpaikkamäärä kasvoi vajaalla 300:lla, ja muulla seudulla työpaikkoja oli lähes 6 340 enemmän kuin vuosi sitten.

Työllisten määrä kääntyi Helsingissä hienoiseen nousuun vuoden 2011 aikana. Keskimäärin työllisiä oli prosentti enemmän kuin vuotta aiemmin. Helsingin seudulla työllisten määrä kehittyi samoin.

Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrä kasvoi Helsingissä vuonna 2011. Joulukuun lopussa avoimien työpaikkojen määrä oli 19 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Keskimäärin työpaikkoja oli vuonna 2011 tarjolla 33 prosenttia enemmän kuin vuonna 2010. Koko Helsingin seudulla lisäys oli samansuuruinen kuin Helsingissä.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömien määrä väheni Helsingissä vuonna 2011 keskimäärin 6 prosenttia edellisestä vuodesta. Työttömyys aleni vuoden 2011 alussa nopeammin, mutta vauhti hidastui loppuvuotta kohden. Vuoden 2011 lopussa työttömiä oli Helsingissä 3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä pieneni vuoden 2011 alussa maltillisesti, mutta loppuvuodesta nuorten työttömyys nousi jälleen loivasti. Vuoden lopussa nuoria työttömiä oli 5 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Keskimäärin nuoria työttömiä oli vuonna 2011 kuitenkin 2 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä pieneni keskimäärin 2 prosentilla. Vuonna 2011 Helsingin työttömyysaste laski työ- ja elinkeinoministeriön mukaan 7,5 prosenttiin. Pudotusta edelliseen vuoteen saatiin 0,5 prosenttia.

Helsingin pitkäaikaistyöttömyys (yli vuoden työttömänä olleet) väheni vuoden 2011 syksyllä. Vuonna 2011 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli keskimäärin 6 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Väestönkehitys

Vuodenvaihteessa 2011–2012 Helsingissä asui Helsingin kaupungin tietokeskuksen ennakkotiedon mukaan noin 596 000 asukasta. Helsingin väkiluku kasvoi ennakkotiedon mukaan vuoden 2011 aikana noin 6 600 asukkaalla. Vuoden 2010 väestönkasvu oli noin 5 200 henkeä. Helsingin edellisvuotta suurempi väestönkasvu johtui sekä maahanmuuttajien että kotimaisten muuttajien määrän kasvusta. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi 3 400 hengellä ja muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrä 4 900 hengellä.

Helsingin saama muuttovoitto oli yhteensä noin 5 000 asukasta, kun edellisenä vuonna se oli 3 500. Kotimaasta Helsinkiin sai 1 600 hengen muuttovoiton, joka oli 500 edellisvuotta enemmän. Ulkomailta muuttajia oli 6 500, joka oli 1 100 enemmän kuin edellisvuonna. Ulkomainen muuttovoitto, 3 400 henkeä, oli lähes 1 000 suurempi kuin vuonna 2010. Helsingissä syntyi noin 6 600 lasta, 100 vähemmän kuin edellisvuonna. Kuolleiden määrä, 5 000, oli 140 henkilöä pienempi kuin edellisenä vuonna. Siten syntyneiden enemmistö kuolleisiin nähden oli vajaa 1 700 henkilöä.

Päivähoitoikäisten eli 0–6-vuotiaiden määrä kasvoi vuoden 2011 aikana 1 100 lapsella, ja alle kouluikäisiä on nyt noin 41 150. Peruskouluikäisten, 7–15-vuotiaiden määrä väheni 300 hengellä, ja peruskouluikäisiä on siten 45 000. Lukio- ja ammattiopetusikäisten, 16–18-vuotiaiden määrän kasvu pysähtyi kaksi vuotta sitten ja viime vuoden aikana määrä väheni noin 170 nuorella. Työikäisiä, 19–64-vuotiaita, on 2 700 henkeä edellisvuotta enemmän. Yli 65-vuotiaiden määrä on 3 600 henkilöä suurempi, yli 75-vuotiaita on 400 ja yli 85-vuotiaita 280 enemmän kuin vuoden 2011 alussa.

Ennakkotiedon mukaan kaikkien suurpiirien väkiluku kasvoi vuoden 2011 aikana, eniten Läntisessä suurpiirissä, 1 800 asukkaalla, ja Keskisessä suurpiirissä, 1 700 asukkaalla. Vähiten kasvoivat pienimmät suurpiirit Pohjoinen, 40 asukasta, ja Östersundom, 10 asukasta. Peruspiireistä eniten väkilukuaan kasvattivat Pitäjänmäki (1 050), Latokartano (870), Vallila (650), Vanhakaupunki (560) ja Lauttasaari (380). Väestö väheni kahdeksassa peruspiirissä, eniten Tuomarinkylässä (-80) ja Suutarilassa (-60).

Päivähoitoikäisten määrän kasvu oli kantakaupungissa lähes 5 prosenttia, ja suhteellinen kasvu oli selvästi suurempi kuin esikaupungeissa. Peruskouluikäisten määrä kasvoi 100:lla kantakaupungissa ja väheni esikaupungeissa lähes 400. Määrä väheni eniten Itäisessä, Koillisessa ja Läntisessä suurpiirissä.

Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi 3 400 henkilöllä eli lähes 8 prosentilla vuoden 2011 aikana. Ulkomaan kansalaisia on nyt 47 800 eli 8 prosenttia väestöstä. Eniten kasvoi Viron kansalaisten määrä, 1 200 henkeä. Venäjän kansalaisten määrä kasvoi 220:llä, Irakin 200:lla, Somalian 190:llä ja Kiinan kansalaisten määrä 150 hengellä. Suurista kansalaisuusryhmistä eli maista, joiden kansalaisia oli yli 400 Helsingissä, suhteellisesti eniten kasvoi Irakin kansalaisten määrä, 20 prosenttia. Afganistanin ja Viron kansalaisten määrät kasvoivat 15 prosenttia ja nigerialaisten määrä 12 prosenttia.

Suomen- ja ruotsinkielisten määrä kasvoi vuoden 2011 aikana. Suomenkielisten määrä on nyt noin 2 000 ja ruotsinkielisten noin 80 henkeä edellisvuotta suurempi. Ruotsinkielisten määrä on nyt 35 600.

Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä kasvoi noin 4 900 hengellä vuoden 2011 aikana. Vieraskielisen väestön määrä on nyt lähes 68 400, noin 11,5 prosenttia väestöstä. Vuoden 2012 alussa näistä suurimmat kieliryhmät ovat venäjänkieliset, noin 14 600 henkilöä, vironkieliset, 9 100 ja somalinkieliset, 6 800 henkilöä. Vuoden 2011 aikana vironkielisten määrä kasvoi 1 100 henkilöllä, venäjänkielisten lähes 900 henkilöllä ja somalinkielisten määrä 330 henkilöllä. Englanninkielisten määrä kasvoi yli 310 henkilöllä ja arabiankielisten 260 henkilöllä. Suurista kieliryhmistä, joita puhuvia oli yli 200 Helsingissä, suhteellisesti eniten, yli 10 prosenttia, kasvoivat nepalin-, viron-, persian-, korean-, tagalogin- ja bengalinkielisten määrä. Myös ukrainan-, kreikan-, puolan- ja arabiankielisten määrä kasvoi lähes 10 prosentilla.

Rakentaminen

Asuinrakentaminen jatkui Helsingissä vuonna 2011 edellisen vuoden tapaan vilkkaana, mutta toimitilarakentaminen väheni. Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien samoin kuin aloitettujen asuinrakennusten kerrosala oli edelleen varsin suuri. Asuinrakentamiseen myönnettyillä luvilla on mahdollista rakentaa 4 624 asuntoa, joka on 234 asuntoa ja 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2010. Uusia asuntoja alettiin vuonna 2011 rakentaa 4 398, kun edellisenä vuonna luku oli 4 339. Vuoden lopussa rakenteilla olevissa kohteissa oli 5 921 asuntoa.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Helsingin asuntorakentamisen vilkastuminen näkyi myös valmistuneiden asuntojen määrän kasvuna. Vuonna 2011 Helsinkiin valmistui uusia asuntoja yhteensä 4 082, joista uustuotannon ja laajennusrakentamisen asuntoja 3 656 ja käyttötarkoituksen muutoksiin liittyviä korjausrakentamisen asuntoja 426. Valmistuneista uustuotannon ja laajennusrakentamisen asunnoista omistusasuntoja oli 1 712, vuokra-asuntoja 1 847 ja asumisoikeusasuntoja 97. Viime vuoden valmistuneessa tuotannossa varsin merkittävä osuus oli valtion määräaikaaisella lyhyellä korkotuella lainoitetuilla vuokra-asunnoilla, joita oli kaikista valmistuneista asunnoista 32 prosenttia eli yhteensä 1 166 asuntoa.

Asuinrakentamisesta poiketen vuonna 2011 toimitilarakentaminen oli selvässä laskussa. Toimitilarakentamiseen myönnettiin viime vuonna rakennuslupia 127 000 k-m², joka on 50 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010. Se on myös vuosien 2000–2010 toimitilarakentamiseen myönnettyjen lupien kerrosalan vuosikeskiarvoa 58 prosenttia pienempi. Eniten on vähentynyt liike- ja toimistorakentamiseen sekä julkiseen palvelurakentamiseen myönnetty luvat. Liike ja toimistorakentamisen luvat vähenivät 57 prosenttia ja julkiseen palvelurakentamiseen myönnetty luvat 47 prosenttia vuodesta 2010.

Uusia toimitiloja alettiin rakentaa 180 000 k-m² eli 7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010. Vuosien 2000–2010 keskiarvoon verrattuna vuoden 2011 toimitilarakentamisen aloitukset olivat kuitenkin 30 prosenttia pienemmät. Liike- ja toimistorakentamisen aloitukset ovat 2000-luvun vuosikeskiarvosta vähentyneet 20 prosenttia ja julkisten palvelurakentamisen aloitukset 25 prosenttia. Valmistuneiden rakennusten kerrosala oli kuitenkin myös toimitilarakentamisessa merkittävästi suurempi kuin vuonna 2010, mutta toisaalta tuolloin Helsinkiin valmistui poikkeuksellisen vähän uutta kerrosalaa.

1.1.3 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin palveluksessa oli vuoden lopussa 39 438 henkilöä, joista 32 801 oli vakinaisia ja 6 637 määräaikaisia. Henkilöstön määrä oli 240 henkilöä (0,6 prosenttia) suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Työllistettyjä oli kaupungin palveluksessa vuoden aikana yhteensä 2 397 henkilöä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä ostettiin lyhytaikaista työvoimaa yhteensä 699 henkilötyövuoden verran.

Ruotsinkielinen lasten päivähoito siirtyi 1.1.2011 alkaen sosiaalivirastosta opetusvirastoon, halli- ja torikauppaan liittyvä vuokraustoiminta siirtyi 1.1.2011 lukien kiinteistövirastosta tukkutoriin ja maahanmuuttajaneuvontaa siirtyi 1.1.2011 sosiaalivirastosta hallintokeskukseen.

Kirjaamopalvelujen ja kirjaamon arkistotoimintojen uudelleenjärjestelyn yhteydessä useista virastoista siirtyi henkilöitä hallintokeskukseen ja tietokeskukseen.

Vuonna 2011 maksetut palkat olivat 1 357 milj. euroa, joka on 2,3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2011 suoriteperusteisesti kirjatut palkat olivat 1 353 milj. euroa (1 331 milj. euroa vuonna 2010).

Kaupungin palveluksesta vuonna 2011 erosi 1 307 henkilöä (1 042 henkilöä vuonna 2010) ja siirtyi eläkkeelle 825 (778 henkilöä vuonna 2010). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 62,9 vuotta (62,5 vuotta vuonna 2010). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,5 vuotta (46,4 vuotta vuonna 2010). Määräaikaista henkilöstöä oli 6 637 (6 395 vuonna 2010). Määräaikaisten henkilöstön määrän muutokseen vaikuttivat erilaiset tekijät kuten projektien ja hankkeiden toteuttamiseen palkattu henkilöstö.

Tarkempia tietoja henkilöstöstä esitellään kaupungin erikseen julkaisemassa henkilöstöraportissa.

KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN VUOSIEN 2010 JA 2011 LOPUSSA *)

Toimialat	Vakinainen henkilöstö		Määräaikainen henkilöstö		Koko henkilöstö	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1 Kaupunginjohtajan toimiala	2 128	2 120	131	154	2 259	2 274
2 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	897	895	44	44	941	939
3 Sivistys- ja henkilöstötoimi	6 657	6 922	1 784	1 914	8 441	8 836
4 Rakennus- ja ympäristötoimi	6 191	6 174	500	580	6 691	6 754
5 Sosiaali- ja terveystoimi	16 930	16 690	3 936	3 945	20 866	20 635
Yhteensä	32 803	32 801	6 395	6 637	39 198	39 438

*) luvuissa ei ole mukana työllistettyjä

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa

Kaupungin organisaatiossa tuli vuoden 2011 alussa voimaan eräitä muutoksia kaupunginvaltuuston vuonna 2010 tekemien päätösten mukaisesti. Ruotsinkielinen lasten päivähoido (noin 340 työntekijää) siirrettiin sosiaalivirastosta 1.1.2011 alkaen opetusviraston toiminnaksi.

Pienempiä organisaatiomuutoksia tehtiin useita. Halli- ja torikauppaan liittyvän vuokraustoiminnan tehtävät ja henkilöstö siirrettiin kiinteistövirastosta Helsingin tukkutoriin 1.1.2011 alkaen. Samalla katu-, puisto- ja muiden yleisten alueiden vuokraamiseen liittyvät tehtävät ja henkilöstö siirrettiin kiinteistövirastosta rakennusvirastoon 1.1.2011 alkaen. Maahanmuuttajien neuvontapiste siirrettiin sosiaalivirastosta hallintokeskukseen. Kirjaamotoimintaa keskitettiin hallintokeskuksen yhteen kirjaamoon useista eri virastoista. Kirjaamon arkistotoiminnot siirrettiin tietokeskukseen useista eri virastoista. Nämä viisi muutosta koskivat yhteensä alle 50 henkilöä.

Kaupunginvaltuusto päätti 31.1.2011 merkitä tiedoksi Helsingin ja Vantaan mahdollisen yhdistymisen etuja ja haittoja koskevan selvityksen. Samalla kaupunginvaltuusto päätti käynnistää kuntajakolaissa edellytetyllä tavalla Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhdistymisen ja yhdistymissopimuksen valmistelun. Valmistelun käynnistyminen edellytti Vantaan kaupunginvaltuuston yhdenmukaista päätöstä asiassa. Vantaan valtuusto ei päättänyt asiasta yhdenmukaisesti, joten yhdistymisvalmisteluja ei aloitettu.

Satamalta vapautuneiden alueiden käyttöönotossa edettiin vuonna 2011.

Keski-Pasilan kehittämisessä edettiin, kun kaupunginvaltuusto päätti 31.1.2011 merkitä Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun hankekuvauksen tiedoksi ja hyväksyä siinä esitetyt periaatteet kilpailun järjestämisen pohjaksi. Tavoitteena on, että keskustakorttelin toteuttajan valinta on tehty toukokuun 2013 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto päätti 11.5.2011, että Kalasataman keskuksen voittajaksi valitaan SRV-Yhtiöt Oyj ja että keskuksen toteutussopimusehdotus hyväksytään. Toteutussopimusehdotuksen mukaan Kalasataman keskuksen toteutetaan suuri kauppakeskus, johon liittyy hotellitorni, toimistotorni ja kuusi asuintornia. Kaupunkisuunnitteluviraston arvion mukaan sopimusehdotuksen toteuttamiseksi tarvittava asemakaavamuutos voisi olla voimassa keväällä 2012, jolloin koko keskus olisi valmis todennäköisesti vuonna 2021.

Helsingin kaupungin ja Sipoon kunnan väliseen kunnanosalitukseen liittyvää taloudellista selvitystä koskenut hallintoriita-asia tuli lopullisesti ratkaistuksi. Korkein hallinto-oikeus ratkaisi asian päätöksellään 12.4.2011. Korkein hallinto-oikeus ei muuttanut Helsingin hallinto-oikeuden päätöstä. Taloudellisen selvityksen aineellinen lopputulos sisältyy siten kyseiseen helmikuussa 2010 annettuun päätökseen. Asia tuli alun perin vireille helmikuussa 2009 kaupunginhallituksen päätettyä hakemuksen tekemisestä sen jälkeen, kun Helsingin ja Sipoon taloudellista selvitystä koskeneet neuvottelut olivat päättyneet tuloksettomina. Ratkaisu oli pääosin Helsingin kaupungin vaatimusten mukainen.

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Päätöksellään hallinto-oikeus osoitti Sipoolta Helsingille alueella olevat palvelukiinteistöt sekä palvelukiinteistökäytössä olevia määräaloja. Päätöksellään hallinto-oikeus velvoitti Helsingin kaupungin korvaamaan Sipoon kunnalle 7,9 milj. euroa. Tästä summasta 4,5 milj. euroa on korvausta kuntajaon muutosalueen asukasluvun mukaan lasketusta Sipoon kunnan velkaosuudesta. Runsaat 3,2 milj. euroa puolestaan on korvausta siirtyvästä palveluomaisuudesta siltä osin kuin se vuodenvaihteessa 2008–2009 edelleen palveli myös sipoolaisia koululaisia ja päiväkotilapsia. Noin 0,2 milj. euroa on korvausta eräästä asuinrakennuksesta. Kaupunginvaltuusto päätti määrärahaylityksestä 27.4.2011.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011 sosiaali- ja terveystoimen organisaation uudistamisesta 1.1.2013 alkaen sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialalle seuraavien periaatteiden mukaisesti. Luottamushenkilöorganisaatiossa sosiaalilautakunta, lukuun ottamatta suomenkielistä lasten päivähoitoa, ja terveyslautakunta yhdistetään yhteiseksi sosiaali- ja terveyslautakunnaksi, jonka jäsenten määrä päätetään johtosäännön hyväksymisen yhteydessä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen perustetaan johtosäännössä myöhemmin määriteltävät jaostot käsittelemään muun muassa muutoksenhakuja. Suomenkielistä lasten päivähoitoa varten perustetaan oma yhdeksänjäseninen lautakunta. Virasto-organisaatiossa sosiaalivirasto, lukuun ottamatta suomenkielistä lasten päivähoitoa vastuualueita, ja terveyskeskus yhdistetään yhdeksi virastoksi. Suomenkielistä lasten päivähoitoa varten perustetaan oma virasto.

1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Taloudellisia ja strategisia riskejä

Talousnäkymät ovat hyvin epävarmoja kansainvälisen velkakriisin vuoksi. Euroalueen ja EU:n kasvu on pysähtynyt. EU:ssa kasvua hidastavat velkakriisin aiheuttama epävarmuus ja julkisten talouksien vakautustoimet erityisesti vuosina 2012 ja 2013. Tulevan talouskehityksen arvioiminen on vaikeaa. Lisääntynyt epävarmuus on heikentänyt tulevaisuudennäkymiä niin kansainvälisessä taloudessa kuin kotimaassakin.

Kaupungin lainakannan kasvu ja edelleen jatkuva lainanotto muodostavat riskin kaupungin rahoitukselliselle tasapainolle. Kaupungin rahoitukselliseen tasapainoon vaikuttavia riskitekijöitä ovat lisäksi toimintamenojen kasvu, Helsingin Energian tulevaisuuden näkymät sekä maan hallituksen mahdolliset toimenpiteet kuntien ja Helsingin rahoitusasemaan liittyen. Rakennusten sisäilmaongelmien hallitseminen on muodostumassa tulevaisuudessa talouden riskiksi.

Talouteen liittyvistä riskeistä harmaan talouden torjuntaan on kiinnitetty erityistä huomiota useissa virastoissa, ja toimenpiteitä on jatkettu talous- ja suunnittelukeskuksen koordinoimana.

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin osalta riskeinä ovat edelleen väestöryhmien väliset terveyserot ja nuorten syrjäytyminen.

Kaupungin asuntotuotannon toteuttamiseen liittyy asuntomarkkinoiden toimintaa koskevia markkinariskejä. Kaupungin käytettävissä oleva hallintakeino on huolehtiminen asuntotuotannon edellytyksistä kaavoituksen, esirakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin.

Operatiivisia ja muita riskejä

Kiinteistöjen rakentamisen ja kunnossapidon riskit muodostavat kaupunkitasoisen riskikokonaisuuden. Muun muassa kiinteistövirasto ja ympäristökeskus ovat toimineet näiden riskien hallitsemiseksi. Muita kiinteistöihin ja turvallisuuteen liittyviä riskejä ovat muun muassa onnettomuus-, palo- ja vuotovahingot.

Toiminnallisina riskeinä on tunnistettu edelleen henkilöstön eläköitymisen vaikutukset, muuttuvat osaamistarpeet sekä riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä. Kyseiset riskit voivat toteutuessaan uhata toiminnan sujuvuutta ja jatkuvuutta. Riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa ennakoidun henkilöstösuunnittelun avulla ja varahenkilöjärjestelyin. Henkilöstön osalta Helsingissä on edelleen enemmän sairaudesta johtuvia poissaoloja kuin muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Työterveyskeskus on määritellyt toimenpiteet tilanteeseen vaikuttamiseksi.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Muina riskeinä on tunnistettu toimintaympäristön ja palvelutuotannon muutoksiin liittyviä prosessi-, liiketoiminta- ja jatkuvuusriskejä. Riippuvuus tietojärjestelmistä ja tietoliikenneyhteyksistä tuo haasteita useiden toimintojen häiriöttömälle jatkuvuudelle. Tietojärjestelmien uudistamiseen ja käyttöönottoon liittyy taloudellisia ja toiminnallisia haasteita. Ilmastomuutoksen myötä lisääntyviin poikkeaviin sääolosuhteisiin on varauduttava.

Arvio merkittävimmistä riskeistä perustuu muun muassa riskienhallinnan koordinaatioryhmän joulukuussa 2011 tekemään riskienarviointiin sekä virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen raportointiin merkittävimpiin riskeihin.

1.1.6 Ympäristötekijät

Helsingin kaupunki on ympäristön kannalta alueen merkittävimpien toimijoiden joukossa esimerkiksi liikenteessä ja energiantuotannossa. Kaupunki tuottaa noin viisi prosenttia Suomen hiilidioksidipäästöistä.

Kaupungin oman toiminnan ympäristöasioiden hallintaa ohjaa kaupungin strategiaohjelma, uusi ympäristöpolitiikka sekä ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmat (mm. pääkaupunkiseudun ilmastostrategia ja ilmansuojelun toimintaohjelma). Lisäksi virastoilla ja liikelaitoksilla on käytössään ympäristöjärjestelmiä ja -ohjelmia.

Kaupungin ympäristökulut ovat muutamana viime vuonna nousseet yli 100 miljoonan euron. Vuonna 2011 ne lasivat noin 96 milj. euroon, mikä johtui siitä, etteivät Helsingin Veden kulut näy enää organisaatiomuutoksen myötä emo-organisaation ympäristötilinpidossa. Merkittävimpiä ympäristökuluja on syntynyt ympäristöperusteisista veroista, yleisten alueiden puhtaanapidosta ja ilmansuojelutoimista. Kaupungin investoinnit pysyivät suunnilleen edellisvuosien tasolla (35–45 milj. euroa), vaikka Helsingin Veden investoinnit eivät enää näy summassa. Suurimmat investoinnit on tehty pilaantuneiden maiden kunnostuksiin. Ympäristötuottoja on kertynyt aiemmin vuosittain noin 60–70 milj. euroa, mutta koska Helsingin Vedelle maksetut jätevesimaksut muodostivat siitä suurimman osan, tippuivat tuotot vuonna 2011 vajaaseen 7 milj. euroon.

Tulevaisuudessa ympäristökustannuksia tulevat lisäämään ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, energiatehokkuuden velvoitteet, paikallisen ilmanlaadun parantaminen, meluntorjunta sekä pilaantuneiden maiden kunnostus ja esirakentaminen.

Energia ja ilmastopolitiikka

Kaupungin strategiaohjelmassa 2009–2012 on asetettu tavoitteeksi, että Helsinki kantaa vastuunsa ilmastomuutokseen sopeutumisessa. Määrälliseksi tavoitteeksi on asetettu, että Helsingin kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vähintään 20 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastositoumuksen (Covenant of Mayors) tavoitteena on vähentää kaupunkialueen hiilidioksidipäästöjä vähintään EU:n tavoitteiden verran vuoteen 2020 mennessä. Sopimuksen mukaisesti Helsinki on laatinut Kestävän energiankäytön toimenpideohjelman (Sustainable Energy Action Plan), joka valmistui joulukuussa 2010. Sen avulla parannetaan koko kaupungin energiatehokkuutta 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.6.2009 kaupungin ja työ- ja elinkeinoministeriön väliseen Energiatehokkuussopimukseen (KETS) liittyvän toimintasuunnitelman. Sopimuksen keskeinen tavoite on yhdeksän prosentin energiansäästö jaksolla 2008–2016. Helsingin kaupungin energiansäästön kokonaistavoite on kiinteä 133,05 gigawattitunnin energiamäärä. Energiatehokkuussopimuksen toimeenpanoon liittyen kolmella hallintokunnalla oli talousarviossa sitovana tavoitteena 2 prosentin energiansäästö vuodelle 2011.

Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun kaupunginjohtajat antoivat 10.8.2011 yhteisen ilmastokannanoton, jossa korostetaan kaupunkien vastuuta ilmastomuutoksen torjunnassa ja esitetään kuusi konkreettista ilmastoaloitetta, joita suurimmat kaupungit aikovat yhteistyössä edistää. Aloitteet liittyvät rakentamiseen, kaupunkilaisten ilmastotokeja tukemiseen sekä kaupunkien oman toiminnan kehittämiseen.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 vahvistaa päivitetyn Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Ohjelman lähtökohtana ja Helsingin kaupungin energiapolitiittisena tavoitteena on, että Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotannossa ja hankinnassa uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosenttia ja että sähkön ja lämmön tuotannossa Helsingin Energia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Lisäksi päätettiin käynnistää monipolttoainevoimalaitoksen ja siihen liittyvän energiatunnelin investointipäätösvalmiuteen tähtäävät toimenpiteet ja hyväksyttiin se, että Vuosaaren monipolttoainevoimalaitoksen käyttöönoton jälkeen Hanasaaren nykyinen voimalaitostoiminta alueella päättyy.

Ilmansuojelu

Ilmanlaadulle annetut EU:n raja-arvot ovat ylittyneet viime vuosina. Tämän vuoksi kaupunki on laatinut ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 (kaupunginhallitus 19.5.2008) ja raportoinut sen EU:n komissiolle. Ohjelmassa on esitetty toimenpiteet, joilla ylitykset voidaan jatkossa välttää. Valtaosa kustannuksista kuluu raidehankkeisiin ja joukkoliikenteen edistämiseen.

Meluntorjunta

Noin 34 prosenttia helsinkiläisistä asuu alueilla, joilla tieliikenteen melutaso ylittää ohjearvon. Vastaavilla raideliikenteen melualueilla asuu noin 9 prosenttia kuntalaista. Kaupunki on laatinut EU:n ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2008–2012 (kaupunginhallitus 17.11.2008). Suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä, joilla melutilannetta pyritään parantamaan. Kustannuksia muodostuu suorista torjunnallisista toimenpiteistä, muun muassa hiljaisen asfaltin käytön lisäämisestä, meluesteistä ja kaluston vähämeluisuuden vaatimuksista sekä laajemmista hankkeista kuten joukkoliikenteen edistämisestä ja raideliikennehankkeista. Melu aiheuttaa kaupungille kustannuksia myös muun muassa terveysvaikutustensa kautta. Terveysvaikutusten kustannuksia ja tapausmääriä selvitetään parhaillaan ja selvitys valmistuu keväällä 2012.

Helsingin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tarkistaminen alkaa 2012. Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys valmistuu maaliskuun 2012 lopussa, jonka jälkeen käynnistetään meluntorjunnan toimintasuunnitelman tarkistaminen. Toimintasuunnitelman on oltava valmiina 18.7.2013.

Maaperän ja kaatopaikkojen kunnostaminen

Helsingissä otetaan uuteen käyttöön alueita, joiden maaperää joudutaan esirakentamaan ennen uutta käyttöä. Osa esirakentamisesta on pilaantuneen maan kunnostamista. Helsingin entiset kaatopaikat kunnostetaan ympäristösuojelulain mukaisesti.

Iso-Huopalahden ja Vuosaaren kaatopaikkojen kunnostamiseen kaupunki varautuu tulevina vuosina. Hanasaaren A-voimalaitoksen alueen uuteen käyttöön ottamiseen ja kaatopaikkojen jälkihoitoon on lisäksi tehty varaukset. Muiden pilaantuneiksi arvioitujen alueiden kunnostuksista laaditaan vuosittain suunnitelma.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Helsingin kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta oli järjestetty vuonna 2011 voimassa olleiden sisäisen valvonnan yleisohjeen ja riskienhallinnan yleisohjeen linjausten mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat toimialoillaan sekä virastojen ja liikelaitosten johto vastaavat riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu virastoilta ja liikelaitoksilta sekä sisäiseltä ja ulkoiselta tarkastukselta saatujen arviointitietojen perusteella. Merkittäviä puutteita ei ole havaittu vuonna 2011.

Vuoden 2011 aikana virastot ja liikelaitokset ovat edelleen kehittäneet toimintaprosessejaan ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojaan. Vuonna 2011 uudistettiin kaupunkitasoisia ohjeita. Kaupungin taloussäännössä on nyt kattavasti määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät vastuutahot. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeet on yhdistetty. Uusi ohje korostaa riskienhallinnan kokonaisvaltaisuutta huomioimalla strategiset, taloudelliset sekä operatiiviset riskit kaikilla organisaatiotasolla sekä eri toiminnoissa, prosesseissa ja ulkoistetuissa palveluissa. Ohje otettiin käyttöön vuoden 2011 loppupuolella. Vuonna 2012 jatketaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeen mukaisten menettelytapojen koulutusta.

Talous- ja suunnittelukeskuksen johtosääntöön on lisätty vastuu konsernitason harmaan talouden seurannasta ja torjunnasta. Harmaan talouden torjuntaohje on uudistettu koskemaan koko kaupunkikonsernia. Uudessa ohjeessa on täsmennetty vastuita harmaan talouden torjunnasta sekä tiukennettu vaatimuksia ja menettelytapoja.

Riskienhallinnan näkökulma on yhä selkeämmin mukana koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksessa, suunnittelussa ja seurannassa. Talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla toimiva, keskeisten virastojen muodostama riskienhallinnan koordinaatioryhmä ohjaa ja koordinoi kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin ylintä johtoa tarkastamalla ja arvioimalla virastojen ja liikelaitoksien sekä tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaupunginjohtajan hyväksymän vuosisuunnitelman ja kaupungin johdolta saamiensa erillistoimeksiantojen perusteella. Päättäneellä tilikaudella tarkastuksissa ei ole tullut ilmi merkittäviä kaupunkitasoisia sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteita. Sisäinen tarkastus on antanut raporteissaan virastoille ja liikelaitoksille suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi ja seurannut annettujen suositusten toteutumista.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

1 000 euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Toimintatuotot	1 693 076	1 628 846
Valmistus omaan käyttöön	159 182	151 834
Toimintakulut	-4 346 466	-4 214 233
TOIMINTAKATE	-2 494 208	-2 433 553
Verotulot	2 739 985	2 506 468
Valtionosuudet	259 795	250 053
Rahoitustuotot	95 889	82 318
Rahoituskulut	-27 138	-17 256
VUOSIKATE	574 323	388 031
Poistot ja arvonalentumiset	-361 812	-338 728
Satunnaiset erät	42 454	596 050
TILIKAUDEN TULOS	254 965	645 353
Tilinpäätössiirrot	25 271	49 289
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	280 236	694 642

Vuoden 2011 tilikauden tulos oli 255 milj. euroa ja ylijäämä 280,2 milj. euroa. Ylijäämä muodostui arvioitua suuremmista tuloista.

Vuoden 2011 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoden 2010 tuloslaskelmaan, koska tähän sisältyvät vuonna 2010 toteutettu Helsingin Veden toimintojen siirrosta Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle aiheutuneet kirjaukset satunnaisiin eriin ja tilinpäätössiirtoihin. Kirjausten vaikutus vuoden 2010 tilikauden tulokseen oli noin 549,1 milj. euroa ja ylijäämään noin 578,8 milj. euroa.

Kaupungin toimintakulut kasvoivat vuonna 2011 noin 3,1 prosenttia ja toimintatuotot 3,9 prosenttia. Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä nettobudjetoitua rakentamispalvelua tarkasteltuna vertailukelpoiset toimintakulut kasvoivat 2,5 prosenttia ja toimintatuotot 3 prosenttia.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

$100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$. Tunnusluku on kehittynyt seuraavasti:

	2011	2010	2009	2008	2007
Toimintatuotot toimintakuluista prosenttia	40,4	40,1	41,4	42,9	43,0

Verotuloja kertyi 233,5 milj. euroa (9,3 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2010. Kunnallisveroa kertyi 153,8 milj. euroa (7,5 prosenttia), yhteisöveroa 77,8 milj. euroa (30,2 prosenttia) ja kiinteistöveroa 2 milj. euroa (1,1 prosenttia) enemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisverotulojen kasvuun, vaikutti veroprosentin nosto yhdellä prosenttiyksiköllä vuodeksi 2011. Kunnallisverotulojen kasvusta noin ¾ oli veroprosentin noston vaikutusta.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

Vuosikate oli 574,3 milj. euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot. Tilikauden vuosikate kattaa poistot, mutta nettoinvestoinneista noin 85 prosenttia. Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 249,5 milj. euroa ja kattoi poistoista noin 98 prosenttia. Kaupungin peruspalvelutuotannon investoinneista jouduttiin suuri osa kattamaan lainanotolla sekä Helsingin Energian tuloksesta siirretyllä tuloutuksella.

Vuosikatteesta laskettavat tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

	2011	2010	2009	2008	2007
Vuosikate, milj. euroa	574,3	388	315,3	539,8	544,8
Vuosikate prosenttia poistoista	158,7	114,6	94,5	181,3	182,4
Vuosikate, euroa/asukas	963	659	541	942	958

Kaupungin talouden tasapaino on perustunut Helsingin Energian hyvään tulokseen. Vuonna 2011 toteutettiin 200 milj. euron siirto Helsingin Energian edellisten tilikausien ylijäämistä kaupungin peruspalvelutuotannon rahoittamiseen.

Tarkempaa erittelyä tuloslaskelman eristä on luvussa 2, Talousarvion toteutuminen sekä liikelaitosten ja rahastojen erillistilinpäätöksissä luvussa 5.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	574 323	388 031
Satunnaiset erät	42 453	596 050
Tulorahoituksen korjauserät	-73 518	-618 695
	543 258	365 386
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-682 835	-878 981
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 160	11 953
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51 554	1 050 425
	-623 121	183 397
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-79 863	548 783
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-45 311	-777 747
Antolainasaamisten vähennykset	82 835	86 100
	37 524	-691 647
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	231 652	351 100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-116 591	-70 420
	115 061	280 680
Oman pääoman muutokset	11 886	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9 544	1 957
Vaihto-omaisuuden muutos	-20 417	-6 564
Saamisten muutos	20 068	-57 675
Korottomien velkojen muutos	-7 398	-39 334
	1 797	-101 616
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	166 268	-512 583
RAHAVAROJEN MUUTOS	86 405	36 201
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	810 261	723 856
Rahavarat 1.1.	723 856	687 655
	86 405	36 201

Rahavarat kasvoivat vuoden alun tilanteesta 86,4 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli alijäämäinen, mikä katettiin lainanotolla. Antolainoja myös lyhennettiin enemmän kuin myönnettiin uusia.

Useat rahoituslaskelman erät eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen johtuen vuonna 2010 toteutetusta vesilaitostointojen järjestelyistä. Vuoden 2010 rahoituslaskelmaan sisältyy satunnaisiin eriin ja tulorahoituksen korjauksiin myyntivoittoa 549,1 milj. euroa. Investointimenoihin sisältyy -278,4 milj. euron peruspääoman kirjaus. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloihin sisältyy Helsingin Veden omaisuuden myyntihinta 985,4 milj.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

euroa. Antolainasaamisten lisäyksiin sisältyy lainasaamiseksi kirjattu -686,7 milj. euroa. Korottomien velkojen muutokseen sisältyy HSY:lle siirtynyt Helsingin Veden liittymismaksuvelka, -20,3 milj. euroa.

Vuoden 2011 investointimenot olivat 682,8 milj. euroa. Liikelaitosten investoinnit olivat yhteensä 186,5 milj. euroa ja muun toiminnan investoinnit 496,3 milj. euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 2, Talousarvion toteutuminen.

Uutta lainaa nostettiin 231,7 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 116,6 milj. euroa. Näin ollen kaupungin nettolainanotto vuonna 2011 oli 115,1 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

	2011	2010	2009	2008	2007
Investointien tulo-rahoitus, prosenttia	85,1	44,8	50,8	77,9	85,3
Pääomamenojen tulo-rahoitus, prosenttia	76,2	23,8	45,1	74,0	70,0
Lainanhoitokate	4,2	4,7	4,3	5,9	4,5
Kassan riittävyys, päivää	58	45	53	55	67

Investointien tulo-rahoitus-prosenttia -tunnusluku osoittaa, että 85,1 prosenttia investoinneista pystyttiin kattamaan tulo-rahoituksella ja noin 15 prosenttia katettiin lainalla ja pysyvien vastaavien myyntituloilla. Vuoden 2010 tunnusluvun alhaisuuteen vaikutti vesilaitostoimintojen järjestely. Ilman sitä vuoden 2010 tunnusluvun arvo olisi ollut 65,9 prosenttia. Jos tilannetta tarkastellaan ilman liikelaitoksia ja rahastoja, niin vuoden 2011 investoinneista vain 51 prosenttia pystyttiin kattamaan tulo-rahoituksella.

Pääomamenojen tulo-rahoitus-prosenttia -tunnusluku osoittaa kuinka suuri osa investointien omahankintamenosta, antolainojen nettolisäyksestä ja lainanlyhennyksistä on katettu vuosikatteella. Tämänkin tunnusluvun vuoden 2010 arvoon vaikutti edellä mainittu vesilaitostoimintojen järjestely.

Lainanhoitokate ilmaisee tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, jos tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys päivissä -tunnusluku kertoo kuinka monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	37 724	65 690
Muut pitkävaikutteiset menot	277 084	246 699
Ennakkomaksut	44	0
	314 852	312 389
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 860 241	2 786 049
Rakennukset	1 628 735	1 520 166
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 993 572	1 901 876
Koneet ja kalusto	204 087	212 705
Muut aineelliset hyödykkeet	10 183	9 916
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	238 658	233 056
	6 935 476	6 663 768
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 187 000	1 158 578
Joukkovelkakirjalainasaamiset	137 546	197 490
Muut lainasaamiset	1 495 818	1 450 670
Muut saamiset	757	23 485
	2 821 121	2 830 223
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	327 846	342 181
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 211	4 167
Muut toimeksiantojen varat	338 687	450 453
	670 744	796 801
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	88 809	72 253
Keskeneräiset tuotteet	7 018	3 157
	95 827	75 410
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	62	62
Muut saamiset	4 238	4 625
	4 300	4 687
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	125 086	114 789
Lainasaamiset	1 242	1 151
Muut saamiset	40 233	63 880
Siirtosaamiset	113 248	119 671
	279 809	299 491
Saamiset yhteensä	284 110	304 178
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	718 960	613 245
	718 960	613 245
Rahat ja pankkisaamiset	91 301	110 610
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 932 391	11 706 624

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406	2 972 407
Arvonkorotusrahasito	1 825 119	1 825 821
Muut omat rahastot	482 779	493 248
Muu oma pääoma	729 031	729 031
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	2 314 998	1 613 470
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	280 236	694 642
	8 604 569	8 328 619
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	320 636	337 428
Vapaaehtoiset varaukset	110 520	103 531
	431 156	440 959
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	218 907	250 234
Muut pakolliset varaukset	8 533	8 737
	227 440	258 971
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	328 067	342 413
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 211	4 167
Muut toimeksiantojen pääomat	327 809	430 020
	660 087	776 600
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	100 000	100 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 051 215	964 894
Saadut ennakot	2 070	1 600
Liittymismaksut ja muut velat	7 410	189
	1 160 695	1 066 683
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	20 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	134 633	85 892
Saadut ennakot	22 550	21 750
Ostovelat	190 146	202 590
Liittymismaksut ja muut velat	80 777	97 062
Siirtovelat	420 338	407 499
	848 444	834 793
Vieras pääoma yhteensä	2 009 139	1 901 476
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 932 391	11 706 624

Taseen loppusumma kasvoi 225,8 milj. euroa. Suurimmat lisäykset omaisuudessa olivat aineellisissa hyödykkeissä ja rahavaroissa. Pääomissa suurimmat lisäykset olivat omassa pääomassa ja pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa.

Taseen tunnusluvut, jotka ilmaisevat vakavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta, ovat kehittyneet seuraavasti:

Taseen tunnusluvut	2011	2010	2009	2008	2007
Omavaraisuusaste, prosenttia	75,9	75,1	75,5	77,5	76,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	42,3	42,8	39,1	33,4	35,3
Lainakanta, 31.12. milj. euroa	1 286	1 171	890	659	718
Lainat, euroa/asukas	2 157	1 989	1 527	1 150	1 263
Lainasaamiset, 31.12. milj. euroa	1 633	1 648	980	999	1 021

Omavaraisuusaste, joka kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä on pysynyt hyvällä tasolla koko tarkastelujakson. Omavaraisuuden yleisenä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääristä 70 prosentin omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kuvaa kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku on kasvanut lainanoton myötä vuoden 2008 jälkeen, mutta pieneni hieman vuonna 2011 edelliseen vuoteen verrattuna.

Lainakanta on kasvanut vuodesta 2008 vuoteen 2011 lähes kaksinkertaiseksi. Vuoden 2011 nettolainanotto oli 115,1 milj. euroa.

Lainasaamisten vuoden 2010 huomattava lisäys johtuu siitä, että Helsingin Veden liiketoimintojen kauppahinnasta 686,7 milj. euroa kirjattiin pitkäaikaiseksi lainasaamiseksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot laskelma kuvaa kaupungin rahanlähteitä ja -käyttöä. Siihen on koottu yhteen kaikki menot ja tulot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Kokonaistulojen ja -menojen erotus, 84 milj. euroa, on sama kuin rahavarojen ja muiden maksuvalmiuden muutosten erotus.

TULOT	Milj. euroa	MENOT	Milj. euroa
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	1 693	Toimintakulut	4 346
Verotulot	2 740	Valmistus omaan käyttöön	-159
Valtionosuudet	260		
Korkotuotot	75	Korkokulut	27
Muut rahoitustuotot	21	Muut rahoituskulut	0
Satunnaiset tuotot	42	Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	-42	Pakollisten varausten muutos	32
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	Investointimenot	683
Pysyvien vastaavien myyntituotot	51		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	83	Antolainasaamisten lisäykset	45
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	232	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	117
Oman pääoman lisäys	12		
Kokonaistulot yhteensä	5 175	Kokonaismenot yhteensä	5 091

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 116 tytäryhteisöä eli kaikki, jotka tekivät tilinpäätöksen. Helsingin kaupungin asunnot Oy ei ole yhdistelty vuonna 2011 perustettuja 21 alueellista palveluyhtiötä omaan tilinpäätökseensä, koska yhtiöillä ei vielä vuonna 2011 ollut toimintaa. Tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Tilinpäätökseen on myös yhdistelty kaikki säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat yhteisyhteisöt sekä 61 osakkuusyhteisöstä 53 osakkuusyhteisöä, joiden tilinpäätöstiedot olivat käytettävissä. Tilinpäätöstietoja ei saatu seuraavilta osakkuusyhteisöiltä: Art and Design City Helsinki Oy, Asemapäällikönkatu 5 Koy, Finnsbackankumpu As Oy, Helsingin Humalistonkatu 4 Koy, Helsingin Rusokkikuja As Oy, Katajanokan Huolto Oy, Kotitie 45–47 As Oy ja Lehtisaaren Huolto Oy, joten niiden vuoden 2011 tulokset jäivät yhdistelemättä. Yhdistelemättä jääneiden osakkuusyhteisöjen vaikutus konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Yksityiskohtainen luettelo konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä ja yhdistelemättä jätetyistä yhteisöistä ja säätiöistä on konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Helsingin kaupunkikonserniin kuuluvat ne yhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta.

Näiden konserniohjauksvastuu on jaettu toimialoittain kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien kesken.

Kaupunki emoyhteisönä vastaa kaupunkikonsernin kehityksen ohjaamisesta sekä kaupungin järjestämien palvelujen määrittelystä. Konserniin kuuluvia yhteisöjä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan kaupunkikonsernin muita tehtäviä. Kaupunki tuottaa tytäryhteisömuodossa palveluja muun muassa seuraavilla toimialoilla: opetus, kulttuuri, sosiaalitoimi, terveystoimi, kiinteistöt, pysäköinti, matkailu, liikunta, energia, bussiliikenne, catering, elinkeino ja henkilöstö.

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana on kaupunginvaltuuston strategiaohjelma ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset. Kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapolitiittiset linjaukset.

Konserniohjauksen nykyinen toimintamalli on ollut käytössä vuodesta 2004 alkaen ja sitä on täydennetty perustamalla vuoden 2009 alusta kaupunginhallituksen konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjauksen välineeksi Helsingin kaupungin konserniohjeen tammikuussa 2008 ja kaupunginhallitus syyskuussa 2009 johtamisen ja hallinnon keskeiset periaatteet Helsingin kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä.

Konsernin johdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Konsernin johdon tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä.

Kaupunginvaltuusto päättää konsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, merkittävistä ja taloudellisesti kauaskantoisista kaupungin hallinnon järjestämisen periaatteista ja hyväksyy konsernitilinpäätöksen.

Kaupunginhallitus johtaa konsernia, vastaa kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä, asettaa osaltaan kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi kaupunginhallitus valvoo, että konsernin tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja että niiden toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta ja kaupunginhallituksen hyväksymiä muita konsernia koskevia ohjeita noudattaen tehdä esityksiä omistajapolitiikan linjauksista, konserniohjauksen periaatteista sekä tytäryhteisöille asetettavista tavoitteista. Lisäksi konsernijaoston tehtävänä on seurata, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta.

Lisäksi konsernijaosto määrää kaupungin edustajat yhteisöjen yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin silloin, kun kokouksessa käsitellään hallintoelinten jäsenten tai tilintarkastajien valintaa. Konsernijaosto nimeää jäsenet näiden yhteisöjen hallintoelimiin, jos kaupungilla on yhtiöjärjestykseen, sääntöön tai sopimukseen perustuva oikeus nimitä jäseniä hallintoelimiin.

Konsernijaosto antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöissä edustaville. Kaupungin kannan käsiteltäviin asioihin silloin, kun kysymyksessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia.

Kaupunginjohtajisto seuraa konserniin kuuluvien yksiköiden toimintaa, huolehtii konsernin johtamisen ja hallinnon yhtenäisyydestä ja arvioi konsernirakenteen kehittämistarpeita.

Kaupunginjohtaja huolehtii konsernin toiminnan ja talouden yleissuunnittelusta, seuraa konsernin toimivuutta ja tekee ehdotuksia konsernirakenteen kehittämisestä ja huolehtii kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä ja säätiöissä, joissa kaupungilla on määräysvaltaa.

Apulaiskaupunginjohtaja huolehtii toimialallaan kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä ja säätiöissä, joissa kaupungilla on määräysvaltaa.

Konserniohjausta on kehitetty kaupunginhallituksen 30.10.2006 päättämien kehittämislinjausten ja kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan sisältyvän tytäryhteisöstrategian mukaisesti tehostamalla konserniohjausta kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta tavoitteena tytäryhteisöjen toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen sekä johtamis- ja hallintokäytäntöjen yhtenäistäminen.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Helsingin kaupungin asunnot Oy aloitti toimintansa vuonna 2011 kaupunkikonsernissa. Helsingin kaupungin noin 43 000 aravavuokra-asuntoa yhdistyivät 1.1.2012 lukien Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Hekan) omistukseen. Asunnot aiemmin omistaneet 21 erillistä kiinteistöyhtiötä sulautuivat kaupungin kokonaan omistamaan Helsingin kaupungin asunnot Oy:öön.

Helsingin Konsernihankinta Oy:n omistuspohjaa laajennettiin siten, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä tuli yhtiön osakkaaksi. Myös Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n omistuspohja laajeni Kauniaisten liittyttyä osakkaaksi. Kaupunki lunasti Vuosaaren Urheilutalon osakkeita siten, että omistusosuus kasvoi 53 prosentista 89 prosenttiin.

Suomenlinnan Liikenne Oy:n omistus siirtyi 1.1.2011 lukien kokonaisuudessaan kaupungille kaupungin ostettua valtion omistaman osuuden (50 prosenttia). Niemikotisaatiön sääntöjä muutettiin siten, että Niemikotisaatiöstä tuli Helsingin kaupungin tytäryhteisö vuoden 2011 alusta lukien. Kiinteistö Oy Auroranlinnaan fuusioitiin kolme kaupungin omistamaa asuntoyhtiötä vuoden 2011 alusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.10.2011 osaltaan Sipoon liittymisen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään vuoden 2012 alusta lukien.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla. Raporteissa esitetään kustakin tytäryhteisöstä toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot yhteisöjen toimittamien osavuositarkastusten perusteella. Tytäryhteisöjen seurantaraportteihin sisältyy kuvaukset tytäryhteisöjen ilmoittamista riskeistä.

Kaupungin omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden seurantaan varten kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämissyksikkö tuottaa seurantaraportin vuosittain. Raportin tiedot asunto-omaisuudesta, vuosikatsaukset, tunnusluvut sekä vertailutiedot ovat yksityiskohtaisia. Kiinteistöyhtiöiden ja sidosryhmien lisäksi raportti jaetaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kiinteistölautakunnan, asuntolautakunnan sekä kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtajan käyttöön. Raportti käsitellään vuosittain kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Keskitettyjä konsernitoimintoja on rahoitus- ja sijoitustoiminnassa sekä hankinnoissa. Tytäryhteisöt vastaavat itse toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta. Kaupunki on keskitetysti kilpailuttanut ajoneuvojen liikennevakuutukset myös tytäryhteisöjen käyttöön.

Konserniohjeessa ilmaistaan kokonaisvastuun yhteisön riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta kuuluvan yhteisön hallitukselle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan. Kaupunginhallituksen 14.11.2011 hyväksymä Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohje määrittelee tarkemmin tytäryhteisöjen riskienhallinnan periaatteet ja toteuttamistavat.

Konsernijohto on seurannut toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä muun muassa seurantaraporttien avulla konserniyhteisöjen riskitilannetta. Lisäksi vuonna 2011 konsernijaostolle on esitetty raportti tytäryhteisöjen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta, joka sisältää myös tytäryhteisöjen arviot merkittävimmistä riskeistään.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on yhteisöjen koon ja toiminnan laajuuden kannalta toteutettu toiminnan vaatimalla tavalla eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Riskienhallinnan näkökulma on yhä selkeämmin mukana koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksessa, suunnittelussa ja seurannassa.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 euroa	01.01.-31.12.2011	01.01.-31.12.2010
Toimintatuotot	2 891 944	2 760 710
Toimintakulut	-5 010 854	-4 835 761
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	9 666	18 683
TOIMINTAKATE	-2 109 244	-2 056 368
Verotulot	2 739 985	2 506 468
Valtionosuudet	259 795	250 053
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	39 969	27 489
Muut rahoitustuotot	11 839	7 413
Korkokulut	-105 256	-81 191
Muut rahoituskulut	-14 014	-4 939
	-67 462	-51 228
VUOSIKATE	823 074	648 925
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-553 262	-514 760
Tilikauden yli- ja alipariarvot	348	2 775
Arvonalentumiset	-6	-2
	-552 920	-511 987
Satunnaiset erät	40 202	279 154
TILIKAUDEN TULOS	310 356	416 092
Tilinpäätössiirrot	-26 670	1 717
Vähemmistöosuudet	861	433
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	284 547	418 242
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	57,7	57,1
Vuosikate/Poistot, %	148,9	126,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 381	1 102
Asukasmäärä	596 081	588 600

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	823 074	648 924
Satunnaiset erät	40 202	279 364
Tulorahoituksen korjauserät	-71 065	-306 959
	792 211	621 329
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 090 567	-1 531 360
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10 028	32 403
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	144 326	626 492
	-936 213	-872 465
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-144 002	-251 136
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-13 758	-338 453
Antolainasaamisten vähennykset	90 172	69 904
	76 414	-268 549
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	441 465	943 858
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-271 309	-278 836
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-41 572	40 951
	128 584	705 973
Oman pääoman muutokset	7 648	-36 869
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 996	-17 395
Vaihto-omaisuuden muutos	-22 767	-8 781
Saamisten muutos	-32 492	-75 318
Korottomien velkojen muutos	71 845	9 737
	2 590	-91 757
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	215 236	308 798
RAHAVAROJEN MUUTOS	71 234	57 663
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 042 862	971 628
Rahavarat 1.1.	971 628	913 965
	71 234	57 663
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	76,2	41,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	64,5	31,7
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	59	50

KONSERNITASE

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	50 052	77 740
Muut pitkävaikutteiset menot	313 924	291 025
Ennakkomaksut	2 390	1 871
	366 366	370 636
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 913 844	2 838 504
Rakennukset	4 894 556	4 701 856
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 731 651	2 644 977
Koneet ja kalusto	614 835	593 898
Muut aineelliset hyödykkeet	29 589	31 816
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	468 169	440 947
	11 652 644	11 251 998
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	173 217	162 270
Muut osakkeet ja osuudet	406 635	382 484
Joukkovelkakirjalainasaamiset	137 546	197 490
Muut lainasaamiset	485 554	478 369
Muut saamiset	4 275	26 730
	1 207 227	1 247 343
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	369 116	471 432
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	110 313	87 545
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	19 168	19 503
Lyhytaikaiset saamiset	419 403	384 868
	438 571	404 371
Rahoitusarvopaperit	740 278	623 861
Rahat ja pankkisaamiset	302 583	347 767
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 187 098	14 804 953

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	5 815	5 832
Arvonkorotusrahassto	1 831 447	1 832 150
Muut omat rahastot	698 869	711 681
Muu oma pääoma	734 186	734 187
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	1 747 585	1 313 973
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	284 547	418 242
	8 274 856	7 988 472
VÄHEMMISTÖOSUUDET	59 124	60 615
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	495 900	468 327
Vapaaehtoiset varaukset	196 560	181 542
	692 460	649 869
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	220 891	252 407
Muut pakolliset varaukset	36 526	36 182
	257 417	288 589
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	663 336	779 647
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	3 898 415	3 752 794
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	72 925	72 227
	3 971 340	3 825 021
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	301 754	318 791
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	966 811	893 949
	1 268 565	1 212 740
Vieras pääoma yhteensä	5 239 905	5 037 761
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 187 098	14 804 953
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	59,4	58,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,9	90,3
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 032 132	1 732 215
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 409	2 943
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	4 200 169	4 071 585
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 046	6 917
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	623 100	675 859
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	1 045	1 148

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 254 964 607,34 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tulokset, jotka käsitellään niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 196 827 183,29 euroa siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan
- Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 21 133 153,39 euroa siirretään Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan
- HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 1 770 449,43 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 5 990 003,96 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 694 781,74 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) alijäämä, - 13 026,50 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Asuntolainarahaston ylijäämä, 372 931,90 euroa, asuntotuotantorahaston ylijäämä, 2 628 933,97 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 474 022,19 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 361 713,61 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, - 4 585 316,58 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 11 095 457,86 euroa.
- Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 152 500 euroa.
- Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 3 778 147,35 euroa.
- Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.
- Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 53 833 432,85 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

2 Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Myös toiminnallisia tavoitteita voidaan määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että tavoitteesta ei voi poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Sitovat erät on merkitty tilinpäätöksessä samoin kuin talousarviossa varjostettuina.

2.1 Käyttötalousosan toteutuminen

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen on pääluokittain seuraava:

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Kaupunginjohtajan toimiala	3 842	0	3 842	6 908	3 066	0
Rakennus- ja ympäristötoimi	277 711	5 267	282 978	349 831	66 853	0
Sosiaali- ja terveystoimi	268 950	0	268 950	285 112	16 162	0
Sivistys- ja henkilöstötoimi	66 414	0	66 414	77 800	11 386	0
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	575 081	-3 377	571 704	606 764	35 060	0
Tulot yhteensä	1 191 998	1 890	1 193 888	1 326 415	132 527	0
Menot						
Kaupunginjohtajan toimiala	-159 239	28 703	-130 536	-112 525	18 011	-13 517
Rakennus- ja ympäristötoimi	-565 452	-3 617	-569 069	-635 965	-66 896	-13 150
Sosiaali- ja terveystoimi	-2 259 383	-15 801	-2 275 184	-2 303 591	-28 407	-39 930
Sivistys- ja henkilöstötoimi	-920 333	-2 123	-922 456	-899 246	23 210	-7 758
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	-245 744	-7 374	-253 118	-262 195	-9 077	-2 269
Menot yhteensä	-4 150 151	-212	-4 150 363	-4 213 522	-63 159	-76 624
Toimintakate	-2 958 153	1 678	-2 956 475	-2 887 107	69 368	-76 624
Poistot	-233 678	0	-233 678	-253 704	-20 026	0
Tilikauden tulos	-3 191 831	1 678	-3 190 153	-3 140 811	49 342	-76 624

Toimintatuloja kertyi yhteensä 132,5 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Toiminta-menot ylittivät 63,2 milj. euroa. Ylitysoikeuksia myönnettiin yhteensä 76,6 milj. euroa. Suurimmat poikkeamat syntyivät rakennus- ja ympäristötoimissa, jossa sekä tuloylitykset että menoylitykset olivat 66,9 milj. euroa. Tästä rakennus- ja ympäristötoimen tulojen ja menojen ylityksestä valtaosa johtui nettobudjetoidun rakentamispalvelun toimintavolyymin kasvusta. Sosiaali- ja terveystoimen menoylitys oli 28,4 milj. euroa.

Toimintatulojen ja -menojen toteutumista ja poikkeamia talousarvioon verrattuna on kuvattu jäljempänä tässä luvussa virastoittain ja liikelaitoksittain.

1 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 842	0	3 842	6 908	3 066	0
Menot	-159 239	28 703	-130 536	-112 525	18 011	-13 517
Toimintakate	-155 397	28 703	-126 694	-105 617	21 077	-13 517
Poistot	-4 774	0	-4 774	-4 702	72	0
Tilikauden tulos	-160 171	28 703	-131 468	-110 319	21 149	-13 517

1 01 VAALIT, KESKUSVAALILAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	790	0	790	864	74	0
Menot	-2 378	0	-2 378	-1 452	926	0
Toimintakate	-1 588	0	-1 588	-588	1 000	0
Tilikauden tulos	-1 588	0	-1 588	-588	1 000	0

Vuonna 2011 toteutuneet kustannukset liittyivät kevään 2011 eduskuntavaalien järjestämiseen sekä alkuvuoden 2012 presidentinvaalien järjestämisen valmisteluihin.

Määrärahoja säästy erityisesti siksi, että talousarviota laadittaessa oletettiin sähköisen äänioikeusrekisterin toteutuvan vuoden 2011 eduskuntavaaleissa ennalta arvioitua laajempaan ja näin ollen tietotekniikan asiantuntijapalveluiden osto toteutui ennakoitua pienempänä. Palkoissa kertyi säästöjä koska ennakkoäänestysvirkaillijat toimivat ennalta arvioidusta poiketen vain yhdessä vuorossa.

1 02 KAUPUNGINVALTUUSTO, HALLINTOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 644	0	-1 644	-1 449	195	0
Toimintakate	-1 644	0	-1 644	-1 449	195	0
Tilikauden tulos	-1 644	0	-1 644	-1 449	195	0

1 03 TARKASTUSLAUTAKUNTA JA -VIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 052	0	-2 052	-2 003	49	0
Toimintakate	-2 052	0	-2 052	-2 003	49	0
Poistot	-8	0	-8	-8	0	0
Tilikauden tulos	-2 060	0	-2 060	-2 011	49	0

Suoritetavoitteet

Henkilötyöpäivät	4 100	0	4 100	4 081	-19	0
Tehokkuus/Taloudellisuus						
Kustannukset/työpäivä, euroa	415	0	415	415	0	0

(Sisältävät muut paitsi JHTT-tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan aiheuttamat kustannukset)

Voimavarat

Henkilöstön määrä	19	0	19	19	0	0
-------------------	----	---	----	----	---	---

Tuottavuus	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuusindeksi *)	66	67	66	60	-	

*) Tilintarkastukseen ja arviointiin käytetyt työpäivät/ tarkastusviraston toteutuneet työpäivät, prosenttia.

Tarkastuslautakunnan ja -viraston menoissa syntyi säästöä 49 000 euroa. Säästöä kertyi muun muassa vesikatto-
vahingoista johtuneista vuokrahyvityksistä.

Tarkastustoimen menot olivat 3,4 euroa asukasta kohden.

Kaupunginvaltuuston vuosille 2009–2012 valitsema JHTT-tilintarkastaja Ernst & Young Julkispalvelut Oy käyttää
tilintarkastukseen vuosittain 550 tarkastuspäivää. JHTT-tilintarkastuspalvelujen osuus tarkastustoimen toimintame-
noista oli 12 prosenttia ja tarkastuslautakunnan osuus 3,4 prosenttia.

Vuoden aikana valmisteltiin vuonna 2012 vietettävää tarkastusviraston 100-vuotisjuhlaa ja valmistauduttiin tarkas-
tusnäkökulmasta uuden laskentajärjestelmän käyttöönottoon.

Tarkastusviraston tuottavuutta on mitattu tunnusluvulla ”Tilintarkastukseen ja arviointiin käytetyt työpäivät / tarkas-
tusviraston toteutuneet työpäivät”. Vuodelle 2011 asetettu tavoitetaso 66 prosenttia ylitettiin 1,4 prosentilla tarkas-
tus- ja arviointityön hyvällä aikatauluttamisella ja hyödyntämällä tukipalveluja tarkastustyössä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus valmistuvat 30.4.2011 mennessä.

Tavoite toteutui. Arviointikertomus valmistui 13.4.2011 ja tilintarkastuskertomus 28.4.2011.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tilintarkastuksen kilpailuttamiseen valtuustokaudelle 2013–2016 valmistaudutaan määrittelemällä kaupungin
ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisessa noudatettavat periaatteet toimintaympäristön
muutokset huomioon ottaen.

Lainsäädännössä ja toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia on aktiivisesti kartoitettu ja kilpailuttamisen
toteuttamista suunniteltu yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

1 04 KAUPUNGINHALLITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	750	750	0
Menot	-19 203	0	-19 203	-17 926	1 277	-4 377
Toimintakate	-19 203	0	-19 203	-17 176	2 027	-4 377
Tilikauden tulos	-19 203	0	-19 203	-17 176	2 027	-4 377

1 04 01 KAUPUNGINHALLITUS, HALLINTOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 826	0	-2 826	-2 823	3	0
Toimintakate	-2 826	0	-2 826	-2 823	3	0
Tilikauden tulos	-2 826	0	-2 826	-2 823	3	0

Kaupunginhallituksen talousarvio toteutui 100 prosenttisesti ollen 2,8 milj. euroa. Tästä määrärahasta maksettiin
kaupunginhallituksen jäsenten sekä komiteoiden ja toimikuntien palkkiot ja kaupunginjohtajien palkat sivukuluineen.
Lisäksi tälle menokohdalle kohdistettiin kokoustilojen tilavuokrat.

1 04 02 KÄYTTÖVARAT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	750	750	0
Menot	-15 200	0	-15 200	-14 281	919	-4 377
Toimintakate	-15 200	0	-15 200	-13 531	1 669	-4 377
Tilikauden tulos	-15 200	0	-15 200	-13 531	1 669	-4 377

Määrärahaa käytettiin yleisiin käyttövaroihin, kaupungin viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseen sekä monimuotoiseen tapahtumatuotantoon yhteensä 14,1 milj. euroa.

Suurimmat yleisiin käyttövaroihin sisältyvät toteutuneet kustannukset olivat lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiseen tarkoitetun hankkeen (ns. Lasu-hanke) menot, 6 milj. euroa, Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia sekä museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen laatimisen menot, 1,8 milj. euroa, maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen kohdennetut menot, 1,6 milj. euroa, kaupunkiympäristön puhtaanapitoon liittyvän kesätyöntekijähankkeen kustannukset, 0,6 milj. euroa sekä ympäristökeskuksen koordinoimaan Ilmastoinfo-hankeeseen kohdennetut 0,6 milj. euroa.

Määrärahasta käytettiin johtamisen ja suorituskyvyn itsearviointien tukemiseen ja vuoden 2010 laatupalkintokilpailun palkitsemiseen ja vuoden 2012 laatupalkintokilpailun valmisteluun sekä tiedepalkintoon ja tutkimusapurahoihin yhteensä 0,1 milj. euroa.

Määrärahoista jäi käyttämättä 5,3 milj. euroa. Milj. euron varauksesta sosiaali- ja terveystoimen palvelusetelikeiluun jäi käyttämättä noin 0,9 milj. euroa ja hankkeen pääosan toteuttaminen siirtyi vuodelle 2012. Lisäksi muun muassa Lasu-hankeeseen varatuista määrärahoista jäi käyttämättä noin 1,4 milj. euroa. Hankkeen toteuttamista jatketaan vuonna 2012.

1 04 03 VIERAANVARAISUUS, VIRKAMATKAT YM., KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 177	0	-1 177	-823	354	0
Toimintakate	-1 177	0	-1 177	-823	354	0
Tilikauden tulos	-1 177	0	-1 177	-823	354	0

Talousarvion toteuma oli 70 prosenttia. Säästöä syntyi vajaat 0,4 milj. euroa. Edustusmenoista säästy 0,3 milj. euro ja virkamatkoihin varatuista määrärahoista 50 000 euroa.

1 11 HALLINTOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	740	0	740	990	250	0
Menot	-19 660	0	-19 660	-19 045	615	-225
Toimintakate	-18 920	0	-18 920	-18 055	865	-225
Poistot	-500	0	-500	-475	25	0
Tilikauden tulos	-19 420	0	-19 420	-18 530	890	-225

Vuodelta 2010 siirtyi vuodelle 2011 viestintäosaston toteutumatta jääneitä hankkeita liittyen muun muassa hel.fi-portaalin konseptisuunnitteluun sekä turvaportaaliiin. Lisäksi vuodelle 2011 siirtyi Helsinki Abroad Oy:n maksuosuuksiin liittyviä määrärahoja. Näihin perustuen vuodelle 2011 myönnettiin ylitysoikeutta yhteensä 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2011 menojen toteuma alitti talousarvion 0,8 milj. eurolla. Käyttömenoissa syntyi säästöä palvelujen ostoissa 0,7 milj. euroa, tarvikemäärärahoissa 0,1 milj. euroa sekä vuokramäärärahoissa 0,2 milj. euroa.

Palkat ja henkilöstömenot ylittivät yhteensä 0,2 milj. euroa. Ylitys johtuu muun muassa äitiyslomasijaisuuksien ketjutuksesta sekä eräistä projektityöntekijöiden palkoista.

Oikeuspalvelut muuttivat takaisin peruskorjattuihin Kiseleffin-Sunnin talon tiloihin hieman ennakoitua aikaisemmin ja tässä yhteydessä syntyi säästöjä vuokramenoissa. Kirjaamon tilavuokrissa varauduttiin talousarviossa ulkopuolisten tilojen vuokraamiseen, mutta kirjaamopalveluille järjestyi kuitenkin tilat kaupungintalolta. Lisäksi kopiokoneiden vuokrissa syntyi säästöä 0,1 milj. euroa.

Helsingin kaupungin pääsivuston hel.fi -portaalin konseptisuunnittelu pääsi käynnistymään vuonna 2011. Hanke on mittava, ja sen toteutus jakautuu eri vuosille. Turvaportaalin rakentaminen aloitettiin vuonna 2011. Viestinnän määrärahasta jäi käyttämättä 0,1 milj. euroa pääasiassa vuodelle 2012 siirtyneiden, teknisistä syistä viivästyneiden, verkko- ja viestintähankkeiden (mm. hel.fi-konseptisuunnittelun loppuunsaattaminen) viivästymisten vuoksi.

Oikeuspalveluille kertyi tuloja 0,2 milj. euroa arvioitua enemmän ennakoitua suuremmista voitettujen juttujen oikeudenkäyntikulukorvauksista.

Ahjo-järjestelmä otettiin käyttöön heinäkuussa 2011. Ahjon käyttöönotto vuoden 2011 aikana on yhtenäistänyt kaupungin asianhallinnan ja uudistanut päätöksenteon ja viestinnän käytäntöjä. Luottamushenkilöiden ja työntekijöidenkin koulutusta jatkettiin vuoden 2011 aikana.

Kaupungin yhteinen kirjaamo aloitti toimintansa kaupungintalolla 1.1.2011 tuoden henkilöstösäästöjä koko kaupungin mittakaavassa. Paperisista esityslistoista luopuminen toi lisäksi merkittäviä säästöjä paperinkulutuksessa ja listojen jakelussa. Helsingin kaupungin kirjaamon prosesseja on kehitetty yhteistyössä virastojen ja liikelaitosten kanssa hyvien käytäntöjen luomiseksi. Kaupungin päätöskäytäntöjä yhtenäistettiin laatimalla asiakirjamalleja ja ohjeistusta päätettävistä asioista sekä muusta virkamiesvastaamisesta. Sopimushallintajärjestelmän ja luottamus- henkilöportaalin valmistelu aloitettiin vuonna 2011.

Vuoden 2011 aikana tilankäyttöä tehostettiin niin, että kirjaamo ja maahanmuutto-neuvonnan yksikkö sijoitettiin kaupungintalolle. Kaupungintalolle mahdutettiin lähes 30 uutta työntekijää. Vuoden 2011 alussa maahanmuuttajien neuvontapiste henkilöstöineen siirtyi Virka Infoon osaksi kaupungin yleisneuvontaa ja samalla se siirtyi hallinnollisesti henkilöstökeskuksesta hallintokeskukseen. Kaupungintalokortteleiden elävöittämisen jatkotoimina Apteekintalon kellarikerroksessa olevat arkistotilat tyhjennettiin vuoden 2011 aikana.

Vuonna 2011 kansainvälisen toiminnan kärkihankkeista oli käynnissä muun muassa Itämeren aluetta investointi- ja matkailualueena markkinoiva BaltMet Promo -hanke sekä Pietari-Helsinki-Berliini -junayhteyttä ajava Rail Baltica Growth Corridor -hanke. Helsinki – Tallinn Transport & Planning Skenarios -hanke eteni suunnitelmien mukaisesti.

Turvallisuus- ja valmiuosasto lakkautettiin vuonna 2011, ja siitä muodostettiin hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikkö.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tavoitteena on, että 60 prosenttia kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsitellään enintään 100 kalenteripäivässä.

Hallintokeskuksen sitova toiminnallinen tavoite toteutui kertomusvuonna niin, että 65 prosenttia kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsiteltiin enintään 100 kalenteripäivässä.

1 13 TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	302	0	302	598	296	0
Menot	-27 211	0	-27 211	-25 472	1 739	0
Toimintakate	-26 909	0	-26 909	-24 874	2 035	0
Poistot	-384	0	-384	-99	285	0
Tilikauden tulos	-27 293	0	-27 293	-24 973	2 320	0

Talousohjauksessa keskityttiin alkuvuonna raamivalmistelun ohella valtuuston talousarvioon sisällyttämien tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelman toteutukseen. Talous- ja suunnittelukeskus valmisteli virastoille ja liikelaitoksille ohjeet talousarvioon 2011 sisältyvästä tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelmasta. Yhteenveto virastojen esityksistä esiteltiin kaupunginhallituksen iltakoulussa 15.8.2011 osana vuoden 2012 talousarvion ja taloussuunnitelman 2012–2014 valmistelutilannetta. Toimenpiteet sisällytettiin vuoden 2012 talousarvioon.

Talous- ja suunnittelukeskus toimi päävastuullisena asiantuntijana kaupungin tuottavuuslaskennan kehittämisessä ja konsultoi useita virastoja. Virastossa valmisteltiin kaupunginjohtajan päätettäväksi kaupungin ohjeistus vaihtoehtoisista tuottavuuden mittauksista.

Viraston asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti kaupungin edustajana Kuntaliiton 20 suurimman kunnan tuottavuuden mittaamisen kehittämistyöhön ja myös Tampereen teknillisen yliopiston hankkeeseen ”Innovatiiviset palvelutuotannon mittarit”, 2011–2013. Hanke on edennyt aikataulun mukaisesti.

Euroopan velkakriisin vuoksi yleisen taloustilanteen epävarmuus voimistui uudelleen vuoden puolivälissä ja vaikutti loppuvuoden talousarviovalmisteluun. Kaupunginhallitukselle valmisteltiin elokuussa tilannekatsaus talousarviovalmistelusta. Investointeja sekä verotuloarvioita tarkistettiin ennen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen julkistamista.

Strategiaohjelman toteutus eteni ja valtuustolle järjestettiin strategiakauden puolivälin seminaari helmikuussa. Kaupunginhallitukselle tuotettiin säännöllisesti seurantatietoa strategiaohjelman toteutumisesta. Helsinki-Vantaa-selvityksen johdosta käynnistetyn lausuntokierroksen yhteenveto valmisteltiin valtuustolle joulukuussa.

Kaupunginhallitukselle valmisteltiin selvitys työväenopistojen organisaatioiden uudistamismahdollisuuksista sekä Helsingin että pääkaupunkiseudun tasolla. Lisäksi tehtiin selvitykset kulttuuritoimen organisoinnista ja pelastuslaitoksen kiinteistöhuollon asemasta kaupunkikonsernissa. Palvelustrategiaa valmisteltiin yhteistyössä virastojen ja liikelaitosten kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen sekä liikuntatoimen kokonaispalvelun konsulttityöt kilpailutettiin. Lisäksi koordinoitiin Staran ja HKR-Rakennuttajan yhdistämisen konsulttiselvitystä.

Rakentamisen edellytysten luominen ja rakennushankkeiden käynnistyminen etenivät aluerakentamisprojekteissa suunnitellusti aluerakentamisprojektien johtoryhmän ohjauksessa. Kalasataman keskuksen toteutuskilpailu ratkaistiin ja toteutus käynnistyi. Aluerakentamisprojektien menestymistä tuettiin monipuolisilla viestinnän keinoin, kehittämällä verkkoviestintää ja järjestämällä Jätkäsaaren Huutokonttorin avajaiset sekä Kalasataman startti-tapahtuma. Asuinalueiden täydennysrakentamisprojekti käynnistyi. Talousarvion sitovat tavoitteet toteutuivat ottamalla käyttöön aluerakentamisprojektien aikataulutamisessa ja vaihtoehtovertailuissa käytettävä investointitalouden suunnittelujärjestelmä sekä asuntotuotannon ohjelmointia tukeva, uudistettu asuntotuotantorekisteri. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008 – 2017 seurantaraportti esiteltiin kaupunginvaltuustolle 2.3.2011 ja käynnistettiin uuden ohjelman, MA 2012 -ohjelman valmistelu.

Vuoden 2011 aikana valmisteltiin taloussäännön uusiminen sekä kaupunkikonsernin tasehallinnan yleiset periaatteet. Lisäksi valmisteltiin kaupungin harmaan talouden toimintaohje ja myös kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje, sekä järjestettiin tähän liittyvää koulutusta. Tämän ohella kertomusvuonna päivitettiin kaupunkikonsernin omistajapolitiiset linjaukset sekä selvitettiin kuntalain muutosten (kunnat ja kilpailuneutraliteetti) vaikutukset. Konserniysikkö suunnitteli konsernijaoston toimintaa. Konserni Akatemiassa toteutettiin kohdennet-

tua koulutusta tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, talousjohdolle sekä yhteisöjen hallitusjäsenille. Konserniyksikkö valmisti myös Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n omistuspohjan laajentamisen.

Sisäinen tarkastus arvioi raporteissaan sisäisen valvonnan tilaa kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa ja antoi suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Elinkeinostrategian ajantasaistustyö saatiin päätökseen. Sen pohjalta käynnistettiin useita kehittämishankkeita, muun muassa luovien alojen kehittämisen hanke, korkeakoulu yhteistyöhanke sekä opiskelijakaupunki-hanke.

World Design Capital Helsinki 2012-valmistelutyö sekä Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -koordinointityö käynnistyivät. Myös muita vuoden 2012 suur tapahtumia valmisteltiin. YritysHelsinki jatkoi kasvuyritysten neuvontapalvelujen kehittämistä muun muassa uudella tietojärjestelmällä sekä sijoittajatilaisuuksilla yhteistyössä Forum Virium Helsingin ja Aalto-yliopiston kanssa. Vuonna 2011 Helsingissä matkailtiin, yövyttiin ja risteiltiin ennätysellisesti ja tämä toi haasteita viraston osana toimivan elinkeinopalvelun matkailu- ja kongressitoimiston toimintaan.

Tietotekniikkaohjelma 2012–2014 valmisteltiin päätöksentekoa varten ja sen toteuttamisen suunnittelu käynnistettiin.

Kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien, erityisesti laskentajärjestelmän ja avustusjärjestelmän osalta painottui vahvasti projektien toteutusvaihe. Avustusjärjestelmä siirrettiin pilottivaiheen jälkeen tuotantokäyttöön loppuvuodesta ja samalla uusittiin kaupungin avustusten yleisohjeet. Uusi laskentajärjestelmä (Laske) otettiin käyttöön asteittain vuoden vaihteessa.

Talous- ja suunnittelukeskus tuki hallintokeskuksen johdolla toteutetun Ahjo-järjestelmäkokonaisuuden hyväksymisestä ja toiminnallista käyttöönottoa.

Helsingin kaupungin yhtenäinen palaute- ja yhteydenottojärjestelmä (Palauteydin) määriteltiin ja kilpailutettiin. Hanke käynnistyi syksyllä ja järjestelmän rakentaminen aloitettiin tarkentavalla määrittelyllä yhteistyössä virastojen kanssa. Yhteistyönä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa laajennettiin toimipisterekisterin sisältöä kuntien tiedoilla ja otettiin tuotantokäyttöön pääkaupunkiseudun yhteinen palvelukartta.

Talous- ja suunnittelukeskuksella oli käytettävissä 27,2 milj. euroa määrärahoja. Toteutuneet menot olivat 25,5 milj. euroa eli menosäästöä syntyi noin 1,7 milj. euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Talousarvion seurantaraportteihin (4/vuosi) sisällytetään tuottavuuden seuranta.

Tavoite toteutui.

- Aluerakentamisprojektien yhtenäinen investointitalouden tarkastelu- ja suunnittelujärjestelmä on otettu käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Tavoite toteutui.

- Sähköisen työpöydän käyttöönoton hanke toteutetaan. Tavoitteena on, että vuoden 2011 loppuun mennessä 80 prosenttia hallintokunnista on ottanut käyttöön sähköisen työpöydän peruspalvelut.

Tavoite toteutui. Keskeiset toiminnallisuudet on otettu käyttöön kaikissa virastoissa.

- Nykyisen rekisterin korvaava, uudistettu asuntotuotantorekisteri on otettu käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Tavoite toteutui.

- Hotelliyöpymisten määrä Helsingissä kasvaa 3,2 milj. vuonna 2011.

Tavoite toteutui ja ennusteen mukaan ylittyi yli 100 000 yöpymisellä.

1 14 KESKITETTYSTI MAKSETTAVAT MENOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-38 431	20 760	-17 671	-495	17 176	0
Toimintakate	-38 431	20 760	-17 671	-495	17 176	0
Tilikauden tulos	-38 431	20 760	-17 671	-495	17 176	0

1 14 02 RYHMÄHENKIVAKUUTUS JA MATKAVAKUUTUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-549	251	0
Toimintakate	-800	0	-800	-549	251	0
Tilikauden tulos	-800	0	-800	-549	251	0

Määrärahasta maksettiin ryhmähenkivakuutuksesta vastaavan Kevan hoitaman taloudellisen tuen maksut sekä virka- ja luottamusmiesten matkavakuutuksen maksut.

1 14 03 MENOVARAUS, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-25 000	20 760	-4 240	0	4 240	0
Toimintakate	-25 000	20 760	-4 240	0	4 240	0
Tilikauden tulos	-25 000	20 760	-4 240	0	4 240	0

Talousarviokohtaan varatusta 25 milj. euron määrärahasta siirrettiin kesäkuussa kaupunginhallituksen päätöksellä määrärahoja yhteensä 20,8 milj. euroa 1.5. voimaan tulleen uuden työehtosopimuksen mukaisiin palkankorotuksiin pelastuslaitokselle, ympäristökeskukselle, sosiaalivirastolle, terveyskeskukselle, opetusvirastolle ja liikuntavirastolle.

1 14 04 JAKSOTETUT HENKILÖSTÖMENOT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-12 631	0	-12 631	54	12 685	0
Toimintakate	-12 631	0	-12 631	54	12 685	0
Tilikauden tulos	-12 631	0	-12 631	54	12 685	0

Määrärahasta kirjattiin hallintokuntien (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutos, joka jäi arvioitua pienemmäksi.

1 27 KUNNALLISVEROTUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-16 000	0	-16 000	-15 596	404	0
Toimintakate	-16 000	0	-16 000	-15 596	404	0
Tilikauden tulos	-16 000	0	-16 000	-15 596	404	0

Menoihin kirjattiin valtion veloittamat verohallintolain 11 §:n mukaiset verotuksen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

1 35 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄN MAKSUOSUUDET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 800	0	-1 800	-1 786	15	0
Toimintakate	-1 800	0	-1 800	-1 786	15	0
Tilikauden tulos	-1 800	0	-1 800	-1 786	15	0

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

1 39 MUU YLEISHALLINTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 010	0	2 010	3 706	1 696	0
Menot	-30 860	7 943	-22 917	-27 301	-4 384	-8 915
Toimintakate	-28 850	7 943	-20 907	-23 595	-2 688	-8 915
Poistot	-3 882	0	-3 882	-4 120	-238	0
Tilikauden tulos	-32 732	7 943	-24 789	-27 715	-2 926	-8 915

1 39 01 KAUPUNGIN HISTORIA, TIETOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-245	0	-245	-210	35	0
Toimintakate	-245	0	-245	-210	35	0
Tilikauden tulos	-245	0	-245	-210	35	0

1 39 02 OSUUDET JA KORVAUKSET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 310	0	-4 310	-4 135	175	0
Toimintakate	-4 310	0	-4 310	-4 135	175	0
Tilikauden tulos	-4 310	0	-4 310	-4 135	175	0

Määrärahaa maksettiin maksuosuuksia Uudenmaan liitolle 2,7 milj. euroa sekä Greater Helsinki Promotion Ltd Oy:lle 1,4 milj. euroa.

1 39 03 KESKITETTY TIETOTEKNIKKATOIMINTA, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-12 905	0	-12 905	-12 241	664	-600
Toimintakate	-12 905	0	-12 905	-12 241	664	-600
Poistot	-3 882	0	-3 882	-4 102	-220	0
Tilikauden tulos	-16 787	0	-16 787	-16 343	444	-600

Keskeisiä määrärahaa maksettavia palveluja olivat tietoliikenne- ja työasemaverkon, asian- ja dokumentinhallintajärjestelmän, sähköpostijärjestelmän, internet-palvelujen, sähköisen asiainnoin alustan, sähköisen työpöydän sekä raportointijärjestelmän ylläpito ja jatkokehittäminen.

Vuonna 2011 jatkettiin muun muassa sähköisen asioinnin alustan, sähköisen työpöydän, toimipisterekisterin/palvelukartan ja osaamiskeskuksen kehittämishankkeita.

Vuodelta 2010 siirtyi hankkeita toteutettavaksi vuodelle 2011 ja tämän seurauksena siirtyneiden hankkeiden toteuttamiseen myönnettiin talousarviokohdalle 0,6 milj. euron suuruinen lisämääräraha. Kaikkia varattuja määrärahoja ei käytetty vuonna 2011, koska osa hankkeista siirtyi seuraavalle vuodelle.

1 39 05 YHTEISÖJEN TUKEMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 412	0	-3 412	-3 371	41	0
Toimintakate	-3 412	0	-3 412	-3 371	41	0
Tilikauden tulos	-3 412	0	-3 412	-3 371	41	0

Määrärahasta maksettiin avustusta muun muassa Finlandia-talo Oy:lle, Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiölle, Helsingin seudun kesäyliopistosäätiölle, Oy Gardenia-Helsinki Ab:lle ja Y-Säätiölle.

1 39 06 JÄSENMAKSUT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 900	0	-2 900	-2 847	53	0
Toimintakate	-2 900	0	-2 900	-2 847	53	0
Tilikauden tulos	-2 900	0	-2 900	-2 847	53	0

Suurimmat yksittäiset jäsenmaksut maksettiin Suomen Kuntaliitolle, 1,8 milj. euroa, Kunnalliselle työmarkkinailtokselle, 0,4 milj. euroa ja Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle, 0,4 milj. euroa.

1 39 13 KEHITTÄMISHANKKEET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 000	0	-3 000	-522	2 478	-372
Toimintakate	-3 000	0	-3 000	-522	2 478	-372
Tilikauden tulos	-3 000	0	-3 000	-522	2 478	-372

1 39 14 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	180	0	180	262	82	0
Menot	-895	0	-895	-869	26	0
Toimintakate	-715	0	-715	-607	108	0
Tilikauden tulos	-715	0	-715	-607	108	0

Kasvuyritysneuvonta on vakiintunut merkittäväksi osaksi YritysHelsingin toimintaa ja sen kehittämistä on jatkettu muun muassa uudella tietojärjestelmällä sekä runsaasti huomiota keränneillä sijoittajatilaisuuksilla.

Maahanmuuttajayrittäjyyden ESR-rahoitteisista kehittämishankkeista päättyivät Monikulttuuriset yrityspalvelut sekä Masuunihanke ja uusi Yrittäjäksi Suomeenhanke käynnistyi, tavoitteena maahanmuuttajayrittäjyyden edistäminen sekä hautomotoiminta.

YritysHelsingin perustamassa sähköisessä liiketoimintasuunnitelmapalvelussa kävi ennätysmäärä asiakkaita, kuu-
kausittain noin 20 000, joista noin 1 800 kävijää/kuukaudessa teki liiketoimintasuunnitelman.

1 39 15 YLEISHALLINNON MUUT MENOT JA TULOT, KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 830	0	1 830	3 443	1 613	0
Menot	-3 193	7 943	4 750	-3 106	-7 856	-7 943
Toimintakate	-1 363	7 943	6 580	338	-6 242	-7 943
Poistot	0	0	0	-18	-18	0
Tilikauden tulos	-1 363	7 943	6 580	320	-6 260	-7 943

EU-hankkeisiin käytettiin 3 milj. euroa. Muihin kansainvälisen toiminnan hankkeisiin käytettiin 0,1 milj. euroa. Tuloi-
hin on kirjattu EU:lta saatuja tukia yhteensä 2 milj. euroa. Lisäksi tuloihin on kirjattu muita yleishallintoon liittyviä
tuloeria 1,4 milj. euroa.

Talousarviokohtaan myönnettiin keväällä 2011 ylitysoikeus 7,943 milj. euroa, joka vastaa Helsingin korvausta Sipoon
kunnalle kunnanosalitukseen liittyneessä 12.4.2011 ratkenneessa hallintoriita-asiassa. Sipoolle maksettava korvaus
tulee kuitenkin kirjata investointimenoksi ja siten kyseiseen TA-kohtaan merkittiin vastaavan suuruinen TA-muutos.

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HELSINGIN ENERGIA -LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	737 430	758 372	20 942
Liikeliikkeen/alijäämä	224 130	241 581	17 451
Tilikauden yli-/alijäämä	180 391	196 827	16 436
Rahoituskehitys			
Kassavarojen muutos	143 382	-13 298	-156 680
Perustamislainan korko (10 prosenttia)	19 039	19 039	0
Korvaus peruspääomalle (10 prosenttia)	47 400	47 400	0
Perustamislainan lyhennys	8 409	8 409	0
Yhteensä	74 848	74 848	0
Tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	6	6	0
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	601	614	13
Liikeliikkeen/alijäämä, prosenttia liikevaihdosta	30	32	2
Sijoitetun pääoman tuotto vähintään, prosenttia	18	19	1
Omavaraisuusaste, prosenttia	82	78	-4
Jalostusarvo (2007=100)	94	102	8

Helsingin alueen voimalaitoksissa tuotetun energiatehokkaan yhteistuotannon osuus hankitusta sähköstä oli 67
prosenttia ja tuotetusta lämmöstä 89 prosenttia. Energian tuotannon hiilidioksidipäästöt Helsingissä vähenivät noin
11 prosenttia. Tähän vaikutti polttoaineiden vähentynyt käyttö Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla ja lämpökes-
kuksissa, kivihiilen käyttö oli noin 8 prosenttia ja maakaasun käyttö noin 13 prosenttia edellisvuotta vähäisempää.

Päästöttömän vesi- ja tuulivoiman osuus oli yli 6 prosenttia. Hiilidioksidipäästöttömän ydinvoiman osuus pysyi edellisten vuosien tasolla muodostaen noin 18 prosenttia osuuden kokonaishankinnasta.

Vuosi 2011 jakautui säätilaltaan alkuvuoden tavallista kylmempään pakkasjaksoon ja loppuvuoden normaalia lämpimämpään jaksoon, mikä näkyi selvästi energian kokonaistuotantomäärissä. Kaukolämmön myynti asiakkaille oli 6,4 terawattituntia, 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010. Sähkön kokonaismyynti pieneni 3 prosenttia edellisvuodesta ja oli 7,5 terawattituntia. Kaukojäähdytysasiakkaiden määrä kasvoi 30 prosenttia ja kaukojäähdytyksen liittymisteho ylitti 120 megawattia.

Liikevaihto oli 758 milj. euroa, kasvua edellisvuodesta oli 41 milj. euroa. Sähkönmyyntitulot kasvoivat 3 milj. euroa ja lämmönmyyntitulot 28 milj. euroa. Lämmönmyyntitulojen kasvu johtui pääasiassa polttoaineverojen jyrkästä noususta. Muut tuotot sisältävät lämmön liittymismaksujen kirjausten liikevaihtoon sekä lisääntyneen palvelumyynnin.

Kokonaiskulut ilman suunnitelman mukaisia poistoja kasvoivat 45 milj. euroa. Kasvu aiheutui pääosin kohonneista energianhankinta- ja polttoainekuluista. Polttoainekulut kasvoivat edellisvuodesta 17 milj. euroa, sähkön oston ja osuussähkön hankinta kasvoi yhteensä 25 milj. euroa. Valmistusta omaan käyttöön oli 3,5 milj. euroa ja suunnitelman mukaiset poistot olivat 46 milj. euroa.

Liikevoitto oli 242 milj. euroa ja sen osuus liikevaihdosta oli 32 prosenttia. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 242 milj. euroa (edellisvuonna 245 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 19 laskettuna tilikauden keskimääräiselle sijoitetulle pääomalle.

Helsingin Energian investointiohjelman mukaiset investoinnit olivat 76 milj. euroa. Kaukolämmön investoinnit olivat 30 milj. euroa (29 milj. euroa), kaukojäähdytyksen investoinnit 8 milj. euroa (10 milj. euroa), voimalaitosinvestoinnit 21 milj. euroa (18 milj. euroa) ja ulkovalaistuksen investoinnit 8 milj. euroa (8 milj. euroa). Pysyviin vastaaviin sisältyy taseeseen aktivoituja päästöoikeuksia 8 milj. euroa ja sijoituksia 1,2 milj. euroa.

Liiketoiminnasta kertyi tulo-rahoitusta 222 milj. euroa (230 milj. euroa). Pitkäaikaisen lainan korko kaupungille oli 19 milj. euroa, korvaus peruspääomalle 47 milj. euroa sekä erillinen voittovarojen tasesiirto 200 milj. euroa. Pitkäaikaisista lainaa lyhennettiin 8 milj. euroa.

Tuloskehitys	2011	2010	2009
Liikevaihto milj. euroa	758,4	717,3	723,9
Liikevoitto milj. euroa	241,6	243,7	245,7
Liikevoitto, prosenttia	32	34	34
Oman pääoman tuotto, prosenttia	20	21	20
Omavaraisuusaste	78	79	80

HELSINGIN SATAMA -LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Liikevaihto	82 900	86 495	3 595
Liikeliikenne/alijäämä	8 980	18 379	9 399
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	9 763	21 133	11 370
Varsinaisen toiminnan rahavirta	30 293	40 252	9 959
Investointien rahavirta	-13 410	-13 877	-467
Rahoituksen rahavirta	-17 985	-14 952	3 033
Rahavarojen muutos	-1 102	11 424	12 526
Peruspääoman tuotto (10,5 prosenttia)	6 317	6 317	0
Yhteensä	6 317	6 317	0

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	0,6	-0,2	-0,8
Liikelyijäämä, prosenttia liikevaihdosta	10,8	21,2	10,4
Asiakastytytyväsyyden taso, >	8,1	7,9	-0,2
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti, >	1,6	3,20	1,60
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	436	458	22
Omavaraisuusaste, prosenttia	61,8	62,5	0,7
Tuottavuus (2009=100)	100,9	113,5	12,6
Suoritettavat			
Kokonaistavaraliikenne, 1 000 t	11 150	11 205	55
Yksiköity tavaraliikenne, 1 000 t	10 400	10 177	-223
Bulkitavaraliikenne, 1 000 t	750	1 028	278
Matkustajaliikenne, 1 000 matkustajaa	9 400	10 247	847
Saapuneet alukset, 1 000 nt	102 000	103 684	1 684

Vuosi 2011 toi taloudelliseen kehitykseen uusia epävarmuustekijöitä. Maailmantalouden kehitysnäkymät heikentyivät tuntuvasti ja herännyt toiveisuus uudesta kasvusta mureni vuoden edetessä. Vientikysynnän heikennyttyä Suomen tavaravienti jäi selvästi odotettua pienemmäksi. Tuontia jarrutti epävarma suhdannetilä, mikä leikkasi investointihalua.

Helsingin sataman yksiköity tavaraliikenne kasvoi 4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, tuonnin kasvu oli 5 prosenttia ja viennin kasvu 3 prosenttia. Määrä oli 10,2 milj. tonnia. Joskin liikenne toipui hyvin vuoden 2009 taantumasta, määrä jäi vielä 7 prosenttia taantumaa edeltävän vuoden liikennetasosta.

Bulkitavaraliikenteen määrä oli 1 milj. tonnia. Helsingin sataman kokonaistavaraliikenne oli 11,2 milj. tonnia, kasvua oli 2,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Merimatkailu kasvoi uudelle ennätystasolle. Matkustajia oli kaikkiaan 10,3 milj., kasvua oli 5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tallinna oli edelleen suosituin matkakohde. Matkustajista 71 prosenttia matkasi Tallinnan linjoilla. Kansainvälisessä risteilyliikenteessä matkustajia oli 382 000. Määrä kasvoi 11 prosenttia edellisvuodesta.

Toimintavuoden liikevaihto oli 86,5 milj. euroa, joka on 0,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Varsinaiset kulut yhteensä olivat 38 milj. euroa. Ne laskivat edellisvuodesta 2,9 milj. euroa. Merkittävää säästöä saavutettiin jäänmurto- ja alueiden puhtaanapitokustannuksissa (1,8 milj. euroa). Tuottavuusohjelman tavoitteiden toteutuminen auttoi osaltaan saavuttamaan menosäästöjä muissa kuluerissä. Lisäksi sivutoiminnan laskutuksen väheneminen pienensi vastaavasti menoja. Vuoteen 2010 nähden poistot kasvoivat 0,4 milj. euroa. Markkinakorkojen noususta johtuen korkokulut olivat edellisvuotta 0,8 milj. euroa suuremmat.

Liikeliikenne oli 18,4 milj. euroa, joka on 2,3 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Liikeliikenne oli 21,2 prosenttia liikeliikennestä. Ylijäämä ennen varauksia oli 9,2 milj. euroa (5,1 milj. euroa vuonna 2010). Poistoerokirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi tuli 21,1 milj. euroa (17 milj. euroa).

Investoinnit olivat yhteensä 13,9 milj. euroa, josta Vuosaaren sataman investoinnit olivat 2,7 milj. euroa. Lainaa lyhennettiin vuonna 2011 kaikkiaan 18,1 milj. euroa. Rahavarat lisääntyivät 11,4 milj. euroa.

Helsingin Sataman vuoden 2011 talousarvion tulostavoitteet saavutettiin asiakastytytyäisyyden tasoa lukuun ottamatta.

Helsingin Satama on määrätietoisesti pitkällä aikavälillä sopeuttanut toimintaansa muuttuviin olosuhteisiin. Esimerkiksi Länsisataman rekkaselvitystoiminnasta luovuttiin vuoden 2011 alkupuolella.

Tuottavuus ja palvelukyky riippuvat keskeisesti henkilöstöstä. Kustannusten kurissapitämiseksi ja karsimiseksi tietotekniikkaa on kehitetty ja hallintohenkilöstöä on pystytty vähentämään. Palveluiden tehostamiseksi organisaatorakennetta on kehitetty ja henkilöstöä käytetty yli organisaatorajojen. Myös työvuorojärjestelyjä on tehty. Helsingin Sataman henkilökuntamäärä on edelleen vuoden 2011 aikana vähentynyt.

Tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelmaan sisällytetyt hankkeet on pääosin toteutettu ja sen tavoitteet saavutettu. Sataman pääkonttorin vapaana olleet toimistotilat on vuokrattu. Alueiden puhtaanapidon tasoa ja satamaoloihin soveltuvaa puhtaanapidon ja lumenpoiston kalustoa ja työmenetelmiä on optimoitu yhteistyössä Staran kanssa.

Pysäköintitulot ovat kasvaneet pysäköintipalveluista tiedottamisen, palvelujen saatavuuden parantamisen sekä valvonnan tehostamisen myötä.

Tuottavuusindeksi	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
	100	106,8	100,9	113,5

Tuottavuusindeksi nousi suoremäärän lisääntymisen ja menojen vähentymisen johdosta 12,5 prosenttia talousarviossa ennustetusta (edellisvuoteen verrattuna kasvua 6,3 prosenttia).

Liikenvaihto/henkilö (1 000 euroa)	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
	391	443	436	458

Liikenvaihto henkilöä kohden parani 22 000 euroa talousarvioon ja 15 000 euroa vuoteen 2010 nähden.

HELSINGIN KAUPUNGIN TALOUSHALLINTOPALVELU -LIIKELAITOS (TALPA)

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Liikevaihto	24 586	24 771	185
Liikelylijäämä/alijäämä	36	713	677
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	695	695
Peruspääoman tuotto (8 prosenttia)	56	56	0
Varsinaisen toiminnan rahavirta	300	904	604
Investointien rahavirta	-300	-52	248
Rahavarojen muutos	0	981	981
Muut toiminnalliset tavoitteet			
Kirjanpidon automaattiset tapahtumat/kaikki tapahtumat, prosenttia	98,0	98,2	0,2
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut/kaikki ostolaskut, prosenttia	17,5	8,3	-9,2
Sähköiset laskutustoimeksiannot/kaikki toimeksiannot, prosenttia	99,0	98,3	-0,7
Sähköisesti ilmoitetut poissaolot/kaikki poissaoloilmoitukset, prosenttia	37,0	55,1	18,1
Sähköiset palkkalipukkeet/kaikki palkkalipukkeet, prosenttia	73,0	61,3	-11,7
Toimintatiedot			
Kirjanpito ja maksuliikenne			
Kirjanpitoviennit, 1 000 kpl	12 000	12 662	662
Laskutus			
Lähetetyt laskut, maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot, 1 000 kpl	1 600	1 566	-34
Maksunmääritykset ja vapaakortit, 1 000 kpl	5,5	4,4	-1,1
Ostolaskut			
Ostolaskut, 1 000 kpl	585	597	12
Palkanlaskenta			
Palkka- ja palkkiolipukkeet, 1 000 kpl	650	681	31
Kehityksen tunnusluvut			
Henkilötyövuodet 31.12.	374	367	-7
Liikevaihto/henkilötyövuosi, 1 000 euroa	66	67	1
Tuottavuus (2008=100) *)	103	110	7
Käyttökate, prosenttia	1,4	3,7	2,3
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	14,8	64,4	49,6
Sitovat toiminnalliset tavoitteet			
Tilikauden tulos ≥0	0	695	695
Asiakastytytyväisyyssuhteet (asteikolla 1–5)	3,60	3,76	0,16

*) Talpan tuottavuuden perusvuosi on 2009 = 100

Kirjanpidon ja laskutuksen Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Ostolaskujen tavoitteeseen ei päästy, koska järjestelmiin tehdyt tiedot olivat puutteellisia, eivätkä kaikkien asiakkaiden tilaus- ja sopimusprosessit tue automaattitäsmäytystä. Palkanlaskennan poissaoloilmoitusten sähköistäminen eteni odotettua nopeammin ja tavoite saavutettiin toimintavuoden aikana. Sähköisten palkkalipukkeiden tavoite asetettiin kaupunkitasoisen linjauksen pohjalta siten, että palkkalipuke toimitetaan palkansaajalle ensisijaisesti sähköisessä muodossa, ja että tästä linjauksesta poiketaan vain erillisestä pyynnöstä. Tavoitteesta jäätin, koska palkansaajat ovat halunneet käyttöönsä paperisen palkkalaskelman.

Taloushallintopalvelun vuoden 2011 toiminnassa näkyi voimakkaasti uuden laskentajärjestelmän (Laske) käyttöönoton valmistelu. Talous- ja suunnittelukeskuksen taloussuunnitteluosaston alaisuudessa toimi Lasken käyttöönotto-projekti, jonka kahdeksan henkilön hankeorganisaatio sijaitsi Talpan tiloissa. Taloushallintopalvelun työajan seuranta-järjestelmän mukaan talpalaiset tekivät Laske-projektiin kohdennettua työtä yhteensä 8,3 henkilötyövuotta, joka on 2,2 prosenttia koko Talpan toimintavuoden henkilötyöpanoksesta.

Asiakaskunta kasvoi vuoden 2011 alusta kahdella uudella asiakkaalla kun Helsingin Matkailu Oy:n ja Helsingin kaupungin rakentamispalvelun (Stara) kuukausipalkkaisten työntekijöiden ylityölaskenta siirtyi taloushallintopalvelussa tuotettavaksi.

Tilikauden tulos muodostui 0,7 milj. euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämäinen tulos koostui henkilöstökulujen ja liiketoiminnan muiden kulujen ennakoitua pienemmästä toteumasta. Henkilöstökulujen toteumaan vaikuttivat toimenpiteet henkilöstötyöpanoksen pienentämiseksi ja uuden laskentajärjestelmän vuoksi henkilöstökuluihin suunnitellut lisävaraukset siirtyivät rasittamaan ensi vuoden tulosta. Rahavarat lisääntyivät noin 1 milj. euroa. Talousarviota suurempi rahavarojen muutos johtui ylijäämäisestä tuloksesta sekä investointien toteutumisesta arvioitua pienempinä.

Irtaimen omaisuuden hankintaan oli talousarviossa varauduttu 0,3 milj. eurolla, mistä tilivuoden aikana käytettiin tietotekniikkaohjelmistoihin ja -laitteisiin 52 350 euroa.

Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 394 henkilöä. Vähennystä edellisestä vuodesta oli kolme henkilöä. Henkilötyövuosia toteutui 367, joka oli 14 henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Talpan strategisena tavoitteena on parantaa tuottavuutta kolme pistettä vuodessa, lukuun ottamatta vuotta 2011, jolloin resursseja kohdennettiin Lasken käyttöönottoon valmistautumiseen. Tästä syystä vuoden 2011 talousarviossa ei ole asetettu tuottavuudelle kasvutavoitetta edellisestä vuodesta. Vuoden 2010 tuottavuustavoite toteutui 107 pisteinä, jolloin myös vuoden 2011 tuottavuustavoite ilman kasvutavoitetta oli 107. Tuottavuus toteutui 110 pisteinä eli tavoite ylitettiin kolmella pisteellä.

Tuottavuutta parannettiin laajentamalla henkilöstöhallinnon sähköisten lomakkeiden käyttöönottoa asiakasvirastoissa, edistämällä verkkolaskutusta ja verkkomaksamista, laajentamalla pienkulujen käsittelyä M2-matkanhallintajärjestelmässä, laajentamalla sähköisen laskutuspyynnön käyttöönottoa, laajentamalla sähköisen vuosilomailmoituksen käyttöä asiakasvirastoissa sekä jatkamalla talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistä yhdessä virastojen ja liikelaitosten kanssa. Tehtyjen toimenpiteiden vaikutus henkilöstöön oli 14 laskennallista henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisvuonna. Laskennallisiin henkilötyövuosiin sisältyy Laske-projektilla tehty 8,3 henkilötyövuotta, ja mikäli nämä eliminoidaan vertailusta, olisi vähennys ollut 22,3 henkilötyövuotta.

Talpalla oli vuonna 2011 kaksi sitovaa tavoitetta, jotka molemmat toteutuivat. Asiakastyytyväisyys oli 3,76, joka ylitti tavoitteen 3,6 (asteikolla 1–5). Tilikauden tulostavoite oli ≥ 0 , joka toteutui 0,7 milj. eurona.

2 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	277 711	5 267	282 978	349 831	66 853	0
Menot	-565 452	-3 617	-569 069	-635 965	-66 896	-13 150
Toimintakate	-287 741	1 650	-286 091	-286 134	-43	-13 150
Poistot	-72 983	0	-72 983	-71 982	1 001	0
Tilikauden tulos	-360 724	1 650	-359 074	-358 116	958	-13 150

2 05 HELSINGIN KAUPUNGIN TUUKKUTORI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 604	1 811	5 415	5 747	332	0
Menot	-3 153	-2 466	-5 619	-5 819	-200	0
Toimintakate	451	-655	-204	-72	132	0
Poistot	-783	0	-783	-763	20	0
Tilikauden tulos	-332	-655	-987	-835	152	0
Tunnusluvut						
Asiakastytyväisyys (1–5)	3,4	0,0	3,4	3,5	0,1	
Toimitilojen käyttöaste vähintään, prosenttia	85	0	85	87	2	
Vuokratut tilat, m ²	20 067	0	20 067	22 738	2 671	
Henkilöstön määrä	22	0	22	32	10	
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	90	98	98	100	100	

Tukkutorin tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä, jossa tulot ja menot suhteutetaan indekseillä korjattuna vertailuvuoden vastaaviin lukuihin.

Tukkutori hankkii kaikki tulonsa yritystoiminnalla. Hyvän vuokratulokertymän ja vuokrankorotusten ansiosta vuoden 2011 tulot ylittivät budjetoidun. Vuokrausastetta on nostettu ja samalla muun muassa kauppatorin ruokapaikat kilpailutettiin, mikä paransi myös tulokertymää edelliseen vuoteen verrattuna.

Kokonaistalouden hallintaa ja tuottavuutta paransi lisäksi se, että henkilöstöä on tiedotettu ja sitoutettu talouteen liittyvistä asioista, jotta oman toiminnan vaikutukset realisoituisivat kunkin työtehtävissä.

Energian ja jätehuollon kustannuksissa säästettiin muun muassa aikaisempien vuosien toimien ansiosta. Luotto-tappiot ovat vähentyneet tarkennetun seurannan ja aktiivisen perinnän ansiosta.

Tukkutorin toiminta laajeni merkittävästi vuoden 2011 aikana. Vuoden alussa tukkutorille siirtyivät kauppahallien ja torien hallinnointi, kehittäminen ja asiakassuhteet. Samanaikaisesti tukkutori sai hoidettavakseen kaupungin ruoka-kulttuurin kehittämisvalintojen koordinoimisen. Uusien tehtävien myötä talouden, työsuoritteiden, asiakkuuksien ja henkilöstön määrä lisääntyi 50–100 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Organisaatiouudistus onnistui hyvin.

Toimintavuoden aikana uuden pakastamon suunnitelmat etenivät kilpailutusvaiheeseen ja vähittäiskaupan kehittäminen vanhalla teurastamoalueella eteni ensimmäisten toimijoiden valintavaiheeseen. Alue nimettiin Teurastamoksi, jonka Kellohallin tapahtumatila tulee toimimaan designpääkaupunkivuoden ruoka- ja design -tapahtumien päänäyttämönä. Samanaikaisesti tukkutorin alue pieneni Verkkosaaren alueella, jota ajettiin alas Kalasataman asuinalueen tieltä.

Kauppahallien- ja torien kehittämissuunnitelma valmistui, ja sen ensimmäiset vaiheet toteutettiin. Tallinnanaukiosta luotiin tapahtumatori yhteistyössä kauppakeskuksen kanssa. Kauppatorin loppiongelmaan etsittiin ja löydettiin ratkaisuja. Näille toimille saatiin myös runsasta ja positiivista mediajulkisuutta. Uudistuksia toteutettiin myös Töölön ja Fredrikin toreilla. Kauppatorin uusi torikartta sekä torien uudet säännöt hyväksyttiin teknisen palvelun lautakunnassa.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin muutoksesta huolimatta. Toimintakatteen alitus jäi selvästi budjetoitua pienemmäksi onnistuneen tulokertymän vuoksi, mikä johtui hyvästä vuokraustilanteesta. Tukkuorialueen asiakastytyväisyys nousi 3,5:een asteikolla 1–5. Kauppahalli- ja torikauppiaiden keskuudessa tehty vastaava mittaus antoi ensimmäisellä mittauskerralla arvosanaksi 2,9.

2 08 HANKINTAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 367	0	8 367	8 762	395	0
Menot	-8 668	0	-8 668	-8 834	-166	0
Toimintakate	-301	0	-301	-72	229	0
Poistot	-50	0	-50	-2	48	0
Tilikauden tulos	-351	0	-351	-75	276	0
Suoritetavoitteet						
Henkilöstön määrä, kpl	47	0	47	47	0	0
Hankinta ja kilpailuttaminen						
Kilpailutusten määrä, kpl	130	0	130	81	-49	0
Kilpailutukset, joissa ympäristönäkökulma huomioitu, prosenttia	25	0	25	42	17	0
Keskimääräinen työpanos/kilpailutus, htp	40	0	40	58	18	0
Logistiikkakeskus (yhteishankintatuotteiden keskusvarasto)						
Toimitusrivit, 1 000 kpl	240	0	240	239	-1	0
Varaston arvo, 1 000 euroa	700	0	700	684	-16	0
Keskimääräinen työpanos/1 000 toimitusriviä, htp	16	0	16	17	1	0
Toimitusvarmuus, prosenttia	96,5	0,0	96,5	96,4	-0,1	0
Tuottavuusluku (2009=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
(työpanosten tuottavuus 80 prosenttia, asiakastytytyväisyys 20 prosenttia)	104	82	97	100	-	

Hankintakeskuksen tuottavuutta mitataan asiantuntijayksikön toimintaan tarkoitettulla tuottavuusmatriisilla, jossa työpanosten tuottavuuden painoarvo on 80 prosenttia ja asiakastytytyväisyyden painoarvo on 20 prosenttia. Työpanosten tuottavuus lasketaan palkanlaskentajärjestelmästä saatavien työpanosten (henkilötyöpäiviä) ja aikaansaatu-
jen suoritteiden (kilpailutukset, toimitusrivit) suhteena.

Asiakastytytyväisyys toteutui talousarviotavoitteiden mukaisesti. Aikaansaatu-
jen suoritteiden osalta toimitusrivit toteutuivat suunnitellusti, mutta kilpailutusten määrä jäi selvästi odotettua pienemmäksi.

Talousarviossa kilpailutusten määrän arvioitiin lisääntyvän johtuen kaupungin hankintastrategian kehittämistoimen-
piteistä, joita oli muun muassa tavoite keskittää pienempien hallintokuntien kilpailutuksia hankintakeskuksen hoi-
dettavaksi. Hankintastrategian toimeenpanoon liittyi hankintakeskuksen sitova tavoite käydä neuvottelut kaikkien
hallintokuntien kanssa hankintastrategian tavoitteiden eteenpäin viemiseksi. Hankintastrategian käsittely- ja pää-
tösprosessi vei kuitenkin odotettua enemmän aikaa, minkä vuoksi neuvottelut päästiin käynnistämään vasta loppu-
vuodesta 2011 ja näin ollen tuloksia voidaan odottaa vasta vuonna 2012.

Hankintakeskus jatkoi kaupungin strategiaohjelmaan liittyvän hankintastrategian valmistelua ja sen edellyttämien
toimenpiteiden suunnittelua. Kaupungin hankintastrategia hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 13.6., jonka jälkeen
käynnistettiin toteutusneuvottelujen suunnittelu. Hallintokuntakohtaiset neuvottelut aloitettiin loppuvuodesta.

Hankintakeskus osallistui hankintojen sähköisten järjestelmien kehittämiseen muun muassa olemalla mukana Kun-
ta-IT:n hankkeessa, jonka tarkoituksena on hankkia kuntien käyttöön sähköinen kilpailuttamisjärjestelmä.

Hankintakeskus osallistui Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) Julia 2030 -hankkeeseen pääkaupunkiseudun ilmastostrategiaan liittyvien kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteiden soveltamiseen hankinnoissa. Tuloksesta syntynyt raportti julkaistiin 9.2.2012.

Kestävän kehityksen periaatteiden ja ympäristönäkökulman huomioon ottamisessa yhteishankinnoissa edistettiin niin, että jo 42 prosenttia yhteishankintakilpailutuksista sisälsi näihin liittyviä kriteerejä.

Tekstiilityökeskuksen tarvikevarasto siirrettiin hankintakeskuksen logistiikkakeskuksen hoitoon kesän aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Kaupungin hankintastrategian toimeenpanon tuki ja ohjaus hallintokuntien hankinnoissa; hallintokunta-kohtaiset analyysit, neuvottelut ja konsultoinnit kaikkien hallintokuntien kanssa talousarviovuoden loppuun mennessä.

Toteutui osittain. Hankintastrategiaproessin ennakoitua enemmän aikaa vieneen käsittelyprosessin vuoksi neuvottelut pystyttiin käynnistämään vasta loppuvuodesta ja pääosa neuvotteluista siirtyi käytäväksi vuonna 2012.

- Asiakastyytyväisyys vähintään 3,8 (asteikolla 1–5).

Toteutui, asiakastyytyväisyys oli 3,86.

- Sopimustenhallintajärjestelmän käyttöönotto.

Ei toteutunut. Sopimustenhallintajärjestelmän kehittämishanke siirtyi hallintokeskuksen vastuulle kaupunkiyhteisenä hankkeena.

2 09 YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	54 942	3 456	58 398	61 785	3 387	0
Menot	-135 820	-550	-136 370	-145 722	-9 352	-12 900
Toimintakate	-80 878	2 906	-77 972	-83 937	-5 965	-12 900
Poistot	-65 300	0	-65 300	-64 252	1 048	0
Tilikauden tulos	-146 178	2 906	-143 272	-148 189	-4 917	-12 900
Tuottavuus	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus (2008=100)	96	95	91	92	100	

Rakennusviraston tuottavuusmittari koostuu useammasta osamittarista:

- Katu- ja puisto-osasto / pysäköinninvalvonta
- Katu- ja puisto-osasto / ylläpidon suunnittelu ja rakennuttaminen
- Katu- ja puisto-osasto / investointien suunnittelu ja rakennuttaminen
- HKR-Rakennuttajan projektituottavuus
- virastotasoinen hallintotoiminto

Osamittarit on yhdistetty virastotasoiseksi yhdeksi tuottavuusmittariksi painottaen kunkin osamittarin arvoa sovitulla tavalla.

Tilinpäätökseen 2011 tuottavuusmittari laskettiin kyseisen vuoden toteutuneilla luvuilla, ja mittarin arvoksi saatiin 95.

Tuottavuuden lasku arvioidusta johtuu siitä että pysäköinninvalvonnan tuottavuuslukemat putosivat vuonna 2011 melko rajusti. Pudotus johtuu pääasiassa valvontatapahtuman laskennallisen kappalehinnan noususta.

Toimintavuoden menot ylittivät talousarviomuutosten jälkeisen menoarvion 9,4 milj. eurolla. Talven 2010–2011 poikkeuksellisen runsas lumentulo aiheutti rakennusviraston talvihoitobudjetin ylittymisen noin 14 milj. eurolla. Mahdollisuudet määrärahan käytön sopeuttamiseen ja ylityksen estämiseen säästämällä muusta toiminnasta olivat vähäiset, koska käyttömenojen ostopalveluihin liittyvästä osuudesta valtaosa on sidottu vuosisopimuksiin.

Katu- ja viheralueiden ylläpitoon sekä yleishallintoon myönnettiin 12,9 milj. euron ylitysoikeus poikkeuksellisen runsasluvun talven vuoksi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Katujen hoidossa käytettävistä liukkaudentorjuntamateriaaleista (kiviaines ja suola) peräisin olevien pienhiukkasten osuus on määräävänä tekijänä vuorokauden aikana enintään 30 ylitystapauksessa vuoden 2011 aikana.

Tavoite toteutui. Seuranta toteutetaan yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen kanssa.

- Helsingin kymmenen keskeisintä aluetta siivotaan arkisin ennen kello 8.00 (Rautatientori, Elielin aukio, Asema-aukio, Narinkkatori, Esplanadin puisto, Vaasan puistikko, Vanha kirkkopuisto, Ylä- ja Ala-Malmintorit, Tallinnanaukio (vain Helsingin kaupungin vastuulla olevat alueet).

Tavoite toteutui. Ylläpidosta vastaava urakoitsija raportoi poikkeamat tilaajalle tai tilaajan edustajalle työmaakokouksissa. Seuranta tehdään myös tilaajan valvontakierroksilla.

- Työmatkaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo 7.00.

Tavoitteessa oli useita poikkeamia poikkeuksellisen kovan lumitalven vuoksi. Ylläpidosta vastaava urakoitsija raportoi poikkeamista tilaajalle tai tilaajan edustajalle työmaakokouksissa.

- Rakennusviraston, Helsingin Energian ja HKL-liikelaitoksen kaivutöiden kestoa lyhennetään 5 prosenttia rakennusviraston koordinoimana.

Tavoite toteutui rakennusviraston ja HKL-liikelaitoksen osalta. Palvelutoimisto raportoi johtajistolle tavoitteen toteutumisesta neljä kertaa vuodessa.

- Osana ilmastomuutoksen hidastamista HKR-Rakennuttaja huolehtii valtion ja kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta.

Tavoite toteutui. Helsingin kaupungin ja valtion välille solmittiin vuonna 2007 energiatehokkuussopimus (Kets). Kaupunki on laatinut sopimuksen mukaisesti energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman vuosille 2008–2016. Energiansäästöavoitteeseen pääsemiseksi kaupungin hallintokunnille on asetettu omat 2 prosentin vuosittaiset energiansäästöavoitteet. Tätä varten HKR-Rakennuttaja on laatinut hallintokunnille mallisuunnitelman ja avustanut niitä myös toimintasuunnitelmien laadinnassa. Työhön liittyvän tiedotuksen ohella HKR-Rakennuttaja on järjestänyt myös koulutustilaisuuden.

2 09 01 KATU- JA VIHERALUEIDEN YLLÄPITO SEKÄ YLEISHALLINTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	44 032	3 456	47 488	50 873	3 385	0
Menot	-124 910	-550	-125 460	-135 650	-10 190	-12 900
Toimintakate	-80 878	2 906	-77 972	-84 777	-6 805	-12 900
Poistot	-65 300	0	-65 300	-64 252	1 048	0
Tilikauden tulos	-146 178	2 906	-143 272	-149 028	-5 756	-12 900
Suoritetavoitteet						
Ylläpidettävä katuala, ha	2 184	0	2 184	2 184	0	0
Ylläpidettävät sillat, m ²	310 000	0	310 000	310 000	0	0
Yleiset käymälät, kpl	36	0	36	36	0	0
Uudelleen päällystetty katuala, ha	45	0	45	46	1	0
Rakennetut puistoala, ha	930	0	930	910	-20	0
Pellot ja niityt, ha	890	0	890	890	0	0
Metsäiset alueet, ha	4 800	0	4 800	4 800	0	0
Katuvihreä, ha	460	0	460	460	0	0
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 900	0	12 900	18 000	5 100	0
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	5 500	0	5 500	5 074	-426	0
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	251 000	0	251 000	222 817	-28 183	0
Pysäköintiautomaatit, kpl	585	0	585	577	-8	0
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	0	130 000	120 000	-10 000	0
Maankäyttöluvat ja -sopimukset, kpl	13 950	0	13 950	13 000	-950	0
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset, m ²	60 000	0	60 000	60 912	912	0
Arkkitehtuuripalvelut, kpl	300	0	300	350	50	0

Talousarviokohdan tuloihin ja menoihin tehtiin halli- ja ulkomyyntin organisaatiomuutoksen edellyttämät muutokset. Tulot olivat 50,9 milj. euroa, joka ylittää 3,4 milj. euroa muutosten mukaisen talousarvion. Menot olivat 135,7 milj. euroa, joka puolestaan ylittää 10,2 milj. euroa muutetun talousarvion. Syynä ylitykseen oli poikkeuksellisen lumisen talven aiheuttamat lisäkustannukset. Erityisesti katualueilta kuljetettava lumenmäärä moninkertaistui, mikä aiheutti pääosin talvihoidon osuuteen 14 milj. euron ylityksen. Säästöä saatiin aikaiseksi esimerkiksi rikkoutuneita kalusteita poistamalla, puhtaanapitoa vähentämällä sekä roska-astioiden poistoilla. Lisäksi konsulttien toimeksiantoja karsittiin sekä vähemmän kiireellisistä kehittämishankkeista luovuttiin tai niitä siirrettiin myöhemmäksi. Katu- ja viheralueiden ylläpitoon sekä yleishallintoon myönnettiin 12,9 milj. euron ylitysoikeus poikkeuksellisen runsaslumisen talven vuoksi.

Viheralueiden ylläpidossa toimintavuoden suurin muutos oli se, että työsuoritusten sijaan siirryttiin tuotepohjaiseen toimintatapaan eli tilaamaan ylläpitopalvelua ja tuotekorteissa esitettyä laatutasoa.

2 09 04 HKR-RAKENNUTTAJA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	10 910	0	10 910	10 912	2	0
Menot	-10 910	0	-10 910	-10 072	838	0
Toimintakate	0	0	0	839	839	0
Tilikauden tulos	0	0	0	839	839	0

Talousarviossa tulojen ja menojen erotuksena muodostuva sitova toimintakate oli 0. Toimintavuoden tulot olivat talousarvion mukaiset. Menot olivat puolestaan 0,8 milj. euroa pienemmät, joten toimintakatteen tuli 0,8 milj. euroa.

Rakennuttamisen kokonaisvolyyymi oli 224,4 milj. euroa, joka on lähes 17 prosenttia edellisvuotta suurempi. Henkilöstön määrää ei kasvatettu, vaan lisätyöt hoidettiin ostopalveluilla.

2.10 RAKENTAMISPALVELU (STARA)

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	199 954	0	199 954	261 595	61 641	0
Menot	-193 854	0	-193 854	-250 899	-57 045	0
Toimintakate	6 100	0	6 100	10 696	4 596	0
Poistot	-3 950	0	-3 950	-4 114	-164	0
Tilikauden tulos	2 150	0	2 150	6 582	4 432	0
Toiminnan laajuus						
Liikevaihdon muutos, prosenttia	-11,5	0,0	-11,5	3,5	15,0	0
Henkilöstön määrä (31.12.)	1 608	0	1 608	1 572	-36	0
Investoinnit liikevaihdesta, prosenttia	2,4	0,0	2,4	1,8	-0,6	0
Tehokkuus						
Liikevaihto/henkilö, 1 000 €	124,4	0,0	124,4	166,4	42,0	0
Jalostusarvo/henkilö, 1 000 €	56,7	0,0	56,7	63,6	6,9	0
Kannattavuus						
Käyttökate, prosenttia	3,0	0,0	3,0	4,1	1,1	0
Liikelyijäämä liikevaihdesta, prosenttia	1,1	0,0	1,1	2,5	1,4	0
Tuottavuus (jalostusarvo/hlö)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus (2009=100)	93	104	108	100		

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Stara ilmoitti vuoden 2011 talousarviossa tuottavuuden parantamiseksi seuraavia suunnitelmia:

- Asiakkaiden kanssa pyritään pitkäkestoisempiin puitesopimuksiin, jotta töitä voidaan tehokkaammin suunnitella ja parantaa maksuliikenteen ennustettavuutta.
- Kalustoinvestoinnit pyritään pitämään riittävällä tasolla, jotta tuotannollista tehokkuutta voidaan nostaa kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi ja jotta asetetut ympäristövelvoitteet voidaan toteuttaa.
- Panostetaan alihankintojen tehokkaampaan kilpailutukseen.
- Lisää tuottavuutta haetaan laajalla esimiesvalmennusohjelmalla, johon osallistuvat kaikki Staran esimiehet.

Sopimuksia on mahdollisuuksien mukaan tehty aiempaa pidemmille jaksoille. Kalustoinvestoinneissa on huomioitu laitteiden monikäyttöisyys ja ympäristöystävällisyys. Investoinnit toteutettiin suunnitelmien mukaisesti.

Kilpailutuksessa on otettu käyttöön mm uudenlainen pisteen hintaan perustuva kyselymalli.

Staran esimiehistä 97 prosenttia suoritti esimiesvalmennusohjelman.

Lisäksi suunnitelmissa oli toimitilojen käytön tehostaminen ja toimintojen keskittäminen. Geopalvelu osasto sai valmiiksi remontin, jonka johdosta osaston toimintoja saatiin tuotua samaan tilaan aiempaa tehokkaammin. Staran

pääkonttorin tilaratkaisu on vielä kesken, joten sen yhteyteen ei toistaiseksi ole saatu sijoitettua muita toimintoja. Ratkaisu odottaa HSY kuntayhtymän Ilmalan kiinteistöjä koskevien suunnitelmien valmistumista.

Kaupunkitekniikat käynnistivät Tuotannonohjaus ja dokumentointihankkeen pilotin. Hankkeessa luodaan palveluympäristö, jonka avulla ohjataan ja dokumentoidaan työtehtäviä reaaliaikaisesti. Hankkeesta odotetaan muun muassa seuraavia hyötyjä: tuotannonohjaus nopeutuu, manuaaliset kirjaukset vähenevät, raportit ovat reaaliaikaisia, asiakkaalle voidaan todentaa tehdyt työt aiempaa helpommin, korvausvaatimusten selvittäminen nopeutuu ja tarkentuu, turvallisuus lisääntyy, syntyy kustannussäästöjä ja polttoaineen kulutus vähenee.

Tietohallinnossa jatkettiin Staran työasemaympäristön päivittämistä virtuaaliseksi. Toimenpiteellä saadaan käytössä olevien laitteiden käyttöikä 4 vuodesta 6 vuoteen ja uusia laitteita hankittaessa pyritään pääsääntöisesti hankkimaan ympäristöystävällisiä päätelaitteita. Tavoitteena on vähentää työasemaympäristöön liittyvää ylläpitotyötä, ohjelmistoasennuksia, laiteasennuksia, energian kulutusta.

Tuottavuusmittari on koko Staran jalostusarvoon liittyvä tuottavuusluku, joka kattaa koko Staran tuotannon.

Staran kahdella osastolla, talonrakennusosastolla ja logistiikkaosastolla, on tuottavuuden mittaamista, jotka liittyvät tuotannon suoritteisiin ja suurempien tuotantotyömaiden tuottavuuteen, lisäksi kolmella logistiikan työyksiköllä on tasapainotettutuloskorttipohjainen tuottavuuden mittaristo, jossa mitataan henkilötuottavuutta, asiakasmäärä, käyttöastetta (kalusto ja kuljetus) ja inventointieroja (myymälä ja kierrätys).

Talousarviossa tulojen ja menojen erotuksesta muodostuva sitova toimintakate oli 6,1 milj. euroa. Sitovaksi toimintakatteeksi toteutui 10,7 milj. euroa, joka ylittää talousarvion toimintakatteen 4,6 milj. eurolla. Toimintavuoden tulot olivat 261,6 milj. euroa ylittäen talousarvion siten 61,6 milj. eurolla. Menot olivat puolestaan 250,9 milj. euroa talousarvion ylittyessä 57 milj. eurolla.

Talousarviota laadittaessa ei varauduttu alkuvuoden poikkeukselliseen runsaslumiseen talveen, joka lisäsi sekä menoja että tuloja. Loppuvuoden lämpimät ilmat olivat puolestaan rakentamisen kannalta suotuisat. Rakentaminen oli merkittävästi ennakoitua suurempaa ja nopeampaa muun muassa Kalasataman ja Jätkäsaaren alueilla. Samoin kaupunkitekniikat saivat kunnossapidon erilliskohteita arvioitua enemmän.

Myös talonrakennus oli talousarviossa ennakoitua suurempaa. Kaupungin kiinteistöjen kunnostus- ja korjaustöiden tilauskanta oli hyvä. Staran talonrakennusosasto toteutti muun muassa talvipuutarhan peruskorjauksen. Rakennusprojektien ja konepajan työmäärät kasvoivat.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Palveluprosessi on dokumentoitu

Tavoite toteutui. Prosessiryhmä kuvasi palveluprosessin Staran käytössä olevaan toimintajärjestelmään.

- Toteutetaan työhyvinvoinnin ohjelma, joka vähentää tapaturma- ja sairauspoissaoloja

Tavoite toteutui. Ohjelma toteutetaan osaohjelmien kautta, joissa tuotannon, hallinnon ja asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä luodaan ja vahvistetaan yhteisiä menettelytapoja ja vakiinnutetaan niitä osaksi toimintaa.

- Kokonaisenergian (sähkö, kaukolämpö, polttoaineet) kulutus vähenee 2 prosenttia

Tavoite toteutui.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Staran esimiesohjelman on suorittanut 95 prosenttia esimiehistä.
Tavoite toteutui. Esimiesohjelma Eskon suoritti 97 prosenttia Staran esimiehistä.
- Sopimusten hallinnan ohjeistus on uusittu.
Ei toteutunut henkilövaihdosten vuoksi.
- Hankintaohjeistus on uusittu ja ostoprosessi on dokumentoitu.
Ei toteutunut henkilövaihdosten vuoksi.
- Johdon raportointijärjestelmä on dokumentoitu.
Tavoite toteutui.
- Toiminnan kehittämisjärjestelmä on dokumentoitu.
Tavoite toteutui.

2.35 PELASTUSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	9 452	0	9 452	10 580	1 128	0
Menot	-48 438	-485	-48 923	-49 162	-239	-250
Toimintakate	-38 986	-485	-39 471	-38 582	889	-250
Poistot	-2 737	0	-2 737	-2 626	111	0
Tilikauden tulos	-41 723	-485	-42 208	-41 208	1 000	-250
Toiminnan laajuustiedot						
Palo- ja pelastustehtävät *)	8 600	0	8 600	9 605	1 005	0
Ensihoito ja kiireellinen sairaankuljetus	43 000	0	43 000	48 355	5 355	0
Yhteensä	51 600	0	51 600	57 960	6 360	0
Turvallisuuspisteet	7 600	0	7 600	6 040	-1 560	0
Turvallisuuskoulutusta saaneet	30 000	0	30 000	34 165	4 165	0
Pelastuslaitoksen käyttömenot, euroa/asukas	82	0	82	83	-1	0
Pelastuslaitoksen nettomenot, euroa/asukas	67	0	67	65	2	0
Kiinteistönhoitonieliöt, m ²	211 515	0	211 515	286 788	75 273	0
Kiinteistönhoitokuutiot, m ³	856 014	0	856 014	1 176 144	320 130	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	678	0	678	683	5	0

Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008
Suoriteindeksi	82,2	101,8	103,3	98,8	100,0
Kustannusindeksi	102,7	100,8	105,7	105,0	100,0
Tuottavuusindeksi	80,0	101,0	97,8	94,1	100,0

*) Palohälytysten ja pelastustehtävien lukumääriä ei voida pitää tavoitearvoina toiminnan luonne huomioiden. Tuottavuuden laskennan malli tullaan uudistamaan taloussuunnitelmakaudella.

Pelastuslaitoksen tuottavuuden komponentteina ovat suoritemäärät, tilojen hoitonieliöt sekä pelastustoimen kustannukset. Suoritemäärissä korkeimmalla painoarvolla seurataan palo- ja pelastustehtävien määrää suhteessa edelliseen vuoteen. Palo- ja pelastustehtävissä oli 0,7 prosenttia:n kasvu, kun taas ensihoitotehtävien määrä kasvoi 7,8

prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Turvallisuuspisteissä ei päästy aivan edellisen vuoden tasolle ja tavoitteen ta jäätin 1 560 pistettä. Uudistetussa laskentatavassa turvallisuuspistetavoite oli arvioitu liian korkealle talousarvion valmisteluvaiheessa.

Pelastustoimen käyttömenot suhteessa asukasmäärään ylittivät tavoitearvon yhdellä eurolla eli pelastustoimi maksoi 83 euroa asukasta kohden. Positiivinen tulokehitys myötävaikutti siihen, että nettokäyttömenot suhteessa asukasmäärään olivat kaksi euroa tavoitetta alhaisemmat eli 65 euroa asukasta kohden.

Yllä olevista tekijöistä muodostuu pelastuslaitoksen tuottavuus, joka on 101 indeksikorjatuilla kustannuksilla laskettuna. Tavoitearvo 80 ylittyi selkeästi.

Pelastuslaitoksen henkilöstömäärä on lähes sama vuoden 2011 alussa ja lopussa. Syyskuussa rekrytoitiin 15 uutta palomies-sairaankuljettajaa täydentämään poistumaa. Henkilöstömäärärahat ylittivät talousarviossa suunniteltuun nähden eniten vuoden 2011 yleis- ja järjestelyvaraeräkorotusten takia. Tätä varten kaupunginhallitus myönsi pelastuslaitokselle 0,5 milj. euron lisämäärärahan 6.6.2011. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi 0,3 milj. euron ylitysoikeuden uusien palomies-sairaankuljettajien palkkaamista ja ostopalveluja varten.

Pelastuslaitos ylitti tulotavoitteen yhteensä 1,1 milj. eurolla. Suurimmat tulonylitykset saatiin väestönsuojien korkeasta vuokrausasteesta sekä valtionavustuksista öljyntorjuntaan. Pelastuslaitoksen 150-vuotisjuhlavuoden ansiosta saatiin ylimääräisiä tuottoja noin 0,1 milj. euroa, jotka käytettiin kokonaisuudessaan juhlavuoden toimintaan. Syyskuun alusta alettiin periä maksuja aiheuttomista palohälytyksistä. Muissa tuotoissa näkyy 0,2 milj. euron vakuutusrahastokorvaus, jolla katettiin edellisen vuoden heinäkuussa sattunut venevahinko.

Aineissa ja tarvikkeissa määräraha ylittyi pääosin energian eli sähkön, kaukolämmön ja polttoaineiden hinnankorotusten takia. Määräraha ylittyi, vaikka ominaiskulutuksella mitatut kahden prosentin energiansäästötavoitteet pelastusasemilla saavutettiin yli kolminkertaisesti.

Vuokrissa sekä kulut että tulot alittivat talousarvion. Peruskorjauksessa olevista tiloista ei peritä vuokraa, mikä pienentää sekä vuokratuloja että tiloista saatavia tuloja. Vuonna 2011 peruskorjattiin Erottajan pelastusasemaa sekä Torkkelinmäen ja Katri Valan väestönsuojia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Onnettomuuksien ehkäisemiseksi kuntalaisiin kohdistetaan turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja toimenpiteitä, joiden kertymästä lasketaan turvallisuuspisteet. Vuoden 2011 turvallisuuspistekertymä on vähintään 7 600.

Tavoite ei toteutunut. Turvallisuuspistelaskenta uudistettiin vuonna 2010 ja tavoite asetettiin talousarvion valmisteluvaiheessa liian korkeaksi. Vuoden 2011 turvallisuuspistekertymä oli 6 040.

- 30 000 kuntalaiselle annetaan turvallisuusopetusta.

Tavoite toteutui. Vuonna 2011 turvallisuusopetusta annettiin yhteensä 34 165 kuntalaiselle. Tähän lukuun ei ole sisällytetty yleisötapahtumia eikä poistumisharjoituksia.

- Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koulutetaan vuosittain kymmenessä harjoituksessa.

Tavoite toteutui. Vuonna 2011 järjestettiin 16 johto- ja erityishenkilöstön koulutusta.

- Pelastustoimen I-riskialueen tehtävistä 60 prosenttia toteutuu 6 minuutin toimintavalmiusajassa. Keskimääräinen toimintavalmiusaika on alle 6 min 30 sekuntia.

Tavoite ei toteutunut kokonaan. Keskimääräinen toimintavalmiusaika oli tasan 6 minuuttia eli 30 sekuntia tavoitetta parempi. Kuitenkin vain 58 prosenttia I-riskialueen tehtävistä saavutettiin 6 minuutissa.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Maallikoiden havaitsemista kammioväriinapotilaista selviytyy vähintään 32 prosenttia.
Tavoite saavutettiin ja vuoden 2011 toteutuma oli 38 prosenttia.
- Ensihoidon toimintavalmiuden viive hälytyksestä kohteeseen on enintään 6 minuuttia.
Tavoitteeseen ei päästy. Ensihoidon toimintavalmiusaika oli keskimäärin 6 minuuttia 35 sekuntia.
Tehtäväsidonaisuutta kasvattivat pidentyneet potilaiden kuljetusmatkat Malmin sairaalan sijasta keskustaan Marian sairaalaan sekä potilaiden luovuttamiseen sairaalassa kuluva aika.
- Lähtöaika ensihoidossa sekä pelastusyksiköiden lähtöaika on enintään 60 sekuntia.
Tavoitteeseen ei päästy. Ensihoidon lähtöaika oli 67 sekuntia ja pelastusyksiköiden lähtöaika 83 sekuntia.
- Vähintään 60 prosenttia työvuorossa olevista palomies-sairaankuljettajista osallistuu työvuoron aikana suunniteltuun ensihoidon tai pelastustoimen vuorokoulutukseen.
Tavoite saavutettiin. Ensihoidon työvuorokoulutuksiin osallistui 81 prosenttia palomies-sairaankuljettajista ja pelastustoiminnan koulutuksiin 60 prosenttia.
- Pelastusasemat säästävät energiaa vuosittain kaksi prosenttia edellisen vuoden tasosta. Sähkön ja kaukolämmön kulutus mitataan pelastusasemittain. Pelastuslaitos on tehnyt energiaa säästävät toimenpiteet aikaisempina vuosina, mistä johtuen energiatehokkuus on jo kiitettävällä tasolla. Vanhojen kiinteistöjen peruskorjausten yhteydessä olisi mahdollista saavuttaa energiansäästöä ottamalla käyttöön uutta rakennusautomaatiotekniikkaa.
Tavoite saavutettiin. Kaukolämmön ominaiskulutus pelastusasemilla oli 10,7 prosenttia edellisvuotta alempi ja sähkön kulutus 7,0 prosenttia alempi. Kulutuksen alenemiseen vaikutti loppuvuoden sää, joka oli huomattavasti vuoden 2010 säästä lauhempi. Energiankulutus vaihtelee myös asemamuutosten takia: Erottajan pelastusasemaa peruskorjataan ja Jätkäsaaren pelastusasema otettiin käyttöön maaliskuussa 2011.

2 37 YMPÄRISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 392	0	1 392	1 362	-30	0
Menot	-11 319	-116	-11 435	-11 422	13	0
Toimintakate	-9 927	-116	-10 043	-10 060	-17	0
Poistot	-163	0	-163	-225	-62	0
Tilikauden tulos	-10 090	-116	-10 206	-10 284	-78	0
Asiantuntijatoiminta						
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat	56	0	56	39	-17	0
Konsultointi	980	0	980	1 103	123	0
Kirjalliset lausunnot	1 956	0	1 956	1 857	-99	0
Valvonta						
Luvat ja ilmoitukset	1 860	0	1 860	1 846	-14	0
Valvontatarkastukset ja näytteenotto	8 770	0	8 770	4 657	-4 113	0
Asiakaspalvelu						
Neuvonta	10 400	0	10 400	13 763	3 363	0
Tiedotus ja valistus	500	0	500	602	102	0
Tuotteet yhteensä	24 522	0	24 522	25 864	1 342	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot/asukas, euroa	19,27	0,00	19,27	19,18	0,09	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	136	0	136	136	0	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuusindeksi	110,9	97,3	95,4	99,8	100,0	

Kertomusvuonna oli käytössä ensimmäistä vuotta uusi asiantuntijaorganisaation monimuuttujamalliin perustuva matriisilaskenta. Tuottavuus nousi hieman edellisvuodesta, mutta oli kuitenkin alempi kuin vertailuvuonna 2008. Muutto ja varsinkin sen viivästyminen uusiin toimitiloihin aiheutti pidemmän katkon toimintaan kuin osattiin etukäteen arvioida. Tuottavuuden parantamiseksi aloitettiin pienhankintojen keskittäminen uusissa toimitiloissa, lisättiin etätyömahdollisuuksia ja etäpäiviä pidettiin aiempia vuosia enemmän, taksat tarkistettiin sekä tiivistettiin kumppanuksia Viikissä toimivien yhteistyötahojen kanssa.

Maksutulojen tavoitetta ei saavutettu, koska suunnitelmallisten tarkastusten määrässä jäätin noin puoleen tavoitteesta. Elintarvikelainsäädäntö uudistui perusteellisesti 1.9.2011 lähtien. Elintarvikehuoneistojen ennakkoohjaksyntä poistui ja tilalle tuli hallinnollisesti kevyempi ilmoitusmenettely. Toimintamenoissa vuosi 2011 toteutui talousarvion mukaisena. Vuoden 2011 yleis- ja järjestelyvaraeräkorotuksia varten kaupunginhallitus myönsi ympäristökeskukselle 116 000 euron lisämäärärahan 6.6.2011.

Vuonna 2006 käynnistynyt hanke ympäristökeskuksen toimintojen siirtymiseksi Viikkiin toteutui vuoden 2011 aikana. Uudisrakennus valmistui lokakuussa ja virasto pääsi aloittamaan toimintansa uusissa tiloissa 17.10.2011.

Asunnontarkastuksen toimenpidepyyntöjen määrä väheni selvästi edellisvuodesta. Asumisterveyteen liittyvien toimenpidepyyntöjen jonotus- ja käsittelyajat kuitenkin pidentyivät tapauksien ollessa entistä haastavampia.

Ruokamyrkytyspäilyjen määrä kasvoi edelleen aikaisempiin vuosiin verrattuna. Epidemioita ja yksittäisiä epäilyjä selvitettiin yhteensä 353, joista epidemioita oli 11.

Eläinten huonosta kohtelusta tuli runsaasti ilmoituksia. Tehdyistä eläinsuojelutarkastuksista suurin osa perustui yksityisten ihmisten ilmoituksiin eläinten huonosta hoidosta tai pidosta. Edellisvuosien tapaan kaupunki osti lain edellyttämät eläinlääkintäpalvelut Yliopistolliselta eläinsairaalalta, jossa hoidettiin 11 366 helsinkiläistä eläinpotilasta. Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien yhteisessä löytöeläintalossa Viikissä hoidettiin noin tuhat helsinkiläistä irrallaan tavattua tai huostaan otettua eläintä.

Pääkaupunkiseudun pienyritysten ympäristöasioiden hallintaa ja kehittämistä tukeva kevennetty ympäristöjärjestelmä Ekokompassi päätti pilottivaiheensa huhtikuussa. Ekokompassi-todistuksen sai 24 yritystä. Loppuvuodesta Ekokompassi-palvelu siirtyi Ilmastoinfon hallintaan, ja palvelun jatkokehitystä sekä laajentumista pääkaupunkiseudun ulkopuolelle alettiin suunnitella. Vuosi 2011 oli kaupunkilaisten ja pääkaupunkiseudun yritysten neuvontaan keskittyvän Ilmastoinfon ensimmäinen varsinainen toimintavuosi. Ilmastoinfon toimitilat avattiin Sanomatalossa huhtikuussa. Ilmastoinfon kustannukset maksettiin vuonna 2011 kaupunginhallituksen keskitetyistä määrärahoista.

Kuuden suuren kaupungin kaupunginjohtajat ja Sitra perustivat kaupunginjohtajien ilmastoverkoston keväällä 2011. Ympäristökeskus osallistui myös Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt-selvityksen laatimiseen. Hiilineutraali Harakka -hanke toteutettiin EU-tuella vuoden 2011 aikana.

Vuoden lopussa Itämerihaasteen on ottanut vastaan 183 organisaatiota. Syksyllä järjestetyssä seminaarissa hallintokunnat esittelivät toimiaan ja vuoden aikana avattiin myös internetiin toimenpidepankki (www.itamerihaaste.net). EU-rahoitteinen Cities for a Healthier Sea -hanke lisäsi huomattavasti kansainvälistä yhteistyötä Virossa ja Latviassa. Lisäksi kaupungin rahoittama Itämeren suojelun ekonomian professuuri täytettiin vuoden alussa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Katupölyn (PM 10) määrä ei ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja (HKR:n kanssa yhteinen tavoite).

Tavoite toteutui.

- Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 prosenttia on ratkaistu 8 kuukaudessa.

Tavoite toteutui. Toimenpidepyynnöistä 80 prosenttia ratkaistiin 6,2 kuukaudessa (187 vrk).

- Eläinsuojelutarkastuksia tehdään vähintään 280 kpl vuodessa.

Tavoite toteutui. Tarkastuksia tehtiin 349 kpl.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Luonnon monimuotoisuutta turvataan Lumo-ohjelman ja Luonnonhoidon linjausten mukaisesti. Vuonna 2011 ympäristökeskus jatkaa vuonna 2010 käynnistynyttä kolmevuotista kaupungin luontotyyppien kartoitushanketta ja tuottaa biotooppikuvitiedot alueilta, joiden suunnittelun HKR käynnistää vuonna 2012. Ympäristökeskus laatii yhteistyössä HKR:n ja muiden yhteistyötahojen kanssa ehdotuksen Helsingin vieraslajistrategiasta ympäristölautakunnan hyväksyttäväksi 31.12.2011 mennessä.

Tavoite toteutui osittain.

- Ympäristövalvonnan hyväksyttyjen valvontasuunnitelmien mukaisista tarkastuksista (750) tehdään vähintään 80 prosenttia, eli 600 kappaletta.

Tavoite ei toteutunut. Tarkastuksia tehtiin 507 kappaletta.

- Suunnitelmallisia tupakka-, tuoteturvallisuus-, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan tarkastuksia tehdään yhteensä 2 000 kappaletta.

Tavoite ei toteutunut. Tarkastuksia tehtiin 1 919 kappaletta.

- Asuntojen terveyshaittoja koskevat toimenpidepyynnöt otetaan käsittelyyn viimeistään kahden kuukauden (60 vrk) kuluessa asian vireille tulosta.

Tavoite toteutui. Käsittelyyn otettiin 57 vuorokautta.

- Ympäristölupahakemuksista 80 prosenttia on ratkaistu 150 vuorokaudessa.
Tavoite toteutui. Ympäristölupahakemuksista 80 prosenttia ratkaistiin alle 64 vuorokaudessa.
- Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevista ilmoituksista 80 prosenttia on ratkaistu 60 vuorokaudessa.
Tavoite toteutui. Puhdistamisilmoituksista 80 prosenttia ratkaistiin alle 45 vuorokaudessa.
- Ruokamyrkytyspäilyt on käsitelty kolmessa kuukaudessa 90 prosentissa tapauksia.
Tavoite toteutui. Yli 90 prosenttia epäilyistä käsiteltiin kolmessa kuukaudessa.
- Mikrobiologisia elintarvikenäytteitä otetaan 2 300 kappaletta.
Tavoite toteutui. Näytteitä otettiin 2 311 kappaletta.

Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet

- Viikkiin muuttoon asti tavoitteena on 5 prosentin yhteenlaskettu energiansäästö.
Tavoite toteutui. Energiaa säästy 9 prosenttia.
- Viikkiin muutettua kokonaisenergian ominaiskulutuksen tavoitetaso on 125 kWh/m².
Tavoite toteutui. Ominaiskulutuksen taso oli noin 120 kWh/m².

Ympäristökeskuksen paperinkulutus pieneni alle puoleen edellisvuoteen nähden. Lisäksi ennen muuttoa pyrittiin välttämään paperitilauksia. Omien autojen kokonaishiilidioksidipäästöt laskivat edellisvuoteen verrattuna, koska omien autojen käyttö oli vähäisempää kuin edellisvuonna.

2 42 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN MAKSUOSUUDET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-164 200	0	-164 200	-164 107	93	0
Toimintakate	-164 200	0	-164 200	-164 107	93	0

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HKL-LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Liikevaihto	131 039	135 416	4 377
Liikelyläämä/alijäämä	21 774	28 073	6 299
Tilikauden yli-/alijäämä	0	1 770	1 770
Varsinaisen toiminnan rahavirta	30 303	36 784	6 481
Investointien kassavirta	-135 374	-80 770	54 604
Rahoitustoiminnan rahavirta	102 012	43 900	-58 112
Rahavarojen muutos	-3 059	-85	2 974
Peruspääoman tuotto (9 prosenttia)	8 442	8 442	0
Infran korkotulo	11 329	11 108	-221
Netto	19 771	19 550	-221
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	1 988	1 988	0
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko	641	520	-121
Tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	4,2	4,9	0,7
Liikelyläämä, prosenttia	16,6	20,7	4,1
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	122,2	133,3	11,1
Koko pääoman tuotto, prosenttia	3,5	5,1	1,6
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	3,8	5,7	1,9
Omavaraisuusaste, prosenttia	63,6	75,6	12,0
Paikkakilometrikustannus, euroa	0,057	0,053	-0,004
Tuottavuus (2010=100)	103	105	2
Helsingin sisäisten linjojen paikkakilometrit			
Raitioliikenne, milj.	600,7	558,3	-42,4
Metroliikenne, milj.	2 039,8	2 106,1	66,3
Yhteensä, milj.	2 640,5	2 664,4	23,9

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tilikauden tulos vähintään nolla.

HKL saavutti tulostavoitteen. Tilikauden taloudellinen tulos oli 1,8 milj. euroa.

- Raitio- ja metroliikenteen asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2009 tasolla (Raitio 2009: 3,80, Metro 2009: 4,14).

Asiakastytyväisyystavoite saavutettiin raitioliikenteessä, mutta metroliikenteessä tavoitteeseen ei päästy. Raitioliikenteessä asiakastytyväisyys oli 3,90, kun tavoite oli 3,80. Tavoitetta parempi asiakastytyväisyys johtuu pitkäjänteisestä työstä, jossa on satsattu muun muassa kuljettajien asiakaspalvelukoulutukseen sekä vaunujen varustelutason ja siisteyden parantamiseen. Metroliikenteessä asiakastytyväisyys oli 4,04, kun tavoite oli 4,14. Asiakastytyväisyydessä metro oli edelleen paras kulkumuoto, vaikka asetetusta tavoitteesta jäätin hieman. Edellisvuodesta heikkeni eniten aikataulussa pysyminen, joka johtui Vuosaaren laiturikokeilun viivästymisestä. Matkustusväljyys huononi lisääntyneiden matkustajamäärien vuoksi.

- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 prosenttia ja metrolinikenteen 99,96 prosenttia.

Metrolinikenne saavutti luotettavuustavoitteen, mutta raitioliikenteessä tavoitteeseen ei päästy. Metrolinikenteessä lähdistä ajettiin 99,97 prosenttia, kun tavoite oli 99,96 prosenttia. Luotettavuustavoite ylitettiin, vaikka alkuvuoden sääongelmat haittasivat hieman metrolinakin. Raitioliikenteessä luotettavuus oli 99,41 prosenttia, kun tavoitteeksi oli asetettu 99,85 prosenttia. Linikenteen luotettavuus jäi tavoitteesta ennen kaikkea henkilökuntapulasta johtuneiden ajamattomien lähtöjen takia, jotka painoutuivat erityisesti vuoden 2011 kolmannelle neljännekselle. Henkilökuntapulaan johti kevään ja kesän arvioitua suurempi poistuma. Vuoden lopussa tilanne parani uusien kuljettajien myötä ja marras- sekä joulukuussa saavutettiin tavoitteen mukainen luotettavuus.

- Yleisillä alueilla suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehtoisissa edellytettujen tavoiteaikojen puitteissa.

Yleisillä alueilla suoritettavat kaivutyöt ovat toteutuneet lupaehtoisissa edellytettujen aikataulujen puitteissa.

Metrolinikenteessä tehtiin 61,5 milj. matkaa (2010: 57,1) vuonna 2011, mikä on metrolinikenteessä suurin matkustajamäärä kautta aikojen. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 53,7 milj. matkaa (2010: 54,5).

Raitioliikenteen tarjoamat paikkakilometrit nousivat 3,4 prosentilla edellisvuodesta ja olivat 558,3 milj. paikkakilometriä. Metrolinikenteessä nousua oli 3,7 prosenttia ja paikkakilometrejä kertyi 2 106,1 milj. (2010: 2 031,0).

HKL:n johtokunnan vuonna 2010 hyväksymän tavoiteohjelman toteuttaminen jatkui vuonna 2011 siten, että tavoiteohjelmassa mainituille osatavoitteille määriteltiin kvantitatiiviset tavoitteet vuosille 2011–2015 ja tavoiteohjelman kehittämisvalinnat konkretisoitiin joko projekteiksi tai toimenpiteiksi.

Automaattimetron toteuttaminen ei ole edennyt suunnitellusti. HKL on käynyt neuvotteluja Siemensin kanssa projektin ongelmien ratkaisusta ja neuvotteluja jatketaan vuonna 2012. Alkuvuodesta HKL teki Transtech Oy:n kanssa hankintasopimuksen 40 uuden raitiovaunun toimittamisesta vuosina 2013–2018.

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 135,4 (2010: 129,1) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu liikennöinti- ja infrakorvauksista.

HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista kertyi raitioliikenteestä 46,5 (2010: 44,8) milj. euroa, metrolinikenteestä 24,9 (2010: 24,3) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,9 (2010: 3,1) milj. euroa eli yhteensä 75,3 (2010: 72,2) milj. euroa.

Infrakorvauksia toteutui 60,0 (2010: 56,4) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Metrolinikenteen infrakorvaus oli 40,0 (2010: 38,0) milj. euroa, raitioinfran 17,4 (2010: 16,2) milj. euroa, bussiinfran 1,7 (2010: 1,5) milj. euroa, junainfran 0,6 (2010: 0,6) milj. euroa ja lauttainfran 0,2 (2010: 0,1) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 19,2 (2010: 21,4) milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset tuotot olivat vuokrat 7,1 (2010: 6,4) milj. euroa ja mainostulot 3,9 (2010: 4,1) milj. euroa. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on tuloutettu Länsimetron suunnittelua ja rakentamisesta varten saatuja valtionavustuksia 1,4 milj. euroa. Valtionavustukset on saatu vuosina 2008–2009. Lisäksi liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu vuonna 2009 tapahtuneen Rautatientorin vesivahingon korvauksia 0,2 milj. euroa.

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 131,7 (2010: 129,3) milj. euroa eli 1,8 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin 14,7 (2010: 14,3) milj. eurolla.

Palveluiden ostot olivat 29,1 (2010: 29,3) milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyvät muun muassa vartiointi 4,3 (2010: 4,1) milj. euroa, rakennusten siivous ja ulkopuhdistus 4,1 (2010: 3,8) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä maksetut korvaukset 3,4 (2010: 3,2) milj. euroa ja liikennevälineiden korjaus- ja huolto 3,3 (2010: 3,3) milj. euroa.

Henkilöstökulut olivat 50,8 (2010: 49,3) milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 37,8 (2010: 36,8) milj. euroa. HKL-konsernin henkilömäärä oli 1 014 henkilöä 31.12.2011 (31.12.2010: 996). Vuoden 2011 lopussa raitiovaunukuljettajia oli 19 henkilöä ja metrovaunukuljettajia 10 henkilö enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 29,6 (2010: 27,5) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 7,6 (2010: 9,0) milj. euroa. Vuokratulot olivat 6,7 (2010: 5,8) milj. euroa.

Liikelyliikenne oli 28,1 (2010: 26,0) milj. euroa ja liiketulosprosentti 20,7 (2010: 20,1).

Rahoituskulut olivat 21,2 (2010: 20,6) milj. euroa. Infrakorkon palautus kaupungille oli 11,1 (2010: 11,3) milj. euroa, korvaus peruspääomalle 8,4 (2010: 8,4) milj. euroa sekä korkokulut lainoista 1,7 (2010: 0,9) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 7,2 (2010: 5,6) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 7,2 milj. euroa. Poistoeron ja investointivarausten muutoksien jälkeen HKL:n tulos on 1,8 (2010: 1,7) milj. euroa.

HKL hankki vuonna 2011 käyttöomaisuutta 80,8 milj. eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli metrovarikon laajennus- ja peruskorjaustyöt 15,8 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat uusien raitiovaunujen ennakkomaksut 10,3 milj. euroa, Herttoniemen valvomorakennukset rakentaminen 7,8 milj. euroa, Kulosaaren metroaseman peruskorjaus 3,9 milj. euroa, Hakaniemen liukuportaiden peruskorjaus 3,5 milj. euroa, vanhojen raitiovaunujen välisien asennukset 2,8 milj. euroa ja raitioratojen peruskorjaukset 2,5 milj. euroa.

HKL nosti uutta lainaa Pohjoismaiden investointipankilta 20,0 milj. euroa vuonna 2011.

Länsimetro Oy maksoi HKL:n vuonna 2010 myöntämän 22,7 milj. euron lainan takaisin vuonna 2011. HKL käytti rahoituksessa sen ja kaupungin välistä luottollista käyttötiliä 26,4 milj. euron edestä vuonna 2011.

Liikennelaitos lyhensi lainojaan 2,0 milj. eurolla vuonna 2011.

Lisäksi HKL on tehnyt Euroopan investointipankin (EIB) kanssa rahoitusta koskevan puitesopimuksen 250 milj. euron lainamäärästä. Laina nostetaan vuosina 2012–2017.

Liikennelaitoksen taseen loppusumma oli 571,6 milj. euroa 31.12.2011 (31.12.2010: 538,5 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli 75,6 prosenttia (2010: 78,9 prosenttia).

HKL:n tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metrolienteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksille. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ennen liikeyliäämää.

HKL:n tuottavuus on parantunut vuonna 2011 ja tuottavuusindeksi oli 105 (2010: 100). Vuonna 2010 tuottavuutta heikensi Rautatien metroaseman vesivahingon kustannukset. Lisäksi vuonna 2011 tuottavuusindeksiä on parantanut paikkakilometrien nousu sekä raitio- että metrolienteessä.

Raitiolienteessä parannettiin tuottavuutta erityisesti teknisellä puolella välisaisen kaluston toimintavarmuutta parantamalla ja ennakkohuoltoa parantamalla. Teknisen syyn takia ajamatta jääneet lähdöt vähenivät vuoden 2011 aikana huomattavasti.

Metrolienteessä on tehostettu ostotoimintaa ja kehitetty talvikunnossapitoa sähkön säästämiseksi vaikeissa talviolosuhteissa. Ajosarjasuunnittelussa on onnistuttu tehostamaan ajosarjoja erityisesti kalliina liikennöinti-aikoina eli viikonloppuisin.

Hallinnossa tuottavuutta on parannettu keskittämällä hallintopalveluita, mikä mahdollistaa eläköitymisten hyödyntämisen toiminnan tehostamisessa.

PALMIA- LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Liikevaihto	151 261	155 683	4 422
Liikelylijäämä/alijäämä	2 184	5 959	3 775
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 016	5 990	3 974
Varsinaisen toiminnan rahavirta	3 171	7 190	4 019
Investointien rahavirta	-2 800	-1 363	1 437
Rahoituksen rahavirta	0	-1 808	-1 808
Rahavarojen muutos	371	4 019	3 648
Peruspääoman tuotto (8 prosenttia)	168	168	0

Toiminnan laajuus

Liikevaihdon muutos, prosenttia	9,4	12,9	3,5
Henkilöstön määrä, 31.12.	2 800	2 854	54
Asiakastytytyväisyys vähintään, (asteikolla 1–5)	3,5	3,7	0,2
Investoinnit liikevaihdosta, prosenttia	1,8	0,9	-0,9

Tehokkuus

Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	54	55	1
Jalostusarvo/henkilö, 1 000 euroa	33	33	0
Tuottavuus 2007=100, (jalostusarvo)	167	172	5

Kannattavuus

Käyttökate, prosenttia	2,2	4,5	2,3
Liikelylijäämä liikevaihdosta, prosenttia	1,4	3,8	2,4
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	9,8	23,1	13,3

Rahoitusrakenne

Omavaraisuusaste, prosenttia	55,0	57,2	2,2
------------------------------	------	------	-----

Toimintatiedot

Catering-yksikkö

Catering-Pakkalan ruokapalvelut, 1 000 kg	2 200	2 849	649
Ravintola- ja lounaspalvelut, 1 000 suoritetta	1 600	2 768	1 168
Oppilas- ja henkilökunta-ateriat, 1 000 kpl	8 820	8 596	-224
Päivähoidon ruokapalvelut, 1 000 ateriala	6 757	7 110	353
Kotiateriasuoritteet, 1 000 suoritetta	715	776	61

Siivouspalveluyksikkö

Siivottava pinta-ala, 1 000 m ²	1 300	1 330	30
--	-------	-------	----

Kiinteistöhoitoyksikkö

Hoidettavat kiinteistöt, 1 000 m ³	5 010	5 009	-1
Hoidettavat piha-alueet, 1 000 m ²	1 230	1 228	-2
Iltaavontatunnit, 1 000 tuntia	80	81	1

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

Helsingin matkapalvelun yhdistelyprosentti	30	33	3
Välityskeskukseen vastausprosentti	85	90	5
Vaihdepalvelun vasteajat, sekuntia	8	7	1

Turvapalveluyksikkö

Hälytysvalvontakiinteistöt, kpl	1 000	1 214	214
---------------------------------	-------	-------	-----

Toimintavuoden pääteemoja olivat tuotteistaminen ja sen myötä parannettu toiminnan tuottavuus.

Palmian liikevaihto oli noin 155,7 milj. euroa. Henkilöstömäärä vuoden lopussa oli 2 533 vakinaista ja 321 määräaikaisia, yhteensä 2 854 henkilöä. Peruspääoman suuruus oli noin 2,098 milj. euroa, josta maksettiin suunnitelman mukaisesti peruspääoman tuottoa kaupungille 168 000 euroa (8 prosenttia).

Liikevaihto kasvoi koko Palmiassa noin 17,8 milj. euroa edellisestä vuodesta. Kaupungin sisäisille asiakkaille myytävien kilpailuttamattomien palvelujen yksikköhintojen korotus oli 1,5 prosenttia, mikä oli selkeästi vähemmän kuin todelliset hintojen ja henkilöstökustannusten korotukset.

Vuonna 2011 Palmia päivitti strategiansa, muttei tehnyt siihen merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Palmian strategiana on tuottaa taloudellisesti kannattavasti ja laadukkaasti tukipalveluita Helsingin kaupunkikonserniin in-house -tuottajan ominaisuudessa. Kaupunginvaltuuston tukipalvelujen keskittämiseen tähtäävän strategian mukaisesti Palmia hakee kasvua pääasiassa kaupungin sisäisten virastojen ja laitosten tukipalveluista. Palvelujen saatavuuden parantaminen, palvelujen keskittäminen ja toiminnan tehokkuuden lisääminen ovat myös Palmian strategisia tavoitteita.

Palmian kokonaistunnettavuus pääkaupunkiseudulla nousi edelleen aikaisemmista vuosista – nousua on peräti 10 prosenttiyksikköä 78 prosentista 88 prosenttiin. Palmian imago on edelleen kohtalaisen hyvällä tasolla, vaikkakin se on hieman laskenut vuoden 2010 tasosta.

Asiakastytyväisyyskyselyssä ja työhyvinvointikyselyssä saavutettiin edellisen vuoden tasoiset hyvät tulokset. Tuotannonohjausjärjestelmän hyödyntämistä toiminnassa on edelleen lisätty.

Palmia otti käyttöön muun muassa Reilun kaupan tuotteita, luomuraaka-aineita ja suomalaisia unohdettuja kalalajeja. Vuoden aikana on aloitettu monen uuden toimintamallin ja konseptin suunnittelu ja osittainen käyttöönotto. Vuoden 2011 aikana on myös suunniteltu World Design Capital Helsinki 2012 -teemavuotta ja sen näkyvyyttä eri asiakasryhmille. Loppuvuodesta 2011 alkunsa sai Palmian vastuullinen ateria 2012–2015 -ohjelma, jota toteutetaan asteittain heti vuoden 2012 alusta.

Toinen peräkkäinen poikkeuksellinen runsasluminen talvi aiheutti alkuvuonna merkittävästi lisätyötä ja -kustannuksia kiinteistöpalveluille. Tästä huolimatta kiinteistöpalvelut saavutti sille asetetut taloudelliset tavoitteet. Yhteistyössä kiinteistöviraston ja HKR:n kanssa toteutettiin EkoTeko-energiansäästöprojekti. Sisäisiä auditointeja tehtiin suunnitellusti. Mobilog-työnohjausjärjestelmä otettiin käyttöön sairaalapalveluissa.

Siivouspalvelujen keskeisiä tavoitteita olivat laadun seuranta ja palvelujen tuotteistamisen jatkaminen. Muun muassa yhteistyössä asiakkaan kanssa kehitettiin uusi sopimus- ja toimintamalli Staralle. Talousarvion tavoitteet saavutettiin ja tulostavoite ylitettiin vanhoille asiakkaille tapahtuneen lisämyynnin ja toiminnan tehostamisen ansiosta. Työhyvinvointikyselyjen vastausprosenttia saatiin merkittävästi nostettua. Siivouspalvelujen ilmapiiri ja hyvinvointi ovat parantuneet. Asiakaskyselyssä saavutettiin asetetut tavoitteet. Siivouspalvelut oli aktiivisesti mukana valtakunnallisessa innovointihankkeessa.

Turvapalvelut ottivat käyttöön toimintojen laatua ja operatiivista tehokkuutta parantavia prosesseja. Henkilöstön osamista lisättiin panostamalla liiketoiminnalliseen, työnjohdolliseen ja työyhteisölliseen koulutukseen. Liiketoiminnan kasvu ja budjetoidut tuottotavoitteet ylitettiin ja uudet palvelumuodot otettiin käyttöön tuotannossa. Hälytyspalvelukeskuksen järjestelmät uusittiin nykyaikaisiksi, pääkaupunkiseudun sekä koko Suomen palvelualustaa tukeviksi järjestelmiksi.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikkö tuottaa kaupungin vaihdepalvelut virastoille ja liikelaitoksille myös ilta- ja yöaikaan sekä viikonloppuisin. Erityisryhmien kuljetuspalvelut on vakiintunut kaupungin omaksi toiminnaksi. Vanhusten turvapuhelinhälytyspalvelua ja kotona asumisen teknisiä tukipalveluita on kehitetty. Contact center -toimintamallia tukeva organisaatiomuutos on toteutettu asiakaspalvelukeskuksena. Terveyskeskuksen takaisinsoittajajärjestelmä on rakennettu teknisesti ja help desk -palvelu on aloitettu. Tuotteistusprosessin kehittämiseen ja koulutukseen panostettiin. Asiakaspalauteprosessin laaja kehitystyö aloitettiin ja sitä jatketaan myös vuonna 2012. ISO 9001 -sertifioitua toimintajärjestelmää on ylläpidetty ja kehitetty edelleen.

Palmian asiakastytyväisyystulokset ylittävät Palmian sitovan tavoitetason. Tavoitearvo oli vähintään 3,5 asteikolla 1–5. Mittauksen tulos oli 3,7.

ISO 14001-standardin mukaista ympäristöjärjestelmää kehitettiin Palmiassa edelleen.

Toimintatavoitteiden toteutuminen

Palmia ylitti talousarvion mukaisen taloudellisen tavoitteen. Tavoite oli 2 milj. euron tilikauden ylijäämä. Tilikauden ylijäämäksi muodostui noin 6 milj. euroa. Talousarvion tavoite ylittyi siis 4 milj. eurolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asiakastyytyväisyystulokset ylittivät asetetut tavoitteet. Sitovana tavoitteena asiakastyytyväisyydessä oli vähintään 3,5 asteikolla 1–5.

Tavoite ylitettiin, sillä mittauksen tulos oli 3,7. Laskennassa huomioidaan asiakkaiden kokonaistyytyväisyys saatuun palveluun ja sen laatuun.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Ensimmäisenä toiminnallisena tavoitteena oli saavuttaa vähintään 1,4 prosenttiin liikeylijäämä liikevaihdosta. Tavoite ylitettiin. Palmian liikeylijäämä liikevaihdosta oli 3,8 prosenttia.
- Toisena toiminnallisena tavoitteena oli sijoitetun pääoman tuotto vähintään 9,8 prosenttia. Palmian sijoitetun pääoman tuotto oli 23,1 prosenttia. Tavoite ylitettiin.
- Kolmantena toiminnallisena tavoitteena oli henkilöstökulujen osuus (mukaan lukien työvoiman ostot) enintään 64 liikevaihdosta. Palmian henkilöstökulujen osuus vuonna 2011 oli 60 prosenttia liikevaihdosta.
- Palmian peruspääoman tuotto, 168 000, euroa toteutui suunnitelman mukaisesti.

3 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	268 950	0	268 950	285 112	16 162	0
Menot	-2 259 383	-15 801	-2 275 184	-2 303 591	-28 407	-39 930
Toimintakate	-1 990 433	-15 801	-2 006 234	-2 018 479	-12 245	-39 930
Poistot	-19 819	0	-19 819	-18 289	1 530	0
Tilikauden tulos	-2 010 252	-15 801	-2 026 053	-2 036 768	-10 715	-39 930

3 11 SOSIAALITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	191 938	0	191 938	209 978	18 040	0
Menot	-1 205 142	-8 859	-1 214 001	-1 228 170	-14 169	-25 330
Toimintakate	-1 013 204	-8 859	-1 022 063	-1 018 192	3 871	-25 330
Poistot	-12 019	0	-12 019	-9 846	2 173	0
Tilikauden tulos	-1 025 223	-8 859	-1 034 082	-1 028 037	6 045	-25 330

Koko sosiaalitoimen menoihin oli talousarviossa 2011 varattu määrärahaa 1 205,1 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi (Kvsto 115 §/8.6.2011) 0,4 milj. euron määrärahamuutoksen sosiaaliviraston talousarviokohdan menomäärärahaan terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja Husin työnjaollisten muutosten vuoksi ja lähiörahaston hankkeen 0,5 milj. euron siirron käyttötalouteen (Kvsto 20§/1.2.2012). Lisäksi kaupunginhallitus myönsi (Khs 577 §/6.6.2011) 8 milj. euron lisämäärärahan kunta-alan uuden palkkatarkistuksen mukaisiin palkankorotuksiin sosiaaliviraston talousarviokoh-

dan menomäärärahaan. Edellä mainitut määrärahamuutokset ja lisämääräraha mukaan lukien sosiaalitoimen käytettävissä oleva menomääräraha oli vuoden 2011 talousarviossa yhteensä 1 214 milj. euroa.

Sosiaalitoimen menot olivat 1 228,2 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 14,2 milj. eurolla. Menolajeittain tarkasteltuna suurimmat ylitykset olivat henkilöstökuluissa, 10,7 milj. euroa ja avustuksissa, 12,4 milj. euroa. Palvelujen ostot alittivat käytettävissä olleet määrärahat 11,8 milj. eurolla.

Talousarviossa 2011 koko sosiaalitoimen tulomääräraha oli 191,9 milj. euroa. Sosiaalitoimen tulot olivat 210 milj. euroa. Tulot ylittivät 18 milj. eurolla. Toimintakate oli 3,8 milj. euroa talousarviota parempi.

3 11 01 SOSIAALIVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	118 856	0	118 856	143 779	24 923	0
Menot	-1 067 265	-8 859	-1 076 124	-1 083 146	-7 022	-17 300
Toimintakate	-948 409	-8 859	-957 268	-939 368	17 900	-17 300
Poistot	-12 004	0	-12 004	-9 818	2 186	0
Tilikauden tulos	-960 413	-8 859	-969 272	-949 186	20 086	-17 300

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Lasten päivähoito						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset						
Omissa päiväkodeissa	17 250	0	17 250	18 827	1 577	0
Ostopalvelupäiväkodeissa	811	0	811	659	-152	0
Perhepäivähoidossa	1 400	0	1 400	1 220	-180	0
Lasten kotihoidon tuki, lapset	8 150	0	8 150	8 414	264	0
Yksityisen hoidon tuki, lapset	2 250	0	2 250	2 083	-167	0
Kerhoissa, lapset	637	0	637	501	-136	0
Lastensuojelu						
Sosiaalityö, asiakkaat, vuoden aikana	9 730	0	9 730	10 564	834	0
Perhehoito, hoitovrk. yhteensä	311 345	0	311 345	290 199	-21 146	0
Laitoshuolto, hoitovrk. yhteensä	316 820	0	316 820	310 384	-6 436	0
Muut perheiden palvelut						
Perheneuvolat, asiakkaat, vuoden aikana *)	8 220	0	8 220	7 213	-1 007	0
Kodinhuoltoapu, kotitaloudet, vuoden aikana	1 410	0	1 410	1 084	-326	0
Vammaispalvelu						
Asumispalvelut, paikat yhteensä	340	0	340	377	37	0
VPL-kuljetukset, saajat vuoden aikana	10 744	0	10 744	11 197	453	0
VPL-kuljetukset, matkat vuoden aikana	525 000	0	525 000	572 489	47 489	0
Omaishoidontuki, saajat vuoden aikana	992	0	992	995	3	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kehitysvammahuolto						
Asumispalvelut, paikat yhteensä	700	0	700	719	19	0
Laitoshuolto, paikat yhteensä	277	0	277	272	-5	0
Omaishoidon tuki, saajat vuoden aikana	515	0	515	546	31	0
Päihdehuolto						
Polikliininen päihdehuolto, as. käynnit vuoden aikana	77 550	0	77 550	63 358	-14 192	0
Korvaushoito, asiakkaat vuoden aikana yhteensä	647	0	647	654	7	0
Asumispalvelut, asumisvuorokaudet yhteensä	63 000	0	63 000	58 990	-4 010	0
Laitoshuolto, hoitovuorokaudet yhteensä	68 118	0	68 118	66 113	-2 005	0
Muu sosiaalihuolto						
Asunnottomien asumispalvelut, asumisvuorokaudet	1 370 124	0	1 370 124	1 241 865	-128 259	0
Alle 65 v. asumisvuorokaudet	119 491	0	119 491	158 199	38 708	0
Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut,						
asumisvuorokaudet	552 409	0	552 409	567 800	15 391	0
Shl-kuljetuspalvelu, saajat vuoden aikana	4 135	0	4 135	5 361	1 226	0
Vanhusten palvelut						
Palveluasuminen, hoitovuorokaudet yhteensä	1 143 305	0	1 143 305	956 878	-186 427	0
Laitoshuolto, hoitovuorokaudet yhteensä	676 151	0	676 151	575 057	-101 094	0
Pitkäaikaishoito, hoitovuorokaudet yhteensä	244 185	0	244 185	251 461	7 276	0
Omaishoidon tuki, saajat vuoden aikana	2 400	0	2 400	2 093	-307	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	12 262	0	12 262	12 124	-138	0
Tilat, m ²	418 458	0	418 458	420 458	2 000	0
Tuottavuus	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuusindeksi	102	104	103	100		

*) Perheneuvolassa vuonna 2011 käyttöönotetusta asiakastietojärjestelmästä johtuen tilastosta ei voida tuottaa talousarviossa olevan asiakasluvun kanssa täysin vertailukelpoista lukua. Toteutunut asiakasluku on pienempi muun muassa siksi että rekisteröitymättä jää muussa osoitteessa asuvat perheenjäsenet.

Sosiaaliviraston menoihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 1 067,3 milj. euroa. Lisäksi talousarviokohdalle on edellä sosiaalitoimen kohdalla mainitun määräraha- ja lisämääräramuutoksin saatu 8,9 milj. euron lisämääräraha. Sosiaaliviraston käytettävissä oleva menomääräraha oli vuoden 2011 talousarviossa 1 076,1 milj. euroa. Viraston menot olivat 1 083,1 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 7 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto myönsi sosiaaliviraston talousarviokohdalle ylitysoikeutta 17,3 milj. euroa.

Talousarviossa 2011 sosiaaliviraston tulomääräraha oli 118,9 milj. euroa. Tulot olivat 143,8 milj. euroa, joten ne ylittivät 24,9 milj. eurolla.

Vastuualuekohtaisesti tilinpäätös muodostui seuraavasti:

Lasten päivähoidon menot ylittivät käytettävissä olleet määrärahat 13,2 milj. eurolla. Ylitys koostui pääasiassa henkilöstökuluista. Ylityksen syynä oli suunniteltua suurempi päiväkotihoidossa olevien lasten määrä. Päiväkodeissa (omat ja osto) oli hoidossa 1 425 lasta enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Kerhotoiminta ei laajentunut vuoden 2011 aikana suunnitellusti. Kerhoissa oli 136 lasta vähemmän kuin talousarviossa oli suunniteltu. Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen asiakasmäärät olivat kokonaisuutena suunnilleen talousarvion mukaisella tasolla. Päivähoidon tulot ylittivät 5,7 milj. eurolla.

Lapsiperheiden palveluissa menot alittivat käytettävissä olleet määrärahat 1,0 milj. eurolla. Laitoshuollon hoitovuorokausia oli 6 436 vuorokautta vähemmän kuin mihin talousarviossa oli varauduttu. Perhehoidon hoitovuorokausien määrä jäi 21 146 alle talousarviossa suunnitellun. Sosiaalityön asiakasmäärä kasvoi ja ylitti 834 asiakkaalla talousarviossa arvioitun määrän. Perheneuvolan asiakkaiden määrä jäi 1 007 talousarviosta. Vuoden 2011 toteumatieto ei ole täysin vertailukelpoinen talousarvioon, koska vuoden 2011 aikana perheneuvolassa otettiin käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä. Lapsiperheiden palveluissa tulot ylittivät 4 milj. eurolla. Ylitys aiheutui pääosin valtion maksamista elatusurvasaatavien palautuksista, lastensuojelun maksutuotoista sekä valtion korvauksista pakolaisista ja paluumuuttajista.

Aikuisten palveluissa (ilman toimeentulotukea ja työllisyyttä) menot alittivat käytettävissä olleet määrärahat 5,7 milj. eurolla. Säästöä kertyi erityisesti henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Sen sijaan ylitystä talousarvioon aiheutui avustuksista erityisesti kuljetustuissa. Vammaispalvelulain kuljetustuen matkoja oli 47 489 talousarviossa suunniteltua enemmän. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen asiakkaita oli 1 226 yli talousarvion. Poliklinisen päihdehuollon asiakaskäynnit jäivät 14 192 alle talousarviossa suunnitellun määrän. Vammaispalvelun asumispalvelujen paikkoja kertyi 37 enemmän kuin talousarviossa. Asunnottomien asumispalvelujen asumisvuorokaudet jäivät 128 259 vuorokautta alle talousarvion, mikä johtui rakentamishankkeiden käynnistymisen myöhentymisestä vuoden 2011 aikana. Alle 65-vuotiaiden asumisvuorokausia kertyi 38 708 vuorokautta enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Aikuisten palvelujen tulot ylittivät 10,3 milj. eurolla. Ylitys aiheutui pääosin valtion korvauksista pakolaisista ja paluumuuttajista.

Vanhuspalvelujen menot alittivat käytettävissä olleet määrärahat 1,7 milj. eurolla. Säästöä kertyi erityisesti palvelujen ostoissa ja avustuksissa. Palveluasumisen hoitovuorokausia oli 186 427 alle talousarviossa suunnitellun määrän. Laitoshoidon hoitovuorokaudet jäivät 101 094 alle talousarviosta. Omaishoidon tuen saajia oli 307 vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vanhuspalvelujen tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla talousarviosta.

Hallinto- ja kehittämiskeskuksen vastuualueella menojen ylitys oli 2,1 milj. euroa. Ylitys syntyi ulkopuolisella rahoituksella hoidettavista kehittämishankkeista, joita varten on saatu menoja vastaavat tulot. Tulot ylittivät 6 milj. eurolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Käytössä olevien sähköisten hakemusten osuus on vähintään 65 prosenttia kyseisten palvelujen kaikista hakemuksista.

Tavoite toteutui. Sähköisten hakemusten osuus oli vuoden 2011 aikana yhteensä 67,4 prosenttia kyseisten palvelujen kaikista hakemuksista.

- Maahanmuuttajalasten suomen kielen vahvistamiseksi laadittava kieli-, oppiminen- ja osallisuusohjelma valmistuu sosiaali-, opetus- ja terveystoimen yhteistyönä.

Tavoite toteutui. Hanke eteni vuoden 2011 aikana hallintokuntien yhteistyönä niin, että ohjelman sisältö ja kokonaisuus valmistuivat vuoden 2011 loppuun mennessä.

- Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrä kasvaa 250 lapsella verrattuna edellisen vuoden tasoon.

Tavoite toteutui. Vuoden 2011 lopussa yksityisen hoidon tuen piirissä oli 2 083 lasta, joka oli 305 lasta enemmän kuin vuoden 2010 lopussa. Keskimäärin kuukaudessa tuen piirissä oli 225 lasta enemmän kuin edellisenä vuonna.

- Lasten sijaishuollossa lisätään perhehoitoa. Samalla kehitetään perhehoidon ympärivuorokautista mallia sekä ennaltaehkäisyä, lapsiperheiden kotipalvelua ja varhaista tukea lisätään.

Tavoite toteutui. Vuonna 2011 perhehoidon hoitovuorokausien osuus kaikista sijaishuollon vuorokausista oli 48,3 prosenttia. Vastaavasti vuonna 2010 perhehoidon hoitovuorokausien osuus oli 45,8 prosenttia kaikista sijaishuollon hoitovuorokausista. Vuonna 2011 kotipalvelun oman toiminnan asiakkaita ja palveluseteliasiakkaita oli 1 084. Vuonna 2010 kotipalvelun asiakkaiden määrä oli 1 045. Palvelusetelijärjestelmä saatiin käyttöön lapsiperheiden palvelujen vastuualueella toukokuussa 2011. Perhehoidon ympärivuorokautisen tuen vaihtoehtoiset mallit koottiin, ja pilotoitava malli rakennettiin valmiiksi vuoden 2011 loppuun mennessä.

- Omaishoidon tuen piirissä olevien yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa 100 henkilöllä vuoden loppuun mennessä.

Tavoite ei toteutunut. Omaishoidon tuen piirissä oli yhteensä 1 503 yli 75-vuotiaasta asiakasta vuonna 2011 eli 94 asiakasta enemmän kuin vuonna 2010 (1 409).

- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden osuus kaikista yli 75-vuotiaista on 4,4 prosenttia.

Tavoite toteutui. Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa laitoshoidossa oli vuoden 2011 lopussa yli 75-vuotiaita asiakkaita 1 570, joka oli 3,9 prosenttia yli 75-vuotiaista.

- Pitkäaikaisasunnottomien määrä vähenee 350 henkilöllä vuoden aikana.

Tavoite toteutui. Pitkäaikaisasunnottomuus väheni 356 henkilöllä. Vuonna 2010 valmistuneesta Aurora-talosta otettiin käyttöön 65 asumispalvelupaikkaa vuoden 2011 puolella. Lisäksi asumispaikat koostuivat Pitäjänmäen yksiköstä, Rukkilasta ja Pessi II:sta (nämä kaikki yhteensä 173), Ysäätön pienasunnoista (35), Sininauhasäätön ja muiden järjestöjen pienasunnoista (47) sekä kaupungin asuntotoimen asunnoista (36).

- Matriilaskentamallin avulla laskettu tuottavuus nousee niiden palveluiden ja toimintojen osalta, joissa malli on käytössä.

Tavoite ei toteutunut kaikissa palveluissa ja toiminnoissa.

Päiväkotihoidon tuottavuusmatriisilla laskettu tuottavuus nousi. Koko päiväkotihoidosta ylöspäin lasketut tuottavuusmatriisipisteet olivat 538 vuonna 2011, kun vuonna 2010 pistemäärä oli 516. Täten tuottavuusindeksiksi muodostui 104. Tuottavuuden nousu aiheutui lähinnä yksikkökustannusmittarin korkeista arvoista.

Vanhusten laitospalvelujen ja palveluasumisen tuottavuus parantui edellisvuodesta. Palveluasumisen tuottavuusmatriisipisteet vuonna 2011 olivat 405, kun vuonna 2010 ne olivat 360 eli tuottavuusindeksiksi muodostui 112. Laitospalvelujen tuottavuusmatriisipisteet vuonna 2011 olivat 374, kun ne edellisvuonna olivat 373, joten tuottavuusindeksiksi muodostui 100,4 eli tuottavuus parani hieman edellisvuodesta.

Kehitysvammahuollon päivätoiminnan tuottavuusmatriisilla laskettu tuottavuus heikkeni hieman. Tuottavuusmatriisipisteet vuonna 2011 olivat 431 ja vuonna 2010 ne olivat 443 eli tuottavuusindeksiksi muodostui 97. Heikkeneminen aiheutui yksikkökustannusten kasvusta.

Myös lastensuojelun laitospalvelujen tuottavuusmatriisipisteet olivat edellisvuotta heikommat. Lastenkotitoiminnan tuottavuusindeksi oli 99 eli tuottavuus oli lähes edellisvuoden tasolla. Tuottavuuden heikkeneminen johtui siitä, että Oulunkylän perhetukikeskuksen suoritekertymä jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi, joten hoitovuorokauden hinta kohosi.

- Henkilöstön lyhytaikaisten sairauspoissaolojen (1–3 päivää) määrä laskee edellisen vuoden tasoon verrattuna.

Tavoite toteutui. Lyhyet sairauspoissaolot (1–3 päivää) vähentyivät verrattuna vuoteen 2010. Vuonna 2011 lyhyitä sairauspoissaoloja (1–3 päivää) oli 2,4 kertaa / henkilötyövuosi, kun vastaava luku vuonna 2010 oli 2,5 kertaa / henkilötyövuosi.

3 11 02 TOIMEENTULOTUKI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	72 852	0	72 852	66 053	-6 799	0
Menot	-132 000	0	-132 000	-139 147	-7 147	-8 030
Toimintakate	-59 148	0	-59 148	-73 094	-13 946	-8 030
Määrätavoitteet						
Perus toimeentulotuki yhteensä, taloudet vuoden aikana	40 660	0	40 660	39 066	-1 594	0

Toimeentulotuen menoihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 132 milj. euroa. Talousarviokohdan menot olivat 139,1 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 7,1 milj. eurolla. Toimeentulotuen talousarviokohdalle myönnettiin ylitysoikeutta 8,0 milj. euroa. Toimeentulotuen tulomääräraha oli 72,9 milj. euroa. Tulot olivat 66,1 milj. euroa, joten ne alittuivat 6,8 milj. eurolla.

Perustoimeentulotukea saavien talouksien määrä oli 1 594 vähemmän kuin mihin talousarviossa oli varauduttu. Perustoimeentulotuen piirissä olevien talouksien määrä alittui, mutta asiakaskohtainen toimeentulotuen määrä kasvoi aiempaa suuremmaksi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Ennaltaehkäisevään toimeentulotukeen käytetään 3 prosenttia toimeentulotukimäärärahoista.

Tavoite toteutui. Ennaltaehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin 4,6 milj. euroa vuoden 2011 aikana.

3 11 05 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	230	0	230	147	-83	0
Menot	-5 877	0	-5 877	-5 877	0	0
Toimintakate	-5 647	0	-5 647	-5 730	-83	0
Poistot	-15	0	-15	-27	-12	0
Tilikauden tulos	-5 662	0	-5 662	-5 757	-95	0

Työllisyyden hoitamisen menoihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 5,9 milj. euroa. Menot olivat talousarvion mukaiset. Talousarviossa 2011 työllisyyden hoitamisen tulomääräraha oli 0,2 milj. euroa. Tulot alittuivat 0,1 milj. eurolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Kuntouttavaa työtoimintaa saa vuoden aikana 1 000 henkilöä.

Tavoite toteutui. Kuntouttavaa työtoimintaa sai vuoden 2011 aikana 1 228 henkilöä.

3 21 TERVEYSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	77 012	0	77 012	75 134	-1 878	0
Menot	-1 054 241	-6 942	-1 061 183	-1 075 421	-14 238	-14 600
Toimintakate	-977 229	-6 942	-984 171	-1 000 287	-16 116	-14 600
Poistot	-7 800	0	-7 800	-8 444	-644	0
Tilikauden tulos	-985 029	-6 942	-991 971	-1 008 731	-16 760	-14 600

3 21 01 TERVEYSKESKUSTOIMINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	77 012	0	77 012	75 134	-1 878	0
Menot	-594 241	-7 818	-602 059	-601 995	64	0
Toimintakate	-517 229	-7 818	-525 047	-526 861	-1 814	0
Poistot	-7 800	0	-7 800	-8 444	-644	0
Tilikauden tulos	-525 029	-7 818	-532 847	-535 305	-2 458	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
--	-------------	--------------	----------	------------	-----------	--------------

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus yli 75-vuotiaista, prosenttia	12,5	0,0	12,5	12,4	-0,1	0,0
Perusterveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, vrk	3	0	3	3	0	0
Hammashoidon tarpeen arviointi, vrk	3	0	3	3	0	0
Kiireettömään hammastoittoon pääsy, kk	6	0	6	6	0	0
Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun somaattiseen erikoissairaanhoidon pääsy, kk	6	0	6	6	0	0
Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun psykiatriseen erikoissairaanhoidon pääsy, kk	6	0	6	6	0	0

Määrälliset tavoitteet (lukumäärät tuhansina)

Terveyskeskustoiminta

Terveysneuvontakäynti	245	0	245	256	11	0
Lääkärin vastaanottokäynti	700	0	700	668	-32	0
Terveystoimintajän vastaanottokäynti	542	0	542	530	-12	0
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	220	0	220	201	-19	0
Kotihoito, käynti	1 940	0	1 940	2 187	247	0
Hammashuolto, käynti	475	0	475	449	-26	0
Poliklinikavastaanotto, käynti	61	0	61	65	4	0
Sisätautien päivystyspoliklinikkakäynti	36	0	36	36	0	0
Terveyskeskuspäivystys (aik, lapset)	122	0	122	123	1	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Akuuttihoitopäivät	424	0	424	422	-2	0
Psykiatrian avohoitokäynnit	200	0	200	194	-6	0
Psykiatrian vuodeosastohoitopv	93	0	93	99	6	0
Psykiatrian avohoitopäivät	70	0	70	66	-4	0
HUS-kuntayhtymä						
DRG-tuotteet	194	0	194	204	10	0
Käynnit	483	0	483	483	0	0
Tuottavuus	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus (2008=100)	101,0	101,4	100,1	96,6	100,0	

Helsingin terveystoimen käyttömenot ilman poistoja olivat vuonna 2011 yhteensä 1 075,4 milj. euroa, joka on noin 33,4 milj. euroa (3,2 prosenttia) edellisvuotta enemmän.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi (Kvsto 115 §/8.6.2011) 0,5 milj. euron määrärahamuutoksen terveyskeskustoiminnan ja -0,9 milj. euron muutoksen Husin talousarviokohdan menomäärärahaan terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja Husin työnjaollisten muutosten vuoksi. Lisäksi kaupunginhallitus myönsi (Khs 577 §/6.6.2011) 7,3 milj. euron lisämäärärahan kunta-alan uuden palkkaratkaisun mukaisiin palkankorotuksiin terveyskeskustoiminnan talousarviokohdan menomäärärahaan. Edellä mainitut määrärahamuutokset ja lisämääräraha mukaan lukien terveystoimen käytettävissä oleva menomääräraha oli vuoden 2011 talousarviossa yhteensä 1 061,2 milj. euroa.

Terveystoimen vuoden 2011 talousarvio ylittyi kokonaisuutena 14,2 milj. eurolla, 1,3 prosentilla, mikä selittyi Hus-kuntayhtymän talousarviokohdan ylittymisellä. Husin talousarviokohdalle on myönnetty 14,6 milj. euroa ylitysoikeutta. Terveyskeskuksen oma toiminta pysyi talousarvion mukaisena. Ulkopuolisten asiakaspalvelujen ostojen osuus, mukaan lukien Hus-kuntayhtymä, oli yhteensä 47 prosenttia terveysviraston käyttömenoista vuonna 2011.

Tuloja kertyi 75,1 milj. euroa, joka alitti talousarvion 1,9 milj. eurolla. Merkittävimmät tuloerät olivat myyntitulot, 24,8 milj. euroa, maksutulot, 42,9 milj. euroa sekä vuokratulot, 4,1 milj. euroa. Maksutulolla katettiin noin 7,1 prosenttia terveyskeskuksen oman toiminnan menoista. Tulot laskivat edellisvuoteen nähden 1,6 milj. eurolla. Vähennys kohdentui maksutuloihin ja myyntituloihin.

Helsingiläisten terveydenhuollon kustannukset olivat 1 791 euroa asukasta kohti. Asukaskohtaisen kustannukset nousivat 43 euroa (2,5 prosenttia).

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti: toteutuivat suunnitellusti lukuun ottamatta kotihoidon peittävyttä, eli kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellista osuutta yli 75-vuotiaista, jonka toteuma, 12,4 prosenttia, jäi hieman talousarvion tavoitteesta 12,5 prosenttia. Peittävyystavoitteen toteutumiseen vaikuttaa se, että hoitoisuudeltaan keveimpien asiakkaiden hoitoa on pyritty siirtämään tukipalveluiden avulla toteutettavaksi. Säännöllisessä kotihoidossa olleiden asiakkaiden määrä kasvoi edellisvuoteen nähden sadalla.

Terveyskeskuksen tuottavuus ylitti talousarviossa asetetun tavoitteen lievästi. Talousarvioon sisältyneet tuottavuutta koskevat toimenpiteet toteutuivat kokonaisuutena katsoen hyvin.

3 21 02 HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPUOLIN KUNTAYHTYMÄ

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-460 000	876	-459 124	-473 426	-14 302	-14 600
Toimintakate	-460 000	876	-459 124	-473 426	-14 302	-14 600
Tilikauden tulos	-460 000	876	-459 124	-473 426	-14 302	-14 600

4 SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	66 414	0	66 414	77 800	11 386	0
Menot	-920 333	-2 123	-922 456	-899 246	23 210	-7 758
Toimintakate	-853 919	-2 123	-856 042	-821 446	34 596	-7 758
Poistot	-25 369	0	-25 369	-27 236	-1 867	0
Tilikauden tulos	-879 288	-2 123	-881 411	-848 681	32 730	-7 758

4 02 OPETUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	17 581	0	17 581	22 998	5 417	0
Menot	-590 982	-4 500	-595 482	-597 104	-1 622	-3 570
Toimintakate	-573 401	-4 500	-577 901	-574 107	3 794	-3 570
Poistot	-13 991	0	-13 991	-13 054	937	0
Tilikauden tulos	-587 392	-4 500	-591 892	-587 161	4 731	-3 570

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Sitovista tavoitteista oppimistulostavoite toteutui ruotsinkielisiä peruskouluja lukuun ottamatta. Toisen asteen osalta opintojen suorittamistavoitetta mitattiin läpäisyasteilla, jotka toteutuivat lukio- ja oppisopimuskoulutuksessa. Ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tavoitteesta jäätin.

- Peruskoulujen ja lukioiden oppimistulokset ovat hyviä.

Peruskoulujen mittarina oli, että peruskoulun päättötodistuksen saa 98 prosenttia kaupungin suomenkielissä peruskouluissa ja sopimuskouluissa sekä 100 prosenttia kaupungin ruotsinkielisissä peruskouluissa opiskelevista oppivelvollisuusikäisistä. Suomenkielisten peruskoulujen tavoite toteutui prosentilla 99. Ruotsinkielisten peruskoulujen tavoite ei täysin toteutunut. Päättötodistuksen sai 99,5 prosenttia. Ilman päättötodistusta jäi 2 oppilasta.

Lukioiden mittarina olivat ylioppilaskirjoitusten pakollisten aineiden arvosanojen keskimääräinen pistemäärä suhteessa maan keskitasoon. Tämä toteutui sekä suomen- että ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa. Arvosanojen keskiarvo oli suomenkielissä lukioissa 4,3 ja ruotsinkielisissä lukioissa 4,7 maan keskiarvon ollessa 4,2.

- Toisen asteen koulutuksessa tutkinnon suorittavien määrä nousee ja valmistumisajat nopeutuvat.

Tavoitteen toteutumista mitattiin läpäisyasteilla, jotka toteutuivat ammatillisia oppilaitoksia lukuun ottamatta. Suomenkielisissä lukioissa läpäisyaste oli 86 prosenttia ja ruotsinkielisissä lukioissa 92 prosenttia vuonna 2008 aloittaneista tavoitteiden ollessa 85 prosenttia ja 92 prosenttia. Ammatillisen peruskoulutuksen vuonna 2008 aloittaneista runsas 48 prosenttia suoritti tutkinnon viimeistään 2011 tavoitteen oltua 55 prosenttia. Oppisopimuskoulutuksessa vuonna 2010 opintonsa päättäneistä opiskelijoista näyttötutkinnon suoritti peruskoulutuksessa 82 prosenttia ja lisäkoulutuksessa 84 prosenttia vuoden loppuun mennessä. Tavoiteprosentit olivat 76 ja 75.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Käyttäjälähtöiset palvelut tarjotaan asukkaana osallisuutta ja omaa vastuuta vahvistaen
Oman lähikoulun valitsevien peruskoululaisten osuus oli tavoitteiden mukainen: suomenkielissä kouluissa koulunsa aloittaneet ja ruotsinkielisissä kouluissa 6-luokkalaiset. Koulunsa yleisopetuksessa aloittaneista suomenkielisissä kouluissa 83 prosenttia ja ruotsinkielisissä kouluissa 72 prosenttia valitsi oman oppilaaksi ottoalueensa koulun. 6-luokkalaisissa vastaavat prosentit olivat 68 prosenttia ja 86 prosenttia.
Tavoitteena oli lisäksi, että peruskoulun päättötodistuksen vuonna 2011 saaneiden suomi toisena kielenä (S2) oppilaiden osuus 9. luokan käyneistä S2-oppilaista kasvaisi edelliseen vuoteen verrattuna. Osuus pysyi ennallaan. Maahanmuuttajalasten suomenkielen vahvistamiseksi laadittava kieli-, oppiminen ja osallisuusohjelma valmistui tavoitteen mukaisesti sosiaali-, opetus- ja terveystoimen yhteistyönä. Ohjelman käyttöönotto kuitenkin siirtyi vuodelle 2012.
- Asukkaiden terveys- ja hyvinvointitietoja kavennetaan
Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden paranemista mitattiin peruskoulun vuosiluokilla 1-6 hyvinvointiprofiilin tuloksien kehittymisellä sekä työpajatoiminnassa työpajajakson aloittaneiden nuorten työllistymisellä. Hyvinvointiprofiilin tulokset pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2010. Työpajojen tavoiteltu alle 20 prosentin työttömyys pajajakson päättyessä toteutui prosentin ollessa 17.
- Oppimisella ja osaamisella lisätään hyvinvointia ja työllisyyttä
Ammatillisen koulutuksen tarjontaa laajennettiin ja monipuolistettiin tavoitteen mukaisesti. Ammatillisen peruskoulutuksen kokonaisopiskelijamäärä oli 7 327 kasvaen yli 300 opiskelijalla eli neljällä prosentilla vuodesta 2010.
- Muutosvalmiutta lisätään johtamista ja henkilöstön osaamista kehittämällä
Tavoitteena oli, että kelpoisten opettajien osuus päätoimisista opettajista kasvaa (mukaan lukien sijaiset) Tavoite toteutui koulutusmuodoittain seuraavasti:
 - suomenkielinen perusopetus 88 prosenttia (tavoite 88 prosenttia)
 - ruotsinkielinen perusopetus 74 prosenttia (75 prosenttia)
 - suomenkielinen lukiokoulutus 98 prosenttia (99 prosenttia)
 - ruotsinkielinen lukiokoulutus 95 prosenttia (90 prosenttia)
 - ammatillinen koulutus 82 prosenttia (88 prosenttia)
- Talouden tasapainosta huolehditaan ja palvelutuotannon vaikuttavuutta parannetaan
Keskimääräiset nettomenot oppilasta ja opiskelijaa kohti ylittivät tavoitteena olleen 8 314 euroa. Ylityksen syyt olivat pääosin teknisiä. Tavoitteen kustannuspohjana käytettiin alkuperäistä vuoden 2011 talousarviota, jossa ei huomioitu vuoden 2011 sopimuspalkantarkistuksia eikä perusopetukseen saatuja kohdennettuja valtionavustuksia. Avustuksia käytettiin muun muassa perusopetusryhmien pienentämiseen ja erityisopetuksen kehittämiseen. Oppilaskohtaisia kustannuksia nosti myös se, että oppilas- ja opiskelijamäärä jäi talousarviossa ennakoitua pienemmäksi.
- Kaupunkirakennetta eheytetään ilmastomuutokseen vastaamiseksi.
Kokonaisenergiankulutus väheni tavoitellulla tavalla vuonna 2011 yhteensä 2 prosenttia vuoden 2010 tasosta kouluissa, oppilaitoksissa ja opetusviraston hallinnossa. Lisäksi tarkennettiin sitovat energiansäästötavoitteet vuosille 2012–2013.
Näiden lisäksi tavoitteena oli, että sekajätteen määrä vähenee vuoden 2010 tasosta ja jätekustannukset ovat vähentyneet 10 prosenttia vuoden 2010 tasosta. Tavoite saavutettiin noin kolmanneksessa kouluista.

4 02 02 KAUPUNGIN TUOTTAMAT OPETUS- JA KOULUTUSPALVELUT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	17 087	0	17 087	22 186	5 099	0
Menot	-516 237	-4 500	-520 737	-523 106	-2 369	-3 570
Toimintakate	-499 150	-4 500	-503 650	-500 920	2 730	-3 570
Poistot	-13 843	0	-13 843	-12 988	855	0
Tilikauden tulos	-512 993	-4 500	-517 493	-513 908	3 585	-3 570

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulus						
Esiopetus	179	0	179	163	-16	0
Sairaalaopetus	193	0	193	190	-3	0
Maahanmuuttajien valmistavan opetukset oppilaat	450	0	450	314	-136	0
Peruskoulupalvelut	32 824	0	32 824	32 964	140	0
1 - 6 luokat	23 813	0	23 813	23 939	126	0
7 - 10 luokat	9 011	0	9 011	9 025	14	0
Perusopetuksen varsinaiset opiskelijat						
Kaikki opiskelijat	33 646	0	33 646	33 631	-15	0
Ilman sairaalaopetusta	33 453	0	33 453	33 441	-12	0
Lukiopalvelut	7 267	0	7 267	7 075	-192	0
Aikuislukiopalvelut						
Varsinaiset opiskelijat	577	0	577	536	-41	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	683	0	683	623	-60	0
Lukiokoulutuksen oppilaat						
Varsinaiset opiskelijat	7 844	0	7 844	7 611	-233	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	683	0	683	623	-60	0
Perusopetus ja lukiokoulutus yhteensä						
Varsinaiset opiskelijat	41 490	0	41 490	41 242	-248	0
Ilman sairaalaopetusta	41 297	0	41 297	41 052	-245	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	683	0	683	623	-60	0
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulus						
Esiopetus	109	0	109	106	-3	0
Sairaalaopetus	1	0	1	0	-1	0
Peruskoulupalvelut	3 138	0	3 138	3 172	34	0
1 - 6 luokat	2 009	0	2 009	2 021	12	0
7 - 10 luokat	1 129	0	1 129	1 151	22	0
Perusopetuksen varsinaiset opiskelijat						
Kaikki opiskelijat	3 248	0	3 248	3 278	30	0
Ilman sairaalaopetusta	3 247	0	3 247	3 278	31	0
Lukiopalvelut	1 183	0	1 183	1 180	-3	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Aikuislukiopalvelut						
Varsinaiset opiskelijat	77	0	77	74	-3	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	51	0	51	60	9	0
Lukiokoulutuksen oppilaat						
Varsinaiset opiskelijat	1 260	0	1 260	1 254	-6	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	51	0	51	60	9	0
Perusopetus ja lukiokoulutus yhteensä						
Varsinaiset opiskelijat	4 508	0	4 508	4 532	24	0
Ilman sairaalaopetusta	4 507	0	4 507	4 532	25	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	51	0	51	60	9	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset						
Omissa päiväkodeissa	1 398	0	1 398	1 461	63	0
Perhepäivähoidossa	143	0	143	141	-2	0
Ammatillinen koulutus						
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus	7 270	0	7 270	7 327	57	0
Palvelualojen oppilaitos	1 541	0	1 541	1 631	90	0
Tekniikan ala	486	0	486	512	26	0
Ravitsemis- ja talousala	485	0	485	531	46	0
Sosiaali- ja terveysala	570	0	570	588	18	0
Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	1 965	0	1 965	1 984	19	0
Tekniikan alan oppilaitos	3 764	0	3 764	3 712	-52	0
Tekniikan ala	3 488	0	3 488	3 451	-37	0
Kulttuuriala	276	0	276	261	-15	0
Muu ammatillinen koulutus	288	0	288	420	132	0
Palvelualojen oppilaitos	80	0	80	48	-32	0
Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	80	0	80	211	131	0
Tekniikan alan oppilaitos	128	0	128	161	33	0
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus	124	0	124	143	19	0
Oppisopimuskoulutus	3 400	0	3 400	3 060	-340	0
Valtionosuuteen oikeuttavat oppilaat	57 332	0	57 332	56 797	-535	0
Muut oppilaat	482	0	482	479	-3	0
Nettokustannukset, euroa/oppilas						
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	8 344	0	8 344	8 512	-168	0
Esi- ja perusopetus	8 831	0	8 831	9 006	-175	0
Lukiokoulutus	6 807	0	6 807	6 911	-104	0
Aikuislukiokoulutus	4 281	0	4 281	4 033	248	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	8 762	0	8 762	8 699	63	0
Esi- ja perusopetus	9 443	0	9 443	9 274	169	0
Lukiokoulutus	7 307	0	7 307	7 578	-271	0
Aikuislukiokoulutus	4 937	0	4 937	3 775	1 162	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito	10 237	0	10 237	10 006	231	0
Ammatillinen koulutus						
Oppilaitokset yhteensä	10 660	0	10 660	10 252	408	0
Palvelualojen oppilaitos	10 083	0	10 083	9 590	493	0
Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	9 695	0	9 695	9 382	313	0
Tekniikan alan oppilaitos	11 401	0	11 401	11 008	393	0
Oppisopimuskoulutus	3 607	0	3 607	3 661	-54	0
Opetusvirasto						
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus euroa/oppilas	8 314	0	8 314	8 819	-505	0
Oppilasmäärä	57 332	0	57 332	56 797	-535	0

Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus					
	95	95	95	97	100
Esi- ja perusopetus	94	95	94	97	100
Lukiokoulutus	94	95	96	99	100
Aikuislukiokoulutus	135	179	184	116	100
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus					
	93	97	96	97	100
Esi- ja perusopetus	92	97	96	96	100
Lukiokoulutus	94	93	93	97	100
Aikuislukiokoulutus	100	162	150	140	100
Ammatilliset oppilaitokset	97	105	103	101	100

Käyttötalouden toimintakate ylitti talousarvion noin 2,7 milj. euroa toimintavuonna.

Tuloja kertyi noin 5,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Tästä pääosa johtuu perusopetuksen opetusryhmien pienentämiseen sekä eräisiin kehittämishankkeisiin saaduista harkinnanvaraisista valtionavustuksista, joita ei ollut mahdollista ennakoida talousarviota laadittaessa. Avustuksia saatiin ja käytettiin lähinnä perusopetusryhmien pienentämiseen, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen sekä kerhotoiminnan kehittämiseen. Kaupunginvaltuusto myönsi valtionavustuksien perusteella opetusvirastolle vajaan 3,6 milj. euron ylitysoikeuden käyttötalouden menoihin. Edellä mainitun lisäksi ennakoitua enemmän tuloja kertyi lähinnä ammatilliseen koulutukseen saadussa ulkopuolisessa rahoituksessa, suomenkielisen lukiokoulutuksen pääkaupunkiseudun lukiosopimukseen liittyvissä korvauksissa.

Menoja kertyi noin 2,4 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Kaupunginvaltuuston myöntämästä vajaan 3,6 milj. euron ylitysoikeudesta jäi käyttämättä noin 1,2 milj. euroa. Ylitys johtui perusopetuksen talousarvioon sisällyttämättömistä valtionavustuksella rahoitettavista hankkeista sekä talousarviossa ennakoitua suuremmista ruotsinkielisen päivähoitojen tukipalvelumenoista. Kokonaisylitystä pienensivät muilla vastuualueilla syntyneet säästöt,

jotka johtuivat muun muassa lukiokoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen talousarviossa ennakoitua pienemmistä opiskelijamääristä sekä säästöistä vuokra- ja ostopalvelumenoihin varatuissa määrärahoissa.

Kaupunginhallitus myönsi opetusvirastolle vuoden 2011 yleis- ja järjestelyvaraeräkorotuksia varten 4,5 milj. euron lisämäärärahan 6.6.2011.

Valtionosuuteen oikeuttavia oppilaita ja opiskelijoita oli kaikkiaan noin 56 800 eli noin 500 oppilasta ja opiskelija vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Ennakoitua vähemmän opiskelijoita oli lähinnä oppisopimuskoulutuksessa sekä suomenkielisessä lukio- ja aikuislukiokoulutuksessa.

Opetusvirasto seuraa tuottavuuden kehittymistä tuottavuusindeksillä, jossa suhteutetaan reaalin kustannuskehitys oppilas- ja opiskelijamäärien kehitykseen. Näin mitattu tuottavuus pysyi suomenkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa vuoden 2010 tasolla. Ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuottavuus nousi hie- man yltäen talousarviossa ennakoitua tason. Vuoteen 2009 verrattuna tuottavuus on kuitenkin laskenut johtuen muun muassa perusopetusryhmien pienentämiseen suunnatuista resursseista. Ammatillisten oppilaitosten tuotta- vuus kasvoi yltäen selvästi talousarviossa ennakoitua tason opiskelijakohtaisten kustannusten laskiessa.

4 02 11 KORVAUKSET JA AVUSTUKSET MUIDEN TUOTTAMIIN PALVELUIHIN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	450	0	450	729	279	0
Menot	-72 475	0	-72 475	-71 746	729	0
Toimintakate	-72 025	0	-72 025	-71 016	1 009	0
Poistot	-3	0	-3	-1	2	0
Tilikauden tulos	-72 028	0	-72 028	-71 018	1 010	0
Yksityisten sopimuskoulujen peruskoulupalvelut						
Oppilasvuosia, kaikki oppilaat	5 192	0	5 192	5 276	84	0
Oppilasvuosia, helsinkiläiset oppilaat	4 794	0	4 794	4 886	92	0
Yksityisten sopimuskoulujen lukiopalvelut						
Oppilasvuosia, kaikki oppilaat	4 056	0	4 056	3 946	-110	0
Oppilasvuosia, helsinkiläiset oppilaat	3 379	0	3 379	3 305	-74	0
Oppilasvuosia, kaikki yhteensä	9 248	0	9 248	9 222	-26	0
Oppilasvuosia, helsinkiläiset oppilaat	8 173	0	8 173	8 191	18	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset						
Ostopalvelupäiväkodeissa	386	0	386	370	-16	0

Korvauksien ja avustuksien muiden tuottamien palveluiden tulot ylittivät talousarvion noin 0,3 milj. euroa johtu- en pääasiassa ostopalveluna hankittavan ruotsinkielisen päivähoitoen ennakoitua suuremmasta päivähoitoen maksutulokehityksestä.

Käyttötalouden menot alittivat talousarvion runsaalla 0,7 milj. euroa toimintavuonna. Yksityisille sopimuskouluille maksetut kotikuntakorvaukset sekä lastensuojelulain perusteella muihin kuntiin sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksusuudet olivat ennakoitua pienempiä. Kokonaissäästöä pienensi se, että perusopetuslain mukaisen avus- tettavan iltapäivätoiminnan asiakasmaksuhojennukset ylittivät talousarviossa ennakoitua määrän vajaat 0,1 milj. euroa. Järjestöt ja seurakunnat myöntävät asiakasmaksuista hojennuksia kaupunginhallituksen päättämien peri- aatteiden mukaisesti.

4 02 13 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	44	0	44	83	39	0
Menot	-2 270	0	-2 270	-2 253	17	0
Toimintakate	-2 226	0	-2 226	-2 170	56	0
Poistot	-145	0	-145	-65	80	0
Tilikauden tulos	-2 371	0	-2 371	-2 235	136	0
Tunnusluvut						
Opiskelijamäärä, henkilötyövuosina	110	0	110	93	-17	0
Nettokustannukset, euroa/oppilas	17 593	0	17 593	19 641	-2 048	0

Työllisyyden hoitamisen toimintakate alitti talousarvion vajaan 60 000 euroa. Positiivinen tulos johtui lähinnä Ely-keskukselta saaduista kehittämisavustuksista. Käyttötalouden menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisena toimintavuonna.

4 04 METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU OY:N TUKEMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 240	0	-4 240	-4 240	0	0
Toimintakate	-4 240	0	-4 240	-4 240	0	0
Tilikauden tulos	-4 240	0	-4 240	-4 240	0	0

4 11 SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 844	0	1 844	1 974	130	0
Menot	-13 908	0	-13 908	-14 188	-280	-304
Toimintakate	-12 064	0	-12 064	-12 214	-150	-304
Poistot	-110	0	-110	-309	-199	0
Tilikauden tulos	-12 174	0	-12 174	-12 523	-349	-304
Suoritetavoitteet						
Opetustunnit	99 700	0	99 700	100 485	785	0
Toiminnan laajuustiedot						
Kurssilaiset, ilmoittautuneet opiskelijat	72 000	0	72 000	72 212	212	0
Opiskelutunnit, säännölliset opiskelijat	1 280 000	0	1 280 000	1 309 134	29 134	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuusindeksi	103	108	107	95	100	

Toimintavuoden tulot ylittyivät 130 000 euroa ennakoitua suuremmasta ulkopuolisesta rahoituksesta johtuen. Talousarvion käyttötalouden menot ylittyivät myös vuonna 2011 ulkopuolisella rahoituksella järjestetyn toiminnan ennakoitua suurempien menojen vuoksi sekä työehtosopimusten muutoksista johtuvien henkilöstömenojen ylittymisen vuoksi yhteensä 280 000 euroa. Ulkopuolista rahoitusta suomenkielinen työväenopisto sai etupäässä opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja EU:n Elinikäisen oppimisen ohjelmaan. Suomenkielinen työväenopisto sai ylitysoikeuden toimintamenojen ylitysten kattamiseksi vuonna 2011 yhteensä 304 000 euroa.

Valtuustoon nähden sitova toiminnallinen tavoite – 99 700 opetustuntia ja muut toiminnalliset tavoitteet ylittivät talousarviossa asetetut tavoitteet vuonna 2011.

Suomenkielisen työväenopiston tuottavuus parani toimintavuonna. Maksuttomien yleisluentojen määrää ja avoimen yliopiston kursseja muutettiin edullisemmaksi normaaliopetuksiksi vuonna 2011. Lisäksi palkkatuella työllistetyin henkilöstön määrää vähennettiin ja kaikkia avoimeksi tulleita vakansseja ei täytetty.

4 12 RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	478	0	478	550	72	0
Menot	-2 850	0	-2 850	-2 918	-68	-138
Toimintakate	-2 372	0	-2 372	-2 367	5	-138
Poistot	-40	0	-40	-43	-3	0
Tilikauden tulos	-2 412	0	-2 412	-2 410	2	-138

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Määrälliset tavoitteet						
Ilmoittautuneet opiskelijat	18 000	0	18 000	19 336	1 336	0
Suunnitellut opetustunnit	22 000	0	22 000	24 605	2 605	0
Suoritettavat tavoitteet						
Opiskelijat	17 000	0	17 000	17 161	161	0
Suoriteindeksi-1 (säänn. opisk.)	96,6	0,0	96,6	97,5	0,9	0
Toteutuneet opetustunnit	22 000	0	22 000	22 608	608	0
Suoriteindeksi-2 (opetustunnit)	100,6	0,0	100,6	103,4	2,8	0
Nettobudjetti, 1 000 euroa	2 372	138	2 510	2 367	143	0
Suoriteindeksi-3 (nettobudjetti)	107,5	0,0	107,5	94,4	-13,1	0
Opiskelijatunnit *)	157,7	0,0	157,7	163,9	6,2	0,0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Opiskelijatunnit	90,5	106,8	110,2	102,0	100,0	

*)Opiskelijatunnit = opiskelijat x toteutuneet opetustunnit/nettobudjetti.

Ruotsinkielinen työväenopisto sai ennakoitua enemmän ulkopuolista rahoitusta ruotsalaiselta kulttuuriyhdistykseltä, Helsingin kaupungilta ja sisäasiainministeriöltä vuonna 2011 muun muassa maahanmuuttajataustaisten henkilöiden integroitumishankkeeseen kantaväestön kanssa. Ulkopuolista rahoitusta kertyi yhteensä 139 700 euroa toimintavuonna. Menot vastaavasti ylittivät 68 000 euroa laajentuneen toiminnan vuoksi.

Toimintavuonna ruotsinkielinen työväenopisto panosti toiminnassaan palvelujen tarjontaa suuntaamalla sitä erityisesti eläkeläisille, ulkomaalaisille ja maahanmuuttajille, työttömille ja uusille nuorille kurssilaisille.

Sitova toiminnallinen tavoite toteutuneet opetustunnit ylittyi 608 tunnilla.

Toimintavuonna tuottavuus laski, koska kurssilaisten osallistujamäärä kurssia kohti laski.

4 15 KAUPUNGINKIRJASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 876	0	2 876	3 736	860	0
Menot	-34 980	0	-34 980	-36 654	-1 674	-1 885
Toimintakate	-32 104	0	-32 104	-32 918	-814	-1 885
Poistot	-1 303	0	-1 303	-1 254	49	0
Tilikauden tulos	-33 407	0	-33 407	-34 172	-765	-1 885
Suoritemäärä						
Lainat, 1 000 kpl	9 250	0	9 250	9 514	264	0
Kirjastokäynnit, 1 000 kerta	6 600	0	6 600	6 789	189	0
Verkkokäynnit, 1 000 kerta	7 000	0	7 000	6 827	-173	0
Käynnit yhteensä, 1 000	13 600	0	13 600	13 615	15	0
Toiminnan laajuus						
Aukiolotunnit	95 719	0	95 719	102 118	6 399	0
Lainat/aukiolotunti	97	0	97	93	-4	0
Käynnit/aukiolotunti	142	0	142	133	-9	0
Käynnit/henkilötyövuosi	29 565	0	29 565	29 599	34	0
Aukiolotunnit/ 1 000 asiakas	163	0	163	171	8	0
Lainat/henkilötyövuosi	20 109	0	20 109	20 682	573	0
Henkilötyövuodet/ 1 000 asiakas	0,78	0,00	0,78	0,77	-0,01	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tuotannontekijämäärä						
Kirjastot, kpl	36	0	36	37	1	0
Palvelupaikat	1	0	1	0	-1	0
Kirjastoautot, kpl	2	0	2	2	0	0
Laitoskirjastot, kpl	10	0	10	10	0	0
Henkilötyövuosi	460	0	460	460	0	0
Tilat, m ² (31.12.)	36 731	0	36 731	36 856	125	0
Kokoelma, 1 000 kpl	1 865	0	1 865	1 900	35	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot/laina, euroa	3,78	0,00	3,78	3,85	-0,07	0
Menot/käynnit, euroa	2,57	0,00	2,57	2,69	-0,12	0
Menot/asukas, euroa	59,55	0,00	59,55	61,55	-2,00	0
Tulot/laina, euroa	0,31	0,00	0,31	0,39	0,08	0
Tulot/asukas, euroa	4,90	0,00	4,90	6,27	1,37	0
Toimintakate/laina, euroa	-3,47	0,00	-3,47	-3,46	0,01	0
Toimintakate/asukas, euroa	-54,65	0,00	-54,65	-55,28	-0,63	0
Aineistomenot/laina, euroa	0,33	0,00	0,33	0,33	0,00	0
Aineistomenot/asukas, euroa	5,15	0,00	5,15	5,29	-0,14	0
Lainat/kokoelma	5,0	0,00	5,0	5,0	0,0	0
Kokoelma/asukas	3,2	0,00	3,2	3,2	0,0	0
Tuottavuus	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Indeksi (2008=100)	103	100	94	95	100	

Tulot ylittivät talousarvion 29,9 prosenttia vuonna 2011. Kaupunginkirjasto sai ulkopuolista rahoitusta ennakoitua enemmän erilaisiin tietoyhteiskuntapalvelujen kehittämishankkeisiin. Ulkopuolista rahoitusta kaupunginkirjasto sai noin 0,8 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Suurimpia rahoittajia olivat opetus- ja kulttuuriministeriö, EU ja Ely-keskus.

Käyttötalouden menot ylittivät 1,7 milj. euroa vuonna 2011. Ylitys johtui ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden kustannusvaikutuksista. Ylitys katettiin myönnetyllä ylitysoikeudella 1,6 milj. euroa ja käyttötarkoituksen muutoksella 0,1 milj. euroa toimintavuonna. Keskustakirjastohankkeen arkkitehtuurikilpailu ei edennyt odotetussa aikataulussa ja tämän vuoksi se siirrettiin järjestettäväksi vuonna 2012.

Menot asukasta kohden (61,55 euroa/asukas) kasvoivat hiukan edellisestä vuodesta ja ylittivät talousarviotason (59,55 euroa/asukas). Tulotavoite asukasta kohden ylittyi. Tuloja kertyi asukasta kohden 6,27 euroa, kun tavoite oli 4,90 euroa/asukas. Aineiston hankintaan asukasta kohden käytettiin 5,29 euroa. Tavoite oli 5,15 euroa/asukas.

Molemmat kaupunginkirjastolle asetetut Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti: toteutuivat. Aukiolotunteja kertyi 102 118 tuntia, kun tavoite oli 95 719 tuntia vuonna 2011. Käyntejä yhteensä – kirjastokäynnit ja verkkokäynnit – oli 13,6 milj. käyntiä tavoitteen mukaisesti. Kirjastokäyntien määrä oli 6,8 milj. käyntiä ja verkkokäyntejä kertyi yhteensä 6,8 milj. käyntiä.

Aineiston lainaus kääntyi kasvuun ja ylitti tavoitetason 2,9 prosenttia.

Kokoelman kasvu jatkui aikaisemmasta vuodesta kokonaismäärän ollessa 1,9 milj. kappaletta.

Pääkaupunginseudun kaupunginkirjastoilla oli käytössä yhteinen kirjastokortti, aineistokanta, asiakaskunta, käyttö säännöt ja logistiikka. Yhteistyö toi etuja asiakkaille ja kirjastolle. Tuottavuutta lisäsi verkkopalveluiden tuottamisen henkilöstömäärärahoissa saavutettu säästö yhteensä 145 000 euroa vuonna 2011. Kaupunginkirjaston tuottavuustavoite oli yhteensä 0,2 milj. euroa toimintavuonna. Tätä euromäärätavoitetta ei saavutettu ao. vuonna, mutta tuloja kertyi vastaavasti 0,8 milj. euroa arvioitua enemmän.

Kirjastoverkkoon kuului toimintavuoden lopussa 37 kirjastoa, 10 laitospirjastoa, kaksi kirjastoautoa sekä kirjaston kotipalvelu.

4 16 KAUPUNGIN TAIDEMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	601	0	601	727	126	0
Menot	-6 231	0	-6 231	-6 333	-102	0
Toimintakate	-5 630	0	-5 630	-5 606	24	0
Poistot	-250	0	-250	-178	72	0
Tilikauden tulos	-5 880	0	-5 880	-5 784	96	0
Tunnusluvut						
Taidemuseo, kävijämäärä						
Meilahti	33 000	0	33 000	17 463	-15 537	0
Tennispalatsi	100 000	0	100 000	90 631	-9 369	0
Kluvin galleria, kävijämäärä	7 000	0	7 000	6 269	-731	0
Kävijämäärä yhteensä	140 000	0	140 000	114 363	-25 637	0
Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistäminen	3	0	3	4	1	0
Näyttelyt	20	0	20	23	3	0
Resurssit						
Henkilöstön määrä (vakinaiset)	67	0	67	67	0	0
Tilat, m ²	6 533	0	6 533	6 571	38	0

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tehokkuus/taloudellisuus						
Tulot/asukas, euroa	1,00	0,00	1,00	1,22	0,22	0,00
Menot/asukas, euroa	-10,46	0,00	-10,46	-10,64	-0,18	0,00
Toimintakate/asukas, euroa	-9,45	0,00	-9,45	-9,42	0,03	0,00

Sitova toimintakate ylittyi 24 000 eurolla vuonna 2011. Tulojen kasvu talousarvioon verrattuna johtui etupäässä Akseli Gallen-Kallela, Eurooppalainen mestari ja Värin voima, teoksia Tretjakovin gallerian kokoelmista näyttelyiden ansioista ja niiden tuomista tuloista.

Sitova toiminnallinen tavoite vuonna 2011 – kävijätavoite 140 000 kävijää – toteutui 82 prosenttisesti johtuen siitä, että Meilahden ja Tennispalatsin näyttelytilat olivat ilmastointiremonttien vuoksi suljettuina alkuvuodesta yhteensä viisi kuukautta. Ilmaiskävijöiden osuus kaikista kävijöistä oli yhteensä 55 prosenttia.

Taidemuseon toiminnallinen ei-sitova tavoite 20 näyttelyä ylittyi kolmella näyttelyllä. Uusien julkisten hankkeiden käynnistämisen tavoite – kolme hanketta – ylittyi yhdellä hankkeella. Taidemuseon tuottamat palvelut sisälsivät vuonna 2011 näyttelyiden sähköisen verkkopalvelun Kampin metroaseman lasivitrinissä, johon Tennispalatsin näyttelyihin liittyviin kysymyksiin vastasi yli 33 000 vastaajaa.

4 17 KULTTUURITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 702	0	1 702	1 904	202	0
Menot	-40 150	0	-40 150	-40 342	-192	-287
Toimintakate	-38 448	0	-38 448	-38 438	10	-287
Poistot	-623	0	-623	-585	38	0
Tilikauden tulos	-39 071	0	-39 071	-39 024	47	-287

Kulttuurikeskuksen johdolla valmisteltiin toimintavuonna Helsingin kulttuuristrategia 2012–2017 kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Keväällä teetettiin laaja uusintatutkimus viraston tunnettuudesta ja mielikuvasta. Kulttuurikeskuksen ja sen toimipaikkojen tunnettuus on vähintään kaksinkertaistunut edelliseen tutkimukseen verrattuna ja tietyillä toimipaikoilla tunnettuus on jopa kolminkertaistunut. Tutkimuksen mukaan kaupungin tuottamien ja tukemien kulttuuripalveluiden merkitys on edelleen suuri kaupunkilaisten keskuudessa.

Palvelutuotantoa parannettiin vuonna 2011. Taidekeskus Annantalon kurssitoiminta palasi takaisin normaalitasolle, kun taidekeskus palasi korjattuihin toimintatiloihin vuoden alussa. Uutena toimintana ja kolmen viraston välisenä yhteistyönä käynnistettiin kulttuurisen vanhustyön ja koulujen taidekasvatuksen lisäämiseen tähtäävä hanke. Sähköiset palvelut paranivat puolestaan kulttuurikeskuksen toimipaikkojen internetsivu-uudistuksessa.

4 17 01 KULTTUURIKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 164	0	1 164	1 379	215	0
Menot	-12 717	0	-12 717	-12 994	-277	-287
Toimintakate	-11 553	0	-11 553	-11 615	-62	-287
Poistot	-611	0	-611	-573	38	0
Tilikauden tulos	-12 164	0	-12 164	-12 188	-24	-287

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Suoritetiedot						
Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille						
Opetustuntien määrä yhteensä	12 000	0	12 000	11 328	-672	0
Kurssien määrä yhteensä, kpl	1 100	0	1 100	1 634	534	0
Oppilasmäärä yhteensä	11 000	0	11 000	13 721	2 721	0
Kulttuuritoiminta toimipaikoissa						
(Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo, Caisa)						
Esitysten lukumäärä saleissa	1 200	0	1 200	1 208	8	0
Taidenäyttelyiden lukumäärä	120	0	120	114	-6	0
Kävijöitä kaikkien toimipaikkojen tilaisuuksissa	340 000	0	340 000	288 028	-51 972	0
Näyttelyt, kpl	170 000	0	170 000	172 509	2 509	0
Esitykset, kpl	170 000	0	170 000	115 519	-54 481	0
Tehokkuus						
Salien käyttöpäivät yhteensä	1 300	0	1 300	1 628	328	0
Artist in Residence, käyttöpäivät keskimäärin (majoitustilat)	220	0	220	307	87	0
Tilojen vuokraukset taiteilijoille, kpl	30	0	30	39	9	0
Käsiteltyjä avustuksia, kpl	990	0	990	940	-50	0
Myönnettyjä avustuksia, kpl	440	0	440	618	178	0
Taloudellisuus						
Kulttuuritoimen menot/asukas, euroa	21,67	0,00	21,67	21,82	-0,15	0
Tulot/asukas, euroa	1,98	0,00	1,98	2,32	0,34	0
Toimintakate/asukas, euroa	-19,69	0,00	-19,69	-19,50	0,19	0
Resurssit, henkilöstö						
Vakinaiset (vakanssit)	93	0	93	94	1	0
Kurssiopettajat	15	0	15	12	-3	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus *)	95	100	*)	*)	*)	

*) Vuoden 2011 toteutuneita lukuja ei pystytä esittämään, koska uusi toiminnanohjausjärjestelmä ei tunnista termiä "käyttöpäivä".

Kulttuurikeskus määritteli vuoden 2011 aikana koko virastotasaisen uuden tuottavuusmittariston. Tuottavuuden lisäämiseksi kulttuurikeskus on osallistunut kaupungin yhteisen sähköisen avustujajärjestelmän kehittämiseen. Lisäksi yksiköiden välistä yhteistoimintaa on tiivistetty, visuaalisen ilmeen ja markkinoinnin sisäisiä käytäntöjä on yhtenäistetty ja omien toimipaikkojen esityksiä kuten elokuvanäyttäntöjä on konseptoitu useissa eri toimipaikoissa toistettaviksi.

Talousarvion käyttötalouden menot ylittivät 0,3 milj. euroa ja tulot 0,2 milj. euroa toimintavuonna. Tämä johtuu siitä, että ulkopuolista rahoitusta kulttuurikeskus sai talousarviossa ennakoitua enemmän vuonna 2011. Ulkopuolisen rahoituksen varoin toteutetun toiminnan lisäksi kulttuurikeskus toteutti useita yhteistyöprojekteja, joihin saatiin rahoitusta muun muassa EU:lta, Ely-keskukselta, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, opetusvirastolta ja Elokuvasäätiöltä. Lisäksi kulttuuripoliittinen osasto osallistui useaan EU-hankkeeseen.

Käyttötalouden menot pystyttiin kattamaan 0,3 milj. euron ylitysoikeudella vuonna 2011. Arvioidusta tulotavoitteesta jäätin 71 929 euroa. Tulonalituksesta johtuva menosäästö ei toteutunut johtuen suuremmasta palkkamäärärahojen kehityksestä.

Sitova toiminnallinen tavoite, Kulttuuritoiminta toimipaikoissa (Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalon taidekeskus, Kulttuurikeskus Caisa) esitysten lukumäärä saleissa 1 200 kappaletta, saavutettiin toteutuman ollessa 1 208 kappaletta. Toinen sitova toiminnallinen tavoite, Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille opetustuntien määrä yhteensä 12 000 tuntia, jäi tavoitteesta 672 tuntia, toteuman ollessa 11 328 tuntia. Alitus johtui taidekeskus Annantalon remontin valmistumisen siirtymisestä loppuvuoteen.

4 17 02 SAVOY-TEATTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	538	0	538	525	-13	0
Menot	-1 337	0	-1 337	-1 322	15	0
Toimintakate	-799	0	-799	-797	2	0
Poistot	-12	0	-12	-12	0	0
Tilikauden tulos	-811	0	-811	-810	1	0
Suoritetavoitteet						
Savoy-teatterin ja Esplanadin lavan esitykset yhteensä	320	0	320	376	56	0
Omat esitykset, kpl	150	0	150	11	-139	0
Yhteisesitykset, kpl	30	0	30	245	215	0
Ulkopuolisten järjestämät esitykset, kpl	140	0	140	120	-20	0
Tehokkuus						
Savoyn teatterisalin käyttöpäivät	210	0	210	223	13	0
Savoyn teatterisalin päiväkäyttö *)	50	0	50	15	-35	0
Savoyn teatterisalin kävijät	83 000	0	83 000	72 518	-10 482	0
Taloudellisuus						
Savoy-yksikön menot/asukas, euroa	2,26	0,00	2,26	2,22	0,04	0
Tulot/asukas, euroa	0,91	0,00	0,91	0,88	-0,03	0
Toimintakate/asukas, euroa	-1,35	0,00	-1,35	-1,34	0,01	0
Resurssit, henkilöstö						
Vakinaiset vakanssit	11	0	11	11	0	0
Muut	1	0	1	1	0	0

*) Ei sisälly käyttöpäiviin.

Lisääntynyt kulttuuritarjonta Helsingissä ja yleinen taloustilanne on vaikuttanut erityisesti Savoy-teatterin toimintaan.

Savoy-teatterin tulot jäivät asetusta tavoitteesta 12 863 euroa, mutta menot vastaavasti alittuivat 14 685 euroa toimintavuonna. Sitova toimintakate alitettiin 1 822 eurolla.

Savoy-teatterin ja Esplanadin lavan sitova tavoite oli yhteensä 320 kulttuuri- ja taidetilaisuutta. Tavoite toteutui. Kulttuuri- ja taidetilaisuuksia oli yhteensä 376 kappaletta. Savoyn teatterisalin kävijät -tavoitetta 83 000 ei saavutettu. Kävijöitä oli 72 518.

4 17 03 YHTEISÖJEN TUKEMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-11 646	0	-11 646	-11 606	40	0
Toimintakate	-11 646	0	-11 646	-11 606	40	0
Tilikauden tulos	-11 646	0	-11 646	-11 606	40	0

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla oli käytettävissään yhteisöjen tukemiseen 11,7 milj. euroa vuonna 2011. Yhteisöjen tukemiseen tarkoitettua avustusta haki 926 toimijaa ja sitä myönnettiin 613 hakijalle. Määrärahasta 9,6 milj. euroa suunnattiin taide- ja kulttuurilaitosten tukemiseen ja 2 milj. euroa muihin avustuksiin.

4 17 04 AVUSTUKSET TEATTERILAIN PIIRIIN KUULUVILLE AMMATTITEATTEREILLE

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 147	0	-3 147	-3 141	6	0
Toimintakate	-3 147	0	-3 147	-3 141	6	0
Tilikauden tulos	-3 147	0	-3 147	-3 141	6	0

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla oli käytettävissään avustuksiin teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille 3,1 milj. euroa toimintavuonna. Avustusta sai 13 Helsingissä toimivaa ammattiteatteria, jotka kuuluivat valtionosuusjärjestelmän piiriin.

4 17 05 AVUSTUS SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖLLE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 546	0	-3 546	-3 522	24	0
Toimintakate	-3 546	0	-3 546	-3 522	24	0
Tilikauden tulos	-3 546	0	-3 546	-3 522	24	0

4 17 06 AVUSTUS HELSINGIN TEATTERISÄÄTIÖLLE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-7 757	0	-7 757	-7 757	0	0
Toimintakate	-7 757	0	-7 757	-7 757	0	0
Tilikauden tulos	-7 757	0	-7 757	-7 757	0	0

4 18 KAUPUNGINMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	348	0	348	517	169	0
Menot	-7 181	0	-7 181	-7 331	-150	-150
Toimintakate	-6 833	0	-6 833	-6 814	19	-150
Poistot	-200	0	-200	-161	39	0
Tilikauden tulos	-7 033	0	-7 033	-6 975	58	-150

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut						
Aukiolotunnit	8 800	0	8 800	9 320	520	0
Suoritetavoitteet						
Tutkimustoimintojen lukumäärä	12 500	0	12 500	26 849	14 349	0
Asiantuntijapalvelujen lukumäärä	9 500	0	9 500	13 032	3 532	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot/asukas, euroa	12,44	0,0	12,44	12,31	0,13	0
Toiminnan laajuustiedot						
Asiakkaiden lukumäärä	230 000	0	230 000	214 520	-15 480	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	72	0	72	70	-2	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	111	96	112	112	100	

Kaupunginmuseon tulot toteutuivat lähes 49 prosenttia talousarviota parempana. Tämä johtui siitä, että kaupunginmuseolle myönnettiin vuonna 2011 opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraisia valtionavustuksia ennakoitua enemmän yhteensä lähes 0,1 milj. euroa. Lisäksi myyntitulojen kehitys oli suotuisaa. Myyntitulot ylittyivät lähes 0,1 milj. euroa. Ylitys selittyy museokaupan kasvulla. Näiden lisäksi kaupunginmuseolle myönnettiin testamenttilahjoitus vuonna 2011. Talousarvion käyttötalouden menot ylittyivät ulkopuolisen rahoituksen verran.

Kaupunginmuseolla oli yksi sitova tavoite vuonna 2011 – aukiolotunnit 8 800 tuntia. Tavoite ylittyi 520 tunnilla. Tavoitteen ylittyminen on seurausta Hakasalmen huvilan Purjehdus-näyttelyn jatkumisesta vuoden 2011 loppuun saakka.

Tuottavuutta laski toimintavuonna edellisiin vuosiin verrattuna tutkimustoimintojen lukumäärässä dokumentoitujen kohteiden laskeminen ja asiakasmäärän väheneminen hiukan asetetusta tavoitteesta.

4 19 ORKESTERITOIMINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	902	0	902	1 165	263	0
Menot	-14 352	2 650	-11 702	-11 621	81	0
Toimintakate	-13 450	2 650	-10 800	-10 457	343	0
Poistot	-60	0	-60	-64	-4	0
Tilikauden tulos	-13 510	2 650	-10 860	-10 520	340	0

Orkesteri esitti vuonna 2011 yhteensä 70 konserttia, joista kolme konserttia järjestettiin ulkomailla. Kaikkien konserttien määrä oli kuusi konserttia pienempi kuin talousarvion muu toiminnallinen tavoite oli toimintavuonna. Sitovana tavoitteena orkesterilla oli 38 maksullista sinfoniakonserttia Finlandia-talossa ja Musiikkitalossa, mikä ylittyi seitsemällä konsertilla. Musiikkitalon valmistuminen ja käyttöönotto etuajassa mahdollisti orkesterille konserttitoiminnan aloittamisen suunniteltua aikaisemmin ja kausi painottui ennakoitua enemmän sinfoniakonsertteihin.

Pääkaupunkiseudun koululais- ja muut erityisryhmät käyttivät aktiivisesti mahdollisuutta käydä maksutta orkesterin julkisissa kenraaliharjoituksissa ja konserteissa.

Tuottavuutta seurataan Finlandia-talossa ja Musiikkitalossa järjestettyjen konserttien maksullisten konserttien täytösteella. Se oli 91,5 prosenttia vuonna 2011 ollen seitsemän prosenttiyksikköä asettua tavoitetta parempi johtuen uuden Musiikkitalon tarjoamista mahdollisuuksista.

4 19 01 KAUPUNGINORKESTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	882	0	882	1 138	256	0
Menot	-14 242	2 650	-11 592	-11 575	17	0
Toimintakate	-13 360	2 650	-10 710	-10 437	273	0
Poistot	-60	0	-60	-64	-4	0
Tilikauden tulos	-13 420	2 650	-10 770	-10 501	269	0

Tunnusluvut

Sinfonikonsertit	38	0	38	45	7	0
Viihdekonsertit	6	0	6	7	1	0
Kummilapsikonsertit/ koulukonsertit	6	0	6	2	-4	0
Muut konsertit	2	0	2	7	5	0
Tilaukskonsertit	3	0	3	2	-1	0
Ulkomaiset konsertit	9	0	9	3	-6	0
Kamarimusiikkikonsertit	12	0	12	4	-8	0
Yhteensä	76	0	76	70	-6	0
Kokonäiskuulijamäärä, 1 000	85	0	85	96	11	0
Täyttöaste	85	0	85	92	7	0

Orkesterin tulot olivat ennätyselliset 1,1 milj. euroa toimintavuonna johtuen uuden Musiikkitalon tarjoamista mahdollisuuksista. Orkesterin konserttityypit poikkesivat talousarviossa asetuista tavoitteista. Sinfonikonserttien määrä lisääntyi ja kamarimusiikki- ja ulkomaisten konserttien määrä vastaavasti laski. Talousarvion käyttötalouden menot alittuivat 2,7 milj. euroa vuonna 2011, jolla katettiin osaksi irtaimen omaisuuden perushankintojen ylityksiä.

4 19 02 KÄYTTÖVARAT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	20	0	20	27	7	0
Menot	-110	0	-110	-46	64	0
Toimintakate	-90	0	-90	-19	71	0
Tilikauden tulos	-90	0	-90	-19	71	0

Talousarviokohta on varattu orkesterin konserttievailuihin.

Orkesterin nettobudjetoidun talousarvionkohdan – orkesterin ulkomaan kiertueet – alittivat toimintakatteensa noin 70 000 euroa. Konserttievailut suuntautuivat vuonna 2011 Baltian maihin.

4 21 KORKEASAAREN ELÄINTARHA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 200	0	2 200	4 032	1 832	0
Menot	-6 511	29	-6 482	-8 310	-1 828	0
Toimintakate	-4 311	29	-4 282	-4 278	4	0
Poistot	-1 010	0	-1 010	-692	318	0
Tilikauden tulos	-5 321	29	-5 292	-4 970	322	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut						
Aukiolotunnit	2 793	0	2 793	2 813	20	0
Suoritettavat						
Kävijämäärä	570 000	0	570 000	489 621	-80 379	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Toimintakate/asukas, euroa	-7,34	0,0	-7,34	-7,75	0,41	0
Toiminnan laajuustiedot						
Lajimäärä	160	0	160	160	0	0
Pinta-ala, ha	24	0	24	24	0	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	73	0	73	72	-1	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	122,8	71,0	76,0	86,0	88,0	

Korkeasaaren eläintarhalle kaupunginvaltuuston nähdessä sitova tavoite – toimintakate – toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Korkeasaaren eläintarhan sisäänkäymäksutulot, ravintoloiden liikevaihtoperusteiset ja kioskitojen liikevaihtoperusteiset tulot ylittivät 1,8 milj. euroa toimintavuonna. Nettobudjetoina talousarviokohtana Korkeasaarella oli mahdollisuus arvioitua suotuisamman tulokehityksen myötä korjata ja uudistaa eläinten tiloja ja asiakas-tiloja ja parantaa asiakkaille suunnattuja palveluja.

Vuoden 2011 aikana keskityttiin asiakastytyväisyyden parantamiseen liittyviin hankkeisiin, eläinten hyvinvoinnin ja yleisen turvallisuuden parantamiseen sekä puistorakentamiseen. Korkeasaaren yleissuunnitelma vuosiksi 2012–2022 hyväksyttiin vuonna 2011. Yleissuunnitelma tähtää siihen, että Korkeasaaresta muodostuisi kolmen Korkeasaaren muodostama kokonaisuus - Eläintarha, Itämeri ja näyttelyt.

Vuonna 2011 Korkeasaaren ei sitova toiminnallinen tavoite - kävijämäärä 570 000 kävijää - jäi asetetusta tavoitteesta noin 80 400 kävijää. Kävijämäärä on haasteellinen, koska sääolosuhteet vaikuttavat suuresti tavoitteen saavuttamiseen.

Tuottavuudelle asetettua tavoitetta ei saavutettu toimintavuonna. Tuottavuuteen vaikuttavana tekijänä Korkeasaaren eläintarhassa on kävijämäärien ohella sisäänkäymäksilippujen hinta. Sisäänkäymäksilippujen hintoihin ei tehty korotuksia vuoden 2011 aikana.

4.31 NUORISOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 637	0	1 637	2 055	418	0
Menot	-27 549	0	-27 549	-28 162	-613	-824
Toimintakate	-25 912	0	-25 912	-26 107	-195	-824
Poistot	-450	0	-450	-941	-491	0
Tilikauden tulos	-26 362	0	-26 362	-27 048	-686	-824

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut						
Käyntikertoja, kpl	1 175 000	0	1 175 000	1 309 081	134 081	0
Jäsenkorttien lukumäärä, kpl	12 000	0	12 000	14 202	2 202	0
Yksilöllisesti ja ryhmätöinnässä tavoitetut nuoret	16 000	0	16 000	16 941	941	0
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	1 050	0	1 050	1 407	357	0
Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:						
Tilat, m ²	42 530	0	42 530	41 004	-1 526	0
Toimintakate/käyntikerta, euroa	-22,53	0,00	-22,53	-19,94	2,59	0
Menot/ 0-28-vuotiaat, euroa	136,23	0,00	136,23	139,42	3,19	0
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat/ 0-28-vuotiaat, euroa	7,54	0,00	7,54	7,59	0,05	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	95	108	102	91	100	

Nuorisosiainkeskuksen käyttötalouden tulot ylittyivät 0,4 milj. euroa. Nuorisosiainkeskus sai ennakoitua enemmän ulkopuolista rahoitusta verkkonuoorisotyön hankkeisiin ja ESR-rahoitteeseen. Myötätulessa projektiin toimintavuonna yhteensä 0,7 milj. euroa. Käyttötalouden menojen ylitys 0,6 milj. euroa selittyy vuoden 2011 kunta-alan palkkaratkaisun mukaisilla sopimuspalkantarkastuksilla ja ennakoitua suuremmalla ulkopuolisella rahoituksella. Tämä ylitys pystyttiin kattamaan vastaavan suuruusella kaupunginvaltuuston hyväksymällä ylitysoikeudella.

Helsingiläisiä nuoria kannustettiin vaikuttamaan toimintavuonna käyttöön otetun Ruuti - nuorten vaikuttamisjärjestelmän toimintojen kautta ja samalla tuettiin yhteistyössä opetusviraston kanssa nuorten yhteiskunnallista kiinnostusta ja valmiuksia sekä omaa aktiivisuutta.

Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelmaa kehitettiin ja toteutettiin osana Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Hankkeessa luotiin yhdessä Helsingin kaupungin hallintokuntien kanssa pysyviä toimintatapoja ja -malleja, jotka mahdollistivat lasten ja nuorten osallisuuden heitä koskevien tilojen, palveluiden ja ympäristön suunnittelussa ja suunnitelmien toteutuksessa. Osana valmennusta työstiin vuorovaikutussuunnitelmaa nuorisosiainkeskuksessa, opetusvirastossa, liikuntavirastossa, kirjastossa ja kulttuurikeskuksessa.

Verkkonuoorisotyön valtakunnallisen kehittämiskeskus Verken toiminta alkoi vuoden 2011 alussa. Kehittämiskeskuksessa luodaan, tuotetaan ja kehitetään verkossa nuorille suunnattuja palveluja. Toiminnan kohderyhmänä ovat niin nuoret kuin nuorille suunnatun työn toimijat. Toimintaan saadaan merkittävästi ulkopuolista rahoitusta muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Nuorisosiainkeskuksen tuottavuus kasvoi edellisestä vuodesta. Keskeisinä vaikuttavina tekijöinä olivat käyntikertojen kasvu ja käyttötaloudenmenojen pysyminen edellisen vuoden tasolla. Tuottavuuden seurantaan ja työn kehittämiseen tarkoitettu tuottavuusmatriisi valmistui loppuvuodesta. Malli otetaan käyttöön vuonna 2012 nuorisosiainkeskuksen kaikissa nuorisotyön yksiköissä.

Syksyllä aloitettiin Järjestökumppanuuksien kehittämis- ja lisäämishanke yhteistyössä järjestöjen kanssa. Tarkoituksen on selvittää mahdollisuudet yhteen tai useampaan uuteen nuorisotalokumppanuuteen järjestöjen kanssa.

Loma-ajan toiminnassa toteutettiin useita hankkeita yhteistyössä eri hallintokuntien ja järjestöjen kanssa. Hallintokunnista mukana olivat kirjasto, liikuntavirasto, sosiaalivirasto, kulttuurikeskus ja taidelaitokset. Koululaisten kesäloma-ajan toiminnasta on lisätty yhteistä viestintää ja markkinointia.

4 41 LIIKUNTATOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	12 900	0	12 900	14 018	1 118	0
Menot	-77 054	-358	-77 412	-77 611	-199	0
Toimintakate	-64 154	-358	-64 512	-63 592	920	0
Poistot	-7 000	0	-7 000	-9 806	-2 806	0
Tilikauden tulos	-71 154	-358	-71 512	-73 398	-1 886	0
Suoritetavoitteet, 1 000 kpl						
Laitostoiminnan käyntikerrat	3 676	0	3 676	3 636	-40	0
Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat	3 790	0	3 790	3 661	-129	0
Uimarantatoiminnan käyntikerrat	831	0	831	1 389	558	0
Liikunnanohjaajien käyntikerrat	531	0	531	611	80	0
Leirinnän yöpymisvuorokaudet	93	0	93	100	7	0
Kalastusluvut, kpl	7 800	0	7 800	6 961	-839	0
Menot/asukas, euroa	131,67	0,00	131,67	130,33	1,34	0
Tulot/asukas, euroa	21,96	0,00	21,96	23,54	1,58	0
Toimintakate/asukas, euroa	-109,71	0,00	-109,71	-106,79	2,92	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2010	2011	2010	2009	2008	
Käyntikertaa kohti	110	113	111	106	100	
Aukiolotuntia kohti	107	109	107	100	100	

Liikuntaviraston tuottavuus kehittyi edelleen myönteisesti. Toimipisteiden kesä- ja talvikausien pituuksia, aukioloaikoja, henkilökunnan määrää ja palvelutasoa tarkistettiin suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin ja palveluita keskitettiin liikuntapuistoihin ja kesäaikana keskeisiin liikuntalaitoksiin.

Liikuntatoimen tulokertymä oli 14 milj. euroa toimintavuonna 2011. Tulot pysyivät vuoden 2010 tasolla ja ylittivät talousarviovuoden 2011 tuloarvion 1,1 milj. eurolla johtuen ennakoitua suuremmista pääsylippujen tuloista, vuokratuloista ja venepaikkamaksujen tuloista.

Liikuntatoimen käyttötalouden menot olivat yhteensä 77,6 milj. euroa vuonna 2011. Vuoden 2011 talousarvioon verrattuna liikuntatoimen menot ylittivät 0,2 milj. euroa. Menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina kaikissa menolajeissa. Vuokrat nousivat 0,6 milj. euroa ja nousu johtui kaupungin sisäisten vuokrien kasvusta sekä uusien vuokrakohteiden siirtymisestä liikuntaviraston vuokrattaviksi. Viraston käyttötalouden menoihin sisältyi lisäksi avustuksia liikuntalaitoksille ja –järjestöille yhteensä 16 milj. euroa vuonna 2011. Menot ilman sisäisiä vuokria ja avustuksia olivat 0,1 milj. euroa vuotta 2010 pienemmät ja alittivat talousarvion 0,8 milj. eurolla.

4 41 01 LIIKUNTAVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	7 287	0	7 287	7 806	519	0
Menot	-66 937	-358	-67 295	-67 278	17	0
Toimintakate	-59 650	-358	-60 008	-59 472	536	0
Poistot	-5 090	0	-5 090	-7 163	-2 073	0
Tilikauden tulos	-64 740	-358	-65 098	-66 634	-1 536	0

Talousarviokohdan tulot ylittivät 0,5 milj. euroa eli 7,1 prosenttia pääasiassa pääsylipputulosten ja kioskien ja ravintoloiden liikevaihtoperusteisten tulojen kasvun vuoksi. Määräraha - menot yhteensä - toteutui 100 prosenttisesti. Kaik-

ki suurimmat liikuntapaikat olivat koko vuoden käytössä. Suuria toimintaan vaikuttavia peruskorjauksia ei ollut vuoden aikana. Kaksi kevytrakenteista jalkapallohallia jäi pois käytöstä.

Kaupunginhallitus myönsi liikuntavirastolle vuoden 2011 yleis- ja järjestelyvaraeräkorotuksia varten 0,4 milj. euron lisämäärärahan 6.6.2011.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Ulkokäyttöä ylläpidetään Helsingissä 163 (163) kilometriä ja kuntoratoja 50 (50) kilometriä ja hiihtolatuja 180 (180) kilometriä.

Tavoite toteutui.

4 41 02 MERELLINEN OSASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	4 313	0	4 313	4 610	297	0
Menot	-7 604	0	-7 604	-7 833	-229	0
Toimintakate	-3 291	0	-3 291	-3 223	68	0
Poistot	-1 910	0	-1 910	-2 643	-733	0
Tilikauden tulos	-5 201	0	-5 201	-5 866	-665	0

Tuloja kertyi noin 0,3 milj. euroa eli 6,9 prosenttia talousarviotavoitetta enemmän pääasiassa venepaikkamaksujen kasvusta johtuen. Menot ylittyivät noin 0,2 milj. euroa, jolloin sitovasta toimintakatetavoitteesta muodostui noin 0,1 milj. euroa suunniteltua parempi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Venepaikkoja tarjotaan yhdessä venekerhojen kanssa vähintään 11 800.

Tavoite toteutui, venepaikkoja tarjottiin yhdessä venekerhojen kanssa yhteensä 12 022.

- Kehitetään ja valvotaan kalataloutta Helsingin 14 600 hehtaarin ja muiden kuntien 3 000 hehtaarin vesialueilla.

Tavoite toteutui.

- Kalanpoikasia istutetaan kalatalousmaksun puitteissa, siikaa 100 000–200 000 kappaletta ja meritaimenia noin 50 000 kappaletta.

Tavoite toteutui.

4 41 03 LIIKUNNANOHJAUSOSASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 300	0	1 300	1 602	302	0
Menot	-2 513	0	-2 513	-2 500	13	0
Toimintakate	-1 213	0	-1 213	-898	315	0
Tilikauden tulos	-1 213	0	-1 213	-898	315	0

Toimintavuonna tuloja kertyi 0,3 milj. euroa talousarviota enemmän johtuen liikunnanohjauksen kurssimaksujen kasvusta ja saaduista ulkopuolisista avustuksista. Menot toteutuivat talousarvion mukaisina, jolloin sitova toimintakate toteutui 0,3 milj. euroa talousarviota suunniteltua parempana.

4 52 HENKILÖSTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 280	0	8 280	7 979	-301	0
Menot	-72 971	0	-72 971	-44 011	28 960	-600
Toimintakate	-64 691	0	-64 691	-36 032	28 659	-600
Poistot	-220	0	-220	-68	152	0
Tilikauden tulos	-64 911	0	-64 911	-36 100	28 811	-600

4 52 01 HENKILÖSTÖPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	230	0	230	220	-10	0
Menot	-14 969	0	-14 969	-13 339	1 630	0
Toimintakate	-14 739	0	-14 739	-13 119	1 620	0
Poistot	-220	0	-220	-68	152	0
Tilikauden tulos	-14 959	0	-14 959	-13 186	1 773	0

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Sitovana tavoitteena on, että lähtökysely uudistetaan, ja sen käyttöä ja laajentamista pilotoidaan vuoden 2011 aikana. Saatuja kokemuksia hyödynnetään tavoitteena, että lähtökysely otetaan järjestelmällisesti käyttöön vuonna 2012 kaikissa kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa.

Tavoite toteutui. Lähtökyselyn uudistaminen oli tärkeää, jotta kasvavan lähtövaihtuvuuden syyt saataisiin selville. Samoin tavoitteena oli selvittää muun muassa eläkkeelle jäävän henkilökunnan kiinnostus eläkeaikana työskentelyyn.

Kyselyyn tehtiin erilliset kysymykset eläkkeelle lähtijöille ja muille tehtävää vaihtaville. Kyselyn saatavuutta parannettiin. Uusia kysymyksiä testattiin vuoden 2011 aikana, ja uusittu kysely otettiin käyttöön kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa vuoden 2012 alussa.

Henkilöstöpolitiikka

Ennakoivan henkilöstösuunnittelun tuottamaa aineistoa hyödynnettiin kehittämällä ennakointisivusto Helmi-intraan.

Henkilökunnan työhyvinvointia tuettiin työhyvinvointimäärärahoilla, joita suunnattiin erityisesti eri-ikäisten johtamiseen, esimiestyön tukemiseen ja työtapaturmien ehkäisyyn. Osana eri-ikäisten johtamista aloitettiin vanhuspalveluisa ja suun terveydenhuollossa työskentelevien työkykyä tukeva ikäaktiivipilotti.

Sähköinen työsuojelupakki -ohjelmisto otettiin käyttöön lähes kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa. Sen avulla saadaan entistä parempaa tietoa työtapaturmista, läheltä piti -tilanteista ja niiden hallinnasta.

Kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun torjumiseksi valmistui opaskirjanen Helsingin hengessä – sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen. Kirjasta on tarkoitus käsitellä työpaikoilla ja siten auttaa esimiehiä ja työyhteisöjä puuttamaan epäasialliseen kohteluun.

Esimiestyön tukemiseksi Helmi-intraan liitettiin Hyvän esimiehen ABC-verkkoaineisto.

Tulospalkkiojärjestelmää kehitettiin siten, että kaupungin yhteiset, hallintokuntarajat ylittävät prosessit muodostavat osan mittaristosta.

HR-tietojärjestelmähänke eteni HR-palvelujen ja prosessien kuvaamisesta vaatimusmäärittelyyn, teknologia-arkkitehtuurin kuvaamiseen sekä kustannus-hyötyanalyysin aloittamiseen.

Henkilöstön saatavuuden edistäminen

Kaupunki työnantajana näkyi laajasti eri tiedostusvälineissä ja rekrytointitapahtumissa. Helsinkirekry.fi-sivustolla kävi syksyn aikana kuukausittain lähes 27 000 eri kävijää ja kävijämäärä nousi joka kuukausi tasaisesti lukuun ottamatta joulukuuta. Saatavuusstrategiatyön painopisteinä olivat lääkärin, sairaanhoitajien ja rakennusmestarien saatavuuden edistäminen alakohtaisine toimenpidesuunnitelmineen.

Ulkomailta rekrytoinnin hanke, ns. Inkeriprojekti, päättyi. Projektiin osallistuneista 60 inkerinsuomalaisesta paluumuuttajasta 55 työllistyi, heistä 52 Helsingin kaupungille.

Oppisopimuksessa opiskeli yhteensä 556 henkilöä 13:ssa eri ammatti- tai perustutkinnossa. Vuoden aikana aloitettiin 173 ja valmistui 166 opiskelijaa. Valmistuneista 87 prosenttia työllistyi kaupungin palvelukseen. Ammattiin johtavissa rekrytointikoulutuksissa opiskeli yhteensä 145 henkilöä neljällä eri ammattialalla. Vuoden aikana aloitti 110 ja koulutuksen suoritti 60 opiskelijaa. Suorittaneista 60 prosenttia työllistyi kaupungin palvelukseen.

Pääosin pääkaupunkiseudun yliopistoista ja korkeakouluista palkattiin 80 harjoittelijaa 25 viraston ja liikelaitoksen työtehtäviin 3–5 kuukauden ajaksi. Kaupunki tarjosi 876 kesätyöpaikkaa 16–17-vuotiaille nuorille. Kaupungin Siisti kesä! -projektissa oli avoinna 182 työpaikkaa alle 20-vuotiaille nuorille.

Uudelleensijoitus ja eläkeneuvonta

Koko kaupungilla oli vuoden aikana terveydellisistä syistä uudelleensijoitettavana yhteensä 329 henkilöä ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen vuoksi 26 henkilöä. Työkyky- ja kuntoutusselvityksiä järjestettiin yhteistyössä työterveyskeskuksen kanssa 49 henkilölle.

Henkilöstökeskuksen määrärahasta maksettiin virastoille harkinnanvaraista määräaikaista palkkakompensaatiota vajaatyökykyisten henkilöiden työjärjestelyjen tueksi. Palkkakompensaatiolla tuettiin yhteensä 73 henkilön palkkakustannuksia.

Eläkeneuvonnassa oli 569 asiakaskäyntiä, jolloin tehtiin 376 eläkehakemusta. Asiakaskäynneistä 193 oli eläkesuunnittelutapaamisia. Lisäksi laadittiin osa-aikaeläkelaskelmia, yhteensovituslaskelmia ja valmisteltiin kaupungin vanhan eläkejärjestelmän mukaisia leskieläkepäättöksiä. Vuoden aikana järjestettiin 4 eläkeneuvontatilaisuutta, joihin osallistui 330 henkilöä.

4 52 03 TYÖLLISYYSPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 050	0	8 050	7 756	-294	0
Menot	-33 798	0	-33 798	-32 712	1 086	0
Toimintakate	-25 748	0	-25 748	-24 956	792	0
Tilikauden tulos	-25 748	0	-25 748	-24 956	792	0

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Sitovana tavoitteena on työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuusmittariston kehittäminen siten, että se on otettavissa käyttöön vuonna 2012.

Tavoite toteutui. Työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuusmittaristo kehitettiin yhteistyössä virastojen kanssa ja se kattaa kaikki kaupungin tarjoamat työllisyydenhoidon toimenpiteet. Kehitettyä vaikuttavuusmittaristoa testattiin lisäksi syksyn aikana palkkatuetun työn ja oppisopimuskoulutuksen osalta.

Työllisyyspolitiikka

Palkkatuetuun työhön varatut määrärahat käytettiin 93-prosenttisesti. Määrärahoja jäi käyttämättä sen vuoksi, ettei kaikkia työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettuja tukityöpaikkoja saatu täytettyä. Palkkatuetun työn määrärahoihin sisältyivät myös kaupunginvaltuuston myöntämä 5 milj. euron lisäys alle 35-vuotiaiden nuorten työllistämiseen sekä kau-

pungin hallituksen käyttövaroissa ollut lisäys aiesopimuksen mukaiseen maahanmuuttajien varhaiseen työllistämiseen. Palkkatuella työllistettiin työttömiä helsinkiläisiä noin 8 000 kuukaudeksi. Uusia aloittaneita henkilöitä oli 1 247. Työttömien työnhakuun liittyviä koulutustilaisuuksia järjestettiin 38, joihin osallistui yhteensä 1 143 henkilöä.

Työllisyysvaroin solmittiin yhteensä 169 eri alojen uutta oppisopimusta. Oppisopimuskoulutettavia oli kuukausittain keskimäärin 350 henkilöä. Rekrytointikoulutuksen aloitti 108 opiskelijaa.

Työllisyysmäärärahoista tuettiin 23 helsinkiläistä työllisyysneuvontaan osallistuvaa yhdistystä 0,3 milj. eurola. Avustusta myönnettiin toimintamenoihin, työttömien koulutukseen, tilavuokriin ja työllisyyttä edistäviin hankekustannuksiin.

Helsinki-lisää pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseksi tukityöhön maksettiin 137 yhdistykselle ja säätiölle 427 henkilön palkkakustannuksiin sekä 124 yritykselle 384 henkilön palkkakustannuksiin.

4 52 04 MAAHANMUUTTOPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	3	3	0
Menot	-571	0	-571	-571	0	0
Toimintakate	-571	0	-571	-568	3	0
Tilikauden tulos	-571	0	-571	-568	3	0

Maahanmuuttoasioiden edistämiseen maahanmuutto-osasto teki laajasti yhteistyötä kaupungin toimijoiden lisäksi pääkaupunkiseudun muiden kuntien, valtion, järjestöjen, yritysten ja myös muiden eurooppalaisten kaupunkien kanssa.

Maahanmuuttotyötä tekeviä järjestöjä kuultiin kolmessa eri järjestöfoorumissa, joiden aiheet olivat muunkielisten lasten ja nuorten opetus, kirjaston palvelut ja maahanmuuttajien työllisyys ja yrittäjyys.

Kansainvälisille opiskelijoille ja työssäkäyville ammattilaisille järjestettiin asettautumista tukeva Helsinki Region Welcome Weeks -tapahtumasarja, joka tavoitti seudun 4 500 kansainvälistä osaaajaa.

Ammatillisen suomen kielen kehittämiskokonaisuudessa eli Askissa kehitettiin menetelmiä maahanmuuttajataustaisen henkilöstön työssä tarvittavan suomen kielen taidon parantamiseksi.

Kielikurssit lastenhoitopalvelulla kotona lapsiaan hoitaville muunkielisille vanhemmille käynnistyivät neljän alueen leikkipuistoissa.

Kaupunginjohtaja hyväksyi syksyllä 22 toimenpide-ehdotusta sisältävän esityksen muunkielisten työntekijöiden määrän lisäämiseksi.

4 52 09 ELÄkkeET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-21 721	0	-21 721	5 109	26 830	0
Toimintakate	-21 721	0	-21 721	5 109	26 830	0
Tilikauden tulos	-21 721	0	-21 721	5 109	26 830	0

Määräraha on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaisiin menoihin sekä niihin eläkemenoihin, joita ei voida kohdistaa millekään hallintokunnalle. Menoja vähentää lakisääteisen eläkevastuuvakuutuksen purkamisen. Suurimmat toteumaa parantavat tekijät olivat eläkevastuun muutos (13 milj. euroa suurempi talousarvioon nähden) ja KuEL-eläkkeiden tasaus, joka oli 10 milj. euroa suurempi talousarvioon nähden.

4 52 10 TYÖSUHDEMATKALIPPU

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 912	0	-1 912	-2 498	-586	-600
Toimintakate	-1 912	0	-1 912	-2 498	-586	-600
Tilikauden tulos	-1 912	0	-1 912	-2 498	-586	-600

Määrärahalla tuettiin henkilöstön työsuhdematkalippuja. Menot ylittivät talousarvioon varatun määrärahan. Ylitys on seurausta lainsäädäntömuutoksesta, jolla haltijakohtaisen arvolipun käyttäjät oikeutettiin haltijakohtaisen kausilipun ohella käyttämään työsuhdematkalippuetua. Kaupunginvaltuusto myönsi 0,6 milj. euron ylitysoikeuden työsuhdematkalippua varten.

4 53 TYÖTERVEYSKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	14 601	0	14 601	15 616	1 015	0
Menot	-14 348	56	-14 292	-13 963	329	0
Toimintakate	253	56	309	1 653	1 344	0
Poistot	-80	0	-80	-38	42	0
Tilikauden tulos	173	56	229	1 615	1 386	0

Omatointiminta

Työterveyslääkäri, vastaanottokäynnit, kpl	65 000	0	65 000	58 000	-7 000	0
Työolosuhtedtyö, kpl	2 100	0	2 100	2 976	876	0
Käynnin korvaava puhelinpalvelu	44 000	0	44 000	46 006	2 006	0
Yleislääkäriostopalvelut, käynnit lyhyt, kpl	6 000	0	6 000	3 003	-2 997	0
Työterveyshoitaja, vastaanottokäynnit, kpl	42 000	0	42 000	41 039	-961	0
Työolosuhtedtyö, kpl	3 300	0	3 300	4 985	1 685	0
Käynnin korvaava puhelinpalvelu	60 000	0	60 000	61 911	1 911	0
Fysioterapia, vastaanottokäynnit, kpl	3 700	0	3 700	4 516	816	0
Työolosuhtedtyö, kpl	3 700	0	3 700	3 330	-370	0
Psykologit, vastaanottokäynnit, kpl	2 500	0	2 500	1 944	-556	0
Työolosuhtedtyö, kpl	1 400	0	1 400	1 638	238	0
Tuottavuus (2009=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	103	103	103	100		

Työterveyskeskuksen tulot ylittivät talousarviossa arvioidun määrän, koska Kela-korvaus vuodelta 2010 oli suunniteltua suurempi. Kela myös hyväksyi valituksen koskien vuoden 2009 toimintaa. Työterveyskeskuksen menot toteutuivat talousarviomäärärahoja pienempinä henkilökuntavajeen sekä terveyspalveluostojen kilpailutuksen vuoksi.

Poistot eivät toteutuneet suunnitellun mukaisina, koska röntgenlaitteen hankinta ajoittui loppuvuoteen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asiakastyytyväisyys työterveysasemien palveluihin on vähintään 8,7 asteikolla 4–10.

Tavoite toteutui. Vuonna 2011 asiakastyytyväisyys työterveysasemien palveluihin oli 9,1. Tyytyväisyys todettiin marraskuussa 2011 tehdyllä asiakaskyselyllä.

- Ne kaupungin virastojen ja liikelaitosten työntekijät, joilla on edellisen 12 kk aikana vähintään 60 sairauspoissaolopäivää, ovat työterveyshuollon seurannassa ja heille on tarvittaessa laadittu kirjallinen kuntoutussuunnitelma.

Tavoite toteutui. Kriteerinä olevien sairauspoissaolopäivien määrä saadaan Hijat-järjestelmästä ja kuntoutussuunnitelmien toteuma työterveyskeskuksen potilastietojärjestelmästä. Seuranta tehdään kolmesti vuodessa.

Työterveyslääkärien, -hoitajien ja työterveyspsykologien työssä painottui työkykyriskien ennakointi sekä työkyvyn tuen palvelut joten työolosuhdetyön tavoitteet ylittivät suunnitellun. Sitä vastoin vastaanottokäynneissä ei saavuteta kokonaistavoitetta. Työterveyslääkäreiden osalta vastaanottokäyntien vaje oli 7 000 käyntiä, joka vastaa noin kolmea henkilötyövuotta.

Työterveyskeskuksen tuottavuus toteutui tavoitteen mukaisesti.

4 55 TIETOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	464	0	464	530	66	0
Menot	-7 026	0	-7 026	-6 458	568	0
Toimintakate	-6 562	0	-6 562	-5 928	634	0
Poistot	-32	0	-32	-44	-12	0
Tilikauden tulos	-6 594	0	-6 594	-5 972	622	0
Tunnusluvut						
Julkaisut, myös verkkojulkaisut, kpl	65	0	65	67	2	0
Tuotekalenteri	4	0	4	4	0	0
Arkiston tutkijakäynnit, kpl	2 000	0	2 000	7 737	5 737	0
Laajat tietopalvelutehtävät, kpl	1 400	0	1 400	2 003	603	0
Luennot, koulutus- ja konsulttipalvelut, kpl *)	1 760	0	1 760	272	-1 488	0
Näyttelyt, messut, kpl	4	0	4	5	1	0
Resurssit						
Henkilöstön määrä	76	0	76	80	4	0
Lisäksi uutena: väliarkisto	7	0	7	6	-1	0
Tilat, m²						
Toimisto	2 406	0	2 406	2 406	0	0
Arkistomakasiinit	3 227	0	3 227	3 277	50	0
Konservointi	96,5	0,0	96,5	96,5	0,0	0
Varasto	80	0	80	80	0	0
Lisäksi uutena: väliarkisto	1 254	0	1 254	2 796	1 542	0
Kokonaissuorite	27 963	0	27 963	43 647	15 684	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Kokonaistuottavuus	103,9	109,9	106,0	103,0	100,0	

^{*)} Konsultointi tarkoittaa asiakaskoulutusta, kaupungin hallinnolle tehtäviä tutkimusluonteisia ja muita perusteellisia selvityksiä sekä kaupunginarkiston neuvontakäyntejä.

Kokonaistuottavuuden nousuun on osaltaan vaikuttanut sähköisten tietopalveluiden käytön seuranta.

Tietokeskuksen toimintamenojen talousarviomäärärahojen toteutumaprosentti oli 92. Säästöä syntyi lähinnä palveluiden ostoissa. Toimintatuottoja oli 66 000 euroa arvioitua enemmän.

Tietokeskus saavutti sitovat toiminnalliset tavoitteensa vuonna 2011 eli tuotti 67 julkaisua (sitova tavoite 65) ja päivitti tuotekalenterin verkossa neljä kertaa. Lisäksi sähköisten verkkopalveluiden käyttö lisääntyi merkittävästi vuodesta 2010.

Tietokeskuksen vuonna 2011 vietetyn 100-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettiin juhlaseminaari ja Sata vuotta kaupunkitietoa -näyttely. Helsinki Region Infoshare -palvelu avasi julkista tietoa Helsingin seudusta internetissä. Metropolialueen korkeakoulujen ja kaupunkien sekä neljän ministeriön välinen sopimus pohjainen tutkimus- ja yhteistyöohjelma Kaupunkitutkimus ja metropolipolitiikka 2011–2014 käynnistyi.

Tietokeskuksen tietotuotanto jäsenyi kaupungin kolmen strategisen alueen kokonaisuuteen: hyvinvointi ja palvelut, asuminen ja kaupunkirakenne sekä kilpailukyky. Keskeisiä painopisteitä olivat lapset ja nuoret sekä maahanmuuttajataustainen väestö. Uusi väestöennuste laadittiin. Nuorten vapaa-ajasta ja harrastuksista tehtiin kysely internetissä. Tietokeskus esitteli julkaisujaan ja tilastollisia faktoja Facebookissa.

Kansainvälisiä kaupunkivertailuja tuotettiin liittyen kaupunginvaltuuston strategiaohjelman, kaupungin kilpailukykystrategian ja kansainvälisyysstrategian toteuttamiseen. Tietokeskus koordinoi edelleen Pääkaupunkiseudun koheesio- ja kilpailukykyohjelmaa (Koko) 2010–2013 ja sen hankkeita.

Kaupunginarkiston keskeisiä kehittämishankkeita olivat muun muassa kaupungin sähköisen asianhallinnan kehittämiseen osallistuminen, kaupunkitasoisen tiedonohjaussuunnitelman (Tos) laatimisen ohjaaminen ja laatimiseen osallistuminen sekä arkistoaineistojen säilyvyyden ja käytettävyyden turvaaminen ylläpitämällä arkistotietokantaa, mikrokuvaamalla, digitoimalla ja korjauttamalla asiakirjasidoksia. Väliarkisto aloitti toimintansa Merihaassa.

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HELSINGIN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISPALVELUT -LIIKELAITOS (OIVA AKATEMIA)

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Liikevaihto	3 350	2 809	-541
Liikelyläämä/alijäämä (-)	30	-2	-32
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	18	-13	-31
Peruspääoman tuotto, (8 prosenttia)	12	12	0
Varsinaisen toiminnan rahavirta	118	57	-61
Investointien rahavirta	-80	-73	7
Rahavarojen muutos	38	-80	-118
Tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	3,1	-8,9	-12,0
Käyttökate, prosenttia	3,7	2,4	-1,3
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	13,5	-0,7	-14,2
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	145	140	-5
Henkilöstö keskimäärin	23	20	-3
Tuottavuus	111	105	-6
Suoritavoitteet			
Opintopäivät (lähipäivät, verkko-oppiminen ja työssäoppiminen)	21 000	19 100	-1 900
Konsulttipäivät	950	1 105	155
Sitovat toiminnalliset tavoitteet			
Palveluiden asiakasyytyväisyystavoite (asteikolla 1-5)	3,95	4,00	0,05

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut –liikelaitoksen (Oiva Akatemia) toiminta-ajatuksena on tuottaa kehittämis-, koulutus- ja konsultointipalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupunkikonsernille. Palveluratkaisuja tuotetaan kaupungin strategisia linjauksia tukien joko omana tuotantona tai yhteistyössä verkostokumppaneiden kanssa.

Toiminnan painopisteinä olivat johdon, esimiesten ja asiantuntijoiden osaamisen kehittäminen sekä kaupungin yksiköiden muutos-, uudistumis- ja työhyvinvointihankkeet. Uusi ylimmän johdon valmennus virasto- ja osastopäälliköille toteutettiin painopisteenä poikkihallinnollisen yhteistyön ja palvelujen kehittäminen. Johtoryhmätyön kehittäminen ja johdon coaching -palveluina kasvattivat osuuttaan aikaisempaan verrattuna. Lisäksi Oiva Akatemia koulutti aikaisempaa enemmän henkilöstöä kaupungin käyttöön ottamiin uusiin tietotekniikkajärjestelmiin. Markkinointia ja asiakasyhteistyötä kehitettiin vahvistamalla asiakaskumppanuuksia ja tiivistämällä yhteydenpitoa virastoihin ja liikelaitoksiin.

Oiva Akatemian kolmantena toimintavuonna vakiinnutettiin toiminta- ja asiakkuusprosesseja. Toiminnan painotusta vahvistettiin johtamisen ja esimiestyön osaamisen kehittämiseen sekä muutokonsultointiin. Liikelaitoksen henkilöstön määrä pieneni kahdella henkilöllä ja henkilöstön vahvuus oli keskimäärin 20 henkilöä.

Oiva Akatemialle talousarviossa asetetut tavoitteet vuonna 2011 olivat asiakasyytyväisyys 3,95 (asteikolla 1-5) ja toiminnan taloudellinen tulos 18 000 euroa. Koulutusten ja valmennusten asiakasyytyväisyys oli 4,00 eli tavoite saavutettiin. Oiva Akatemian taloudellinen tulos liikelaitoksen kolmantena tilikautena oli -13 026 euroa alijäämäinen. Alijäämäiseen tulokseen vaikuttivat kaupungin keskitettyjen tilausten pienempi määrä ja virastojen tiukentunut taloustilanne. Kustannusten karsiminen ei riittänyt täysin kattamaan pienentyntä liikevaihtoa.

Oiva Akatemian liikevaihto, muut tuotot ja tuet ja avustukset olivat 3 milj. euroa, mikä alitti talousarvion 0,3 milj. eurolla. Kuluissa tapahtui alitusta talousarvioon verrattuna yhteensä 0,2 milj. euroa. Eniten pienivät palveluiden ostot noin 0,2 milj. euroa sekä palkka- ja henkilösivukulut 67 000 euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli -0,71 prosenttia.

Oiva Akatemian peruspääoman suuruus on 155 484 euroa. Peruspääomasta maksettiin tilikauden aikana korkoa Helsingin kaupungille 12 000 euroa.

Vuodelle 2011 oli budjetoitu investointeihin 80 000 euroa. Näistä käytettiin 73 166 euroa. Vuodelle 2011 suunnitellut opetus- ja työvälineiden investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Opintopäivien määrällisenä tavoitteena oli 21 000 päivää. Opintopäiviä toteutettiin vuoden aikana 19 100 päivää. Tavoitteesta jäätin 1 900 päivää. Konsulttipäivien määrällinen tavoite oli 950 päivää ja toteuma 1 105 päivää. Opintopäivätavoitteiden alitukseen vaikutti muun muassa toiminnan painopisteen muuttuminen enemmän itse tuotettuihin palveluihin ja pienempien ryhmien valmentamiseen, kuten johtoryhmävalmennukset ja johdon Coaching. Edellä mainitut muutokset näkyivät vastaavasti konsulttipäivien määrän lisääntymisenä. Konsulttipäivätavoite ylittyi 155 päivällä. Opintopäivien määrään vaikutti myös se, että avoimia koulutuksia toteutui vähemmän, kuten jo aikaisempinakin vuosina. Opintopäivien määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisenä tilikautena ja konsulttipäivien määrä kasvoi 55 päivällä vuoteen 2010 verrattuna.

Oiva Akatemian tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä, jossa vaikuttavina tekijöinä ovat opintopäivien ja konsulttipäivien määrä, toteutuneet kulut sekä henkilöstön määrä. Tuottavuusindeksitavoite tälle tilikaudelle oli 111 (2009=100) ja toteutunut tuottavuusindeksi oli 105. Tuottavuuden laskuun vaikuttivat pienentynyt opintopäivien määrä ja tappiollinen tulos.

5 KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	575 081	-3 377	571 704	606 764	35 060	0
Menot	-245 744	-7 374	-253 118	-262 195	-9 077	-2 269
Toimintakate	329 337	-10 751	318 586	344 570	25 984	-2 269
Poistot	-110 733	0	-110 733	-131 495	-20 762	0
Tilikauden tulos	218 604	-10 751	207 853	213 075	5 222	-2 269
Tuottotavoite	-242 084	0	-242 084	-242 084	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23 480	-10 751	-34 231	-29 009	5 222	-2 269

5.11 KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	323	0	323	264	-59	0
Menot	-26 164	0	-26 164	-24 766	1 398	-2 110
Toimintakate	-25 841	0	-25 841	-24 502	1 339	-2 110
Poistot	-1 284	0	-1 284	-1 046	238	0
Tilikauden tulos	-27 125	0	-27 125	-25 548	1 577	-2 110

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut ja suorit tiedot						
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto, kpl asuntoja	5 000	0	5 000	2 350	-2 650	0
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto, kem ²	450 000	0	450 000	211 222	-238 778	0
Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan, prosenttia	72,5	0,0	72,5	72,5	0,0	0
Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä, prosenttia	20	0	20	19	-1	0
Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista, prosenttia	70	0	70	*)	*)	0
Energian säästötavoite kokonaisenergian kulutuksesta, prosenttia	2	0	2	**)	**)	0
Osayleiskaavat, kpl	5	0	5	5	0	0
Asemakaavaehdotukset, kpl	75	0	75	44	-31	0
Liikennesuunnitelmat, kpl	65	0	65	66	1	0
Resurssit						
Vakanssien lukumäärä	281	0	281	283	2	0
Tilat, m ²	9 340	0	9 340	9 340	0	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuuden kehitys	101	101	101	100	101	

*) Ei mitattu. Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen osuus lasketaan syksyllä 2012.

**) Tavoite ei toteutunut. Tavoite sähkönkulutuksen osalta toteutui, mutta ei toteutunut kaukolämmönkulutuksen osalta.

Viraston tuottavuus pysyi vuonna 2011 vuoden 2010 tasolla. Suoritteista asemakaavojen lukumäärä oli vuonna 2011 huomattavasti pienempi (44 asemakaavaa) kuin vuonna 2010 (51 asemakaavaa), liikenteen suoritemäärät pysyivät samoina, ja yleissuunnittelussa suoritteiden määrät kasvoivat. Kaikkiaan kokonaistuottavuus pysyi siis edellisen vuoden tasolla.

Viraston toiminnassa painottuvat tällä hetkellä muun muassa Östersundomin suunnitteluun liittyvät selvitykset (asemakaavoja tulee vasta myöhemmässä vaiheessa) sekä teknistaloudellisten selvitysten määrän kasvu. Lisäksi asemakaava-prosessi on hidastunut, koska kaavoitetaan yhä haastavammille alueille. Kuitenkin työmäärä on lisääntynyt, koska erilaisia selvityksiä joudutaan tekemään aiempaa enemmän.

Käyttömenot eivät toteutuneet, koska osa asiantuntijapalvelujen ostoista siirtyi vuodelle 2012.

Tuloja jäi toteutumatta, koska asemakaavojen määrä jäi ennakoitua alhaisemmaksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja -virastolle vuonna 2010 käyttämättä jääneistä määrärahoista 2,1 milj. euroa ylitysoikeutta Kirjava Satama -arkkitehtikilpailuun ja Östersundomin alueella tehtäviin kaavaselvityksiin.

Helsingin entisten satama-alueiden kaavoittaminen uuteen käyttöön jatkui vilkkaana. Kalasatamaan valmistui asemakaavaehdotus, joka mahdollistaa Kalasataman kaupallisen keskuksen ja kahdeksan 20–33-kerroksisen tornitalon rakentamisen. Verkkosaaren eteläosaan ja Kaasukellonpuiston ympäristöön laadittiin asemakaavaluonnokset.

Kruunuvuoreen valmistui asemakaavaehdotus, joka käsittää muun muassa länsi- ja itärannan sekä alueen eteläpuoliset saaret. Haakoninlahti 2 -kaava-alueelle valmisteltiin kaavaluonnos. Kruunuvuoren rannan taidevalaistuksesta käynnistyi kansainvälinen kilpailu. Jätkäsaaren asemakaavojen ja Hernesaaren osayleiskaavan laatimista jatkettiin. Hietalahden historiallisen telakka-alueen uudiskäytöstä valmistui asemakaavaluonnos.

Töölönlahden eteläosaan laadittiin asemakaavaluonnos maanalaisesta monitoimitilasta. Eteläsatamasta järjestettiin Kirjava Satama -kilpailu, johon tuli 200 osallistujatyötä. Myös Keski-Pasilan keskustakortteleiden suunnittelu- ja toteutuskilpailu alkoi. Koivusaaren laadittiin osayleiskaavaluonnos, jossa alueelle esitetään noin 4 000:ta asukasta ja 1 500:aa työpaikkaa. Herttoniemen metroaseman ympäristön uudistamiseen tähtäävä asemakaavaehdotus valmistui. Östersundomin yhteisen yleiskaavan luonnos valmistui. Luonnoksessa on asuntoja 65 000–70 000 ihmiselle.

Lapinlahden Sairaala-alueelle tehtiin asemakaavaehdotus, joka mahdollistaa alueen suojeluarvojen säilymisen ja sen kehittämisen. Suojeluarvot säilyttävät asemakaavaehdotukset valmistuivat myös Tuomarinkylän kartanon alueelle ja Torpparinmäen keskiosaan.

Helsingin korkeasta rakentamisesta laadittiin selvitys ja periaatteet. Pisara-radan yleissuunnittelu ja ympäristövaikutusten arviointi saatiin valmiiksi. Pyöräilyolosuhteita parannettiin toteuttamalla muun muassa Helsingin ensimmäiset pyörätaskut.

Kaupunkisuunnittelulautakunta valmisteli kaikkiaan noin 211 000 m² asuntokerrosalaa sekä noin 115 000 m² toimitilakerrosalaa sisältävät kaavaehdotukset. Lainvoiman saaneissa asemakaavoissa oli yhteensä 76 000 kerrosneliötä asuin-kerrosalaa. Toimitilan nettokerrosala väheni vuositasolla, koska toimitiloja muutettiin muun muassa asuinkäyttöön enemmän kuin uutta toimitilaa kaavoitettiin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Laaditaan Vantaan ja Sipoon kanssa Östersundomin yhteisen yleiskaavan luonnos.

Ei toteutunut suunnittelussa aikataulussa. Syinä olivat luonnoksen pohjalta laadittavan Natura-arvion viivästyminen ja aikataulutus, liikennejärjestelmäarvion edellyttämä ennalta arvioitua pidempi aika sekä kaikkien kuntien päätöksentekoaikataulujen ja suunnittelukäytäntöjen yhteensovittamiseen liittyvät tekijät. Luonnos esiteltäneen päätöksentekoon helmi-maaliskuussa 2012.

- Laaditaan maankäytön ja asumisen toteutumisohjelman 2008–2017 ((MA-ohjelman) mukaisesti asemakaavoja 5 000 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (tämä tarkoittaa noin 450 000 kem²).

Ei toteutunut. Toteutui 211 222 kerrosneliömetriä (kem²). Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan sisältyi hankkeita noin 300 000 kerrosneliömetriä (kem²) vastaava määrä. Sitovaa toiminnallista tavoitetta pienempi kerrosalamäärä toimintasuunnitelmassa perustui projektialueiden suunnittelutilanteeseen, jossa edellisenä vuonna kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytyjen asemakaavojen lausunto- ja muistutuskäsittelyjen arvioitiin vievän runsaasti resursseja. Tämän vuoksi arvioitiin, ettei valmisteilla olleita kaavoja ollut vaiheessa, joka olisi mahdollistanut hankkeiden tuomisen ehdotuksina kaupunkisuunnittelulautakuntaan. Osaltaan toimintasuunnitelmassa varauduttiin myös ennakoiduttomien kiireellisten hankkeiden ilmaantumiseen.

Toimintasuunnitelmaa pienempi toteutunut asuntokerrosala johtui eräiden suurten, muiden kuin kaupungin omalle maalle sijoittuvien kaavahankkeiden viivästymisestä maanomistajan muuttuneiden suunnitelmien tai kaavan sisältöön muuten liittyvien vaatimusten ja kaupungin omien tavoitteiden yhteensovittamisen edellyttämästä suunnitteluajan pitenemisestä.

- Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan > 72,5 prosenttia (71,6 prosenttia syksyllä 2009). Toteutui (72,5 prosenttia).

- Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä > 20 prosenttia (syksyllä 2009 18,7 prosenttia).

Ei toteutunut (18,9 prosenttia). Joukkoliikennematkustajien määrä on kasvanut 5,7 prosenttia (lähes 4 000 matkustajaa) ja autoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 prosenttia (lähes 8 200 matkustajaa). Tämä merkitsee kyllä kasvua joukkoliikenneprosentissa, mutta vain 0,4 prosenttiyksikköä.

- Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa yhden prosenttiyksikön (68 prosenttia vuonna 2007).

Tavoite ei toteutunut. Kyseessä on alun perin kolmelle vuodelle 2010–2012 asetettu tavoite, jossa vuoden 2012 loppuun mennessä tavoitteeksi asetettiin 3 prosenttia -yksikön parannus kulkumuoto-osuudessa. Tavoitetta aikanaan asetettaessa lähtötiedoksi YTV:ltä saatu arviotieto 68 prosenttia osoittautui vuonna 2008 tehdyssä liikennetutkimuksessa virheelliseksi. Oikea lähtötaso oli 74,7 prosenttia. Kulkumuoto-osuuden mittaaminen riittävän luotettavasti edellyttää mittavaa henkilöliikennetutkimusta. Tällaista tutkimusta ei ole suhteellisen korkeiden kustannusten vuoksi tarkoituksenmukaista tehdä joka vuosi. Lisäksi muutokset kulkumuoto-osuuksissa tapahtuvat hitaasti ja vuosi on muutoksen luotettavaksi todentamiseksi hyvin lyhyt aika. Tavoitteen mukainen ensimmäinen mittaus tapahtui vuonna 2010 ja kulkumuodon osuudeksi saatiin mittauksessa 72,3 prosenttia eikä tavoite toteutunut, koska kulkumuodon osuus oli pienentynyt. Seuraavan kerran liikennetutkimus tehdään vuonna 2012.

- Energian säästötavoite: 2 prosentin säästö vuonna 2011 vuoden 2010 kokonaisenergian kulutuksesta.

Tavoite ei toteutunut. Tavoite sähkönkulutuksen osalta toteutui, mutta ei toteutunut kaukolämmönkulutuksen osalta. Vuodesta 2009 vuoteen 2010 säästöä kertyi 2,9 prosenttia, mutta vuoden 2011 kulutus pysyi vuoden 2010 tasolla. Sen sijaan sähkön kulutuksessa on saatu säästöä 6,8 prosenttia vuodesta 2009 vuoteen 2010 ja 5,6 prosenttia vuodesta 2010 vuoteen 2011.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asemakaavoitetusta asuntokerroslamäärästä vähintään 1 250 asuntoa on täydennysrakentamista (noin 110 000 kem²).
Toteutui (106 000 kerrosneliömetriä, kem²).
- Turvataan elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyville paikoille.
Toteutui (115 000 kerrosneliömetriä, kem²).
- Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien ja kuolevien kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 prosenttia vuodessa.
Toteutunee. Tieto saadaan alkukesällä 2012.
- Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.
Toteutui. Pyöräilyprojekti on toteuttanut tätä tavoitetta.
- Talvipyöräilyreitistö ja sen laatuvaatimukset määritetään.
Toteutui. Toteutettiin yhdessä HKR:n kanssa.

5 21 KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	555 686	-3 377	552 309	589 596	37 287	0
Menot	-198 771	-7 374	-206 145	-220 367	-14 222	-159
Toimintakate	356 915	-10 751	346 164	369 229	23 065	-159
Poistot	-109 024	0	-109 024	-130 033	-21 009	0
Tilikauden tulos	247 891	-10 751	237 140	239 196	2 056	-159
Tuottotavoite	-242 084	0	-242 084	-242 084	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 807	-10 751	-4 944	-2 888	2 056	-159

Kiinteistötoimen talousarvion muutokset johtuvat tilakeskuksen talousarvioon vaikuttaneista halli- ja ulkomyyntin organisaatiomuutoksesta ja ennakoitua suuremmista kiinteistönpidon kustannuksista, joiden perusteella sitova toimintakate vahvistettiin uudelleen. Toimintavuonna kiinteistövirastolle myönnettiin lähiöprojektin toimintatarpeiden perusteella myös ylitysoikeus.

Toimintavuoden tulot ylittivät talousarviossa organisaatiomuutoksen jälkeisen tilanteen mukaisen 551,1 milj. euroa 38,5 milj. eurolla. Tulot ylittivät vastaavan tilanteen talousarvion 23,9 milj. eurolla. Tilakeskuksen lopullisen toimintakateen mukaisiin tuloihin verrattuna kiinteistötoimen tulot ylittivät 37,3 milj. eurolla. Vastaavasti menot ylittivät 14,2 milj. euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Uudet aravavuokra-asunnon saajat 2 800 kappaletta.

Tavoite toteutui.

- Tyhjien tilojen osuus tilakannasta 6 prosenttia.

Ei toteutunut. Useat peruskorjauksessa olevat tilat lisäsivät tyhjien tilojen osuutta tilakannassa.

- Luovutettu asuntorakennusoikeus 200 000 kerrosneliometriä (kem²).

Tavoite toteutui.

- Ulkoiset maanvuokrat, 135,5 milj. euroa.

Tavoite toteutui.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Maata oli suunniteltu hankittavaksi Helsingin hallinnollisen alueella 30 hehtaaria. Maata hankittiin 73 hehtaaria. Maata myytiin muissa kunnissa 448 hehtaaria. Kaupungin maaomaisuus väheni yhteensä 378 hehtaaria.
- Kiinteistöviraston tuottavuus laski edelliseen vuoteen verrattuna 4,4 prosenttiyksikköä. Tuottavuuden lasku johtui kustannusten noususta (noin 5,5 prosenttia). Suoritemäärät pysyivät edellisen vuoden tasolla.

5 21 01 KIIINTEISTÖVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	188 786	0	188 786	209 788	21 002	0
Menot	-21 691	0	-21 691	-21 424	267	-159
Toimintakate	167 095	0	167 095	188 364	21 269	-159
Poistot	-524	0	-524	-720	-196	0
Tilikauden tulos	166 571	0	166 571	187 644	21 073	-159
Tuottotavoite	-146 084	0	-146 084	-146 084	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 487	0	20 487	41 560	21 073	-159

Tunnusluvut

Hyvinvointi ja palvelut

Uudet ara-vuokra-asunnon saajat, kpl	2 800	0	2 800	2 813	13	0
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta, prosenttia *)	6	0	6	7	1	0

Kilpailukyky

Luovutetut toimitila- ja toimistotontit kem ²	50 000	0	50 000	104 200	54 200	0
Kaupunkirakenne ja asuminen						
Luovutettu asuntorakennusoikeus, kem ²	200 000	0	200 000	282 800	82 800	0
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	60	0	60	75	15	0

Johtaminen

Muutosvalmius ja henkilöstön osaaminen						
Työyhteisön toimivuus (tyhy-kysely, 1-5)	3,4	0,0	3,4	**))	**))	0
Ammatillinen osaaminen (tyhy-kysely, 1-5)	3,6	0,0	3,6	**))	**))	0

Talouden tasapaino

Ulkoiset maanvuokrat, milj. euroa	135,5	0,0	135,5	143,7	8,2	0
-----------------------------------	-------	-----	-------	-------	-----	---

Määrätavoitteet ja toiminnan laajuustiedot

Maaomaisuus Helsingissä, ha	13 920	0	13 920	13 980	60	0
Maaomaisuus muissa kunnissa, ha	6 295	0	6 295	5 847	-448	0
Pohjatutkimusprofiileja tietokannassa, kpl	238 000	0	238 000	239 774	1 774	0
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita, kpl	720	0	720	554	-166	0
Uudisrakennusmittauksia, kpl	525	0	525	843	318	0
Ara-asunnon hakijat ilman asunnonvaihtajia	18 800	0	18 800	20 500	1 700	0
Välitetyt vuokra-asunnot, kpl	3 300	0	3 300	3 011	-289	0
Tiloja vuokrauksessa, 1 000 m ²	2 785	0	2 785	2 865	80	0
Tiloja ylläpidossa, 1 000 m ²	1 785	0	1 785	1 886	101	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kestävän kehityksen tavoitteet						
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5v. keskiarvo), ha	15	0	15	15	0	0
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0	0	0	0	0
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v	150,4	0,0	150,4	150,4	0,0	0
Voimavarat						
Henkilöstömäärä, 31.12.	472	0	472	459	-13	0
Tilat, m ²	11 500	0	11 500	11 703	203	0
josta yksityisiltä vuokrattu	3 366	0	3 366	7 155	3 789	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	93	107	112	99	100	

*) Laskentatapa muuttunut, aikaisemmin seurattu vuokrattavissa olevien tilojen vajaakäyttöastetta.

**) Tyhy-kyselyä ei tehty vuonna 2011.

Talousarvion tulotavoite 188,8 milj. euroa ylittyi 21 milj. eurolla. Maanvuokratulot olivat 188,9 milj. euroa ja edellisellä vuonna 180 milj. euroa. Tästä ulkoisten vuokrien osuus oli 143,7 milj. euroa. Muita tuloja kertyi 20,8 milj. euroa pitäen sisällään maankäyttösopimukset sekä muut palvelumaksut.

Talousarviossa oli menoihin varattuna 21,7 milj. euroa, josta käytettiin 21,4 milj. euroa. Toimintavuonna kiinteistövirastolle myönnettiin lähiöprojektin toimintatarpeiden perusteella myös 0,2 milj. euron ylitysoikeus.

Maanhankinta, maan luovutus ja maankäyttösopimukset

Maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostoihin käytettiin 58,5 milj. euroa. Siitä suorien ostojen osuus oli 41,6 milj. euroa. Merkittävimmät maanhankinnat tehtiin Viikinmäestä, Koivusaaresta ja Östersundomista. Kaikkiaan vuoden aikana saatiin päätökseen noin 63 hehtaarin hankinta Östersundomin alueelta. Kaupunki ja valtion kiinteistö-omaisuutta hallinnoiva Senaatti-kiinteistöt allekirjoittivat kesäkuussa sopimuksen maanvaihdesta, jossa kaupunki luovutti valtiolle Sipoonkorven kansallispuistoa varten Vantaalta ja Sipoosta 423 hehtaaria metsämaata.

Helsingin maankäytön ja asumisen toteuttamishojelman (MA-ohjelma) toteuttamiseksi luovutettiin Helsingin alueelta rakennusoikeutta asutontonttien rakennusoikeutta 282 800 kerrosneliömetriä ja edellisenä vuonna 140 800 kerrosneliömetriä. Tästä määrästä 90 prosenttia luovutettiin vuokraamalla ja 10 prosenttia myymällä. Uusia tonttivarauksia tehtiin noin 4 000 asunnon rakentamista varten.

Kalasataman keskuksen toteutuskilpailun sopimusneuvottelut saatiin päätökseen ja toteuttaja valittua. Yhdessä valtion kanssa järjestettävän Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen. Vuokrasopimusjärjestelyt Hernesaaren telakka-alueella toteutettiin, jolloin osa alueesta vapautui kaupungin käyttöön ja osa alueesta rakennuksineen vuokrattiin telakkatoiminnan turvaamista varten. Kuluneen vuoden aikana toimitila-rakennusoikeutta luovutettiin kaikkiaan 104 200 kerrosneliömetriä (ke-m²), kun edellisenä vuonna määrä oli 116 800 kerrosneliömetriä.

Elinkeinostrategian mukainen toimitilarakentaminen

Toimitilarakentaminen jatkui ja kaupunki teki 13 uutta työpaikkatontin maanvuokrasopimusta, joita olivat muun muassa Salmisaaren teknologiakeskuksen toinen vaihe, toimitalot Käpylässä ja Ruskeasuolla. Kaupungin omistamalle Kiinteistö Oy Kaapelitalolle vuokrattiin Suvilahdesta Kaasutehtaan alue kulttuuripainotteista toimintaa ja sitä tukevaa elinkeinotoimintaa varten.

Esirakentaminen ja kalliorakentamisen asiantuntemus

Merkittävimmät pilaantuneiden maiden puhdistamiskohteet olivat Kalasataman projektialue ja Suvilahden kaasulaitoksen alueet. Tutkimus- ja suunnittelukohteista tärkeimmät olivat edelleen entiset satama-alueet.

Merkittävimmät pohjarakennussuunnittelukohteet olivat Jätkäsaaren, Kalasataman, Kuninkaantammen ja Keski-Pasilan aluerakentamisalueilla, Östersundomin kaava-alueella sekä Linnanpellon ja Lallukantien alueen esirakentamiskohteet. Kalliorakentamisen kannalta merkittävimmät suunnittelukohteet olivat viemäritunneleiden suunnitelmat ja Östersundomin kallioresurssikartan laatiminen. Lisäksi käynnistettiin mitoittavan aaltoilun selvittäminen Helsingin rannoilla sekä osallistuttiin kansainvälisen Kruunuvuorenselän merialueen ylittävän siltakilpailun arviointiin.

Kiinteistöt ja paikkatiedot

Toimintavuonna tehdyssä ilmakuvauksessa saatettiin ajan tasalle yhdeksän tärkeäksi arvioitua kohdealueen kuva-aineistoja.

Kansallisen paikkatietolain toimeenpanossa saavutettiin keväällä tärkeä välitavoite, kun internettiin julkaistiin ensimmäiset standardit rasterimuotoisista kartta-aineistojen palveluista. Myös seudullinen yhteistyö jatkui sekä rekisteriyhteistyöryhmässä että kartastoryhmässä.

Pääkaupunkiseudun yhteistyöhanke siirtymisestä paikallisista tasokoordinaatio- ja korkeusjärjestelmistä uusiin valtakunnallisiin järjestelmiin eteni suunnitelman mukaisesti.

Asuminen

Kaupungin aravavuokra-asuntojen välityksen perusteet on määritelty laissa ja eräiltä osin kaupungin omistajapolitiisin perustein. Asunnonvälitysyksikkö on seurannut asukasrakenteen kehitystä asuintaloissa ja alueellisesti. Segregaation uhkaan ja sen torjuntaan on kiinnitetty erityistä huomiota muun muassa asukasvalinnan avulla.

Vuokravalvontajärjestelmään kehitettiin karttapalvelu. Kohteet voidaan esitellä sähköisellä karttapohjalla graafisesti.

Toimintavuoden alussa uudistettiin energia-avustuksista annettua lakia ja asetusta. Korjausrahoitus valmisteli päätökset korjaus- ja energia-avustuksille sekä korkotukihakemukset peruskorjaukseen ja uustuotantoon. Päätöksiä tehtiin kaikkiaan 2 000 kappaletta.

5 21 03 TILAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	366 900	-3 377	363 523	379 808	16 285	0
Menot	-175 900	-7 374	-183 274	-197 763	-14 489	0
Toimintakate	191 000	-10 751	180 249	182 045	1 796	0
Poistot	-108 500	0	-108 500	-129 313	-20 813	0
Tilikauden tulos	82 500	-10 751	71 749	52 732	-19 017	0
Tuottotavoite	-96 000	0	-96 000	-96 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-13 500	-10 751	-24 251	-43 268	-19 017	0

Talousarvion 191 milj. euron sitovaa toimintakatetta muutettiin alkuvuodesta halli- ja ulkomyyntin organisaatiomuutoksen edellyttämänä muutoksina 188,7 milj. euroon. Toteutunut toimintakate alittaa talousarvion tavoitteen siten 6,7 milj. eurolla. Lopulliseksi sitovaksi toimintakatteeksi vahvistettiin 180,2 milj. euroa, jonka toteutunut toimintakate puolestaan ylittää 1,8 milj. eurolla.

Toimintavuoden aikana arvioidut tulot ylittyivät 17,5 milj. euroa organisaatiomuutosvaiheessa arvioituihin tuloihin nähden. Lopullisen toimintakatteen mukaiseen tuloarvioon nähden tulot kasvoivat 16,3 milj. euroa, johon pääasiassa vaikutti kaupungin omaan käyttöön vuokratuista tiloista saadut talousarvioita suuremmat vuokratulot.

Vastaavasti menot ylittyivät 24,2 milj. euroa organisaatiomuutosvaiheen menoarvioihin verrattuna. Lopullisen toimintakatteen pohjana arvioituihin menoihin verrattuna menot kasvoivat 14,5 milj. euroa arvioidusta. Menolisäystä on tapahtunut alueiden puhtaanapidossa runsaslumisen talven vuoksi, rakennusten kiireellisten ja välttämättömien korjaustöiden ennakoitua suuremmasta määrästä, lämpö- ja sähköenergian ennakoitua suuremmasta hinnan noususta sekä osaketilojen hoito- ja rahoitusvastikkeiden ennakoitua suuremmasta noususta. Rakennusten ylläpitokustannukset ovat niin ikään kasvaneet.

Toimintavuonna osallistuttiin tilahankkeiden käsittelyohjeiden päivittämiseen erityisesti tarvesuunnitelman sisällössä. Tilatarpeiden tunnistamisen ja tilahankkeiden toteuttamisen tavoitteena on tilankäytön tehostaminen alueelliseen tilatarkasteluun perustuen. Hyvän sisäilmaolosuhteiden takaamiseksi tutkimuksiin ja korjauksiin panostettiin taloudellisesti.

Palvelutilojen käytön ja hallinnan periaatteet, jota käytetään työvälineenä toimitilaomaisuuden omistamisen, käytön, suunnittelun ja ohjauksen yhdenmukaistamiseksi kaupungin strategiaohjelman mukaisesti, päivitettiin vuosille 2011 – 2013.

Tilakeskus järjesti yhdessä Palmian kanssa ns. Ekoteko-pilottiprojektin, jossa haettiin toimintatapoja energiansäästöön lähinnä kiinteistönhoidollisin toimenpitein. Pilottikohteissa säästettiin lämmitysenergiaa keskimäärin 4,5 prosenttia. Pilottiprojekteista siirryttiin kaikissa kiinteistöissä uuteen energiansäästöön tähtäävään kiinteistönhoitoon.

Rakennusprojektien määrä oli yhteensä noin 1 000. Kokonaisuudessaan talonrakennusinvestointeihin käytettiin 189 milj. euroa.

5 21 05 AVUSTUKSET ASUINTALOJEN HISSIEN RAKENTAMISEEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 180	0	-1 180	-1 180	0	0
Toimintakate	-1 180	0	-1 180	-1 180	0	0
Tilikauden tulos	-1 180	0	-1 180	-1 180	0	0

Puuttuvien hissien rakentamista edistettiin valtion ja kaupungin avustuksilla. Hissejä toteutettiin yhteensä 75 kappaletta, ja avustukseen varattu määräraha 1,2 milj. euroa käytettiin kokonaisuudessaan.

5 22 ASUNTOTUOTANTOTOIMISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	12 989	0	12 989	9 395	-3 594	0
Menot	-12 490	0	-12 490	-8 743	3 747	0
Toimintakate	499	0	499	652	153	0
Poistot	-25	0	-25	-40	-15	0
Tilikauden tulos	474	0	474	612	138	0
Toiminnan laajuus						
Käynnistetty ARA-vuokratuotanto, asuntoja, kpl	499	0	499	581	82	0
Käynnistetty muu uudistuotanto, asuntoja, kpl	777	0	777	474	-303	0
Käynnistetty uudistuotanto yhteensä, asuntoja, kpl	1 276	0	1 276	1 075	-201	0
Käynnistetty peruskorjaus, asuntoja	369	0	369	406	37	0
Tekninen asiantuntijapalvelu, asuntoja, kpl	19 600	0	19 600	13 400	-6 200	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	66	0	66	62	-4	0
Tilat, m ²	1 640	0	1 640	1 640	0	0
Tuottavuus (2008=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Tuottavuus	174	144	156	142	100	

Asuntotuotantotoimiston tuottavuutta mitataan indeksillä, joka perustuu uudis- ja korjausrakentamisen määrään ja hallintomuotoon, teknisen asiantuntijapalvelun kohteena olevaan rakennuskantaan sekä henkilöstön määrään.

Tuottavuus lasketaan uudis- ja korjausrakentamisen sekä teknisen asiantuntijapalvelun osatuottavuuksina. Uudis- ja korjausrakentamisessa otetaan huomioon sekä kahden edellisen että kuluneen vuoden käynnistyneet hankkeet. Tuottavuuden kehitystä vuonna 2011 verrataan vuoden 2008 indeksiin (=100).

Vuonna 2011 tuottavuutta mittaava kokonaisindeksi oli 144 (156 vuonna 2010). Tuottavuus laski, koska vuonna 2011 henkilöstön määrä lisääntyi suhteessa enemmän kuin uudistuotannon ja peruskorjauksen tuotantomäärät.

Asuntotuotantotoimiston toimintakertomusvuoden toimintakate oli 153 000 euroa suurempi kuin talousarviossa asetettu tavoite. Toimintakatetavoitteen ylittävä osa siirrettiin asuntotuotantotoimikunnan esityksestä asuntotuotantorahastoon.

Asuntotuotantotoimiston tulot olivat pääasiassa rakennuttajapalkkioita. Toteutuneet korkomenot olivat huomattavasti talousarviota pienemmät. Arvioitua pienemmät korkomenot johtuivat rakenteilla olevien hankkeiden alhaisemmasta määrästä ja arvioitua alhaisemmasta korkotasosta.

Rakentamisen riskien rahoittamiseen käytettiin asuntotuotantorahastosta 1,3 milj. euroa.

Vuoden aikana valmistui yhteensä 473 asuntoa, joista vuokra-asuntoja oli 190, asumisoikeusasuntoja 69, vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja 23 ja hitas-omistusasuntoja 191. Peruskorjaus valmistui yhteensä 1 168 asunnossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asuntotuotantotoimisto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotantotoimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa maankäytön ja asumisen toteutusohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2011 on 1 276 asuntoa.

Tavoitetta ei saavutettu. Asuntotuotantotoimikunta hyväksyi 9.2.2011 asuntotuotantotoimiston tuotanto-ohjelmat vuodelle 2011. Hyväksytyssä tuotanto-ohjelmassa uudistuotannon määrä on 1 213 asuntoa ja peruskorjauksen määrä on 406 asuntoa. Vuoden aikana käynnistyi yhteensä 1 075 uuden asunnon rakennuttaminen. Näistä vuokra-asuntoja oli 581, asumisoikeusasuntoja 187, hitas-omistusasuntoja 287 ja sääntelemättömiä omistusasuntoja 20. Talousarviossa esitetystä tavoitteesta jäi puuttumaan 201 asuntoa ja asuntotuotantotoimikunnan hyväksymästä tuotanto-ohjelmasta jäi puuttumaan 138 asuntoa. Kolmea hanketta ei voitu käynnistää, koska Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) ei hyväksynyt hankkeiden kustannuksia. Kaksi kohdetta jäi käynnistämättä epäonnistuneen urakkakilpailun vuoksi ja yhden kohteen aloitusta jouduttiin siirtämään alueen kunnallistekniikan viivästymisen vuoksi.

- Toimisto rakennuttaa kaupungin kiinteistöyhtiöiden siltä tilaamat peruskorjaukset, joille saadaan rahoitus.

Tavoite saavutettiin. Toimintavuoden aikana käynnistyi 406 asunnon peruskorjaus, mikä oli myös asuntotuotantotoimikunnan asettama tavoite. Tavoite saavutettiin. Toimintavuoden aikana käynnistyi 406 asunnon peruskorjaus, mikä oli myös asuntotuotantotoimikunnan asettama tavoite.

- Toimisto säästää toimitilojensa energiankulutuksesta 2 prosenttia henkeä kohden vuoden 2010 tasoon verrattuna.

Tavoite saavutettiin sekä sähkön- että kaukolämmön kulutuksessa.

5 31 RAKENNUSVALVONTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	6 083	0	6 083	7 509	1 426	0
Menot	-8 319	0	-8 319	-8 319	0	0
Toimintakate	-2 236	0	-2 236	-809	1 427	0
Poistot	-400	0	-400	-376	24	0
Tilikauden tulos	-2 636	0	-2 636	-1 185	1 451	0
Suoritetavoitteet						
Lupapäätökset, kpl	3 100	0	3 100	2 786	-314	0
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl	600	0	600	555	-45	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja, kpl	3 800	0	3 800	4 792	992	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilat, julkiset tilat, kem ²	120 000	0	120 000	96 509	-23 491	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus ja varastotilat, kem ²	50 000	0	50 000	19 329	-30 671	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut, kem ²	7 500	0	7 500	6 534	-966	0
Erityissuunnitelmat, kpl	31 000	0	31 000	42 804	11 804	0
Katselmukset, kpl	15 000	0	15 000	16 509	1 509	0
Uudisrakentamisen määrä, milj. m ³	3,2	0	3,2	2,6	-0,6	0

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Resurssit						
Henkilöstön määrä	122	0	122	121	-1	0
Tilat, m ²	3 368	0	3 368	3 368	0	0
Energiansäästö tavoite, prosenttia	2	0	2	2	0	0
Henkilötyövuosia	107	0	107	114	7	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2011	2011	2010	2009	2008	
Kokonaistuotos	104,8	97,3	100,0			

Tuottavuus aleni toimintavuoden alusta käyttöön otetulla matriisilaskentamallilla laskettuna.

Ennakkoneuvotteluja per haetut luvat ja henkilökunnan koulutuspäiviä kertyi ennakoitua vähemmän ja lupien läpäisy aika oli tulomatriisissa ennakoitua pitempi.

Tämä tarkoittaa käytännössä seuraavaa: viraston lupakäsittelyä on pyritty ja pyritään ohjaamaan etupainotteiseksi eli ns. ennakkoneuvottelujen merkitystä korostetaan. Laatiessamme tulomatriisia mittarin arvoksi 4 (matriisin laatimisen pohjana olleen aineiston keskiarvo) asetettiin 1,4 ennakkoneuvottelua per haettu lupa ja nyt tästä määrästä jäätin. Samoin koulutuspäivien määrä per henkilö (keskiarvo 4 olisi ollut 6,4 päivää per henkilö) mutta toteuma oli pienempi kuin oletettiin eli 5,6 päivää tuottaen matriisiin vain arvon 4. Lupien läpäisy aika toki täytti talousarvion sitovan tavoitteen reilusti mutta olimme ennakoineet edellisen vuoden perusteella sen olevan vieläkin parempi kuin 29 päivää (oli 25 päivää vuonna 2010).

Myönnettyihin rakennuslupiin sisältyi asuntoja yli 26 prosenttia enemmän kuin ennakoitiin. Laskettaessa mukaan käyttötarkoituksen myötä asunnoksi muutetut kohteet nousee uusien asuntojen määrä 5 046 asuntoon ja ylitys 33 prosenttiin. Myönnettyjen rakennuslupien osalta jäätin muuten kaikista ennakoidusta luvuista. Viraston työ painotui voimakkaasti rakennustyönaikaiseen valvontaan. Valmistuneiden rakennusten tilavuus nousi edellisen vuoden 1,5 miljoonasta kuutiosta yli kaksinkertaiseksi ollen päättäneenä vuonna 3,2 milj. kuutiota, mikä näkyy myös suoritettujen katselmusten ja vastaanotettujen erityispiirustusten kasvaneena määränä.

Toimintavuosi oli arkiston sähköinen asiointijärjestelmän Arskan käytön ensimmäinen täysi vuosi. Arkiston palvelu- ja viraston tiloissa käyttäneiden ulkoisten asiakkaiden määrä lähes puolittui edellisestä vuodesta, sähköistä palvelua käyttäneiden määrä 3,5-kertaistui. Arska palvelu oli Suomessa ensimmäisiä laatuaan ja myös edelläkävijä Helsingin kaupungin sähköisten palvelujen joukossa.

Kestävä rakentaminen painottui energiatehokkuuskysymyksiin. Asuntotuotantotoimiston kanssa oli yhteinen tavoite, jonka avulla saatiin kohotettua uusien asuntokohteiden energiatehokkuusluokkaa luokkaan A. Myös viraston ns. energialaskuri oli ahkerassa käytössä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 prosenttia käsitellään 6 viikossa (=1,4 kk).

Tavoite toteutui, sillä saapuneista lupahakemuksista 80 prosenttia käsiteltiin 0,93 kuukaudessa eli 29 päivässä (4,1 viikkoa).

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

2.2.1 Talousarvion mukainen tuloslaskelma

Talousarvion mukainen tuloslaskelma eroaa virallisesta tuloslaskelmasta siten, että se ei sisällä kunnallisten liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tuloja ja menoja eikä siinä ole eliminoitu kaupungin sisäisiä eriä.

Toimintatulot olivat 1 326,4 milj. euroa ja ylittyivät talousarvioon verrattuna 134,4 milj. eurolla. Kasvua edellisestä vuodesta oli 3,2 prosenttia. Suurimmat tulojen ylitykset olivat rakentamispalvelun (Stara) 61,6 milj. euroa, sosiaali- ja terveystoimen 16,2 milj. euroa sekä kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen 35,1 milj. euroa. Lisäksi valmistus omaan käyttöön ylitti selvästi talousarviossa ennakoitua. Valtaosa tästä ylityksestä oli seurausta rakentamispalvelun (Stara) toimintavolyymin kasvun seurausta.

Toimintamenot ylittivät talousarvion 63,1 milj. eurolla. Ylitystä syntyi rakennus- ja ympäristötoimessa, sosiaali- ja terveystoimessa sekä kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimessa. Toimintamenoissa syntyi säästöä kaupunginjohtajan toimialalla ja sivistys- ja henkilöstötoimessa. Toimintamenot kasvoivat edellisestä vuodesta 2,5 prosenttia tarkasteltuna ilman rakentamispalvelun toimintavolyymin kasvua.

Nettobudjetoitujen rakentamispalvelun sekä tilakeskuksen toimintavolyymit kasvoivat talousarviossa ennakoitua selvästi ja tämä näkyy sekä kaupungin toimintamenojen että toimintatulojen kasvuna talousarviosta.

Menoylityksiä suuremmista tuloylityksistä johtuen toimintakate muodostui 71,3 milj. euroa suuremmaksi kuin talousarviossa arvioitiin.

Verotuloja kertyi 122,4 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Kunnallisveroa kertyi 55,3 milj. euroa ja yhteisöveroa 74,9 milj. euroa enemmän. Kiinteistöveron tuotto jäi 7,5 milj. euroa pienemmäksi kuin talousarviossa.

Valtionosuuksia kertyi 259,8 milj. euroa ja se oli 8,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Valtionosuuksiin sisältyy verotulotasausta -302,7 milj. euroa.

Rahoitustuloissa ja -menoissa suurin poikkeama syntyi alhaisesta korkotasosta johtuen korkomenoissa. Ottolainojen korkoja maksettiin 15,8 milj. euroa vähemmän kuin arvioitiin.

Toteutunut vuosikate ylitti talousarvion 237,5 milj. eurolla. Toteutunut vuosikate kattaa poistoista 98 prosenttia.

Tilikauden tulos muodostui edellä mainituista syistä 160,4 milj. euroa talousarviota suuremmaksi.

Rahastojen muutoksiin sisältyvät 11,1 milj. euron tuloutus Kamppi-Töölönlahti alueen investointirahastosta, 3,8 milj. euron tuloutus lähiörahastosta ja 152 500 euron siirto asuntotuotantorahastoon.

Talousarvion mukaisen tuloslaskelman erien toteutumista on tarkemmin käsitelty kohdassa 2.1, käyttötalousosan toteutuminen ja kohdassa 2.2.3, tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen.

TALOUSARVION MUKAINEN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Toteutunut 2010	Talousarvio 2011	Toteutunut 2011	Poikkeama 2011	TA-muutos 2011
TOIMINTATULOT					
Myyntitulot	258 521	227 852	254 560	26 708	0
Maksutulot	176 084	165 206	190 044	24 838	0
Tuet ja avustukset	90 818	89 397	100 533	11 136	0
Vuokratulot	575 402	568 333	597 881	29 548	1 768
Muut toimintatulot	42 086	30 986	33 655	2 669	122
	1 142 911	1 081 774	1 176 673	94 899	1 890
Valmistus omaan käyttöön	142 329	110 224	149 743	39 519	0
	1 285 240	1 191 998	1 326 416	134 418	1 890
TOIMINTAMENOT					
Palkat	-1 156 075	-1 144 993	-1 167 781	-22 788	-23 546
Henkilösivumeno	-407 950	-409 511	-392 626	16 885	-11 837
Palvelujen ostot	-1 621 461	-1 622 489	-1 702 259	-79 770	-36 877
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-156 628	-151 173	-162 633	-11 460	-2 770
Avustukset	-323 368	-317 120	-332 955	-15 835	-13 381
Vuokrat	-433 402	-444 228	-448 215	-3 987	-3 571
Muut menot	-13 708	-66 844	-12 983	53 861	15 146
	-4 112 592	-4 156 358	-4 219 452	-63 094	-76 836
TOIMINTAKATE	-2 827 352	-2 964 360	-2 893 036	71 324	-74 946
Verot ja valtionosuudet					
Verotulot	2 506 468	2 617 576	2 739 985	122 409	0
Valtionosuudet	250 053	251 668	259 795	8 127	0
	2 756 521	2 869 244	2 999 780	130 536	0
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	72 716	74 117	83 664	9 547	0
Muut rahoitustulot	79 762	78 473	82 588	4 115	0
Korkomenot	-13 540	-43 635	-23 340	20 295	0
Muut rahoitusmenot	-881	-1 800	-135	1 665	0
	138 057	107 155	142 777	35 622	0
VUOSIKATE	67 226	12 039	249 521	237 482	-74 946
Poistot ja satunnaiset erät					
Poistot	-231 550	-233 678	-253 703	-20 025	0
Satunnaiset tulot	598 290	99 535	42 491	-57 044	0
Satunnaiset menot	0	0	-38	-38	0
	366 740	-134 143	-211 250	-77 107	0
TILIKAUDEN TULOS	433 966	-122 104	38 271	160 375	-74 946
Poistoeron muutos	841	0	841	841	0
Varausten vähennys	29 697	0	0	0	0
Rahastojen lisäys	-18 075	0	-153	-153	0
Rahastojen vähennys	25 619	19 420	14 874	-4 546	0
	38 082	19 420	15 562	-3 858	0
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	472 048	-102 684	53 833	156 517	-74 946

2.2.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty tuloslaskelma^{*)}

Seuraavassa taulukossa on talousarvion mukaiseen tuloslaskelmaan lisätty liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksikköinä käsitellyt rahastot sekä eliminoitu kaupungin sisäiset erät. Laskelma vastaa ulkoisen kirjanpidon tuloslaskelmaa, mutta sisältää vertailun talousarviossa esitettyyn yhdistettyyn tuloslaskelmaan.

Liikelaitokset ja rahastot parantavat vuosikatetta 324,8 milj. euroa, tilikauden tulosta 216,7 milj. euroa ja ylijäämää 226,4 milj. euroa. Koko kaupungin vuosikate kattaa poistot.

1 000 euroa	Toteutunut 2010	Talousarvio 2011	Toteutunut 2011	Poikkeama 2011	TA-muutos 2011
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 017 925	1 015 463	1 056 982	41 519	0
Maksutulot	174 842	162 553	186 313	23 760	0
Tuet ja avustukset	90 413	88 720	99 737	11 017	0
Vuokratulot	281 263	279 088	295 208	16 120	1 768
Muut tulot	64 403	44 902	54 836	9 934	122
	1 628 846	1 590 726	1 693 076	102 350	1 890
Valmistus omaan käyttöön	151 835	118 367	159 182	40 815	0
	1 780 681	1 709 093	1 852 258	143 165	1 890
Toimintamenot					
Palkat	-1 330 932	-1 325 041	-1 352 790	-27 749	-23 546
Muut henkilöstömenot	-459 792	-465 804	-447 424	18 380	-11 837
Palvelujen ostot	-1 452 412	-1 447 326	-1 508 698	-61 372	-36 877
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-459 836	-502 379	-508 414	-6 035	-2 770
Avustukset	-323 733	-315 577	-333 030	-17 453	-13 381
Vuokrat	-152 366	-157 633	-162 398	-4 765	-3 571
Muut menot	-35 163	-83 780	-33 712	50 068	15 146
Toimintamenot yhteensä	-4 214 234	-4 297 540	-4 346 466	-48 926	-76 836
TOIMINTAKATE	-2 433 553	-2 588 447	-2 494 208	94 239	-74 946
Verot ja valtionosuudet					
Verotulot	2 506 468	2 617 576	2 739 985	122 409	0
Valtionosuudet	250 053	251 668	259 795	8 127	0
	2 756 521	2 869 244	2 999 780	130 536	0
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	63 770	53 927	75 131	21 204	0
Muut rahoitustulot	18 549	13 809	20 758	6 949	0
Korkomenot	-16 158	-44 764	-26 823	17 941	0
Muut rahoitusmenot	-1 098	-13 129	-315	12 814	0
	65 063	9 843	68 751	58 908	0
VUOSIKATE	388 031	290 640	574 323	283 683	-74 946
Poistot ja satunnaiset erät					
Poistot	-338 728	-345 753	-361 812	-16 059	0
Satunnaiset erät	596 050	99 535	42 454	-57 081	0
	257 322	-246 218	-319 358	-73 140	0
TILIKAUDEN TULOS	645 353	44 422	254 965	210 543	-74 946
Poistoeron muutos	16 779	16 215	16 791	576	0
Varausten muutos	24 281	-1 828	-6 989	-5 161	0
Rahastojen muutos	8 229	19 420	15 469	-3 951	0
	49 289	33 807	25 271	-8 536	0
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	694 642	78 229	280 236	202 007	-74 946

*) Sisältää itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot.

2.2.3 Tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen

7 TULOSLASKELMAOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 041 254	0	3 041 254	3 181 746	140 492	0
Menot	-51 642	0	-51 642	-29 557	22 085	0
Netto	2 989 612	0	2 989 612	3 152 189	162 577	0

7 01 TOIMINNAN RAHOITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 869 244	0	2 869 244	2 999 780	130 536	0
Menot	0	0	0	0	0	0
Netto	2 869 244	0	2 869 244	2 999 780	130 536	0

7 01 01 VEROTULOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kunnallisvero	2 162 776	0	2 162 776	2 218 061	55 285	0
Yhteisövero	260 000	0	260 000	334 903	74 903	0
Kiinteistövero	194 000	0	194 000	186 509	-7 491	0
Koiravero	800	0	800	511	-289	0
Tulot	2 617 576	0	2 617 576	2 739 985	122 409	0
Netto	2 617 576	0	2 617 576	2 739 985	122 409	0

Vuoden 2011 kunnallisveroprosentti oli 18,5. Prosenttia nostettiin yhdellä prosenttiyksiköllä vuodeksi 2011 kaupungin rahoituksellisen vajeen kattamiseksi. Kunnallisveroa kertyi 2 218,1 milj. euroa. Talousarvio ylittyi 55,3 milj. euroa. Kasvu edellisestä vuodesta oli 7,5 prosenttia ja tästä kasvusta noin ¾ osaa oli kunnallisveroprosentin noston vaikutusta.

Yhteisöveroa kertyi 334,9 milj. euroa. eli 74,9 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Yhteisöveron tuotto kasvoi edellisestä vuodesta 30,3 prosenttia.

Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,8, vakituisten asuinrakennusten 0,3 ja rakentamiskelpoisten mutta rakentamattomien tonttien osalta 1,8. Kiinteistöveroa kertyi 186,5 milj. euroa. Tämä alitti talousarvion 7,5 milj. eurolla. Kasvu edelliseen vuoteen oli 1 prosenttia.

Koiraveroa perittiin 50 euroa koiralta. Koiraveroa kertyi 0,5 milj. euroa eli 0,3 milj. euroa arvioitua vähemmän.

7 01 03 VALTIONOSUUDET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	251 668	0	251 668	259 795	8 127	0
Netto	251 668	0	251 668	259 795	8 127	0

Valtionosuusjärjestelmän mukainen kirjanpitoon kirjattava ns. yhden putken valtionosuus eli peruspalvelujen valtionosuus oli verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (-302,7 milj. euroa) sisältäen 292,6 milj. euroa. Edellä mainittuun summaan sisältyy elatustuen takaisinperintään liittyvä tilitys (-0,5 milj. euroa), jota ei kirjanpidollisesti kirjata valtionosuustuloiksi. Tämä huomioiden peruspalvelujen valtionosuus oli 292,1 milj. euroa. Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet olivat -32,3 milj. euroa. Yhteensä vuotta 2011 koskevat valtionosuudet olivat siis 259,8 milj. euroa. Valtionosuuksia kertyi 8,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

7 02 RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	152 590	0	152 590	166 252	13 662	0
Menot	-51 642	0	-51 642	-29 405	22 237	0
Netto	100 948	0	100 948	136 847	35 899	0

Korkotaso pysyi ennakoitua matalampana Euroopan keskuspankin poikkeuksellisten tukitoimien johdosta, minkä vuoksi kaupungin lainojen korkokustannukset toteutuivat talousarviota pienempinä.

7 02 01 KOROT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot	10 600	0	10 600	8 261	-2 339	0
Muiden antolainojen korot	2 200	0	2 200	2 246	46	0
Rakennusaikaisen luoton korot	240	0	240	962	722	0
Muut korot	5 000	0	5 000	16 224	11 224	0
Helsingin Energian lainojen korot	19 039	0	19 039	19 039	0	0
HKL:n lainojen korot	641	0	641	520	-121	0
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymänlainojen korot	36 397	0	36 397	36 397	0	0
Tulot yhteensä	74 117	0	74 117	83 651	9 534	0
Menot						
Ottolainojen korot	-35 635	0	-35 635	-19 805	15 830	0
Tilapäisluoton korot	-8 000	0	-8 000	-3 535	4 465	0
Menot yhteensä	-43 635	0	-43 635	-23 340	20 295	0
Netto	30 482	0	30 482	60 310	29 828	0

7 02 02 MUU RAHOITUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Muut rahoitustulot	300	0	300	2 479	2 179	0
Osingot	200	0	200	2 371	2 171	0
Tulot yhteensä	500	0	500	4 850	4 350	0
Menot						
Muut rahoitusmenot	-1 800	0	-1 800	-134	1 666	0
Menot yhteensä	-1 800	0	-1 800	-134	1 666	0
Netto	-1 300	0	-1 300	4 716	6 016	0

7 02 03 TUET ERÄILLE HALLINTOKUNNILLE, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot						
Hankintakeskukselle maksettava tuki	-1 657	0	-1 657	-1 657	0	0
Palmialle maksettava tuki	-50	0	-50	-50	0	0
Menot yhteensä	-1 707	0	-1 707	-1 707	0	0
Netto	-1 707	0	-1 707	-1 707	0	0

Kaupungin tuet eräille hallintokunnille toteutuivat talousarvion mukaisina.

7 02 04 PERUSPÄÄOMIEN TUOTOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Helsingin Energian peruspääoman tuotto	47 400	0	47 400	47 400	0	0
Helsingin Sataman peruspääoman tuotto	6 317	0	6 317	6 317	0	0
HKL:n peruspääoman tuotto	19 771	0	19 771	19 550	-221	0
HUS-peruspääoman tuotto	4 249	0	4 249	4 249	0	0
Palmian peruspääoman tuotto	168	0	168	168	0	0
Oiva akatemian peruspääoman tuotto	12	0	12	12	0	0
Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto	56	0	56	56	0	0
Tulot yhteensä	77 973	0	77 973	77 752	-221	0
Netto	77 973	0	77 973	77 752	-221	0

7 02 05 TUET HELSINGIN VÄYLÄ OY:N RAHOITUSKULUIHIN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 500	0	-4 500	-4 223	277	0
Netto	-4 500	0	-4 500	-4 223	277	0

7 03 RAHASTOINTI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	19 420	0	19 420	14 874	-4 546	0
Menot	0	0	0	-153	-153	0
Netto	19 420	0	19 420	14 721	-4 699	0

7 03 06 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI RAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	9 420	0	9 420	11 095	1 675	0
Netto	9 420	0	9 420	11 095	1 675	0

Rahastosta tuloutettiin Kamppi-Töölönlahti- alueen investointeja vastaava rahamäärä 11,1 milj. euroa, joka oli 1,7 milj. euroa talousarviota enemmän. Toimintavuonna Kamppi Töölönlahti-alueen kiinteistöjä ei myyty, jolloin rahastoon ei tehty siirtoja.

7 03 07 ASUNTOTUOTANTORAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	0	0	0	-153	-153	0
Netto	0	0	0	-153	-153	0

Asuntotuotantorahastoon siirrettiin asuntotuotantotoimiston tuloksesta 0,2 milj. euroa.

7 03 09 LÄHIÖRAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	10 000	0	10 000	3 778	-6 222	0
Netto	10 000	0	10 000	3 778	-6 222	0

Talousarviossa varauduttiin lähiörahaston hankkeisiin 10 milj. eurolla. Lisäksi myönnettiin keskeneräisiin hankkeisiin ylitysoikeutena 4,3 milj. euroa. Hankkeita toteutettiin toimintavuonna 3,8 milj. eurolla. Määrärahalla toteutettiin muun muassa kalustohankintoja nuorisotaloihin, vanhusten keskuksiin ja asukastiloihin. Myös leikki- ja skeitti-paikkoja rakennettiin.

7 05 01 POISTOEROT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	841	841	0
Netto	0	0	0	841	841	0

Poistoeroa purettiin 0,8 milj. euroa. Poistoero on syntynyt Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta.

2.3 Investointiosan toteutuminen

8 INVESTOINTIOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	99 535	0	99 535	58 660	-40 875	0
Menot	-452 979	-10 178	-463 157	-496 348	-33 191	-114 265
Netto	-353 444	-10 178	-363 622	-437 688	-74 066	-114 265

Investointitulot eli pysyvien vastaavien myyntitulot olivat 58,7 milj. euroa. Tulot muodostuivat 34,6 milj. euron kiinteän omaisuuden mynnistä ja 17,3 milj. euron muista pääomatuloista sekä 6,8 milj. euron avustuksista ja valtionosuuksista.

Investointimenoihin ilman liikelaitoksia käytettiin 496,3 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 33,2 milj. eurolla. Eri investointitarkoituksiin myönnettiin yhteensä 114,3 milj. euron ylitysoikeus, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjä ylitysoikeuksia oli 61,4 milj. euroa. Ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oli yhteensä 577,4 milj. euroa.

Talousarvion lukutasoilla suurimmat investoinnit tehtiin talonrakennuksessa 194,3 milj. euroa, kiinteässä omaisuudessa 112,4 milj. euroa sekä kadut, liikenneväylät ja radat - luvussa 87,0 milj. euroa.

8 01 KIINTEÄ OMAISUUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	97 000	0	97 000	34 610	-62 390	0
Menot	-74 810	-7 943	-82 753	-112 392	-29 639	-56 153
Netto	22 190	-7 943	14 247	-77 781	-92 028	-56 153

Talousarvion 97,0 milj. euron kokonaismyyntitavoitteesta toteutui 34,6 milj. euroa. Menoihin puolestaan varauduttiin 74,8 milj. eurolla ja talousarviossa tehtyjen siirtojen jälkeen 82,8 milj. eurolla, joka ylittyi 29,6 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden menoihin myönnettiin ylitysoikeuksina yhteensä 56,2 milj. euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 17,7 milj. euroa.

8 01 52 KIINTEÄN OMAISUUDEN MYNTI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	85 000	0	85 000	34 610	-50 390	0

Kiinteän omaisuuden myyntitavoite talousarviossa oli 85 milj. euroa. Maanmyyntituloja kertyi 34,6 milj. euroa. Tuloista 10,7 milj. euroa tuli vaihdoissa luovutetuista alueista. Merkittävimmät myyntikohteet olivat Arabianrannan ja Lauttasaa- ren asuinkerrostalotontit sekä Jätkäsaaren toimistotontti. Maanmyyntituloja ei saavutettu, koska yleinen taloustilanne ja rahamarkkinoiden epävakaus vähensivät ostohalukkuutta eikä uusien projektialueiden tonttien valmius ole vielä mahdollistanut tarpeeksi kauppvoja.

8 01 54 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI -ALUEEN TONTTIEN MYNTI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	12 000	0	12 000	0	-12 000	0

Kamppi-Töölönlahti alueen talousarvion 12 milj. euron myyntitavoite ei toteutunut, koska vireillä olevassa myynnissä ostajan tarjoukseen sisältyviä rakentamista koskevia ehtoja ei saatu vielä ratkaistua.

8 01 01 KIIINTEISTÖJEN OSTOT JA LUNASTUKSET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-10 000	-7 943	-17 943	-43 420	-25 477	-25 477

Maa- ja vesialueiden rakennusten ostoihin käytettiin 43,4 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa varatun määrärahan 33,4 milj. eurolla. Talousarvion jälkeen myönnettiin ylitysoikeutena 18,6 milj. euroa Seniorisäätiön rakennuksien ostoon. Kaupunki maksoi hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti Sipoon kunnalle pääasiassa maa-alueiden ja rakennusten hankintaan kohdistuvan yhteensä 7,9 milj. euron korvauksen, joka ei ollut tiedossa talousarviota laadittaessa. Toimintavuoden aikana tehtiin vastaavan suuruinen talousarviomuutos siirtämällä talousarviokohdalta 1 39 15, Yleishallinnon muut menot ja tulot, kaupunginjohtajan käytettäväksi määrärahat kohtaan Kiinteistöjen ostot ja lunastukset määrärahojen käyttötarkoitusta näiltä osin muuttaen. Lisäksi myönnettiin maanhankintoihin sekä lunastettavan hallikiinteistön rahoittamiseen 6,5 milj. euron ylitysoikeus. Vuoden lopulla toteutui aiemmin sovittu aluejärjestely Ilmalanrinteen alueella, johon ei kokonaisuudessaan varauduttu talousarviossa. Järjestelyssä kaupungin saamien määräalojen arvo oli 9,2 milj. euroa. Talousarvion ylittävälle 0,4 milj. euron osuudelle myönnettiin ylitysoikeus.

8 01 02 ESIRAKENTAMINEN, TÄYTTÖTYÖT JA ALUEIDEN KÄYTTÖÖNOTON EDELLYTTÄMÄT TOIMENPITEET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Arabianrannan esirakentaminen	0	0	0	-462	-462	-500
Töölönlahden esirakentaminen	-1 540	-1 512	-3 052	-2 987	65	-179
Muu esirakentaminen	-10 000	403	-9 597	-8 855	742	-1 566
Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet	-10 000	1 909	-8 091	-5 074	3 017	-4 209
Länsisataman esirakentaminen	-17 050	0	-17 050	-18 215	-1 165	-6 051
Viikimäen maaperän kunnostus	0	-800	-800	-905	-105	-280
Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus	-21 220	0	-21 220	-15 795	5 425	-3 991
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen	-1 000	0	-1 000	-112	888	0
Menot yhteensä	-60 810	0	-60 810	-52 405	8 405	-16 776

Talousarviokohdan määrärahoja käytettiin 52,4 milj. euroa. Eniten esirakennettiin Länsisatamassa 18,2 milj. eurola ja Kalasatamassa 15,8 milj. eurolla sekä Töölönlahden alueella 3,0 milj. eurolla. Muuhun esirakentamiseen, johon sisältyvät kohteet eivät ole nimetyillä projektialueilla, käytettiin 8,9 milj. euroa ja vastaavien alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin kuten maaperän kunnostuksiin ja johtosiirtoihin käytettiin 5,1 milj. euroa. Ylitysoikeutena myönnettiin edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 16,8 milj. euroa esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin keskeneräisiin hankkeisiin muun muassa Länsisataman ja Kalasataman alueille sekä useille pienemmille kohteille.

8 01 03 KIIINTEISTÖJEN HANKINTA, RAKENTAMISKELPOISEKSI SAATTAMINEN SEKÄ KAAVOITUSKORVAUKSET, KLK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Pienenhköjen kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset	-1 500	0	-1 500	-15 071	-13 570	-13 900
Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen	-1 500	0	-1 500	-1 496	3	0
Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Klk:n käytettäväksi	-1 000	0	-1 000	0	1 000	0
Menot yhteensä	-4 000	0	-4 000	-16 567	-12 567	-13 900

Pienenhköjen kiinteistöjen ostoihin ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen käytettiin 16,6 milj. euroa, joka ylittää talousarvion 12,6 milj. eurolla. Maanhankinnan toteuttamiseen myönnettiin Sipoon kahden ostopäätöksen siirtyessä vuodelle 2011 yhteensä 0,9 milj. euroa edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella ja 13 milj. euroa tarkentuneen maanhankintasuunnitelman vuoksi. Kiinteistölautakunnan käyttöön osoitettua määrärahaa käytettiin aikaisempia vuosia selvästi enemmän, koska vuoden alusta voimaan tulleen uuden johtosäännön mukaan lautakunnan päätösvaltaan kuuluvat maanostot ja vaihdot, joiden arvo ei ylitä 2 milj. euroa. Merkittävimmät maanhankinnat tehtiin Viikinkaudesta, Koivusaaresta ja Östersundomista. Kaikkiaan vuoden aikana saatiin päätökseen noin 63 hehtaarin hankinta Östersundomin alueelta.

8 02 TALONRAKENNUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-177 750	0	-177 750	-194 305	-16 555	-21 020
Netto	-177 750	0	-177 750	-194 305	-16 555	-21 020

Talonrakennuksen määrärahan käyttö oli kokonaisuudessaan 194,3 milj. euroa ylittäen talousarvion 16,6 milj. eurolla. Ylitys aiheutui kasvaneesta korjausrakentamisen määrästä.

8 02 01 TILAKESKUKSEN UUDIS- JA LISÄRAKENNUSHANKKEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Opetustoimen uudisrakennushankkeet	-3 960	-740	-4 700	-4 618	82	0
Sosiaalitoimen uudisrakennushankkeet	-9 660	1 260	-8 400	-9 840	-1 440	-1 500
Terveystoimen uudisrakennushankkeet	-26 000	5 000	-21 000	-20 980	20	0
Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet	-8 300	520	-7 780	-10 014	-2 234	-2 270
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu	-1 800	960	-840	-802	38	0
Menot yhteensä	-49 720	7 000	-42 720	-46 254	-3 534	-3 770

Talousarviossa varauduttiin uudis- ja lisärakennushankkeisiin 49,7 milj. eurolla, josta siirrettiin 7 milj. euroa tilakeskuksen korjaushankkeisiin. Talousarvio ylittyi siten 3,5 milj. eurolla. Sosiaalitoimen ja muihin tilakeskuksen uudisrakennushankkeisiin keskeneräisiin hankkeisiin, joita olivat lasten päiväkotit Koralli ja Finlandia-talon näyttelytila, myönnettiin ylitysoikeutena 3,8 milj. euroa edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Toimintavuoden

aikana aloitettiin uusien koulurakennusten ja päiväkotien suunnitteleminen muun muassa Viiknäkseen, Jätkäsaareen ja Kalasatamaan. Merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat uudisrakennushankkeet olivat Itäinen yhteispäivystysairaala, Myllypuron terveysasema, korttelitalo Kanava ja Finlandia-talon huoltoyhteydet. Valmistuneita kohteita olivat Lehtisaaren päiväkotit ja koulu, päiväkotit Koralli, päiväkotit Poutapilvi ja Finlandia-talon uusi näyttelytila.

8 02 02 TILAKESKUKSEN KORJAUSHANKKEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Opetustoimen korjaushankkeet	-49 610	-12 990	-62 600	-62 530	70	0
Sosiaalitoimen korjaushankkeet	-16 980	-1 800	-18 780	-26 696	-7 916	-8 250
Terveystoimen korjaushankkeet	-1 400	-5 400	-6 800	-6 488	312	0
Muut tilakeskuksen korjaushankkeet	-43 530	13 390	-30 140	-34 006	-3 866	-3 960
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu	-1 800	-200	-2 000	-1 844	156	0
Menot yhteensä	-113 320	-7 000	-120 320	-131 564	-11 244	-12 210

Talousarviossa varattiin korjausrakentamiseen tilakeskuksen uudisrakennushankkeilta siirrettyjen 7 milj. euron jälkeen 120,3 milj. euroa. Korjaushankkeiden käyttö ylitti talousarvion 11,2 milj. eurolla. Ylitys aiheutui opetus-, sosiaali- ja terveystoimen arvioitua suuremmista korjaushankkeista. Ylitysoikeutena myönnettiin sosiaalitoimen ja muille tilakeskuksen keskeneräisille korjaushankkeille 6,2 milj. euroa edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Lisäksi talousarviokohta oikeutettiin ylittämään 6 milj. eurolla, koska ennakoimattomia ja yllättäviä turvallisuuteen ja terveellisyteen vaikuttaneita korjaustarpeita ja -kohteita toteutui toimintavuonna enemmän.

Merkittävimpiä korjauskohteita olivat koulurakennukset, joita tuli useita samanaikaisesti peruskorjausikään. Toimintavuoden peruskorjausprojektit saatiin valmiiksi Haagan koulutusyksikössä, Sibelius-lukiassa, Talvipuutarhassa, päiväkotit Linnunlaulussa, päiväkotit Pilttenissä sekä päiväkotit Saanassa. Merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevia peruskorjaushankkeita olivat Käpylän peruskoulu, Myllypuron ala-asteen koulu, Herttoniemen ala-asteen koulu, Vartiokylän ylä-asteen koulu ja Kannelmäen peruskoulu sekä lasten päiväkodit Sakara ja Rööperi.

8 02 04 KAUPUNGINTALON KORTTELIN KEHITTÄMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-10 010	0	-10 010	-10 977	-967	-1 000

Kaupungintalokortteleiden kehittämiseen liittyviä korjaus- ja muutostöitä tehtiin 11 milj. eurolla, joka ylitti talousarvion 1 milj. eurolla. Kaupungintalokorttelien kehittämiseen myönnettiin keskeneräisiin hankkeisiin 1 milj. euron ylitysoikeus edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Toimintavuoden aikana valmistui Sunniskiseleffin talon korjaus. Elefanttikorttelissa sijaitsevan Goviniuksen talon korjaus- ja muutostyöt käynnistyivät.

8 02 05 PELASTUSTOIMEN RAKENNUKSET, PELASTUSLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Pelastusasemien peruskorjaus	-4 400	0	-4 400	-5 010	-610	-3 540
Jätkäsaaren pelastusasema (ja infokeskus)	0	0	0	-500	-500	-500
Muut pelastustoimen hankkeet	-300	0	-300	0	300	0
Menot yhteensä	-4 700	0	-4 700	-5 510	-810	-4 040

Määrärahaa käytettiin 5,5 milj. euroa, joka ylittää talousarvion 0,8 milj. eurolla.

Jätkäsaaren pelastusaseman uudisrakentaminen viivästyi ja siten peruskorjaushankkeista Erottajan pääsi alkamaan pääosiltaan toimintavuonna. Näiden seurauksena Jätkäsaaren pelastusasemaan ja pelastusasemien peruskorjauksiin myönnettiin 4 milj. euron ylitysoikeus viivästymisen perusteella edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Toimintavuoden aikana Jätkäsaaren pelastusasema otettiin käyttöön.

8 03 KADUT, LIIKENNEVÄYLÄT JA RADAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-93 030	0	-93 030	-86 991	6 039	-12 010
Netto	-93 030	0	-93 030	-86 991	6 039	-12 010

Katujen ja liikenneväylien rakentamiseen käytettiin 87 milj. euroa. Ylitysoikeuksia myönnettiin yhteensä 12 milj., josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 11,5 milj. euroa eli käytettävissä oli yhteensä 105 milj. Toimintavuonna määrärahoja jäi käyttämättä kevyen liikenteen väylissä ja silloissa (Nordenskiöldinkatu ja Auran silta Taka-Töölössä), kaupungin ja liikenneviraston yhteishankkeissa (Kehä I, Hämeenlinnanväylä) ja kaikissa alueprojekteissa (Kamppi-Töölönlahti, Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta, Pasila) hankkeiden etupai-
notteisen budjetoinnin vuoksi.

8 03 08 UUDISRAKENTAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Eteläinen suurpiiri	-2 900	0	-2 900	-3 074	-174	-1 100
Läntinen suurpiiri	-1 710	-751	-2 461	-2 461	0	0
Keskinen suurpiiri	-2 940	407	-2 533	-2 533	0	0
Pohjoinen suurpiiri	-1 940	342	-1 598	-1 598	0	0
Koillinen suurpiiri	-6 990	270	-6 720	-8 745	-2 025	-2 160
Kaakkoinen suurpiiri	-1 540	344	-1 196	-1 180	16	0
Itäinen suurpiiri	-6 930	-680	-7 610	-8 034	-424	-1 200
Östersundomin suurpiiri	-250	68	-182	-80	102	0
Ranta-alueiden kunnostus	-1 550	0	-1 550	-1 075	475	0
Menot yhteensä	-26 750	0	-26 750	-28 779	-2 029	-4 460

Määrärahoja käytettiin 28,8 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 2 milj. eurolla. Ylitysoikeutena myönnettiin eteläiseen, koilliseen ja itäiseen suurpiiriin 4,5 milj. euroa keskeneräisiin katu- ja raittitoihin edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Toimintavuonna rakentaminen oli erityisen vilkasta Salmisaareissa, Etelä-Hermannissa, Arabianrannassa ja Viikki-Latokartanossa. Pienempiä kohteita olivat Alppikylä, Ormuspelto, Suutarilan alueet, Kotinummentien pohjoinen asuntoalue, Aurinkomäen alue, Myllypuron puukaupunkikylän alue, Linnanpellon alue ja Lallukantien alue. Rantarakentamisen pääkohteina olivat Salmisaarenranta, Laajasalon pohjoisosan tulvarakenteet ja Marjaniemen tulvapenger.

8 03 09 PERUSPARANTAMINEN JA LIIKENNEJÄRJESTELYT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Katujen peruskorjaukset	-5 880	895	-4 985	-4 587	398	0
Siltojen peruskorjaukset	-5 400	-2 491	-7 891	-7 891	0	0
Päällysteiden uusiminen	-5 500	214	-5 286	-5 286	0	0
Liikennejärjestelyt	-2 500	117	-2 383	-2 318	65	-550
Kevyen liikenteen väylät	-3 870	739	-3 131	-2 731	400	0
Itäväylä	-1 500	527	-973	-973	0	0
Kevyen liikenteen sillat	-2 200	0	-2 200	-998	1202	0
Menot yhteensä	-26 850	0	-26 850	-24 784	2 066	-550

Määrärahaa käytettiin 24,8 milj. euroa. Liikennejärjestelyihin myönnetyn 0,6 milj. euron ylitysoikeuden jälkeen käytettävissä oleva määräraha oli 27,4 milj. euroa.

Katujen ja siltojen peruskorjaukset toteutettiin suunnitellun laajuksena. Katujen peruskorjauskohteista suurimpia olivat kaupungintalokorttelien ympäristö ja Ruoholahdenkatu. Siltojen peruskorjauskohteina olivat Kulosaarensillan palovaurion korjaus, Hämeentiensilta Vallilassa, Itä-Pasilan kevyen liikenteen sillat ja Marjaniementiensilta Itäkeskuksessa. Päällysteiden uusiminen toteutui täysimääräisesti päällystysohjelman mukaisesti.

Suurimmat yksittäiset liikennejärjestelyhankkeet olivat automaattipollarit Kluuvikadulle sekä Suutarilantien liikennejärjestelyt välillä Tapulikaupungintie – Kehä III. Hidaste- ja muut pienet liikennejärjestelyt toteutuivat suunnitellusti.

Jalankulun ja pyöräilyn järjestelyistä huomattavimmat olivat Mannerheimintien pyörätie välillä Pohjoisesplanadi - Kaivokatu ja Sahaajankadun pyörätie. Lisäksi kunnostettiin pääraittiverkostoa kaupungin eri osissa. Kevyen liikenteen siltahankkeissa käynnistettiin Auran sillan (Nordenskiöldinkatu) rakentaminen.

8 03 10 YHTEISHANKKEET LIIKENNEVIRASTON KANSSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Hakamäentie	0	0	0	-48	-48	-100
Lahdenväylä	0	0	0	-192	-192	-200
Hämeenlinnanväylä	-1 500	-8	-1 508	-8	1500	0
Kehä I / Kivikontie	-1 000	393	-607	-607	0	0
Itäväylän itäosa	-150	-490	-640	-640	0	0
Länsiväylä	-1 100	106	-994	-994	0	0
Menot yhteensä	-3 750	0	-3 750	-2 489	1 261	-300

Yhteishankkeisiin varauduttiin talousarviossa 3,8 milj. eurolla, jonka lisäksi Hakamäentien ja Lahdenväylän hankkeisiin myönnettiin ylitysoikeutena yhteensä 0,3 milj. euroa edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Toteumavuonna rahaa käytettiin 2,5 milj. euroa. Hankkeet etenivät Kivikon eritasoliittymän suunnitellulla Kehä I:llä. Länsiväylän Salmisaaren ramppi saatiin valmiiksi. Sen sijaan Hämeenlinnanväylällä rakentaminen ei edennyt liikenneviraston rahoituksen puuttuessa.

8 03 12 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI-ALUE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut	-5 380	0	-5 380	-5 128	252	-700
Menot	-5 380	0	-5 380	-5 128	252	-700

Määrärahaa käytettiin 5,1 milj. euroa. Käytettävissä oli Kamppi-Töölönlahti -alueen katuihin kevyen liikenteenväylä Baanan siirtyneen toteutuksen vuoksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn 0,7 milj. euron ylitysoikeuden jälkeen yhteensä 6,1 milj. euroa. Katurakentamisen pääpaino oli Töölönlahden alueella Kansalaistorin rakentamisessa ja radan varren tonttien viereisten katujen suunnittelussa. Satamaradan paikalle ratakuiiluun sijoittuvan Baanan rakentaminen eteni.

8 03 13 MUUT KADUNPIDON INVESTOINNIT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Täytemaan vastaanottoaikat	-500	-24	-524	-524	0	0
Lumen vastaanottoaikat ja hiekkasiilot	-250	31	-219	-196	23	0
Yleiset käymälät	-150	-7	-157	-157	0	0
Menot yhteensä	-900	0	-900	-876	24	0

Määräraha käytettiin lähes kokonaisuudessaan. Suurin menoerä oli Vantaan Pitkäsuon täytemaan vastaanottoaikojen toteutuksen ja viimeistelyn kustannukset.

8 03 15 JÄTKÄSAARI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Crusellin silta (Länsisatamankadun silta)	-1 970	0	-1 970	-1 970	0	0
Mechelininkadun eteläpää (Länsilinkki)	-1 750	0	-1 750	-1 057	693	0
Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet	-6 410	0	-6 410	-10 035	-3 625	-6 000
Menot yhteensä	-10 130	0	-10 130	-13 062	-2 932	-6 000

Talousarviossa varattu 10,1 milj. euroa ylitettiin 2,9 milj. eurolla. Jätkäsaaren katuihin myönnettiin suunnittelun viivästymisen vuoksi ylitysoikeutena edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 6 milj. euroa. Jätkäsaaren projektialueen katujen rakentaminen keskittyi Tyynenmerenkadun, Välimerenkadun ja Länsisatamankadun rakentamiseen sekä Saukonpaaden alueen katujen rakentamiseen.

8 03 16 KALASATAMA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kalasataman kadut ja rantarakenteet	-12 150	0	-12 150	-8 672	3 478	0
Menot	-12 150	0	-12 150	-8 672	3 478	0

Kalasataman katuja ja rantarakenteita toteutettiin 8,7 milj. eurolla, talousarviovarauksen ollessa 12,2 milj. euroa. Kalasataman projektialueen esirakentaminen ja kunnallistekniikan rakentaminen etenivät suunnitellulla tavalla. Katuja rakennettiin muun muassa Kyläsaaren pohjoisosassa, Sörnäistenniemen alueella sekä Kalasataman keskusten toteutussopimusalueella.

8 03 17 KRUUNUVUORENRANTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Itäväylä/Linnanrakentajantie	-500	-13	-513	-513	0	0
Kruunuvuorenrannan joukkoliikennesilta	-1 000	13	-987	-236	751	0
Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet	-1 000	0	-1 000	-377	623	0
Menot yhteensä	-2 500	0	-2 500	-1 126	1 374	0

Alueeseen liittyviin liikenneväyliin, katuihin ja rantarakenteisiin käytettiin 1,1 milj. euroa talousarvion 2,5 miljoonasta eurosta. Kruunuvuorenrannan projektialue on vielä kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa. Alueen osayleiskaavan ja asemakaavaehdotusten hallinnollinen käsittely on valituskierrosten vuoksi edelleen kesken. Kruunusiltojen (joukkoliikennesilta) kansainväliseen arkkitehtikilpailu on käynnistynyt.

8 03 18 PASILA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet	-1 210	0	-1 210	-283	927	0
Keski-Pasila, kadut ja rakenteet	-2 130	0	-2 130	-1 437	693	0
Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet	-400	0	-400	-154	246	0
Menot yhteensä	-3 740	0	-3 740	-1 873	1 867	0

Talousarviossa oli varattu alueen katuihin ja rakenteisiin 3,7 milj. euroa, josta käytettiin 1,9 milj. euroa. Pasilan projektialueen katurakentaminen on edennyt Konepajan alueella ja Ilmalassa. Keski-Pasila on vielä kaavoitusvaiheessa ja Pohjois-Pasilan työpaikka-alueella ollaan katusuunnitteluvaiheessa.

8 03 20 LIITYNTÄPYSÄKÖINTIPAIKAT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-880	0	-880	-201	679	0

Liityntäpysäköinnin määrärahaa käytettiin 0,2 milj. euroa talousarviossa osoitetuista 0,9 miljoonasta eurosta. Kulo-saaren metroaseman pysäköintialueen kunnostus ja Siilitien metroaseman yhden pysäköintialueen laajennus toteutettiin. Lisäksi käynnistettiin Siilitien metroaseman muiden pysäköintialueiden ja Puotilan metroaseman pysäköintialueiden suunnittelu.

8 05 VÄESTÖNSUOJAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	100	0	100	0	-100	0
Menot	-1 300	0	-1 300	-1 893	-593	-1 200
Netto	-1 200	0	-1 200	-1 893	-693	-1 200

8 05 53 VÄESTÖNSUOJAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	100	0	100	0	-100	0

8 05 08 VÄESTÖSUOJAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Perusparannukset	-1 300	0	-1 300	-1 893	-593	-1 200
Menot	-1 300	0	-1 300	-1 893	-593	-1 200

Talousarviossa väestönsuojoiin varattiin 1,3 milj. euroa, joka ylittyi 0,6 milj. eurolla. Ylitysoikeutena keskeneräisiä hankkeita varten myönnettiin 1,2 milj. euroa edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Määrärahoja käytettiin Torkkelinmäen ja Katri Valan väestönsuojien perusparannuksiin.

8 06 PUISTORAKENTAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-9 170	0	-9 170	-8 309	861	-650

Puisto- ja viheraluerakentamisen määrärahat talousarviossa olivat 9,2 milj. euroa. Lisäksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 0,7 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä vain Eiranrannan, Töölönlahden ja Jätkäsaaren puistojen osalta.

8 06 08 UUDET PUISTOT JA PUISTOJEN PERUSKORJAUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 110	0	-5 110	-4 903	207	0

Uudisrakentamiseen ja peruskorjauksiin käytettiin 4,9 milj. euroa talousarvion 5,1 miljoonasta eurosta. Puistojen merkittävimmät uudisrakennuskohteet olivat Agrokseenmäki, Eläinlääkäripuisto, Strömsinlahdenpuisto, Virvapuiston koiraitaus näkövammaisten käyttöön ja Rastilan kuusiaita. Huomattavimmat peruskorjaushankkeet olivat Katri Valan puisto, Kauppalanpuisto, Kustaa Adolfin puisto ja Tullisaarenpuisto.

Puistorakentamisen määrärahoilla toteutettiin myös leikkipaikkoja kuten Krapupuisto Östersundomissa. Lisäksi tehtiin pieniä puistojen saneeraus-, täydennysistutus- ja järjestelyitä. Siirtolapuutarha-alueilla tehtiin pieniä parannustöitä eri puolilla kaupunkia.

8 06 11 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI-ALUEEN PUISTOT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 010	0	-2 010	-1 521	489	0

Talousarviossa oli varauduttu alueen puistojen rakentamiseen 2 milj. eurolla, josta käytettiin 1,5 milj. euroa. Kampi-Töölönlahti alueella valmistui Musiikkitalon viereinen väliaikainen puisto.

8 06 13 EIRANRANTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-880	0	-880	-1 186	-306	-650

Talousarvion 0,9 milj. euron määräraha ylittyi 0,3 milj. eurolla. Eiranrannan puistosuunnittelun viivästymisen vuoksi rakentamiseen myönnettiin 0,7 milj. euron ylitysoikeus edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella. Alueella valmistui Meripuisto, Fredrik Stjernvallin puisto ja veneiden talvisäilytyspaikkana toimivat puistomaiset pysäköintialueet.

8 06 14 JÄTKÄSAAREN PUISTOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 110	0	-1 110	-700	410	0

Määrärahaa käytettiin 0,7 milj. euroa talousarvion 1,1 milj. eurosta. Jätkäsaassa valmistui Jätkäsaaren koirapuisto.

8 06 15 KALASATAMAN PUISTOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-60	0	-60	0	60	0

8 07 LIIKUNTARAKENTAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-14 050	0	-14 050	-14 199	-149	-1 760

Talousarviossa oli varauduttu liikuntarakentamiseen 14,1 milj. eurolla, joka ylittyi 0,1 milj. eurolla. Ylitysoikeuksia myönnettiin keskeneräisiin hankkeisiin edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella yhteensä 1,8 milj. euroa.

8 07 08 LIIKUNTAPAIKKOJEN SUUNNITTELU, RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Urheilulaitokset ja -kentät	-6 270	258	-6 012	-5 786	226	-940
Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt	-500	254	-246	-205	41	0
Ulkoilutiet ja kuntoradat	-200	0	-200	-198	2	0
Liikuntapaikkojen perusparannukset	-5 780	-56	-5 836	-6 268	-432	-730
Venesatamat	-200	-256	-456	-455	1	0
Suunnittelu	-300	-200	-500	-398	102	0
Menot yhteensä	-13 250	0	-13 250	-13 309	-59	-1 670

Talousarviossa varattiin 13,3 milj. euroa, joka ylitettiin vajaalla 0,1 milj. eurolla. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 1,7 milj. euroa pääosin meneillään olleisiin uudisrakentamiskohteisiin, joita olivat muun muassa Hietarannan kahvila-pukuhuonerakennus, Kontulan tekojäärata ja Vuosaaren kentät. Toimintavuoden aikana suurimmat investointikohteet olivat Hietarannan uuden kahvila- ja pukuhuonerakennuksen uudisrakennustyö, Pitäjänmäen urheilukentän peruskorjaustyö, Eläintarhan yleisurheilukentän perusparannustyön aloittaminen ja Kontulan liikuntapuiston tekojäähkentän ja kumirouhetekonurmikentän rakennustyön valmistuminen sekä huoltotilojen rakennustyön aloittaminen.

8 07 09 RASTILAN LEIRINTÄALUE

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-890	-90	-90

Määrärahaa käytettiin 0,9 milj. euroa, joka ylittää talousarvion 0,1 milj. eurolla. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 0,1 milj. euroa alueen rakennustöihin. Toimintavuoden aikana korjattiin huoltorakennuksia sekä kartano-kahvilarakennusta ja perhesauna valmistui.

8 08 08 KORKEASAAREN RAKENNUSTEN JA TARHOJEN SUUNNITTELU, RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUKSET, YTLK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 300	0	-2 300	-1 741	559	-194

Talousarviossa varauduttiin hankkeisiin 2,3 milj. eurolla. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin lisäksi ylitysoikeutena 0,2 milj. euroa käytettäväksi uuden visenttitarhan rakentamiseen ja huvilan peruskorjaukseen hallintokäyttöön. Kohteet valmistuivat toimintavuonna. Lisäksi käynnistettiin Palosaaren karanteenirakennuksen sekä Karhulinnan auditorion ja wc-tilojen peruskorjaukset. Rahaa käytettiin hankkeisiin kaikkiaan 1,7 milj. euroa.

8 09 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 435	0	2 435	1 610	-825	0
Menot	-50 009	-2 735	-52 744	-51 429	1 315	-8 880
Netto	-47 574	-2 735	-50 309	-49 819	490	-8 880

Talousarviossa oli talousarviomuutosten jälkeen käytettävissä 50,3 milj. euroa, josta käytettiin 49,8 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 8,2 milj. euroa ja muulla perusteella 0,7 milj. euroa.

8 09 02 TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Talous- ja suunnittelukeskus	-256	0	-256	-239	17	0
Keskitetty tietotekniikka	-6 210	0	-6 210	-7 679	-1 469	-4 000
Menot yhteensä	-6 466	0	-6 466	-7 918	-1 452	-4 000

Talousarviossa varattiin irtaimen omaisuuden perushankintoihin 6,5 milj. euroa. Määräraha ylittyi 1,5 milj. eurolla. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin keskitettyihin jatkuviin tietotekniikkahankkeisiin ylitysoikeuksia 4 milj. euroa.

Keskitetyn tietotekniikan määrärahasta maksettuja keskeisiä hankintoja olivat asian- ja dokumentinhallinta, Laskejärjestelmä, kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kokousjärjestelmä, avustusjärjestelmä sekä verkkopalvelujen ja sähköisen asioinnin alustan kehittäminen ja päivittäminen.

8 09 04 HALLINTOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-550	0	-550	-462	88	-50

Talousarvioon varatusta 0,6 milj. euron määrärahasta jäi käyttämättä 0,1 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeuksia huoneenvarauseräjäjärjestelmän uusimiseen 50 000 euroa.

8 09 06 PELASTUSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 435	0	2 435	1 610	-825	0
Paloautot	-435	80	-355	-183	172	0
Muut hankinnat	-1 114	-80	-1 194	-1 433	-239	-400
Öljyntorjuntakalusto	-2 525	0	-2 525	-1 971	554	-600
Menot yhteensä	-4 074	0	-4 074	-3 586	488	-1 000

Talousarviossa osoitetusta 4,1 milj. euron määrärahasta käytettiin 3,6 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 1 milj. euron ylitysoikeus muun muassa kalusto- ja öljyntorjuntakalustohankintojen viivästymisen vuoksi. Toimintavuonna hankittiin muun muassa kalustokuorma-auto ja miehistö-auto paloautoluokassa.

Helsingin öljyntorjuntavalmiutta parannettiin hankkimalla muun muassa yksi 12-metrinen työlautta, työveneitä sekä öljyvahingon torjunta-auto.

8 09 07 YMPÄRISTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-810	0	-810	-679	131	0

Talousarviossa varatusta 0,8 miljoonasta eurosta käytettiin 0,7 milj. euroa. Kaikkia suunniteltuja kalustehankintoja ei ehditty toteuttaa uudisrakennuksen valmistumisen viivästyttyä usealla kuukaudella. Muutto aiheutti myös tietotekniikkajärjestelmien kehittämisen viivästymistä.

8 09 11 HANKINTAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-250	0	-250	0	250	0

Sopimustenhallintajärjestelmän kehittämishanke siirtyi hallintokeskuksen vastuulle toteutettavaksi kaupunkiyhteisenä hankkeena, joten 0,3 milj. euron määräraha jäi kokonaisuudessaan käyttämättä.

8 09 12 RAKENNUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 100	0	-1 100	-779	321	-500

Irtaimen omaisuuden hankintaan käytettiin talousarvion 1,1 milj. eurosta 0,8 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,5 milj. euron ylitysoikeus. Määrärahoilla kehitettiin pysäköinninvalvonnan Pasi-tietojärjestelmää, joka otetaan käyttöön vuosien 2011–2012 vaihteessa sekä päivitettiin muita tietojärjestelmiä, hankittiin pysäköinninvalvonnan laitteistoja ja nopeusnäyttöjä sekä uusittiin vanhentuneita työasemia.

8 09 13 RAKENTAMISPALVELU (STARA)

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Työkoneiden ja autojen hankinta	-4 000	0	-4 000	-3 996	4	0
Muut hankinnat	-700	0	-700	-691	9	0
Menot yhteensä	-4 700	0	-4 700	-4 687	13	0

Talousarviossa varattu 4,7 milj. euroa käytettiin lähes kokonaisuudessaan.

Investointirahoilla ostettiin muun muassa kuorma- ja pakettiautoja, monitoimikoneita, hiekoittimia ja ruohonleikkureita.

8 09 14 OPETUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen	-6 223	0	-6 223	-6 014	209	0
Muut hankinnat	-5 632	0	-5 632	-5 330	302	-400
Menot yhteensä	-11 855	0	-11 855	-11 344	511	-400

Määrärahaa käytettiin 11,3 milj. euroa talousarvion varatusta 11,9 miljoonasta eurosta. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,4 milj. euron ylitysoikeus koulutilojen viivästyneisiin varustamisiin.

8 09 17 SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-161	0	-161	-42	119	0

Määrärahaa jäi käyttämättä 0,1 milj. euroa, koska pääkaupunkiseudun kaupunkien työväenopistojen yhteisen opistojärjestelmän hankinta viivästyi ja siirtyi seuraavaan vuoteen.

8 09 18 RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-58	0	-58	-39	19	0

Luokkien varustaminen videoprojektorein ja dokumenttikameroin valmistui sekä juhlasalin tekniikkana parannettiin. Suunniteltu pääkaupunkiseudun opistojen yhteisen uuden hallinnollisen järjestelmän hankkiminen on viivästynyt kilpailutuksen keskeytyksen takia.

8 09 19 KIRJASTOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 103	0	-1 103	-930	173	-50

Talousarvion 1,1 milj. eurosta käytettiin 0,9 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,05 milj. euron ylitysoikeus viivästyneen hankinnan vuoksi. Irtaimen omaisuuden määrärahoilla ylläpidettiin tietoteknistä infrastruktuuria ja parannettiin varustetasoa. Kirjastojen palvelualue muutosten toteutusta jatkettiin ja edistettiin itsepalvelutoiminnan malleja. Lisäksi kirjastojen yleisötiloja ja niiden kalusteita uusittiin.

8 09 20 KULTTUURITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-321	0	-321	-421	-100	-100

Määrärahaa käytettiin 0,4 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 0,1 milj. eurolla. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,1 milj. euron ylitysoikeus toiminnanohjausjärjestelmän liittyvien toimistusten ja Annantalon korjaukseen liittyvien irtaimen hankintojen viivästymisien vuoksi. Määrärahaa käytettiin tietojärjestelmien kehittämiseen sekä koneiden hankintaan että remontoitun taidekeskus Annantalon kalusteiden uusimiseen.

8 09 21 KAUPUNGINMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-124	0	-124	-124	0	0

Irtaimen omaisuuden perushankintaan varattu 0,1 milj. euroa käytettiin kokonaisuudessaan atk- ja valokuvauskaluston hankintoihin sekä kokoelmakeskuksen hyllytysjärjestelmän täydennyksiin.

8 09 22 KAUPUNGIN TAIDEMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Taidemuseon kokoelmien uushankinnat	-105	0	-105	-103	2	0
Julkisten taideteosten hankinta	-203	0	-203	-197	6	0
Muut hankinnat	-139	0	-139	-138	1	0
Sjoitettavan taiteen hankinta	-30	0	-30	-30	0	0
Menot yhteensä	-477	0	-477	-468	9	0

Talousarviossa varattu 0,5 milj. euroa käytettiin lähes kokonaisuudessaan alakohtien mukaiseen käyttötarkoitukseen.

8 09 23 KORKEASAAREN ELÄINTARHA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-88	-29	-117	-117	0	0

Irtaimen hankintojen vuoksi tehdyn talousarviomuutosten jälkeen käytettävissä ollut 0,1 milj. euroa käytettiin kokonaisuudessaan kiinteistö- ja ympäristöhoitoyksikön kuljetuskaluston uusimiseen ja parantamiseen.

8 09 24 NUORISOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-438	0	-438	-436	2	0

Määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan irtaimen hankintoihin.

8 09 25 LIIKUNTATOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Liikuntatoimi	-800	-41	-841	-839	2	0
Merellinen osasto	-130	41	-89	-88	1	0
Menot yhteensä	-930	0	-930	-927	3	0

Talousarviossa varatusta 0,9 milj. euron määrärahasta käytettiin lähes kaikki varausjärjestelmän kehittämiseen sekä kalusto- ja konehankintoihin.

8 09 26 KAUPUNGINORKESTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-73	-2 650	-2 723	-3 402	-679	-680

Talousarvion määrärahaan siirrettiin käyttötalouden menoista 2,7 milj. euroa, koska Musiikkitalon toimintavarustuksia on hankittu kaupunginorkesterin käyttötalouden menoista määrärahoilla varustuksien hankinnan kuuluessa investointimenoihin. Käytettävissä ollut 2,7 milj. euron määräraha ylittyi 0,7 milj. eurolla. Toimintavarustuksiin myönnettiin ylitysoikeutena 0,7 milj. euroa. Musiikkitaloon perustetun palveluyhtiön Helsingin Musiikkitalo Oy:n vapaata osakepääomaa korotettiin kunkin osakkaan apportiomaisuutena siirtämällä toimintavarustushankintojen määrällä. Helsingin kaupungin osuus on kirjattu menoina talousarvion kohdassa 8 22 19 Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi ja tuloina kohtaan 8 29 52 Muu pääomatalous, Muut pääomatulot.

8 09 27 HENKILÖSTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-51	0	-51	-49	2	0

Määrärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan huonekalujen, työasemien ja av-laitteiden uudistamisiin.

8 09 28 TYÖTERVEYSKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-236	-56	-292	-290	2	0

Talousarvion määrärahoihin siirrettiin 56 000 euroa käyttötalousmäärärahoista uuden röntgenlaitteen hankintaa varten. Käytettävissä olleet 0,3 milj. euron määrärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan.

8 09 29 TIETOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-50	0	-50	-49	1	0

Määrärahat käytettiin pääasiallisesti kaupunginarkiston väliarkiston kalustamiseen ja tietotekniikkahankintoihin.

8 09 30 SOSIAALITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkahankinnat	-4 200	-295	-4 495	-3 893	602	-719
Muut hankinnat	-3 100	295	-2 805	-3 174	-369	-782
Menot yhteensä	-7 300	0	-7 300	-7 067	233	-1 500

Talousarviossa varatusta 7,3 miljoonasta eurosta käytettiin tietotekniikkahankintoihin 3,9 milj. euroa ja muihin hankintoihin 3,2 milj. euroa eli yhteensä 7,1 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 1,5 milj. euron ylitysoikeus viivästyneisiin tietotekniikkahankintoihin ja muihin kuten kalustohankintoihin.

8 09 31 TERVEYSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkahankinnat	-4 500	0	-4 500	-4 246	254	0
Muut hankinnat	-2 200	0	-2 200	-1 615	585	0
Menot yhteensä	-6 700	0	-6 700	-5 861	839	0

Talousarviossa varatusta 6,7 milj. eurosta käytettiin tietotekniikkahankintoihin noin 4,2 milj. euroa ja muuhun irtaimen omaisuuden hankintaan noin 1,6 milj. euroa. Yhteensä määrärahaa käytettiin noin 5,9 milj. euroa.

8 09 35 KAUPUNKISUUNNITTELUTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkahankinnat	-200	0	-200	-166	34	0
Muut hankinnat	-480	0	-480	-627	-147	-300
Menot yhteensä	-680	0	-680	-793	-113	-300

Talousarviossa osoitettu 0,7 milj. euroa ylitettiin 0,1 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,3 milj. euron ylitysoikeus. Määrärahaa käytettiin pääasiassa liikennevalo- ja tietotekniikkahankintoihin.

8 09 36 KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-710	90	-300

Talousarvion mukaisen 0,8 milj. euron käyttö oli 0,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin muun muassa kiinteistöomaisuuteen liittyvän kirjanpidon ja hallinnan-, kuntarekisterin sekä karttaympäristön kehityshankkeisiin, mitaus- ja kuljetuskaluston hankintaan, vuotuisiin laserskannaukseen ja ilmakuvauksiin sekä automaattisiin pohjavedenpinnanmittauslaitteisiin.

8 09 37 RAKENNUSVALVONTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-590	0	-590	-225	365	0

Talousarvion määrärahavaraus oli 0,6 milj. euroa, josta käytettiin 0,2 milj. euroa. Pääasialliset käyttökohteet olivat viraston sähköisen asioinnin jatkokehittäminen, erikoispiirustusten skannaus ja eräiden järjestelmien yhteensovittaminen.

8 09 38 ASUNTOTUOTANTOTOIMSTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-24	0	-24	-24	0	0

Talousarvion varatut määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan irtaimen hankintoihin.

8 18 HELSINGIN KAUPUNGIN TUKKUTORI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-815	0	-815	-811	4	0

8 18 08 PERUSKORJAUKSET JA SUUNNITTELU

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-800	0	0

Talousarviossa varatut 0,8 milj. euroa käytettiin kokonaisuudessaan. Merkittävimpiä investointeja olivat omaan käyttöön korjatut toimistotilat ja lämpökeskuksen piipun korjaus sekä lihatukun kellohallin perusparannuksen käynnistäminen.

8 18 11 TIETOTEKNIIKKAHANKINNAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-15	0	-15	-11	4	0

8 21 KUNTAYHTYMÄT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-130	0	-130	0	130	0

8 21 11 KÄRKULLA SAMKOMMUN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-130	0	-130	0	130	0

8 22 ARVOPAPERIT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-14 615	0	-14 615	-20 367	-5 752	-7 928

8 22 06 TÖÖLÖNLAHDEN PYSÄKÖINTILAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	0	0	0	-2 080	-2 080	-2 080

Talousarviokohdassa ei ollut määrärahoja varattuna. Töölönlahden Pysäköinti Oy:n vapaan pääoman korottamiseen 2,1 milj. eurolla Finlandia-talon korvaavien väestönsuojapaikkojen lunastamista varten myönnettiin ylitysoikeus.

8 22 07 MUSIIKKITALO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-7 500	0	-7 500	-7 212	288	0

Talousarviossa oli varattuna 7,5 milj. euroa. Rahaa käytettiin toimintavuoden aikana 7,2 milj. euroa. Musiikkitalo valmistui ja otettiin käyttöön.

8 22 09 HITAS-OSAKKEIDEN OSTAMINEN KIINTEISTÖLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 000	0	-1 000	-478	522	0

8 22 10 LASTEN PÄIVÄKOTITILOJEN HALLINTAAN OIKEUTTAVIEN OSAKKEIDEN HANKINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-100	0	-100	0	100	0

8 22 12 ASUNTOTUOTANTOTOIMIKUNNAN KOHTEIDEN OSAKEPÄÄOMA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-505	0	-505	0	505	0

8 22 14 PAKKOHUUTOKAUPOISTA LUNASTETTAVAT ASUNTO-OSAKKEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-210	0	-210	0	210	0

8 22 19 MUUT KOHTEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 000	0	-5 000	-10 297	-5 297	-5 848

Talousarviossa varattu 5 milj. euron määräraha ylittyi 5,3 milj. eurolla. Ylitys aiheutuu kaupungin luovuttamasta apportiomaisuudesta, joka näkyy tässä kohdassa menoina ja kohdassa 8 29 52 tuloina. Rakennuksia tai irtainta omaisuutta luovutettiin Kiinteistö Oy Kaapelitalolle, Kiinteistö Oy Helsingin Palveluasunnoille ja Helsingin Musiikkitalo Oy:lle yhteensä 9,8 milj. euron arvosta. Edellä mainittuihin apportiomaisuuden siirtoihin myönnettiin 5 milj. euron ylitysoikeus. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 0,8 milj. euroa, josta Länsimetron tarpeita varten edelliseltä vuodelta siirtyneisiin osakehankintoihin Lauttasaarissa myönnettiin 0,5 milj. euroa ja Helsingin Väylä Oy:lle tehtävään pääomasijoitukseen 0,3 milj. euroa.

8 22 21 HELSINGIN UUSI JALKAPALLOAREENA OY:N OSAKKEIDEN MERKITSEMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-300	0	-300	-299	1	0

8 29 MUU PÄÄOMATALOUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	22 439	22 439	0
Menot	-15 000	500	-14 500	-3 911	10 589	-4 470

8 29 51 VALTIONOSUUDET JA -AVUSTUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	5 118	5 118	0

8 29 52 MUUT PÄÄOMATULOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	17 322	17 322	0

Muiden pääomatulojen 17,3 milj. euron osuuteen sisältyy esimerkiksi apporttiomaisuuden luovutukset yhteensä 9,8 milj. euroa, jotka näkyvät tässä kohdassa tuloina sekä kohdassa 8 22 19 menoina talousarviossa. Toimintavuoden aikana myytiin myös rakennuksia ja osakkeita, joista saadut tulot sisältyvät tähän talousarviokohtaan.

8 29 03 LÄHIÖRAHASTOSTA RAHOITETTAVAT HANKKEET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-10 000	500	-9 500	-3 778	5 722	-4 270

Talousarviossa varauduttiin lähirahaston hankkeisiin 10 milj. eurolla. Lisäksi myönnettiin keskeneräisiin hankkeisiin edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella ylitysoikeutena 4,3 milj. euroa. Hankkeita toteutettiin toimintavuonna 3,8 milj. eurolla. Määrärahalla toteutettiin muun muassa kalustohankintoja nuorisotaloihin, vanhusten keskuksiin ja asukastiloihin. Myös leikki- ja skeittipaikkoja rakennettiin.

8 29 04 KEHITTÄMISHANKKEET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 000	0	-5 000	-133	4 867	-200

Talousarviossa varauduttiin kehittämishankkeisiin 5 milj. eurolla, jonka lisäksi myönnettiin edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella ylitysoikeutena 0,2 milj. euroa muun muassa keskeneräiseen automaattiseen kameravalvontajärjestelmään.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

2.4.1 Talousarvion mukainen rahoituslaskelma

Talousarvion mukaiseen rahoituslaskelmaan eivät sisälly kunnalliset liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksikköinä käsitellyt rahastot. Siitä ei ole eliminoitu kaupungin sisäisiä eriä.

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	12 039	249 521	237 482
Satunnaiset erät	99 535	42 454	-57 081
Tulorahoituksen korjauserät	-117 571	-73 780	43 791
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-452 979	-496 348	-43 369
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 535	6 728	4 193
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	97 000	51 932	-45 068
Toiminnan ja investointien rahavirta	-359 441	-219 493	139 948
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-14 653	-43 172	-28 519
Antolainasaamisten vähennykset	27 667	27 586	-81
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	378 620	218 839	-159 781
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-143 620	-98 485	45 135
Rahoituksen rahavirta	248 014	104 768	-143 246
Pääoman siirto Helsingin Energian pääomasta	0	200 000	200 000
Toimintapääoman muutos	-111 427	85 275	196 702

Toiminnan rahavirta muodostui talousarviota suuremmaksi ylituloista johtuen. Vaikka investoinnit toteutuivat talousarviota suurempina, oli toiminnan ja investoinnin rahavirta yhteensä 139,9 milj. vähemmän alijäämäinen kuin talousarviossa arvioitiin.

Rahoituksen rahavirta oli 143,2 milj. euroa pienempi kuin talousarviossa arvioitiin, koska uusia ottolainoja ei nostettu arvioitua määrää.

Toimintapääoman muutos muodostui 196,7 milj. euroa suuremmaksi kuin talousarviossa, koska taloutta tasapainotettiin 200 milj. euron siirrolla Helsingin Energian taseesta kaupungin taseeseen.

2.4.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma^{*)}

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	290 639	574 323	283 684
Satunnaiset erät	99 535	42 453	-57 082
Tulorahoituksen korjauserät	-117 571	-73 518	44 053
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-683 993	-682 835	1 158
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 885	8 160	2 275
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 535	51 554	-47 981
Toiminnan ja investointien rahavirta	-305 970	-79 863	226 107
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-44 153	-45 311	-1 158
Antolainasaamisten vähennykset	6 520	82 835	76 315
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	482 620	231 653	-250 967
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-161 726	-116 591	45 135
Oman pääoman muutokset	0	11 885	11 885
Rahoituksen rahavirta	283 261	164 471	-118 790
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 921	1 797	-124
Toimintapääoman muutos	-20 788	86 405	107 193

^{*)} Sisältää itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot.

Virastojen, liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen rahoituslaskelma sisältää kaikki kaupungin rahavirrat kaupungin sisäiset erät eliminoituna. Se vastaa ulkoisen laskennan rahoituslaskelmaa sillä erotuksella, että laskelma sisältää vertailun talousarviossa esitettyyn rahoituslaskelmaan.

2.4.3 Rahoitusosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen

9 RAHOITUSOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	406 287	0	406 287	246 425	-159 862	0
Menot	-158 273	0	-158 273	-141 657	16 616	-66 460
Netto	248 014	0	248 014	104 768	-143 246	-66 460

9 01 PITKÄVAIKUTTEINEN RAHOITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	406 287	0	406 287	246 425	-159 862	0
Menot	-158 273	0	-158 273	-141 657	16 616	-66 460
Netto	248 014	0	248 014	104 768	-143 246	-66 460

9 01 01 ANTOLAINAT ASUNTOTUOTANTOON, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	14 950	0	14 950	13 853	-1 097	0
Menot	-40	0	-40	-28 110	-28 070	-60 000
Netto	14 910	0	14 910	-14 257	-29 167	-60 000

Asuntotuotantoon myönnettyistä lainoista oli hankkeiden keskeneräisyyden vuoksi nostamatta vuoden vaihteessa yhteensä 29,1 milj. euroa.

9 01 02 MUU ANTOLAINAUS, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Vuokra-asuntotuottajien pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset	35	0	35	35	0	0
Muiden lainojen lyhennykset	1 750	0	1 750	2 410	660	0
Helsingin Energian lainojen lyhennykset	8 409	0	8 409	8 409	0	0
HKL:n lainojen lyhennykset	1 988	0	1 988	1 988	0	0
Sosiaalisen luotuksen lainojen lyhennykset	535	0	535	891	356	0
Tulot yhteensä	12 717	0	12 717	13 733	1 016	0
Menot						
Lainojen myöntäminen kouluille	-4 204	0	-4 204	-1 672	2 532	-320
Pääomalaina Oy Helsingin Asuntohankinta Ab:lle	-3 500	0	-3 500	-3 500	0	0
Sosiaalisiin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten	-1 500	0	-1 500	0	1 500	0
Laina kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten	-50	0	-50	-50	0	0
Laina Malmin VPK:n Kannatusyhdistys ry:lle	0	0	0	0	0	-20
Laina Pakilan musiikkiopistoyhdistys ry:lle	0	0	0	0	0	-195
Pääomalaina Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:lle	-559	0	-559	-481	77	0
Laina Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy:lle	0	0	0	0	0	-125
Laina Garantieföreningen för Svenska Teatern i Helsingfors, Finlands svenska nationalscen rf:lle	-2 500	0	-2 500	-2 500	0	0
Sosiaalisen luotuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi	-1 800	0	-1 800	-783	1 017	0
Laina Vanhan Käpylän VPK:n ry:lle	-500	0	-500	-275	225	0
Laina Helsingin Bussiliikenne Oy:lle	0	0	0	-5 800	-5 800	-5 800
Menot yhteensä	-14 613	0	-14 613	-15 062	-449	-6 460
Netto	-1 896	0	-1 896	-1 329	567	-6 460

Koululainojen myöntämiseen tarvittiin 2,5 milj. euroa budjetoitua vähemmän varoja. Yhteisöjen sosiaalisiin tarkoituksiin varattuja lainoja ei myönnetty lainkaan ja myös yksityishenkilöiden sosiaalisia luottoja myönnettiin 1 milj. euroa varattua määrärahaa vähemmän. Helsingin Bussiliikenne Oy:n taserakenteen tervehtyttämiseen myönnettiin 5,8 milj. euron suuruinen pääomalaina.

9 01 03 OTTOLAINAT JA NIIDEN LYHENNYKSET, KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	378 620	0	378 620	218 839	-159 781	0
Menot	-143 620	0	-143 620	-98 485	45 135	0
Netto	235 000	0	235 000	120 354	-114 646	0

Kuntarahhoitus Oyj:ltä otettiin 200 milj. euron suuruinen laina ja loput toteutuneesta lainanotosta 18,8 milj. euroa on Seniorisäätiöltä ostettujen rakennusten kaupan velkaa säätiölle sekä kaupungille siirtyneitä pankkilainoja.

Lainanlyhennysmäärärahojen säästö johtuu viime vuosien huomattavasta lainanotosta huolimatta siitä, että lyhen-nykset eivät ole vielä alkaneet ja osa lainoista on kerralla erääntyviä niin sanottuja bullet-lainoja.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Helsingin kaupungin tuloslaskelma

	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 056 981 862,50	1 017 924 862,61
Maksutuotot	186 312 587,63	174 842 346,55
Tuet ja avustukset	99 736 561,71	90 412 829,30
Vuokratuotot	295 208 460,08	281 262 852,44
Muut toimintatuotot	54 836 321,11	64 403 450,83
	1 693 075 793,03	1 628 846 341,73
Valmistus omaan käyttöön	159 182 276,94	151 834 410,42
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 352 790 204,46	-1 330 932 388,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-368 190 067,05	-382 614 514,20
Muut henkilösivukulut	-79 233 985,83	-77 176 684,26
Palvelujen ostot	-1 508 697 642,95	-1 452 411 841,34
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-508 414 346,90	-459 836 014,10
Avustukset	-333 030 502,93	-323 732 829,61
Vuokrakulut	-162 397 511,66	-152 366 136,66
Muut toimintakulut	-33 711 883,43	-35 162 996,06
	-4 346 466 145,21	-4 214 233 404,41
TOIMINTAKATE	-2 494 208 075,24	-2 433 552 652,26
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 739 984 846,97	2 506 468 227,73
Valtionosuudet	259 795 032,00	250 053 016,00
	2 999 779 878,97	2 756 521 243,73
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	75 131 414,20	63 769 996,33
Muut rahoitustuotot	20 757 504,33	18 549 020,64
Korkokulut	-26 822 730,16	-16 158 455,82
Muut rahoituskulut	-314 986,63	-1 098 442,16
	68 751 201,74	65 062 118,99
VUOSIKATE	574 323 005,47	388 030 710,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-361 812 081,52	-338 727 725,42
	-361 812 081,52	-338 727 725,42
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	42 491 883,24	598 671 859,50
Satunnaiset kulut	-38 199,85	-2 621 968,00
	42 453 683,39	596 049 891,50
TILIKAUDEN TULOS	254 964 607,34	645 352 876,54
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	16 791 783,37	16 778 941,17
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 989 232,67	24 280 854,06
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	15 468 820,12	8 229 563,17
	25 271 370,82	49 289 358,40
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	280 235 978,16	694 642 234,94

3.2 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	574 323 005	388 030 710
Satunnaiset erät	42 453 683	596 049 892
Tulorahoituksen korjauserät	-73 518 193	-618 694 810
	543 258 495	365 385 792
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-682 835 409	-878 980 726
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 160 472	11 953 361
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51 553 519	1 050 424 829
	-623 121 418	183 397 464
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-79 862 923	548 783 256
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-45 310 867	-777 746 869
Antolainasaamisten vähennykset	82 834 644	86 100 229
	37 523 777	-691 646 640
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	231 652 715	351 100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-116 591 265	-70 419 606
	115 061 450	280 680 394
Oman pääoman muutokset	11 885 473	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9 543 612	1 956 714
Vaihto-omaisuuden muutos	-20 417 231	-6 563 807
Saamisten muutos	20 068 373	-57 674 805
Korottomien velkojen muutos	-7 397 689	-39 334 502
	1 797 065	-101 616 400
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	166 267 765	-512 582 646
RAHAVAROJEN MUUTOS	86 404 842	36 200 610
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	810 260 610	723 855 768
Rahavarat 1.1.	723 855 768	687 655 158
	86 404 842	36 200 610

3.3 Helsingin kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	37 723 496,89	65 690 172,53
Muut pitkävaikutteiset menot	277 084 435,54	246 698 519,32
Ennakkomaksut	44 280,29	0,00
	314 852 212,72	312 388 691,85
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 860 240 705,22	2 786 048 798,39
Rakennukset	1 628 735 206,01	1 520 165 314,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 993 571 907,75	1 901 875 968,50
Koneet ja kalusto	204 087 483,50	212 705 294,60
Muut aineelliset hyödykkeet	10 182 699,12	9 916 286,36
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	238 658 430,67	233 056 036,07
	6 935 476 432,27	6 663 767 698,82
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 187 000 183,26	1 158 578 040,09
Joukkovelkakirjalainasaamiset	137 546 170,00	197 490 200,00
Muut lainasaamiset	1 495 818 330,90	1 450 670 124,71
Muut saamiset	756 556,03	23 484 509,03
	2 821 121 240,19	2 830 222 873,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	327 846 568,45	342 180 829,19
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 211 022,98	4 166 662,80
Muut toimeksiantojen varat	338 686 581,23	450 453 023,63
	670 744 172,66	796 800 515,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	88 809 208,54	72 253 263,20
Keskeneräiset tuotteet	7 017 557,62	3 156 271,98
	95 826 766,16	75 409 535,18
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	62 229,53	62 229,53
Muut saamiset	4 238 422,72	4 625 070,72
	4 300 652,25	4 687 300,25
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	125 086 498,46	114 789 161,27
Lainasaamiset	1 242 213,01	1 150 896,63
Muut saamiset	40 232 819,47	63 880 311,35
Siirtosaamiset	113 247 952,41	119 670 839,23
	279 809 483,35	299 491 208,48
Saamiset yhteensä	284 110 135,60	304 178 508,73
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	718 959 553,72	613 245 356,27
	718 959 553,72	613 245 356,27
Rahat ja pankkisaamiset	91 301 056,68	110 610 412,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 932 391 570,00	11 706 623 592,33

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406 573,75	2 972 406 573,75
Arvonkorotusrahasto	1 825 118 596,58	1 825 821 315,58
Muut omat rahastot	482 779 173,04	493 247 993,16
Muu oma pääoma	729 030 699,71	729 030 699,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	2 314 997 690,63	1 613 469 982,70
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	280 235 978,16	694 642 234,94
	8 604 568 711,87	8 328 618 799,84
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	320 636 562,59	337 428 345,96
Vapaaehtoiset varaukset	110 519 836,54	103 530 603,87
	431 156 399,13	440 958 949,83
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	218 906 987,00	250 233 593,00
Muut pakolliset varaukset	8 533 116,91	8 736 924,77
	227 440 103,91	258 970 517,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	328 066 948,68	342 412 939,93
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 211 022,98	4 166 662,80
Muut toimeksiantojen pääomat	327 809 025,14	430 020 125,43
	660 086 996,80	776 599 728,16
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	100 000 000,00	100 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 051 214 560,36	964 894 203,32
Saadut ennakot	2 070 000,00	1 600 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	7 410 128,08	188 894,17
	1 160 694 688,44	1 066 683 097,49
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	134 632 952,71	85 891 510,96
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	348,61
Saadut ennakot	22 550 416,58	21 750 262,02
Ostovelat	190 146 433,21	202 590 001,06
Liittymismaksut ja muut velat	80 776 643,10	97 061 857,96
Siirtovelat	420 338 224,25	407 498 518,63
	848 444 669,85	834 792 499,24
Vieras pääoma yhteensä	2 009 139 358,29	1 901 475 596,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 932 391 570,00	11 706 623 592,33

3.4 Helsingin kaupungin konsernituloslaskelma

1 000 euroa	01.01.-31.12.2011	01.01.-31.12.2010
Toimintatuotot	2 891 944	2 760 710
Toimintakulut	-5 010 854	-4 835 761
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	9 666	18 683
TOIMINTAKATE	-2 109 244	-2 056 368
Verotulot	2 739 985	2 506 468
Valtionosuudet	259 795	250 053
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	39 969	27 489
Muut rahoitustuotot	11 839	7 413
Korkokulut	-105 256	-81 191
Muut rahoituskulut	-14 014	-4 939
	-67 462	-51 228
VUOSIKATE	823 074	648 925
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-553 262	-514 760
Tilikauden yli- ja alipariarvot	348	2 775
Arvonalentumiset	-6	-2
	-552 920	-511 987
Satunnaiset erät	40 202	279 154
TILIKAUDEN TULOS	310 356	416 092
Tilinpäätössiirrot	-26 670	1 717
Vähemmistöosuudet	861	433
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	284 547	418 242
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	57,7	57,1
Vuosikate/Poistot, %	148,9	126,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 381	1 102
Asukasmäärä	596 081	588 600

3.5 Helsingin kaupungin konsernirahoituslaskelma

1 000 euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	823 074	648 924
Satunnaiset erät	40 202	279 364
Tulorahoituksen korjauserät	-71 065	-306 959
	792 211	621 329
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 090 567	-1 531 360
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10 028	32 403
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	144 326	626 492
	-936 213	-872 465
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-144 002	-251 136
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-13 758	-338 453
Antolainasaamisten vähennykset	90 172	69 904
	76 414	-268 549
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	441 465	943 858
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-271 309	-278 836
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-41 572	40 951
	128 584	705 973
Oman pääoman muutokset	7 648	-36 869
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 996	-17 395
Vaihto-omaisuuden muutos	-22 767	-8 781
Saamisten muutos	-32 492	-75 318
Korottomien velkojen muutos	71 845	9 737
	2 590	-91 757
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	215 236	308 798
RAHAVAROJEN MUUTOS	71 234	57 663
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 042 862	971 628
Rahavarat 1.1.	971 628	913 965
	71 234	57 663
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	76,2	41,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	64,5	31,7
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	59	50

3.6 Helsingin kaupungin konsernitase

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	50 052	77 740
Muut pitkävaikutteiset menot	313 924	291 025
Ennakkomaksut	2 390	1 871
	366 366	370 636
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 913 844	2 838 504
Rakennukset	4 894 556	4 701 856
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 731 651	2 644 977
Koneet ja kalusto	614 835	593 898
Muut aineelliset hyödykkeet	29 589	31 816
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	468 169	440 947
	11 652 644	11 251 998
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	173 217	162 270
Muut osakkeet ja osuudet	406 635	382 484
Joukkovelkakirjalainasaamiset	137 546	197 490
Muut lainasaamiset	485 554	478 369
Muut saamiset	4 275	26 730
	1 207 227	1 247 343
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	369 116	471 432
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	110 313	87 545
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	19 168	19 503
Lyhytaikaiset saamiset	419 403	384 868
	438 571	404 371
Rahoitusarvopaperit	740 278	623 861
Rahat ja pankkisaamiset	302 583	347 767
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 187 098	14 804 953

1 000 euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	5 815	5 832
Arvonkorotusrahasto	1 831 447	1 832 150
Muut omat rahastot	698 869	711 681
Muu oma pääoma	734 186	734 187
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	1 747 585	1 313 973
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	284 547	418 242
	8 274 856	7 988 472
VÄHEMMISTÖOSUDET	59 124	60 615
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	495 900	468 327
Vapaaehtoiset varaukset	196 560	181 542
	692 460	649 869
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	220 891	252 407
Muut pakolliset varaukset	36 526	36 182
	257 417	288 589
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	663 336	779 647
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	3 898 415	3 752 794
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	72 925	72 227
	3 971 340	3 825 021
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	301 754	318 791
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	966 811	893 949
	1 268 565	1 212 740
Vieras pääoma yhteensä	5 239 905	5 037 761
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 187 098	14 804 953
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	59,4	58,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,9	90,3
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 032 132	1 732 215
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 409	2 943
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	4 200 169	4 071 585
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 046	6 917
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	623 100	675 859
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	1 045	1 148

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Omaisuus maa-alueita lukuun ottamatta on merkitty taseeseen pysyviin vastaaviin hankintameno suunittelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla vähennettynä.

Kaupungin omaisuus arvostettiin uudelleen 1.1.1997 kaupungin siirtyessä uuteen kirjanpitoikäntöön. Ennen vuotta 1985 hankittujen rakennusten ja rakennelmien hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1984 vähennettynä sen jälkeisillä suunittelman mukaisilla poistoilla. Vastaavasti ennen vuotta 1974 hankitun maaomaisuuden hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1973. Maa-alueille suoritettiin tuolloin myös arvonorotus. Maaomaisuuden laskennallisesta käyvästä jälleenhankinta-arvosta 60 prosenttia jaettiin arvojen suhteessa hankintahintaan. Laskennallisesti uudet arvot saatiin jakamalla kaupunki kolmeen hinta-alueeseen ja alueiden sisällä edelleen käyttötarkoituksen mukaan.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoituksiin merkityt osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman markkinahintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen Fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintameno tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Sähköjohdannaiskaupan tarkoitus on suojata tulevaisuudessa markkinahintaan tapahtuvia sähkön ostoja ja myyntejä. Valuuttajohdannaisilla suojataan dollarimääräisiä hiilihankintoja. Päästökauppajohdannaisten käyttötarkoitus perustuu toteutuneen ja ennustetun päästömäärän sekä alkujaossa myönnettyjen päästöoikeuksien mukaiseen kaupankäyntitarpeeseen. Hiilijohdannaisilla suojataan tulevaa hiilen fyysistä hankintaa.

Johdannaisten markkina-arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin. Sähköjohdannaiset ovat futuuri-, forward- ja swap-sopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan viisi vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin. Valuuttajohdannaiset ovat termiinisopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan viisi vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin. Hiili- ja päästöjohdannaiset ovat termiinisopimuksia, joiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan viisi vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten arvomuutokset kirjataan tulokseen samalle jaksolle niillä suojattujen fyysisten sopimusten kanssa. Muiden kuin suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten realisoitumaton tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti päättyneelle tilikaudelle.

2. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Vuonna 2011 kaupungin organisaatio ei ole muuttunut merkittävästi.

Vuoden 2011 tilinpäätöksessä vertailuvuoden 2010 tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman lukuihin vaikuttavat Helsingin Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovutus Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) 1.1.2010, joukkoliikenteen suunnittelu-, asiakas- ja tilaajatoimintojen siirtyminen HKL-liikelaitoksesta Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL) 1.1.2010 sekä MetropoliLab -liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.6.2010.

Vuoden 2010 tuloslaskelmassa vesilaitoskaupan myyntivoitto 549,1 milj. euroa satunnaisissa erissä ja investointivaroituksen purku 29,7 milj. euroa kasvattivat ylijäämää 578,8 milj. eurolla. Rahoituslaskelmassa kauppahinta 985,4 milj. euroa lisäsi pysyvien vastaavien luovutustuloja, kuntayhtymän peruspääomaosuudet 278,4 milj. euroa investointimenoja sekä kauppahintasaatava 686,7 milj. euroa antolainasaamisia. Taseen 2010 pysyvien vastaavien ja vaihto-omaisuuden arvo väheni 457,2 milj. euroa.

Vuoden 2011 omaan pääomaan edellisten tilikausien oikaisuna on kirjattu Helsingin Energia -liikelaitoksen kaukolämmön liittymismaksujen kirjauskäytännön muutos 11,9 milj. euroa. Vuosina 2004–2010 siirtokelpoiset ei palautettavat liittymismaksut on kirjattu investointien hankintamenon vähennykseksi. Vuonna 2011 liittymismaksut on kirjattu Helsingin Energia -liikelaitoksen liikevaihtoon.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

3. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 116 tytäryhteisöä eli kaikki, jotka tekivät tilinpäätöksen. Helsingin kaupungin asunnot Oy ei ole yhdisteltyt vuonna 2011 perustettuja 21 alueellista palveluyhtiötä omaan tilinpäätökseensä, koska yhtiöillä ei vielä vuonna 2011 ollut toimintaa. Tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Tilinpäätökseen on myös yhdistelty kaikki säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat yhteisyyshyönteiset sekä 61 osakkuusyhteisöstä 53 osakkuusyhteisöä, joiden tilinpäätöstiedot olivat käytettävissä. Tilinpäätöstietoja ei saatu seuraavilta osakkuusyhteisöiltä: Art and Design City Helsinki Oy, Asemapäällikönkatu 5 Koy, Finnsbackankumpu As Oy, Helsingin Humalistonkatu 4 Koy, Helsingin Rusokkikuja As Oy, Katajanokan Huolto Oy, Kotitie 45–47 As Oy ja Lehtisaaren Huolto Oy, joten niiden vuoden 2011 tulokset jäivät yhdistelemättä. Yhdistelemättä jääneiden osakkuusyhteisöjen vaikutus konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytär-yhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2011 Helsingin konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat seuraavat muutokset: Suomenlinnan Liikenne Oy ja Niemikotisäätiö tulivat konserniin uusina tytäryhteisöinä, Herttoniemen Pysäköinti Oy muuttui tytäryhteisöstä osakkuusyhteisöksi ja lisäksi kaksi tytäryhtiötä, Lindhears As Oy sekä Suursuonkuja 4 Koy, myytiin konsernin ulkopuolelle. Helsingin osuus Uudenmaan liitosta laski aavistuksen Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liiton yhdistyttyä vuoden 2011 alusta.

Vuoden 2011 omaan pääomaan edellisten tilikausien oikaisuna on kirjattu Helsingin Energia -liikelaitoksen kaukolämmön liittymismaksujen kirjauskäytännön muutos 11,9 milj. euroa sekä Helen Sähköverkko Oy:n sähköverkon liittymismaksujen kirjauskäytännön muutos 7,5 milj. euroa. Vuosina 2004–2010 siirtokelpoiset ei palautettavat liittymismaksut on kirjattu investointien hankintamenon vähennykseksi. Vuonna 2011 liittymismaksut on kirjattu Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helen Sähköverkko Oy:n liikevaihtoon.

Kuntaliiton uuden ohjeen mukaisesti yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat on esitetty vuonna 2011 konsernin omassa pääomassa omana eränään ja oikaistu edellisten tilikausien ylijäämästä.

Helsingin vuoden 2011 konsernitilinpäätöksen vertailuvuoden 2010 tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman lukuihin vaikuttavat huomattavasti Helsingin Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovutus Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY).

Vesilaitostoimintojen siirto HSY:lle toteutettiin liiketoimintakauppana, jossa osa (noin 30 prosenttia) luovutetun omaisuuden arvosta kirjattiin kuntayhtymän peruspääomaksi ja osa (noin 70 prosenttia) vastaanottavan kuntayhtymän velaksi omaisuuden luovuttaneelle kunnalle. Kauppa tehtiin käyvillä arvoilla, jolloin kaupasta syntyi kirjanpidollinen myyntivoitto kauppahinnan ja myytävän omaisuuden tasearvon erotuksena.

Vuoden 2010 konsernitilinpäätöksessä kaupasta syntynyt kirjanpidollinen myyntivoitto eliminoitui kuntayhtymän Helsingin omistusosuutta (57,6 prosenttia) vastaavalta osalta.

Vesilaitostoimintojen myynnin vaikutus vuoden 2010 konsernitilinpäätöksen tilikauden ylijäämään oli 263 milj. euroa, josta satunnainen tuotto eliminoinnin jälkeen oli 233 milj. euroa ja Helsingin Veden investointivarausten purku emolta 30 milj. euroa. Konsernin rahoitukselliseen asemaan kaupalla ei ole ollut vaikutusta.

4. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTÄVÄT YHTEISÖT

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus, %	Konsernin omistusosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Tytäryhteisöt						
Auroranlinna Koy	Helsinki	100	100	14 922	38 244	1
Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy	Helsinki	0	100	1 206	12 494	-93
Finlandia-talo Oy	Helsinki	100	100	2 026	1 298	10
Gardenia-Helsinki Oy Ab	Helsinki	90	90	578	89	2
Hansasilta Koy	Helsinki	100	100	2 497	15	-346
Helen Sähköverkko Oy	Helsinki	100	100	123 552	333 341	8 187
Helsingin Asumisoikeus Oy	Helsinki	100	100	55 653	266 857	0
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab	Helsinki	100	100	55 956	115 989	4 538
Helsingin Bussiliikenne Oy	Helsinki	100	100	-14 714	86 782	-6 655
Helsingin Harmajankatu As Oy	Helsinki	56,6	56,6	719	625	0
Helsingin Hermanninkulma As Oy	Helsinki	100	100	10	2 312	0
Helsingin Ice Sport Center Oy	Helsinki	0	100	1 926	1 825	30
Helsingin Kaarlenkatu 3-5 As Oy	Helsinki	100	100	3 113	0	-13
Helsingin Kansanasunnot Oy	Helsinki	100	100	547	43 948	-3
Helsingin Kartanonisäntä As Oy	Helsinki	95,8	95,8	252	3 819	0
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Helsinki	100	100	-632	803	-635
Helsingin Konsernihankinta Oy	Helsinki	85,7	98,3	36	0	4
Helsingin Korkotukiasunnot Keskinäinen Koy	Helsinki	100	100	2 980	125 805	73
Helsingin Kuparitie 5 As Oy	Helsinki	5,9	73,9	4 782	209	53
Helsingin Käenkuja 6 As Oy	Helsinki	100	100	1 183	4	-15
Helsingin Laajasuontie 32 As Oy	Helsinki	100	100	1 115	0	0
Helsingin Leijona Oy	Helsinki	100	100	1 008	510	148
Helsingin Liikuntahallit Oy	Helsinki	0	100	345	2 248	-76
Helsingin Matkailu Oy	Helsinki	100	100	111	275	13
Helsingin Nattastenpolku As Oy	Helsinki	98,93	98,93	64	3 475	0
Helsingin Palveluasunnot Koy	Helsinki	100	100	9 454	99 745	0
Helsingin Santakuja As Oy	Helsinki	9,7	60,22	6 459	47	21
Helsingin Sinikaisla As Oy	Helsinki	5	51,6	4 615	130	29
Helsingin Sähkötalo Koy	Helsinki	100	100	21 459	46 199	-3
Helsingin Tennispalatsi Koy	Helsinki	100	100	9 919	3 099	0
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy	Helsinki	52,22	52,22	1 199	13 182	351
Helsingin Toimitilat Koy	Helsinki	100	100	48 099	57 679	-23
Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy	Helsinki	100	100	4 351	2	-107
Helsingin Varustuksentie 1 As Oy	Helsinki	98,73	98,73	105	5 515	0
Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy	Helsinki	97,9	97,9	126	4 204	8
Helsingin Väylä Oy	Helsinki	100	100	-4 630	87 775	0
Helsingin Ympäristötalo Koy	Helsinki	74,64	74,64	1 195	11 833	-139
Helsinki Abroad Ltd Oy	Helsinki	100	100	207	43	29
Helsinki Region Marketing Oy	Helsinki	100	100	252	52	14
Helsinki Stadion Oy	Helsinki	80,5	80,5	6 828	1 937	-393
Hämeentien Pysäköinti Oy	Helsinki	0	75,7	1 484	15	-29
Intiankatu 31 Koy	Helsinki	75,6	75,6	180	17	-3

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistussuus, %	Konsernin omistussuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Itä-Pasilan Pysäköinti Oy	Helsinki	31,1	42,54	1 510	61	36
Jakomäen Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	386	127 515	24
Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy	Helsinki	100	100	25	1 836	-190
Kaapelitalo Koy	Helsinki	100	100	16 605	3 152	1
Kaisaniemen Metrohalli Koy	Helsinki	58,9	58,9	14 159	253	-99
Kalasataman jätteen putkikeräys Oy	Helsinki	100	100	180	3 039	-58
Kallahden Pysäköinti I Oy	Helsinki	58	80,32	1 707	4	-23
Kampin Palvelutalo Koy	Helsinki	84	84	13 410	200	11
Kannelmäen Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	845	84 947	-6
Kantakaupungin Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	1 200	46 683	0
Kaupinparkki Koy	Helsinki	0	68,9	644	1	4
Kivikon Pysäköinti I Oy	Helsinki	0,6	56,63	2 415	13	-105
Kivikon Pysäköinti II Oy	Helsinki	0,4	59,47	1 635	47	-64
Kontulan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	664	111 065	-3
Kontulan Palvelutalo Oy	Helsinki	62,1	76,23	440	641	0
Kumpulan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	4 275	146 653	-15
Käpylän Terveystalo Koy	Helsinki	54,5	54,5	2 093	223	0
Laajasalon Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	275	90 247	4
Laivalahdentori Koy	Helsinki	0	88,8	839	4 722	0
Lasipalatsin Mediakeskus Oy	Helsinki	100	100	402	216	-98
Länsi-Viikinmäen Pysäköinti Oy	Helsinki	0	100	1 934	4 390	-159
Malmin Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	1 303	101 200	-14
Malmin Liiketalo Oy	Helsinki	56,44	56,44	2 720	11	0
Malmin Pysäköintitalo Oy	Helsinki	44,6	64,08	2 109	100	-58
Malminkartanon Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	148	85 188	-51
Mankala Oy	Iitti	100	100	93 188	76 553	0
Maunulan Asunnot Koy	Helsinki	100	100	1 867	83 836	46
Merimiehenkatu 12 As Oy	Helsinki	55,4	55,4	143	273	-1
Metropolilab Oy	Helsinki	69	69	1 283	522	305
Mitox Oy	Helsinki	100	100	1 972	2 463	384
Mosaikkitorin pysäköintilaitos Koy	Helsinki	88,32	98,74	4 433	22	-44
Myllypuron Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	4 657	47 556	-5
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Helsinki	66,67	66,67	1 148	2 123	157
Paciuksenkadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0	53	1 194	46	-17
Paciuksenkatu 4 As Oy	Helsinki	78,38	86,21	1 182	542	0
Pakkalantie 30 Koy	Helsinki	100	100	5 126	1 376	-197
Paloheinän Palvelukeskus Koy	Helsinki	28,45	76,56	1 660	47	0
Palvelukeskus Albatross Oy	Helsinki	70,1	70,1	9 177	205	0
Parmaajanpuisto Koy	Helsinki	82,9	100	2 354	759	0
Pihlajiston Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	350	163 382	39
Pikku-Huopalahden Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	2 029	109 814	0
Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	1 492	76 593	32
PosiVire Oy	Helsinki	64,9	65,56	445	107	150
Puistolän Pankkitalo Koy	Helsinki	58,2	58,2	1 617	51	-25

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Puotilan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	1 717	94 105	7
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	51,3	51,3	397	658	-127
Radio- ja televisiotekniikan tutkimus RTT Oy	Helsinki	100	100	188	533	-33
Rastilankallion Pysäköinti Oy	Helsinki	0	75,24	3 130	23	-76
Rastilankallion päiväkotiy Oy	Helsinki	66	92,85	1 421	5	-32
Roihuvuoren Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	2 362	71 678	-3
Ruskeapuisto Koy	Helsinki	55,77	55,77	1 929	1 315	0
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy	Helsinki	67,1	100	28 536	7 069	369
Sepeteuksentie 35 Koy	Helsinki	55,55	55,55	32	3	-6
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Helsinki	60	60	1 672	4 724	385
Siilitien Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	563	50 346	38
Simonaukion Pysäköinti Oy	Helsinki	100	100	2 985	3	-1
Suomen Energia-Urakointi Oy	Helsinki	60,4	60,4	1 132	6 312	-1 286
Suomenlinnan Liikenne Oy	Helsinki	100	100	493	2 617	0
Suutarilan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	316	76 280	18
Suutarilan Lampputie Koy	Helsinki	100	100	231	3	0
Säterintie 12 autopaikat Koy	Helsinki	0	70,89	4	5	3
Säterintie 2 Koy	Helsinki	21,96	64,69	2 180	2	1
Torpparinmäen korttelitalo Koy	Helsinki	82,8	82,8	1 808	26	5
Työmaahuolto Oy	Helsinki	100	100	480	184	15
Töölönlahden Pysäköinti Oy	Helsinki	100	100	19 087	10 849	-103
Urheiluhallit Oy	Helsinki	51,33	51,33	1 594	2 899	-114
Vallilan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	2 953	86 505	-662
Vesalan Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	448	89 907	-50
Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Koy	Helsinki	91,26	91,26	5 647	26	-264
Viikinmäen Pysäköinti Oy	Helsinki	0	63,64	3 029	4	-59
Virvatulentien Pysäköinti Oy	Helsinki	0	60,01	501	30	0
Vuosaaren Kiinteistöt Oy	Helsinki	100	100	-509	218 246	-3 400
Vuosaaren Liikuntakeskus Oy	Helsinki	0	100	2 074	4 017	-77
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Helsinki	53	89,2	1 640	9 927	4

Tytärsäätiöt

Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö	Helsinki	100,0	100,0	2 466	5 038	0
Helsingin Musiikkitalon säätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 129	0	19
Helsingin Seniorisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	6 133	5 079	226
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö	Helsinki	100,0	100,0	577	193	-1
Helsingin teatterisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	2 980	7 135	178
Helsinki-instituutin säätiö	Helsinki	100,0	100,0	0	0	-26
Helsinki-viikon säätiö	Helsinki	100,0	100,0	512	189	30
Jääkenttäsäätiö	Helsinki	100,0	100,0	5 241	1 964	89
Niemikotisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	2 068	827	139
Oulunkylän sairaskotisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 639	3 089	43
Stadion-säätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 939	13 379	230
UMO-säätiö	Helsinki	100,0	100,0	446	235	-6

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus, %	Konsernin omistusosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Osakkuus- ja omistusyhteisyyhteisöt						
Arabian Palvelu Oy	Helsinki	47,3	47,3	9 252	291	-139
Art and Design City Helsinki Oy Ab	Helsinki	35,2	35,2	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Asemapäällikönkatu 5 Koy	Helsinki	21,1	40,6	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Eteläinen Rautatiekatu 14 b As Oy	Helsinki	24,6	24,6	2 222	3	-5
Finestlink Oy	Helsinki	40,0	40,0	900	4	2
Finnsbackankumpu As Oy	Kirkkonummi	45,0	45,0	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Greater Helsinki Promotion Ltd Oy	Helsinki	45,0	48,1	153	178	32
Haapaniemenkatu 7-9 Koy	Helsinki	44,1	44,1	6 804	577	-1
Helsingin Humalistonkatu 4 Koy	Helsinki	27,8	27,8	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Helsingin Itämerenkatu As Oy	Helsinki	1,3	38,1	4 226	20	27
Helsingin Karhusuontie 53 As Oy	Helsinki	24,2	24,2	104	0	0
Helsingin Laivapoika As Oy	Helsinki	0,9	47,3	4 529	116	0
Helsingin Mannerheimintie 13a Koy	Helsinki	25,9	25,9	20	30 811	-7
Helsingin Musiikkitalo Oy	Helsinki	41,7	41,7	4 185	1 398	-1 089
Helsingin Ruoholahdenpuisto As Oy	Helsinki	7,5	34,5	3 061	9	-13
Helsingin Ruoholahdentori As Oy	Helsinki	4,8	42,4	5 330	63	-21
Helsingin Rusokkikuja As Oy	Helsinki	1,5	44,0	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Helsingin Tapulikaupungintie 5 Koy	Helsinki	35,7	35,7	1 162	5	-8
Helsinki Business and Science Park Oy Ltd	Helsinki	28,6	28,6	178	95	-32
Herttoniemen Pysäköinti Oy	Helsinki	34,7	34,7	6 817	17	-102
Itätori Koy	Helsinki	35,6	35,6	2 163	7	11
Kaivonkatsojantien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	49,0	1 798	27	-41
Kalasataman Palvelu Oy	Helsinki	41,7	41,7	228	6	-3
Kartanonmetsäntie 13 As Oy	Helsinki	23,8	23,8	779	42	-18
Katajanokan Huolto Oy	Helsinki	6,2	28,6	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Keskeisen Rannan Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	36,3	1 612	24	-51
Kotitie 45-47 As Oy	Helsinki	20,2	20,2	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Kumpulantie 1 Koy	Helsinki	22,5	22,5	139	3	-1
Kurkimäen Huolto Oy	Helsinki	0,0	36,8	6	27	-24
Kytösuontien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	29,1	1 822	31	-6
Laajasalon Palloiluhallit Koy	Helsinki	40,0	40,0	282	166	-3
Latokartanon Pysäköinti Oy	Helsinki	5,7	41,1	2 416	0	-36
Lehtisaaren Huolto Oy	Helsinki	28,0	28,0	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Länsimetro Oy	Helsinki	28,0	28,0	4 804	46 840	24
Maatullinaukio Koy	Helsinki	49,0	49,0	2 876	56	-16
Maistraatintori Koy	Helsinki	25,1	25,1	1 498	3	0
Malminkadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	39,6	2 759	0	6
Mechelininkatu 38 As Oy	Helsinki	44,8	44,8	112	58	32
Mellunmäen Autopaikat Oy	Helsinki	0,0	46,4	4	13	0
Mellunmäen Liike- ja toimintakeskus Koy	Helsinki	27,2	27,2	242	20	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Helsinki	42,0	42,0	11 498	4 310	2 542
Pietarinkatu 6 As Oy	Helsinki	22,0	22,0	753	44	-2
Pihlajamäen Liiketalo Oy	Helsinki	23,6	23,6	125	5	0

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	Helsinki	34,0	34,0	68	2 764	0
Runeberginkatu 4 b As Oy	Helsinki	33,5	33,5	2 197	0	0
Runeberginkatu 4 c As Oy	Helsinki	22,8	22,8	1 586	118	1
Runeberginkatu 63 As Oy	Helsinki	20,7	20,7	632	3	-3
Siltakeskus Oy	Helsinki	26,0	32,8	222	1	6
Soittokuja Koy	Helsinki	0,0	40,0	1 450	42	-18
Spinno-Seed Oy	Espoo	37,1	37,1	582	1	-255
Strömbergin Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	43,6	1 023	3	-17
Suomen Merituuli Oy	Helsinki	50,0	50,0	1 000	100	0
Syreeni As Oy	Helsinki	20,0	20,0	8	0	0
Tapulikaupungin palvelutalo Koy	Helsinki	49,0	49,0	1 072	37	0
Tapulin huolto Oy	Helsinki	0,0	25,7	14	34	-7
Tiedepuiston Asunnot Oy	Helsinki	50,0	50,0	1 839	2 781	-10
Tilkankadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	31,5	727	12	0
Tollinpolku As Oy	Helsinki	45,7	46,7	840	21	-6
Transmation Helsinki Oy	Helsinki	0,0	40,0	0	0	-1
Tulisuontien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	47,3	932	2	-26
Turkismiehentie 8 Koy	Helsinki	20,0	20,0	105	3	0
Uudenmaan Sairaалapesula Oy	Kerava	30,1	30,1	2 464	3 151	-13
Vantaan Energia Oy	Vantaa	40,0	40,0	55 264	110 806	14 182

Jäsenkuntayhtymät

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS)	Helsinki	36,2	36,2	151 790	176 958	-5 901
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	Helsinki	52,8	52,8	13 421	52 308	841
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Helsinki	57,6	57,6	218 910	863 949	-111
Kärkulla samkommun	Kirjala	17,4	17,4	1 732	2 378	-134
Uudenmaan liitto	Helsinki	29,1	29,1	399	382	31
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	9,5	9,5	118	33	21

Tytäryhteisöjen tytäryhteisöt (alikonserniyhtiöt)

Helsingin Keijukaistenpolku 4 As Oy	Helsinki
Helsingin Palveluauto Oy	Helsinki
Helsingin Puusuutarintie 2 - 4 As Oy	Helsinki
Helsinginkatu 25 Koy	Helsinki
Mannerheimintie 54 As Oy	Helsinki
Markkinatie 10 As Oy	Helsinki
Pieni Villasaarentie 2 As Oy	Helsinki
HelB-Fleet Oy	Helsinki
Tinasepantie 48 Koy	Helsinki

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Kaupunginjohtajan toimiala	163 629	124 808	6 324	3 939
Rakennus- ja ympäristötoimi	368 635	450 510	82 404	79 226
Sosiaali- ja terveystoimi	615 418	601 951	271 003	280 833
Sivistys- ja henkilöstötoimi	104 506	104 801	65 228	56 660
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	681 902	520 786	262 779	250 334
Liikelaikokset	941 614	941 614	988 748	941 614
Rahastot	16 240	16 240	16 590	16 240
Toimintatuotot yhteensä	2 891 944	2 760 710	1 693 076	1 628 846

6. VEROTULOJEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Kunnan tulovero	2 218 061	2 064 235	2 218 061	2 064 235
Osuus yhteisöveron tuotosta	186 509	257 147	186 509	257 147
Kiinteistövero	334 903	184 548	334 903	184 548
Koiravero	511	538	511	538
Verotulot yhteensä	2 739 984	2 506 468	2 739 984	2 506 468

7. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	600 324	581 302	600 324	581 302
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-302 681	-297 521	-302 681	-297 521
Järjestelmämuutoksen tasaus	-5 539	-5 538	-5 539	-5 538
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-32 309	-28 189	-32 309	-28 189
Valtionosuudet yhteensä	259 795	250 054	259 795	250 054

8. SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	22 231	41 309	22 231	41 309
Aluevaihdot	10 408	5 736	10 408	5 736
Rakennusten myyntivoitot	2 716	1 449	2 716	1 449
Apportit	169	29	2 431	29
Helsingin Musiikkitalo Oy / käyttömenojen oikaisu	116	245	116	245
Osakkeiden myyntivoitot	4 150	382	4 240	382
Helsingin kaupungin ja HSY:n välinen kauppa	0	233 055	0	549 140
Muut satunnaiset tuotot	457	169	350	0
Helsingin Sataman vuokratulojen oikaisu	0	382	0	382
Satunnaiset tuotot yhteensä	40 247	282 756	42 492	598 672
Satunnaiset kulut				
Osakkeiden myyntitappio	13	0	13	0
Rakennusten myyntitappio	25	0	25	0
Helsingin Sataman alusmaksujen palautus	0	2 622	0	2 622
Muut satunnaiset kulut	7	981	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	45	3 603	38	2 622

9. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 18.9.1996 vahvistama. Poistosuunnitelmaa on tämän jälkeen täydennetty kaupunginvaltuuston päätöksillä. Päätös 14.11.2001 koskee tehdas- ja tuotantorakennuksia sekä kiinteitä rakenteita ja laitteita. Päätös 9.10.2002 koskee Vuosaaren Sataman liikenneväylien investointeja. Päätös 18.6.2003 koskee raidekalustoa ja muita kuljetusvälineitä. Päätöksellä 2.11.2001 päätettiin asuinkiinteistöjen rakennusten ja pysäköintiyhtiöiden kalliotunneleiden ja maanpäällisten laitosten poistoajoista. Päätös 15.2.2011 koskee atk-ohjelmistojen poistoaikaa. Poistosuunnitelma perustuu arvioidun taloudellisen käyttöajan mukaiseen tasapoistoon. Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet		5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		3 - 20 vuotta
Asuinkiinteistöyhtiöiden asuinrakennukset	Progressiivinen poisto	enintään 40 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat		10 - 50 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden kalliotunnelit		enintään 100 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden maanpäälliset laitokset		enintään 60 - 70 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		8 - 50 vuotta
Koneet ja kalusto		3 - 30 vuotta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

10. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA VUOSINA 2010–2014

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Keskimääräiset sumu-poistot	364 704	348 530
Keskimääräisten poistonalaisten investointien oma hankintameno	571 899	587 199
Ero, euroa	-207 195	-238 669
Ero, %	-36	-41

Investointi- ja poistotason poikkeamaan vaikuttavat muun muassa liikennelaitoksen metroluokituksen perusinvestoinnit ja Helsingin Energian tulevien vuosien voimalaitosinvestoinnit.

11. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Eläkevastuu 1.1.	252 407	267 179	250 234	265 389
Vähennykset tilikaudella	-31 516	-14 772	-31 327	-15 155
Eläkevastuu 31.12.	220 891	252 407	218 907	250 234
Myllypuron ympäristövaraus 1.1.	0	2 200	0	2 200
Varauksen purku	0	-2 200	0	-2 200
Myllypuron ympäristövaraus 31.12.	0	0	0	0
Metrotunnelin vesivahinkovaraus 1.1.	333	3 540	333	3 540
Varauksen purku	-204	-3 207	-204	-3 207
Metrotunnelin vesivahinkovaraus 31.12.	129	333	129	333
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku 1.1.	8 404	8 491	8 404	8 491
Vähennykset tilikaudella	0	-87	0	-87
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku 31.12.	8 404	8 404	8 404	8 404
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus (HSY) 1.1.	15 036	13 364	..	..
Konsernirakenteen muutoksen vaikutus	..	2 021	..	..
Lisäykset tilikaudella	1 919	1 918	..	..
Vähennykset tilikaudella	-2 245	-2 267	..	..
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus (HSY) 31.12.	14 710	15 036	..	..
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (HUS) 1.1.	11 628	11 741	..	..
Lisäykset tilikaudella	1 257	0	..	..
Vähennykset tilikaudella	0	-113	..	..
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (HUS) 31.12.	12 885	11 628	..	..
Muut pakolliset varaukset 1.1.	781	389	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	392	0	0
Vähennykset tilikaudella	-383	0	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	398	781	0	0

12. OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

1 000 euroa	Kaupunki	
	2011	2010
Osinkotuotot muista yhteisöistä	13 429	13 896
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	4 249	4 249
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	17 678	18 145

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

13. ARVONKOROTUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 829 893	1 830 472	1 825 821	1 826 400
Arvonkorotusten purku	-703	-579	-703	-579
Arvo 31.12.	1 829 190	1 829 893	1 825 118	1 825 821

14. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 e	Aineettomat oikeudet	Kaupunki		Yhteensä
		Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	
Aineettomat oikeudet				
Poistamaton hankintameno 1.1.	65 690	246 699	0	312 389
Lisäykset tilikauden aikana	15 041	11 490	44	26 575
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	-210	0	-210
Siirrot erien välillä	-28 397	58 121	0	29 724
Tilikauden poisto	-14 610	-39 015	0	-53 625
Poistamaton hankintameno 31.12.	37 724	277 085	44	314 853
Kirjanpitoarvo 31.12.	37 724	277 085	44	314 853

15. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 e	Maa- ja vesialueet	Kaupunki		
		Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Aineelliset hyödykkeet				
Poistamaton hankintameno 1.1.	960 228	1 520 165	1 901 876	212 705
Lisäykset tilikauden aikana	29 218	53 410	166 160	39 140
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	-3 709	-820	-1 513	-2 032
Vähennykset tilikauden aikana	-1 621	-2 179	-5	-121
Siirrot erien välillä	51 006	182 393	59 879	5 520
Tilikauden poisto	0	-124 234	-132 825	-51 125
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 035 122	1 628 735	1 993 572	204 087
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 035 122	1 628 735	1 993 572	204 087

1 000 e	Kaupunki		
	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Aineelliset hyödykkeet			
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 916	233 057	4 837 947
Lisäykset tilikauden aikana	158	344 137	632 223
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	124	-7 950
Vähennykset tilikauden aikana	0	-5 300	-9 226
Siirrot erien välillä	112	-333 360	-34 450
Tilikauden poisto	-3	0	-308 187
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 183	238 658	5 110 357
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 183	238 658	5 110 357

16. PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET, OSAKKEET JA OSUUDET

1 000 e	Kaupunki				
	Tytäryhteisöt	Jäsenkunta-yhtymäosuudet	Osakkuus- ja muut omistussuhteiset, osakkeet ja osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä
Osakkeet ja osuudet					
Hankintameno 1.1.	438 809	428 932	197 534	93 303	1 158 578
Lisäykset tilikauden aikana	9 835	0	12 517	1 684	24 036
Vähennykset tilikauden aikana	-189	0	0	-150	-339
Siirrot erien välillä	-2 464	0	4 725	2 464	4 725
Hankintameno 31.12.	445 991	428 932	214 776	97 301	1 187 000
Kirjanpitoarvo 31.12.	445 991	428 932	214 776	97 301	1 187 000

17. PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET, JOUKKOVELKAKIRJA-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET

1 000 e	Kaupunki				
	Jvk-lainasaamiset	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	Saamiset muilta	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
Hankintameno 1.1.	197 490	577 237	687 487	209 431	1 671 645
Lisäykset tilikauden aikana	0	56 945	6	11 093	68 044
Vähennykset tilikauden aikana	-59 944	-17 485	0	-28 139	-105 568
Hankintameno 31.12.	137 546	616 697	687 493	192 385	1 634 121
Kirjanpitoarvo 31.12.	137 546	616 697	687 493	192 385	1 634 121

18. PÄÄOMALAINASAAMISTEN OSUUS PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSISTA

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Pääomalainasaamiset tytäryhteisöiltä lainoittain		
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	12 255	12 255
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	3 638	3 638
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy ²	1 875	1 875
Helsingin Väylä Oy ³	5 000	5 000
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab ⁴	3 500	3 500
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	5 800	0
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab ⁴	3 501	0
Helsingin Energian pääomalainasaamiset		
Helen Sähköverkko Oy ⁵	146 000	146 000
Saamiset tytäryhteisöiltä yhteensä	181 569	172 268
Pääomalainasaamiset muilta lainoittain		
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	68	68
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	63	63
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	437	437
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	495	495
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	461	461
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	102	102
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	34	34
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁶	481	0
Saamiset muilta yhteensä	2 141	1 660
Pääomalainasaamiset yhteensä	183 710	173 928

¹ Lainan korko on kuusi (6) prosenttia.

² Lainan korko on neljä (4) prosenttia.

³ Laina on koroton.

⁴ Lainan korko on kaupungin oman pääoman ehtoisista asuntolainoista (ns. tertiäärilainat) kulloinkin veloitettavan koron suuruinen.

⁵ Lainan korko on sähköviranomaisen vahvistama viitekorko lisättynä kahdella (2) prosenttiyksiköllä, laina-aika on 1.10.2006 – 30.9.2026.

⁶ Lainan korko on Suomen valtion kymmenen (10) vuoden obligaation kesikorko lisättynä yhdellä (1) prosenttiyksiköllä.

Pääomalainat on annettu osakeyhtiölain mukaisin pääomalainaehdoin.

19. SAAMISTEN ERITTELY

1 000 e	Kaupunki			
	2011 Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	2010 Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	12 311	0	9 498
Lainasaamiset	0	53	0	52
Muut saamiset	0	111	0	11
Siirtosaamiset	0	10 505	0	10 090
Yhteensä	0	22 980	0	19 651
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	15 701	0	13 843
Muut saamiset	18	0	¹ 18	16 573
Siirtosaamiset	0	22 620	0	25 643
Yhteensä	18	38 321	18	56 059
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	4 493	0	307
Lainasaamiset	62	0	62	0
Yhteensä	62	4 493	62	307
Saamiset yhteensä	80	65 794	80	76 017

¹ Vuoden 2010 tietoa on oikaistu.

20. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYYVÄT OLENNAISET ERÄT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	5 890	3 253	9 529	6 575
Helsingin Energian tulojen jaksotus	32 921	35 317	32 921	35 317
Helen Sähköverkko Oy / laskuttamaton sähkön siirto	14 308	16 131	..	..
Saaminen HUS-kuntayhtymältä	11 967	11 153	18 757	17 481
HUS / Kelakorvaus työterveyshuollosta	2 541	1 632	..	..
Muut siirtosaamiset	59 895	62 392	52 041	60 298
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	127 522	129 878	113 248	119 671

21. RAHOITUSARVOPAPERIT

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Sijoitukset rahanarvoisinstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	719 831	613 376
Kirjanpitoarvo 31.12.	718 960	613 245
Erotus	871	131
Rahoitusarvopaperit yhteensä	718 960	613 245

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

22. OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Peruspääoma 1.1.	2 972 407	2 972 407	2 972 407	2 972 407
Peruspääoma 31.12.	2 972 407	2 972 407	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1. ¹	5 832	5 832	..	..
Lisäykset	17	0	..	..
Vähennykset	-34	0	..	..
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12. ¹	5 815	5 832	..	..
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 832 150	1 832 746	1 825 821	1 826 400
Vähennykset	-702	-596	-702	-579
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 831 448	1 832 150	1 825 119	1 825 821
Muut omat rahastot				
Vakuutusrahasto 1.1.	50 968	51 410	50 968	51 410
Lisäykset	362	0	362	0
Vähennykset	0	-442	0	-442
Vakuutusrahasto 31.12.	51 330	50 968	51 330	50 968
Urheilu- ja ulkoilurahasto 1.1.	50 803	50 362	50 803	50 362
Lisäykset	474	441	474	441
Urheilu- ja ulkoilurahasto 31.12.	51 277	50 803	51 277	50 803
Asuntolainarahasto 1.1.	88 964	88 759	88 964	88 759
Lisäykset	372	205	372	205
Asuntolainarahasto 31.12.	89 336	88 964	89 336	88 964
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto 1.1.	24 176	23 390	24 176	23 390
Lisäykset	0	17 950	0	17 950
Vähennykset	-11 095	-17 164	-11 095	-17 164
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto 31.12.	13 081	24 176	13 081	24 176
Asuntotuotantorahasto 1.1.	136 630	133 031	136 630	133 031
Lisäykset	2 782	3 599	2 782	3 599
Asuntotuotantorahasto 31.12.	139 412	136 630	139 412	136 630
Polttoaineiden varmuusvarastorahasto 1.1.	52 693	52 693	52 693	52 693
Polttoaineiden varmuusvarastorahasto 31.12.	52 693	52 693	52 693	52 693
Lähiörahasto 1.1.	80 528	88 983	80 528	88 983
Vähennykset	-3 778	-8 455	-3 778	-8 455
Lähiörahasto 31.12.	76 750	80 528	76 750	80 528

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Innovaatorahasto 1.1.	8 486	12 850	8 486	12 850
Lisäykset	5 000	0	5 000	0
Vähennykset	-4 586	-4 364	-4 586	-4 364
Innovaatorahasto 31.12.	8 900	8 486	8 900	8 486
Asumisoikeusmaksut 1.1.	46 950	42 264	..	..
Lisäykset	8 346	4 686	..	..
Asumisoikeusmaksut 31.12.	55 296	46 950	..	..
Muut omat rahastot 1.1.	171 483	170 454	..	..
Lisäykset	0	1 029	..	..
Vähennykset	-10 690	0	..	..
Muut omat rahastot 31.12.	160 793	171 483	..	..
Muut omat rahastot yhteensä	698 868	711 681	482 779	493 248
Muu oma pääoma 1.1.	734 187	729 031	729 031	729 031
Lisäykset	0	5 156	0	0
Vähennykset	-1	0	0	0
Muu oma pääoma 31.12.	734 186	734 187	729 031	729 031
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 738 047	1 366 670	2 308 112	1 613 470
Lisäykset / Vähennykset	-10 302	-46 805	-5 000	0
Oikaisu edelliseen tilikauteen ²	19 840	-60	11 886	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 747 585	1 319 805	2 314 998	1 613 470
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	284 547	418 242	280 235	694 642
Oma pääoma yhteensä	8 274 856	7 988 471	8 604 569	8 328 619

¹ Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat esitetään omalla rivillä vuodesta 2011 lähtien. Vuoden 2010 vertailutiedon esittämisen vuoksi edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2010 muuttui.

² Edellisten tilikausien oikaisuksi on kirjattu Helsingin Energian kaukolämmön kirjauskäytännön muutos 11,9 milj. euroa ja konsernissa lisäksi Helen Sähköverkko Oy:n sähköverkon liittymismaksujen kirjauskäytännön muutos 7,5 milj. euroa. Vuosina 2004–2010 Helsingin Energia ja Helen Sähköverkko Oy ovat kirjanneet siirtokelpoiset ei palautettavat liittymismaksut investointien hankintamenon vähennykseksi ja vuoden 2011 alusta liikevaihtoon.

23. PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Eläkevastuuvaraus	220 891	252 407	218 907	250 234
Metrotunnelin vesivahinkovaraus	129	333	129	333
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku	8 404	8 404	8 404	8 404
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus	14 710	15 036	0	0
Potilasvahinkovastuumaksuvastuu	12 885	11 628	0	0
Muut pakolliset varaukset	398	781	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä	257 417	288 589	227 440	258 971

24. PITKÄAIKAISET VELAT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 388 513	1 309 256	375 430	495 851
Lainat julkisyhteisöiltä	1 550 364	1 573 449	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	68 195	63 489	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	68 742	65 470	7 187	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 075 814	3 011 664	382 617	495 851

25. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Pitkäaikaiset		
JVK-laina 2009/2014 ¹	50 000	50 000
JVK-laina 2009/2014 ²	50 000	50 000
Lyhytaikaiset		
JVK-laina 2004/2011 ³	0	20 000
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	100 000	120 000

¹ Lainan korko on 3 kk:n euribor, laina on kertalyhenteinen.

² Lainan korko on 3 %, laina on kertalyhenteinen.

³ Lainan korko on 6 kk:n euribor, laina on kertalyhenteinen.

26. VIERAS PÄÄOMA

1 000 e	Kaupunki			
	2011		2010	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	206	0	233
Ostovelat	0	9 196	0	9 417
Muut velat	0	7 599	0	28 298
Siirtovelat	0	270	0	4
Yhteensä	0	17 271	0	37 952
Velat jäsenkuntayhtymille				
Ostovelat	0	8 528	0	4 560
Siirtovelat	0	18 872	0	22 946
Yhteensä	0	27 400	0	27 506
Velat osakus- ja omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	1 534	0	1 591
Siirtovelat	0	9 033	0	0
Yhteensä	0	10 567	0	1 591
Vieras pääoma yhteensä	0	55 238	0	67 049

27. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus ¹	365 304	365 362	285 536	281 990
HUS / palkkajaksotus ¹	12 680	..	..	..
Siirtyvät korot	19 182	13 427	3 910	3 114
Velka HUS:lle	11 095	13 221	17 390	20 722
HUS / Potilasvakuutus	2 464	2 531	..	..
Velka Kevalle ²	16 881	16 824	16 881	16 824
HSL / Lipputulojaksotus	4 965	4 960	..	..
Muut siirtovelat	139 978	117 417	96 621	84 849
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	572 549	533 742	420 338	407 499

¹ Palkkajaksotusten erittelyä konsernissa on tarkennettu.

² Nimi on muuttunut 1.1.2011 (ent. Kuntien Eläkevakuutus).

28. HUOLLETTAVIEN VARAT

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Huollettavien varat 31.12.	3 737	2 709

29. ELATUSTUEN TAKAUTUMISSAATAVA

Elatustukilain mukaiset elatustuen toimeenpanon ja elatusavun perinnän tehtävät siirtyivät kunnilta Kansaneläkelaitokselle 1.4.2009 lukien. Kunnille korvataan viiden vuoden ajan osuus, jonka Kansaneläkelaitos on edeltävän vuoden aikana saanut perittyä. Helsingin kaupungilla korvaukset merkitään vuosittain tuloksi, koska saatavat on poistettu taseesta vuosina 2008 – 2009.

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

30. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

1 000 e	Konserni	
	2011	2010
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 082 291	1 036 130
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 611 969	1 495 829
Lainat julkisyhteisöiltä	1 079 278	1 078 002
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 013 457	1 876 967
Lainat muilta luotonantajilta	55 982	41 101
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 686	372
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	3 635 112	3 373 168

31. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU OSAKKEITA

1 000 e	Konserni		
	2011	2010	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 726	34 802	
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	89 203	89 082	
Lainat julkisyhteisöiltä	427	464	
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	686	686	
Pantatut osakkeet yhteensä	89 889	89 768	

32. MUUT VAKUUDET

1 000 e	Konserni		
	2011	2010	
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	22 012	14 712	
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	706	686	
Sitoumusten vakuudeksi pantattu muu omaisuus	44 870	41 865	
Vakuudet yhteensä	67 588	57 263	

33. LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	12 216	10 440	7 379	7 230
Myöhemmin maksettavat	23 437	26 846	16 166	16 567
Leasingvastuut yhteensä	35 653	37 286	23 545	23 797

34. VASTUUSITOUMUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Takaukset omasta puolesta	18 420	15 840	16 369	13 525
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	..	..	597 489	602 198
Jäljellä oleva pääoma	284 233	204 434	279 987	202 451
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	..	..	53 042	44 871
Jäljellä oleva pääoma	78 961	57 592	41 087	36 083

35. VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 922 565	1 696 861	1 922 565	1 696 861
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	1 423	1 382	1 423	1 382

36. MYÖNNETTY NOSTAMATTA OLEVAT ANTOLAINAT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Rahastojen antolainat				
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto	4 364	3 634	4 364	3 634
Asuntolainarahasto	248	488	248	488
Asuntotuotantorahasto	7 940	8 446	7 940	8 446
Yhteensä	12 552	12 568	12 552	12 568
Muut antolainat ¹	30 872	33 764	30 872	33 764
Myönnetty nostamatta olevat antolainat yhteensä	43 424	46 332	43 424	46 332

¹ Vuoden 2010 tietoa on oikaistu.

37. MUUT TALOUDELLISET VASTUUT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Sopimusvastuut				
Vuokravastuut	193 807	156 843	87 609	72 279
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	2 649	2 297	2 649	2 297
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	330	330	0	0
Johdannais sopimukset				
Sähköjohdannaiset ¹				
Sopimusten käypä arvo	10 863	-77 402	10 863	-77 402
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	10 863	-77 402	10 863	-77 402
Ostettu, TWh	10,9	10,1	10,9	10,1
Myyty, TWh	9,6	10,7	9,6	10,7
Valuuttajohdannaiset ²				
Sopimusten nimellisarvo	12 044	18 959	12 044	18 959
Sopimusten käypä arvo	766	311	766	311
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	766	311	766	311
Hiilijohdannaiset ²				
Sopimusten käypä arvo	-218	2 069	-218	2 069
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	-218	2 069	-218	2 069
Ostettu, t	135 000	165 000	135 000	165 000
Myyty, t	60 000	135 000	60 000	135 000

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
Päästöjohdannaiset ³				
Sopimusten käypä arvo	-518	-1 726	-518	-1 726
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	-518	-1 726	-518	-1 726
Ostettu, t CO ₂	1 000 000	770 000	1 000 000	770 000
Myyty, t CO ₂	915 000	600 000	915 000	600 000
Koronvaihtosopimukset ⁴				
Sopimusten nimellisarvo	322 038	120 462	0	0
Sopimusten käypä arvo	-6 968	2 136	0	0

¹ Sähköjohdannaisopimusten tulouttamatta oleva osa on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa fyysistä markkinahintaista sähkön ostoa ja myyntiä suojattaessa.

² Valuuttajohdannaisopimusten sekä hiilijohdannaisten käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa hiilen hankintaa suojattaessa.

³ Päästöjohdannaisopimusten käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa ennakoituja päästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien eroa suojattaessa.

⁴ Korkojohdannaisilla suojataan vaihtuvakorkoisten lainojen tulevia korkokustannuksia.

Kaupunginvaltuusto päätti, että Helsingin Energia antaa kaupungin puolesta EPV Energia Oy:lle ja Pohjolan Voima Oy:lle sitovat ilmoitukset osallistumisesta Olkiluoto 4 -hankkeen kilpailu- ja suunnitteluvaiheeseen sekä merkitsee kassavaroin EPV Energia Oy:n enintään 2,6 milj. euron osakepääoman korotukset ja antaa Pohjolan Voima Oy:lle enintään 2,3 milj. euron osakaslainan.

Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Tammikuussa 2005 vedenpinta nousi satamassa poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta ennätyskorkeuteen, jolloin vesi tunkeutui Sompasaaren autokentälle vahingoittaen varastoituja autoja. Vakuutusyhtiöt korvasivat omistajien vahingot. Vakuutusyhtiöt vaativat oikeudessa Helsingin Satamaa suorittamaan maksetut korvaukset, koska Helsingin Satama oli autokentällä varastonpitäjänä. Helsingin Satama voitti jutun Helsingin hovioikeudessa, mutta vakuutusyhtiöt eivät tyytyneet päätökseen vaan hakevat muutoksenhakulupaa Korkeimmalta oikeudelta.

Helsingin Sataman johtokunta päätti 28.9.2010 tullin käyttöön tullilain 20 §:n perusteella korvauksetta luovutettavien valvontatilojen laajuudesta perustuen muun muassa Helsingin kaupungin hallintokeskuksen oikeuspalveluiden 26.3.2010 antamaan lausuntoon. Tämän johdosta Helsingin Satama lähetti 31.12.2010 tullille Helsingin Sataman johtokunnan päätökseen perustuvat laskut. Tulli ei maksanut laskuja, vaan valitti Helsingin hallinto-oikeuteen johtokunnan päätöksestä. Helsingin hallinto-oikeus ei ole vielä antanut päätöstä asiasta.

Helen-konserniin kuuluva Oy Mankala Ab on osakkaana (8,1 %) Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), joka rakennuttaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikköä Eurajoelle Olkiluotoon. Laitostoimittaja Areva-Siemens konsortio (CFS) on toimittanut kansainväliselle kauppakamarille (ICC) välimiesmenettelyhakemuksen koskien OL 3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. TVO on tutkinut vaateen ja todennut sen perusteettomaksi sekä jättänyt asiassa vastakanteen vaatimuksineen. Asian käsittely on kesken.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Helsingin kaupungilla on palautusvastuu uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäverosta, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön.

Konsernin tytäryhteisöjen ilmoittama arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.2011 on 45,1 milj. euroa.

Päästöoikeudet

t CO ₂	Kaupunki	
	2011	2010
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1	5 461 000	4 633 000
Palautetut päästöoikeudet	3 735 000	3 504 000
Alkujako	3 507 000	3 507 000
Päästöoikeuksien ostot	910 000	875 000
Päästöoikeuksien myynnit	50 000	50 000
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	6 093 000	5 461 000
Arvio toteutuneista päästöistä	3 300 000	3 720 000

Helsingin Energialle on myönnetty päästöoikeuksia vuosille 2008 – 2012 yhteensä 17,5 milj. t CO₂. Kaupankäynnin ja energiantuotannossa käytettyjen päästöoikeuksien yhteinen nettovaikutus tulokseen vuonna 2011 on 2,6 milj. euroa tulosta pienentävä. Taseen aineettomissa oikeuksissa päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia on 31.12.2011 yhteensä 2,4 milj. t CO₂.

4.5 Ympäristövastuut**38. EHDOLLINEN YMPÄRISTÖVELKA**

1 000 e	Kaupunki	
	2011	2010
Entisten kaatopaikkojen kunnostaminen	24 000	12 400
Maaperän puhdistaminen	9 655	17 225

4.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot**39. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.**

	Vakinaiset		Kaupunki Määräaikaiset ¹		Yhteensä	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kaupunginjohtajan toimiala	2 120	2 128	165	153	2 285	2 281
Rakennus- ja ympäristötoimi	6 174	6 191	790	744	6 964	6 935
Sosiaali- ja terveystoimi	16 690	16 930	4 555	4 947	21 245	21 877
Sivistys- ja henkilöstötoimi	6 922	6 657	2 045	1 966	8 967	8 623
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	895	897	52	60	947	957
Yhteensä	32 801	32 803	7 607	7 870	40 408	40 673

¹ Luvuissa mukana työllistetyt ja oppisopimussuhteiset työntekijät.

40. TYÖLLISTETYT JA OPPISOPIMUSSUHTEISET MÄÄRÄAIKAISESTA HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

	Työllistetyt		Kaupunki Oppisopimussuhteiset		Yhteensä	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kaupunginjohtajan toimiala	11	22	0	0	11	22
Rakennus- ja ympäristötoimi	69	128	141	116	210	244
Sosiaali- ja terveystoimi	578	908	32	103	610	1 011
Sivistys- ja henkilöstötoimi	120	174	11	8	131	182
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	7	13	1	3	8	16
Yhteensä	785	1 245	185	230	970	1 475

41. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	Kaupunki	
	2011	2010
Palkat ja palkkiot	1 352 790	1 330 932
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	368 190	382 615
Muut henkilösivukulut	79 234	77 177
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	1 800 214	1 790 724
Luontoisetujen raha-arvo	6 099	6 354
Henkilöstökulut yhteensä ¹	1 806 313	1 797 078
Tuloslaskelman henkilöstökuluihin sisältyy aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin aktivoituja henkilöstökuluja yhteensä ¹	44 670	37 958

¹ Henkilöstökulujen esitystapaa on oikaistu.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Kunnallisten liikelaitosten tilinpäätökset

HELSINGIN ENERGIA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	758 372 347,96	717 283 750,46
Valmistus omaan käyttöön	3 506 161,90	3 896 890,05
Liiketoiminnan muut tuotot	19 175 479,62	18 025 126,41
Materiaalit ja palvelut		
Energian hankinta	-66 833 121,16	-41 897 341,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-289 233 420,47	-262 521 263,03
Polttoainevarastojen muutos	16 428 819,90	6 843 294,06
Aine- ja tarvikeostot	-20 269 834,94	-19 098 570,89
Ulkopuoliset palvelut	-28 360 155,54	-31 480 996,82
	-388 267 712,21	-348 154 878,14
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-53 846 840,68	-52 078 380,43
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 157 158,22	-14 862 727,35
Muut henkilösivukulut	-2 592 113,45	-2 251 539,52
	-71 596 112,35	-69 192 647,30
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 984 749,29	-47 371 299,96
	-45 984 749,29	-47 371 299,96
Liiketoiminnan muut kulut	-33 624 673,08	-30 833 833,82
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	241 580 742,55	243 653 107,70
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	11 510 539,96	12 413 218,76
Muut korko- ja rahoitustuotot	7 791 477,41	8 902 682,36
Kunnalle maksetut korkokulut	-19 038 873,28	-19 985 338,54
Muille maksetut korkokulut	-24 032,21	-13 044,08
Muut rahoituskulut	-42 673,11	-68 431,24
	196 438,77	1 249 087,26
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	241 777 181,32	244 902 194,96
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	2 667 990,00	2 667 990,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)	-217 988,03	-207 127,48
Korvaus peruspääomalle	-47 400 000,00	-47 400 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	196 827 183,29	199 963 057,48
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	19,0	19,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	19,0	19,1
Liikelyjäämä % liikevaihdosta	31,9	34,1

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	241 580 743	243 653 108
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	45 984 749	47 371 300
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0	-87 769
Rahoitustuotot ja -kulut	196 439	1 249 087
Korvaus peruspääomalle	-47 400 000	-47 400 000
Muut oikaisut	10 188 032	-10 864 874
	8 969 220	-9 732 256
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	250 549 962	233 920 852
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	8 153 169	-2 453 715
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	-16 428 820	-6 734 093
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-20 447 205	5 684 965
	-28 722 856	-3 502 843
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	221 827 106	230 418 009
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-73 614 609	-90 434 260
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	7 080	5 428 147
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1 205 900	-706 000
	-74 813 429	-85 712 112
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-74 813 429	-85 712 112
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	48 057 351	16 135 991
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-8 368 809	-8 404 305
Oman pääoman muutokset ja voitonjako	-200 000 000	-200 000 000
	-160 311 458	-192 268 314
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-160 311 458	-192 268 314
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13 297 781	-47 562 417
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	14 803 309	28 101 090
Rahavarat 1.1.	28 101 090	75 663 507
	-13 297 781	-47 562 417
Tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	384,6	341,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	345,9	310,5
Lainanhoitokate	11,2	11,0
Kassan riittävyys, päivää	8,4	16,8
Quick ratio	0,7	1,2
Current ratio	1,2	1,7

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	53 196 886,81	45 575 252,61
	53 196 886,81	45 575 252,61
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	80 970 697,93	85 929 355,75
Verkosto	351 681 313,30	295 202 294,77
Koneet ja kalusto	264 293 145,63	258 979 224,64
Hankintaennakkomaksut	3 321 021,20	2 421 109,38
Keskeneräinen käyttöomaisuus	14 778 473,06	37 028 141,37
	715 044 651,12	679 560 125,91
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	269 584 277,30	269 584 277,30
Muut osuudet	150 685 371,50	149 486 551,18
Muut sijoitukset	146 000 000,00	146 000 000,00
	566 269 648,80	565 070 828,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	79 204 999,89	62 776 179,99
	79 204 999,89	62 776 179,99
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	17 325,72	17 325,72
	17 325,72	17 325,72
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	51 016 828,22	53 175 164,31
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	2 702 026,43	2 092 738,18
Saamiset kunnalta	795 588,53	421 408,25
Siirtosaamiset	34 796 650,30	42 494 975,09
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä	6 080 351,80	6 539 383,10
Muut saamiset	7 750 374,02	14 728 675,61
	103 141 819,30	119 452 344,54
Rahat ja pankkisaamiset	14 803 309,20	28 101 090,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 531 678 640,84	1 500 553 147,27

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	474 289 952,62	474 289 952,62
Muut rahastot	52 693 277,36	52 693 277,36
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	323 203 056,50	311 354 526,03
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	196 827 183,29	199 963 057,48
	1 047 013 469,77	1 038 300 813,49
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	46 979 447,00	49 647 437,00
Investointivaraus	95 300 000,00	95 300 000,00
Ympäristöpennivaraus	1 388 749,89	1 170 761,86
	143 668 196,89	146 118 198,86
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	8 403 560,11	8 403 560,11
	8 403 560,11	8 403 560,11
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	173 569 940,14	181 979 336,46
Muut velat	94 462,42	53 875,07
	173 664 402,56	182 033 211,53
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	8 409 396,32	8 409 396,32
Korottomat velat kunnalle	794 664,74	970 253,39
Velat konsernin yrityksille	5 802 706,60	5 774 512,73
Ostovelat	43 737 378,74	60 361 001,59
Muut velat	78 264 724,05	30 292 733,71
Siirtovelat	21 920 141,06	19 889 465,51
	158 929 011,51	125 697 363,25
Vieras pääoma yhteensä	332 593 414,07	307 730 574,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 531 678 640,84	1 500 553 147,24
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	77,7	78,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,8	41,9
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-), 1 000 e	520 030	511 318
Lainakanta 31.12., 1 000 e	181 979	190 389
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	146 000	146 000

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT

TULOSLASKELMA (1 000 euroa)	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	406 223	399 272
Valmistus omaan käyttöön	29	43
Liiketoiminnan muut tuotot	217 686	190 635
Materiaalit ja palvelut		
Energian hankinta	-66 522	-40 407
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-272 892	-248 391
Polttoainevarastojen muutos	16 429	6 843
Aine- ja tarvikeostot	-10 711	-10 872
Ulkopuoliset palvelut	-9 996	-14 192
	-343 692	-307 019
Henkilöstökulut	-18 051	-17 190
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 916	-20 734
	-20 916	-20 734
Liiketoiminnan muut kulut	-52 157	-51 670
LIIEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	189 123	193 337
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	383	29
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 785	1 051
Korko- ja muut rahoituskulut	-10 200	-10 781
	-8 031	-9 701
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	181 092	183 636
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	2 668	2 668
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-218	-207
Korvaus peruspääomasta	-35 350	-36 216
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	148 192	149 881

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT

TASE (1 000 euroa)	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	51 197	43 534
Aineelliset hyödykkeet	222 627	220 891
Sijoitukset	181 430	180 232
	455 254	444 657
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	64 368	49 593
Saamiset	224 018	294 722
	288 386	344 315
VASTAAVAA YHTEENSÄ	743 640	788 972
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	179 717	179 717
Muut omat rahastot	52 693	52 693
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	39 237	45 165
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	148 192	149 881
	419 839	427 456
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero ja varaukset	152 072	154 522
	152 072	154 522
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Osuus perustamislainasta	97 078	101 564
	97 078	101 564
Lyhytaikainen		
Muut lyhytaikaiset velat	74 650	105 430
	74 650	105 430
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	743 640	788 972

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5 luvussa ja KTMa 222/2005:ssä on säädetty maakaasuliiketoimintojen eriyttämisperiaatteet. Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen omaisuuteen ja riskisyyteen. Lyhytaikainen vieras pääoma on kohdistettu aiheuttamisperiaatteella. Tuottojen ja kulujen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaan. Suunnitelman mukaiset poistoajat on esitetty poistoja koskevissa liitetiedoissa. Korvaus peruspääomalle on jaettu tulosten suhteessa. Aiempina vuosina korvaus peruspääomalle on kohdistettu verkkotoiminnalle. Vertailukelpoinen vuoden 2010 verkkotoiminnan tilikauden voitto on 7 072 euroa ja myyntitoiminnan 286 112 euroa.

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	171 292	143 962
Liiketoiminnan muut tuotot	0	1 706
KULUT		
Tarvikkeet	0	-1 075
Ulkopuoliset palvelut	-7 241	-8 652
Henkilöstökulut	-12	0
Poistot	-24 890	-26 183
Liiketoiminnan muut kulut	-82 454	-74 305
	-114 597	-110 215
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	56 695	35 453
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	893	690
Korkokulut	-26 352	-27 521
	-25 459	-26 831
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	31 236	8 622
Korvaus peruspääomalle	-6 011	-64 253
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	25 225	-55 631

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Verkosto	236 794	261 685
	236 794	261 685
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	120 516	85 419
	120 516	85 419
VASTAAVAA YHTEENSÄ	357 310	347 104
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	70 000	70 000
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	10 202	69 213
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	25 225	-55 631
	105 427	83 582
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Laina kaupungilta	251 883	263 522
	251 883	263 522
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	357 310	347 104

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	1 934 267	1 645 816
KULUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Maakaasun osto	-1 650 452	-1 245 602
Henkilöstökulut	-12	0
Liiketoiminnan muut kulut	-57 202	-52 779
	-1 707 666	-1 298 381
LIIEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	226 601	347 435
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	1 786	1 380
	1 786	1 380
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	228 387	348 815
Korvaus peruspääomalle	-43 948	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	184 439	348 815

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	1 189 786	1 251 208
	1 189 786	1 251 208
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 189 786	1 251 208
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	806 836	725 748
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	184 439	348 815
	991 275	1 074 563
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma	198 511	176 645
	198 511	176 645
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 189 786	1 251 208

HELSINGIN SATAMA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIIKEVAIHTO	86 495 236,67	86 686 239,60
Valmistus omaan käyttöön	818 315,79	764 831,82
Liiketoiminnan muut tuotot	76 661,60	133 671,74
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-3 464 029,04	-3 206 360,58
Palvelujen ostot	-14 588 605,04	-17 067 767,98
	-18 052 634,08	-20 274 128,56
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8 603 647,98	-8 868 329,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 481 848,72	-2 526 240,65
Muut henkilösivukulut	-460 708,72	-502 421,26
	-11 546 205,42	-11 896 990,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 051 716,98	-30 643 358,55
	-31 051 716,98	-30 643 358,55
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-7 806 831,13	-8 369 280,52
Muut kulut	-554 279,37	-353 012,56
	-8 361 110,50	-8 722 293,08
LIIEYLIJÄÄMÄ	18 378 547,08	16 047 971,99
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	610 263,78	258 709,59
Muut rahoitustuotot	49 648,87	29 781,08
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	-169 218,39
Muille maksetut korkokulut	-3 520 695,46	-2 463 165,05
Korvaus peruspääomasta	-6 317 000,00	-6 317 000,00
Muut rahoituskulut	-15,19	-84 186,94
	-9 177 798,00	-8 745 079,71
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	9 200 749,08	7 302 892,28
Satunnaiset tuotot	0,00	381 825,72
Satunnaiset kulut	0,00	-2 621 968,00
	0,00	-2 240 142,28
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	9 200 749,08	5 062 750,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	11 932 404,31	11 932 404,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	21 133 153,39	16 995 154,31
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,2	2,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,2	3,8
Liikelyliijäämä, % liikevaihdosta	21,2	18,5

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	18 378 547	16 047 972
Poistot ja arvonalentumiset	31 051 717	30 643 359
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-6 317 000	-6 317 000
Muille maksetut korkokulut	-3 520 695	-2 463 165
Kunnalle maksetut korkokulut	0	-169 218
Muut	659 897	204 304
Satunnaiset erät	0	-2 240 142
	40 252 466	35 706 109
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-13 883 419	-10 433 272
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 813	827 482
	-13 876 606	-9 605 790
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	26 375 860	26 100 319
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0	-1 880 204
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-18 105 797	-5 600 000
	-18 105 797	-7 480 204
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	1 379 931	-284 798
Korottomien velkojen muutos muilta	1 774 140	1 187 778
	3 154 071	902 980
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-14 951 726	-6 577 224
RAHAVAROJEN MUUTOS	11 424 134	19 523 095
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	54 752 012	43 327 878
Rahavarat 1.1.	43 327 878	23 804 783
	11 424 134	19 523 095
Tunnusluvut		
Investointien tulo-rahoitus, %	289,9	363,7
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	125,8	211,8
Lainanhoitokate	2,0	4,0
Kassan riittävyys, päivää	253	227
Quick ratio	2,03	1,91
Current ratio	1,52	1,39

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	206 783,54	432 585,81
Muut pitkävaikutteiset menot	123 909 526,00	131 236 114,84
	124 116 309,54	131 668 700,65
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	49 898 786,64	50 912 260,68
Kiinteät rakenteet ja laitteet	375 973 425,75	381 318 914,86
Koneet ja kalusto	623 211,34	629 799,99
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 272 709,98	4 529 878,47
	427 768 133,71	437 390 854,00
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	30 713,14	30 713,14
Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä	210 093,66	210 093,66
	240 806,80	240 806,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 119 675,81	5 710 896,33
Saamiset kunnalta	285 163,82	268 754,87
Muut saamiset	463 686,42	1 198 198,81
Siirtosaamiset	19 595,70	90 202,25
	5 888 121,75	7 268 052,26
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	35 000 000,00	32 000 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	19 752 012,38	11 327 878,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	612 765 384,18	619 896 291,86

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	60 166 371,50	60 166 371,50
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	68 935 346,73	51 940 192,42
Tilikauden yli-/alijäämä	21 133 153,39	16 995 154,31
	150 234 871,62	129 101 718,23
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	226 225 902,77	238 158 307,08
	226 225 902,77	238 158 307,08
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	196 449 276,66	216 294 203,33
	196 449 276,66	216 294 203,33
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 844 926,67	18 105 796,67
Ostovelat	5 118 302,18	2 291 064,00
Korottomat velat kunnalle	442 688,54	1 610 139,34
Velat konsernin yrityksille	56 395,31	99 705,34
Muut velat	10 329 071,50	10 321 633,48
Siirtovelat	4 063 948,93	3 913 724,39
	39 855 333,13	36 342 063,22
Vieras pääoma yhteensä	236 304 609,79	252 636 266,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	612 765 384,18	619 896 291,86
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	62,5	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	261	280
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	90 068	68 935
Lainakanta 31.12., 1 000 e	216 294	234 400
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	210	210

HKL-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO		
Liikennöintikorvaukset	75 298 302,68	72 201 421,31
Infrakorvaukset	59 983 338,47	56 441 244,67
Muut myyntituotot	134 672,50	422 093,26
	135 416 313,65	129 064 759,24
Valmistus omaan käyttöön	5 114 778,67	4 843 402,13
Liiketoiminnan muut tuotot	19 242 119,55	21 399 668,15
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-14 655 762,29	-14 276 583,26
Palvelujen ostot	-29 061 239,15	-29 263 921,97
	-43 717 001,44	-43 540 505,23
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-37 811 433,13	-36 764 695,55
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 769 847,08	-10 488 200,21
Muut henkilösivukulut	-2 179 763,65	-2 008 235,03
	-50 761 043,86	-49 261 130,79
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 593 066,95	-27 540 318,38
	-29 593 066,95	-27 540 318,38
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-6 674 092,02	-5 830 241,54
Muut kulut	-955 245,14	-3 174 792,38
	-7 629 337,16	-9 005 033,92
LIIEYLIJÄÄMÄ	28 072 762,46	25 960 841,20
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	335 168,53	215 332,00
Muut rahoitustuotot	30 404,10	15 844,10
Kunnalle maksetut korkokulut	-519 746,76	-436 745,82
Muille maksetut korkokulut	-1 177 677,87	-476 862,33
Korvaus peruspääomasta	-8 442 000,00	-8 442 000,00
Infrakorko	-11 107 541,12	-11 276 016,00
Muut rahoituskulut	-124,70	-1 051,89
	-20 881 517,82	-20 401 499,94
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	7 191 244,64	5 559 341,26
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 350 449,43	1 337 607,23
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 771 244,64	-5 209 341,26
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	1 770 449,43	1 687 607,23
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,7	5,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,5	3,2
Liikelyliikely, % liikevaihdosta	20,7	20,1

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikäämä (-alijäämä)	28 072 762	25 960 841
Poistot ja arvonalentumiset	29 593 066	27 540 318
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-8 442 000	-8 442 000
Infrakorko	-11 107 541	-11 276 016
Kunnalle maksetut korkokulut	-519 746	-436 745
Muut	-812 229	-246 738
	36 784 312	33 099 660
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tuotantoinvestoinnit	-29 874 002	-16 306 866
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-50 921 613	-35 814 010
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 000	5 840 311
Pysyvien vastaavien myyntituotot	16 998	2 502 521
	-80 769 617	-43 778 044
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-43 985 306	-10 678 384
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	-22 733 159
Antolainasaamisten vähennykset muilta	22 733 159	0
Lainakannan muutokset		
Muilta saatujen lainojen lisäys	20 000 000	0
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	-1 987 675	-1 987 675
	40 745 484	-24 720 835
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-395 453	-303 370
Saamisten muutos kunnalta	805 715	16 749 501
Saamisten muutos muilta	-5 241 543	10 115 231
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-3 390 089	27 788 763
Korottomien velkojen muutos muilta	11 375 895	-19 218 863
	3 154 525	35 131 263
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	43 900 010	10 410 428
RAHAVAROJEN MUUTOS	-85 296	-267 957
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	128 564	213 860
Rahavarat 1.1.	213 860	481 817
	-85 296	-267 957
Tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	45,5	71,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	36,2	153,5
Lainanhoitokate	10,4	11,7
Kassan riittävyys, päivää	0,2	0,4
Quick ratio	0,4	0,4
Current ratio	0,5	0,4

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	459 629,90	740 226,61
Muut pitkävaikutteiset menot	38 013,47	96 198,10
Ennakkomaksut	44 280,29	0,00
	541 923,66	836 424,71
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	165 249 222,66	135 902 829,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	159 566 326,70	160 246 870,30
Koneet ja kalusto	121 689 287,97	123 547 274,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	61 307 209,34	41 369 021,05
	507 812 046,67	461 065 995,17
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	33 282 443,58	28 557 443,58
Muut saamiset	0,00	22 733 159,65
	33 282 443,58	51 290 603,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 593 163,12	4 197 709,85
	4 593 163,12	4 197 709,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	32 581,00	0,00
	32 581,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	12 285 119,68	6 719 639,75
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	12 723 105,23	13 528 820,70
Muut saamiset	191 500,32	214 529,79
Siirtosaamiset	49 460,96	382 949,16
	25 249 186,19	20 845 939,40
Rahat ja pankkisaamiset	128 564,15	213 860,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	571 639 908,37	538 450 532,81

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	93 804 124,97	93 804 124,97
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 691 829,83	5 004 222,60
Tilikauden yli-/alijäämä	1 770 449,43	1 687 607,23
	388 479 896,89	386 709 447,46
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	29 771 480,52	31 121 929,95
Vapaaehtoiset varaukset	13 831 086,65	7 059 842,01
	43 602 567,17	38 181 771,96
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	24 998 841,84	26 986 517,33
Lainat rahoituslaitoksilta	50 000 000,00	30 000 000,00
	74 998 841,84	56 986 517,33
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	1 987 675,49	1 987 675,49
Saadut ennakot	22 716,74	22 187,27
Ostovelat	7 151 779,38	6 495 387,11
Korottomat velat kunnalle/kuntayhtymälle	4 274 507,74	5 406 745,73
Muut velat kunnalle	26 393 003,46	28 650 854,75
Muut velat	3 534 315,05	2 072 668,43
Siirtovelat	21 194 604,61	11 937 277,28
	64 558 602,47	56 572 796,06
Vieras pääoma yhteensä	139 557 444,31	113 559 313,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	571 639 908,37	538 450 532,81
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	75,6	78,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90,2	75,5
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	8 462 279,26	6 691 829,83
Lainakanta 31.12., 1 000 e	103 379,5	87 625,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	0,0	22 733,2

HELSINGIN KAUPUNGIN PALMIA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIIKEVAIHTO	155 682 633,89	137 910 441,17
Liiketoiminnan muut tuotot	2 434 665,90	2 581 431,19
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-33 687 074,19	-29 754 270,49
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-749,60	318 285,64
Palvelujen ostot	-21 730 746,85	-21 113 101,45
	-55 418 570,64	-50 549 086,30
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-71 415 311,43	-63 555 492,47
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 667 572,87	-9 745 439,53
Muut henkilösivukulut	-4 175 728,74	-3 977 514,15
	-87 258 613,04	-77 278 446,15
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 200 215,35	-1 079 275,84
	-1 200 215,35	-1 079 275,84
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat ja muut kulut	-8 280 889,65	-7 693 155,86
	-8 280 889,65	-7 693 155,86
LIIKEYLIJÄÄMÄ	5 959 011,11	3 891 908,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	198 992,85	16 825,32
Korvaus peruspääomasta	-168 000,00	-168 000,00
	30 992,85	-151 174,68
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	5 990 003,96	3 740 733,53
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,1	18,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	23,1	18,0
Liikelylijäämä, % liikevaihdosta	3,8	2,8

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	5 959 011	3 891 908
Poistot ja arvonalentumiset	1 200 215	1 079 276
Rahoitustuotot ja -kulut	30 993	-151 175
	7 190 219	4 820 009
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 370 457	-1 056 561
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 151	0
	-1 363 306	-1 056 561
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 826 913	3 763 448
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	750	-318 286
Saamisten muutos muilta	-911 915	-1 811 155
Korottomien velkojen muutos muilta	-896 394	6 211 034
	-1 807 560	4 081 594
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 807 560	4 081 594
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 019 353	7 845 042
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	36 138 934	32 119 581
Rahavarat 1.1.	32 119 581	24 274 539
	4 019 353	7 845 042
Tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	524,7	456,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	524,7	456,2
Kassan riittävyys, päivää	86,5	85,7
Quick ratio	2,1	1,8
Current ratio	2,2	1,9

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	564 187,35	311 867,56
Muut pitkävaikutteiset menot	32 306,32	42 791,20
	596 493,67	354 658,76
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2 645 734,71	2 724 478,35
	2 645 734,71	2 724 478,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 187 067,67	1 187 817,27
	1 187 067,67	1 187 817,27
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 213 426,96	7 734 074,61
Muut saamiset	1 403 768,97	1 692 646,55
Siirtosaamiset	588 028,41	866 588,44
	11 205 224,34	10 293 309,60
Rahat ja pankkisaamiset	36 138 933,85	32 119 580,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 773 454,24	46 679 844,72
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 098 818,22	2 098 818,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 523 750,04	17 783 016,51
Tilikauden yli-/alijäämä	5 990 003,96	3 740 733,53
	29 612 572,22	23 622 568,26
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	4 168 594,33	5 174 897,29
Muut velat	1 372 251,30	1 380 111,76
Siirtovelat	16 620 036,39	16 502 267,41
	22 160 882,02	23 057 276,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 773 454,24	46 679 844,72
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	57,2	50,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,0	16,4
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	27 514	21 524

HELSINGIN KAUPUNGIN TALOUSHALLINTOPALVELU -LIIKELAITOS (TALPA)

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIIKEVAIHTO	24 771 448,46	24 356 343,38
Liiketoiminnan muut tuotot	54 744,77	65 470,96
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-302 133,54	-222 840,49
Palvelujen ostot	-5 891 745,66	-5 831 865,65
	-6 193 879,20	-6 054 706,14
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 902 165,49	-11 811 642,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 376 711,77	-3 368 938,42
Muut henkilösivukulut	-680 191,49	-671 962,37
	-15 959 068,75	-15 852 542,95
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-209 312,92	-308 661,53
	-209 312,92	-308 661,53
Liiketoiminnan muut kulut	-1 751 233,83	-1 713 776,83
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	712 698,53	492 126,89
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	38 083,21	5 337,27
Korvaus peruspääomasta	-56 000,00	-56 000,00
	-17 916,79	-50 662,73
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	694 781,74	441 464,16
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	64,4	83,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	64,4	83,1
Liikelylijäämä, % liikevaihdosta	2,9	2,0

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikäämä (-alijäämä)	712 698	492 126
Poistot ja arvonalentumiset	209 312	308 661
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 916	-50 662
	904 095	750 125
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-52 350	-197 309
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	851 745	552 816
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-81 340	-50 730
Korottomien velkojen muutos muilta	210 963	135 132
	129 622	84 401
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	129 622	84 401
RAHAVAROJEN MUUTOS	981 367	637 218
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 639 873	4 658 506
Rahavarat 1.1.	4 658 506	4 021 288
	981 367	637 218
Tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	1727,0	380,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	1727,0	380,2
Kassan riittävyys, päivää	86	71
Quick ratio	1,27	1,10
Current ratio	1,27	1,10

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	66 492,91	140 631,43
	66 492,91	140 631,43
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	118 354,68	201 179,08
	118 354,68	201 179,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	46 477,62	85 168,30
Muut lyhytaikaiset saamiset	574 070,54	455 134,22
Siirtosaamiset	1 095,08	0,00
	621 643,24	540 302,52
Rahat ja pankkisaamiset	5 639 873,71	4 658 506,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 446 364,54	5 540 619,62
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	694 901,28	694 901,28
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	124 208,24	-317 255,92
Tilikauden yli-/alijäämä (-)	694 781,74	441 464,16
	1 513 891,26	819 109,52
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	748 907,48	678 021,32
Muut velat	258 824,49	268 822,26
Siirtovelat	3 924 741,31	3 774 666,52
	4 932 473,28	4 721 510,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 446 364,54	5 540 619,62
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	23,5	14,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,9	19,3
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	818 989,98	124 208,24

HELSINGIN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISPALVELUT -LIIKELAITOS (OIVA AKATEMIA)

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	2 809 209,09	3 085 916,44
Liiketoiminnan muut tuotot	16 683,33	11 088,02
Tuet ja avustukset	229 144,59	305 756,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-63 221,20	-58 563,95
Palvelujen ostot	-1 213 212,47	-1 484 572,94
	-1 276 433,67	-1 543 136,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 058 075,38	-1 079 773,70
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-301 615,87	-308 619,75
Muut henkilösivukulut	-58 676,18	-58 708,29
	-1 418 367,43	-1 447 101,74
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-69 614,49	-91 252,89
	-69 614,49	-91 252,89
Liiketoiminnan muut kulut	-292 226,72	-281 080,23
	-292 226,72	-281 080,23
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-1 605,30	40 188,71
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	578,80	-843,05
Korvaus peruspääomasta	-12 000,00	-12 000,00
	-11 421,20	-12 843,05
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-13 026,50	27 345,66
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,71	29,03
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,71	29,03
Liikelyliijäämä, % liikevaihdosta	-0,06	1,30

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikäämä (-alijäämä)	-1 605	40 188
Poistot ja arvonalentumiset	69 614	91 252
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 421	-12 843
	56 587	118 598
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-73 166	-20 099
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-16 578	98 499
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-138 606	383 854
Korottomien velkojen muutos muilta	75 107	-165 751
	-63 499	218 102
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-63 499	218 102
RAHAVAROJEN MUUTOS	-80 078	316 602
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	262 257	342 335
Rahavarat 1.1.	342 335	25 733
	-80 078	316 602
Tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	92,95	653,96
Pääomamenojen tulorahoitus, %	92,95	653,96
Kassan riittävyys, päivää	31,92	38,05
Quick ratio	1,11	1,18
Current ratio	1,11	1,18

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos (Oiva Akatemia)

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	33 638,88	16 667,52
	33 638,88	16 667,52
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	51 959,32	65 378,36
	51 959,32	65 378,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	120 726,90	35 052,12
Muut lyhytaikaiset saamiset	66 226,46	65 564,36
Sirtosaamiset	76 102,00	23 832,00
	263 055,36	124 448,48
Rahat ja pankkisaamiset	262 257,20	342 335,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	610 910,76	548 829,99
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	155 484,70	155 484,70
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä (-)	-3 395,07	-30 740,73
Tilikauden yli-/alijäämä	-13 026,50	27 345,66
	139 063,13	152 089,63
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	121 058,26	70 180,67
Muut velat	26 922,05	24 240,04
Siirtovelat	323 867,32	302 319,65
	471 847,63	396 740,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	610 910,76	548 829,99
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	22,76	27,71
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,44	11,66
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	-16 421,57	-3 395,07

5.2 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat

ASUNTOLAINARAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Liiketoiminnan muut tuotot		
Maksutuotot	480,70	623,43
	480,70	623,43
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	480,70	623,43
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	293 580,26	253 255,93
Muut rahoitustuotot	78 870,94	5 725,15
Muut rahoituskulut	0,00	-54 663,75
	372 451,20	204 317,33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	372 931,90	204 940,76

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä/alijäämä(-)	481	623
Rahoitustuotot ja -kulut	372 451	204 317
	372 932	204 940
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	372 932	204 940
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-790 734	-881 748
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 263 894	3 301 742
	1 473 160	2 419 994
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	12 211	27 784
Korottomien velkojen muutos muilta	-124	-253
	12 087	27 531
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 485 247	2 447 525
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 858 179	2 652 466
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	77 286 914	75 428 735
Rahavarat 1.1.	75 428 735	72 776 269
	1 858 179	2 652 466

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	11 938 818,60	13 411 978,82
	11 938 818,60	13 411 978,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	59 746,59	75 253,34
Muut saamiset	28 297,99	18 510,50
Siirtosaamiset	22 653,20	29 145,32
	110 697,78	122 909,16
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	77 286 914,61	75 428 734,82
	77 286 914,61	75 428 734,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ	89 336 430,99	88 963 622,80
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	88 963 499,09	88 758 558,33
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	372 931,90	204 940,76
	89 336 430,99	88 963 499,09
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0,00	123,71
Vieras pääoma yhteensä	0,00	123,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	89 336 430,99	88 963 622,80

ASUNTOTUOTANTORAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	16 614 889,15	16 279 200,25
Muut tuotot	17 810,37	2 838,85
	16 632 699,52	16 282 039,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 468,41	-24 409,44
Palvelujen ostot	-1 837 208,27	-678 635,50
	-1 876 676,68	-703 044,94
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-14 517 488,12	-14 019 342,01
	-14 517 488,12	-14 019 342,01
LIIKKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	238 534,72	1 559 652,15
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 390 399,25	1 914 097,36
	2 390 399,25	1 914 097,36
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	2 628 933,97	3 473 749,51

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä/alijäämä(-)	238 535	1 559 652
Rahoitustuotot ja -kulut	2 390 399	1 914 097
Tulorahoituksen korjauserät	0	-2 200 000
	2 628 934	1 273 749
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 628 934	1 273 749
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-19 535 895	-21 113 474
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 160 996	1 695 424
	-18 374 899	-19 418 050
Oman pääoman muutokset	152 500	125 143
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-123 023	-27 839
Korottomien velkojen muutos muilta	-29 150	-128 591
	-152 173	-156 430
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-18 374 572	-19 449 337
RAHAVAROJEN MUUTOS	-15 745 638	-18 175 588
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	46 664 034	62 409 672
Rahavarat 1.1.	62 409 672	80 585 261
	-15 745 638	-18 175 588

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	91 749 281,02	73 374 382,11
	91 749 281,02	73 374 382,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	383 894,94	423 524,59
Siirtosaamiset	803 969,57	641 317,07
	1 187 864,51	1 064 841,66
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	46 664 033,80	62 409 672,46
	46 664 033,80	62 409 672,46
VASTAAVAA YHTEENSÄ	139 601 179,33	136 848 896,23
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	136 630 072,64	133 031 180,13
Rahastopääoman lisäys	152 500,00	125 143,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	2 628 933,97	3 473 749,51
	139 411 506,61	136 630 072,64
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	189 672,72	218 823,59
Vieras pääoma yhteensä	189 672,72	218 823,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	139 601 179,33	136 848 896,23

URHEILU- JA ULKOILULAITOSRAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	606 988,36	409 178,85
Muut rahoitustuotot	1 990,25	32 454,26
Muut rahoituskulut	-134 956,42	0,00
	474 022,19	441 633,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	474 022,19	441 633,11

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Rahoitustuotot ja -kulut	474 022	441 633
	474 022	441 633
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	474 022	441 633
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-4 452 493	-10 987 607
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 160 148	5 541 340
	-2 292 345	-5 446 267
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-57 613	-30 237
	-57 613	-30 237
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 349 958	-5 476 504
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 875 936	-5 034 871
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	15 078 327	16 954 263
Rahavarat 1.1.	16 954 263	21 989 134
	-1 875 936	-5 034 871

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	35 930 289,11	33 637 943,56
	35 930 289,11	33 637 943,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	77 205,84	109 364,80
Muut saamiset	16 751,39	14 179,65
Siirtosaamiset	174 737,49	87 537,35
	268 694,72	211 081,80
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	15 078 327,00	16 954 263,28
	15 078 327,00	16 954 263,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 277 310,83	50 803 288,64
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	50 803 288,64	50 361 655,53
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	474 022,19	441 633,11
	51 277 310,83	50 803 288,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 277 310,83	50 803 288,64

VAKUUTUSRAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut kulut	-2 104 210,22	-2 668 528,86
	-2 104 210,22	-2 668 528,86
LIIEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	-2 104 210,22	-2 668 528,86
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 465 924,00	2 226 961,75
	2 465 923,83	2 226 961,75
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	361 713,61	-441 567,11

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä/alijäämä(-)	-2 104 210	-2 668 529
Rahoitustuotot ja -kulut	2 465 924	2 226 961
Tulorahoituksen korjauserät	-203 808	-3 206 635
	157 906	-3 648 203
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	157 906	-3 648 203
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos	-182 163	-1 256 900
	-182 163	-1 256 900
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-182 163	-1 256 900
RAHAVAROJEN MUUTOS	-24 257	-4 905 103
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	51 479 333	51 503 590
Rahavarat 1.1.	51 503 590	56 408 693
	-24 257	-4 905 103

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	51 479 332,61	51 503 589,96
	51 479 332,61	51 503 589,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 479 332,61	51 503 589,96
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	50 968 091,55	51 409 658,66
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	361 713,61	-441 567,11
	51 329 805,16	50 968 091,55
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	129 556,80	333 364,66
	129 556,80	333 364,66
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	19 970,65	202 133,75
	19 970,65	202 133,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 479 332,61	51 503 589,96

INNOVAATORAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-216 612,80	-282 084,90
Palvelujen ostot	-1 246 548,52	-1 031 245,99
	-1 463 161,32	-1 313 330,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-942 377,71	-698 771,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-265 942,81	-203 639,66
Muut henkilösivukulut	-60 008,54	-42 377,48
	-1 268 329,06	-944 788,32
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-168 325,19	-133 683,40
Avustukset	-1 685 310,00	-1 972 142,63
Muut kulut	-191,01	-924,07
	-1 853 826,20	-2 106 750,10
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	-4 585 316,58	-4 364 869,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	-4 585 316,58	-4 364 869,31

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliiketoiminta/ alijäämä(-)	-4 585 317	-4 364 869
	-4 585 317	-4 364 869
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 585 317	-4 364 869
Oman pääoman muutokset	5 000 000	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 000 000	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	414 683	-4 364 869
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 900 028	8 485 345
Rahavarat 1.1.	8 485 345	12 850 214
	414 683	-4 364 869

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	8 900 028,40	8 485 344,98
	8 900 028,40	8 485 344,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 900 028,40	8 485 344,98
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	8 485 344,98	12 850 214,29
Rahastopääoman lisäys	5 000 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	-4 585 316,58	-4 364 869,31
	8 900 028,40	8 485 344,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 900 028,40	8 485 344,98

6 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Helsingissä maaliskuun 26. päivänä 2012
HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS

Risto Rautava

Outi Ojala

Sirpa Asko-Seljavaara

Jan D. Oker-Blom

Arto Bryggare

Osku Pajamäki

Juha Hakola

Tatu Rauhamäki

Jussi Halla-aho

Laura Rissanen

Kimmo Helistö

Johanna Sumuvuori

Tarja Kantola

Ville Ylikahri

Elina Moisio

Jussi Pajunen
Kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä huhtikuun . päivänä 2012

Ernst & Young Julkispalvelut Oy
JHTT-yhteisö

Tiina Lind
JHTT, KHT

7 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta tilitoimen yksiköittäin sisältyvät keskuskirjanpidon sidottuun tase-erittelyt -kirjaan.

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT	Konserni		Kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot toimintakuluista, %	57,7	57,1	40,4	40,1
Vuosikate, milj. euroa	823,1	648,9	574,3	388,0
Vuosikate, % poistoista	148,9	126,7	158,7	114,6
Vuosikate, euroa / asukas	1 381	1 102	963	659
Vuosikate ilman liikelaitoksia, milj. euroa	..	..	249,5	67,2
Vuosikate ilman liikelaitoksia, % poistoista	..	..	98,4	29
Vuosikate ilman liikelaitoksia, euroa / asukas	..	..	419	114
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %	76,2	41,5	85,1	44,8
Investointien tulorahoitus, % ilman liikelaitoksia	..	..	51,0	9,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	64,5	31,7	76,2	23,8
Lainanhoitokate	2,5	2,0	4,2	4,7
Kassan riittävyys, päivää	59	50	58	45
TASEEN TUNNUSLUVUT				
Omavaraisuusaste, %	59,4	58,8	75,9	75,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,9	90,3	42,3	42,8
Lainakanta 31.12., milj. euroa	4 200	4 072	1 286	1 171
Lainat, euroa / asukas	7 046	6 917	2 157	1 989
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	623	676	1 633	1 648
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	1 045	1 148	..	..
Asukasmäärä 31.12.	596 081	588 600	596 081	588 600

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/toimintakulut = $100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}$.

Omavaraisuus-% = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$.

Vuosikate / poistot, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$.

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas =
 (saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset – vieras pääoma + saadut ennakot) / asukasmäärä, 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $(\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$.

Lainakanta 31.12. (milj. euroa) = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat).

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Helsingin kaupunki

Talous- ja suunnittelukeskus
Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 20
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihte (09) 310 2505
www.hel.fi/taske